

Základní škola Jihlava, Havlíčkova 71, příspěvková organizace	
Školní vzdělávací plán	
Č.j.:	Ha-138/22
Vypracoval:	Mgr. Radim Foit, ředitel školy
Spisový znak:	
Skartační znak:	A 5
Schválil:	Mgr. Radim Foit, ředitel školy
Školská rada projednala dne:	27. 6. 2022
Pedagogická rada projednala dne:	30. 8. 2022
Plán nabývá platnosti ode dne:	1. 9. 2022
Plán nabývá účinnosti ode dne:	1. 9. 2022

POHODOVÁ TVOŘIVÁ ŠKOLA

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

Obsah

1	Identifikační údaje.....	7
2	Charakteristika školy.....	8
2.1	Úplnost a velikost školy.....	8
2.2	Vybavení školy.....	8
2.3	Charakteristika pedagogického sboru.....	8
2.4	Řízení školy a výuky.....	8
2.5	Poskytování poradenských služeb ve škole.....	9
2.6	Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty.....	9
3	Charakteristika ŠVP.....	10
3.1	Zaměření školy.....	10
3.2	Výchovně vzdělávací strategie školy.....	11
3.2.1	Cíle směřované k žákům.....	12
3.2.2	Cíle směřované k učitelům.....	12
3.2.3	Přednosti školního programu Pohodová tvořivá škola.....	12
3.3	Strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí.....	13
3.3.1	Kompetence k učení.....	13
3.3.2	Kompetence k řešení problémů.....	13
3.3.3	Kompetence komunikativní.....	14
3.3.4	Kompetence sociální a personální.....	14
3.3.5	Kompetence občanské.....	14
3.3.6	Kompetence pracovní.....	14
3.3.7	Kompetence digitální.....	15
3.4	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	15
3.4.1	Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	15
3.4.2	Vzdělávání žáků mimořádně nadaných.....	16
4	Učební plán.....	18
4.1	Učební plán pro 1. stupeň základní školy.....	18
4.2	Učební plán pro II. stupeň základní škol pro školní rok 2022/23.....	21
4.3	Učební plán pro II. stupeň základní škol od školního roku 2023/24.....	22
5	Učební osnovy.....	24
5.1	Učební osnovy I. stupně ZŠ.....	24
5.1.1	Cílová a obsahová specifikace jednotlivých vyučovacích předmětů.....	24
5.1.2	Hlavní cíle 1. období.....	25
5.1.2.1	Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk a Anglický jazyk.....	25

5.1.2.2	Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace – Matematika.....	39
5.1.2.3	Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět- Prvouka.....	49
5.1.2.4	Vzdělávací oblast: Umění a kultura - Hudební výchova a Výtvarná výchova	55
5.1.2.5	Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví – Tělesná výchova.....	66
5.1.2.6	Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce – Pracovní činnosti.....	75
5.1.3	Charakteristika 2. vzdělávacího období:	81
5.1.4	Hlavní cíle 2. období.....	84
5.1.4.1	Vzdělávací oblast: Český jazyk a jazykové komunikace – Český jazyk a Anglický jazyk.....	84
5.1.4.2	Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace – Matematika.....	103
5.1.4.3	Vzdělávací oblast: Informatika	115
5.1.4.4	Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět- Přírodověda a Vlastivěda.....	124
5.1.4.5	Vzdělávací oblast: Umění a kultura- Hudební výchova a Výtvarná výchova	137
5.1.4.6	Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví- Tělesná výchova.....	148
5.1.4.7	Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce- Pracovní činnosti	154
5.1.5	Rozvíjení klíčových kompetencí v 1. a 2. období základního vzdělávání	160
5.1.5.1	Kompetence k učení	160
5.1.5.2	Kompetence k řešení problémů.....	161
5.1.5.3	Kompetence komunikativní	162
5.1.5.4	Kompetence sociální a personální.....	162
5.1.5.5	Kompetence občanská.....	163
5.1.5.6	Kompetence pracovní.....	163
5.1.5.7	Kompetence digitální	163
5.2	Učební osnovy II. stupně ZŠ.....	165
5.2.1	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	165
5.2.2	ANGLICKÝ JAZYK	180
5.2.3	Další cizí jazyk - NĚMECKÝ JAZYK	191
5.2.4	MATEMATIKA	201
5.2.5	INFORMATIKA.....	220
5.2.6	DĚJEPIS.....	248
5.2.7	OBČANSKÁ VÝCHOVA.....	259
5.2.8	FYZIKA	273
5.2.9	PŘÍRODOPIS	293
5.2.10	CHEMIE	322
5.2.11	ZEMĚPIS	336

5.2.12	HUDEBNÍ VÝCHOVA	346
5.2.13	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	354
5.2.14	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	367
5.2.15	TĚLESNÁ VÝCHOVA	386
5.2.16	PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	396
5.2.17	VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	404
6	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	448
6.1	Hodnocení žáků.....	448
6.1.1	Obecné zásady hodnocení	448
6.1.2	Kritéria pro hodnocení	448
6.1.3	Formy ověřování vědomostí a dovedností	448
6.1.4	Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací.....	449
6.1.5	Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.....	449
6.1.6	Ověřování klíčových kompetencí	449
6.1.7	Hodnocení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami	450
6.2	Vlastní hodnocení školy	450
6.2.1	Oblasti vlastního hodnocení	450
6.2.2	Cíle vlastního hodnocení.....	451
6.2.3	Kritéria vlastního hodnocení	451
6.2.4	Nástroje vlastního hodnocení	451
6.2.5	Časové rozvržení vlastního hodnocení.....	452
7	Pohodová tvořivá škola – dodatek – Průřezová témata v učivu 1. stupně	453
7.1	Osobnostní a sociální výchova	453
7.1.1	Osobnostní rozvoj	453
7.1.2	Sociální rozvoj	453
7.1.3	Morální rozvoj.....	453
7.2	Výchova demokratického občana	454
7.2.1	Český jazyk	454
7.2.2	Prvouka, vlastivěda, přírodověda	454
7.2.3	Cizí jazyk	454
7.2.4	Hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti.....	454
7.3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	455
7.3.1	Český jazyk	455
7.3.2	Prvouka, přírodověda, vlastivěda	455
7.3.3	Cizí jazyk, další cizí jazyk	455

7.3.4	Výtvarná výchova, pracovní činnosti, tělesná výchova, hudební výchova.....	455
7.4	Multikulturní výchova.....	455
7.4.1	Český jazyk a literatura.....	455
7.4.2	Prvouka, vlastivěda, přírodověda.....	456
7.4.3	Matematika.....	456
7.4.4	Cizí jazyk.....	456
7.4.5	Výtvarná výchova, pracovní činnosti, tělesná výchova.....	456
7.4.6	Hudební výchova.....	456
7.5	Enviromentální výchova.....	456
7.5.1	Český jazyk.....	456
7.5.2	Prvouka, přírodověda, vlastivěda.....	456
7.5.3	Výtvarná výchova, pracovní činnosti, tělesná výchova, hudební výchova.....	457
7.6	Mediální výchova.....	457
7.6.1	Český jazyk.....	457
7.6.2	Prvouka, vlastivěda, přírodověda.....	457
7.6.3	Cizí jazyk, další cizí jazyk.....	457
7.6.4	Výtvarná výchova, pracovní činnosti, tělesná výchova, hudební výchova.....	457
8	Pohodová tvořivá škola – dodatek 2 – Průřezová témata v učivu 2. stupně.....	458

Děkujeme autorům Tvořivé školy za poskytnutí modelového programu Tvořivá škola, který nás vedl a inspiroval.

1 Identifikační údaje

Předkladatel:

Základní škola Jihlava, Havlíčkova 71, p.o.

IČO: 70878846

Právní forma:

REDIZO: 600 117 197

příspěvková org. od 1. 1. 2001

Adresa školy

Jihlava, Havlíčkova 71, PSČ 586 02

tel.: 565598500

e-mail zshavlickova@ji.cz

Ředitel: Mgr. Radim Foit

tel.: 565598500

e-mail: foit@zshavlickova.ji.cz

Koordinátor ŠVP

Mgr. Radim Foit

tel.: 565598500

e-mail: foit@zshavlickova.ji.cz

Zřizovatel:

Statutární město Jihlava, Masarykovo nám. 1
586 28 Jihlava

tel.: 565592300

Platnost dokumentu: 29. 8. 2022

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Jihlava, Havlíčkova 71 je menší plně organizovanou školou s 1. až 9. ročníkem. Součástí školy je školní družina. Nově byla v r. 2007 rekonstruována jídelna s výdejnou stravou, kam je dovážena čerstvá, teplá strava ze školní jídelny při ZŠ Kollárova. Škola je umístěna v pěkném přírodním areálu se dvěma školními hřišti, školní výukovou zahradou s altánem a zahradou školní družiny.

2.2 Vybavení školy

Škola disponuje 15 běžnými učebnami, z toho dvě jsou vybaveny jako polo odborné – pro výuku hudební výchovy a přírodních věd.

Odborné pracovny: keramika s pecí a hrnčířským kruhem, cvičná kuchyňka, školní dílna, počítačová učebna a tělocvična.

Vyučující mají k dispozici sborovnu a na 2. stupni ještě pracovní místa v kabinetech.

Vybavení školy didaktickou a výpočetní technikou je na standardní úrovni. Cvičná kuchyňka je vybavena dvěma linkami, sporáky a zařízením pro přípravu pokrmů. Dobré podmínky jsou pro tělovýchovu v tělocvičně, na velkém a malém hřišti.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je stabilní a ke změnám dochází většinou z důvodu dílčích výměn a mateřské dovolené. Sbor je obětavý, trpělivě řeší výchovné problémy žáků, má důvěru žáků i rodičů. Mezi učiteli navzájem i mezi učiteli a vedením školy panuje důvěra a přátelské vztahy, vzájemná ochota si pomoci a snaha o vytváření příznivého klimatu školy.

2.4 Řízení školy a výuky

Škola je řízena ředitelem a zástupkyní ředitele, kteří mají rozdělené kompetence a vymezené pravomoci. V řízení výuky se ředitel zaměřuje na učitele 2. stupně, třídní učitele a učitele jazyků, přírodních a společenských věd. Zástupkyně ředitele řídí učitelky 1. stupně, výchovy. Učitelé jsou rozdělení podle předmětů do předmětových týmů. Většina schůzek vede k plánování vyučovacího procesu, koordinaci výuky a jejího hodnocení a přípravě projektů. Významnou roli zaujímá práce třídních učitelů, kteří jsou jmenováni a řízeni ředitelem školy a jsou hlavními koordinátory výchovy a vzdělání v dané třídě.

2.5 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovná poradkyně, metodička prevence, vedení školy, třídní učitelé a další pedagogičtí pracovníci

Zaměření poradenských služeb na poradenství:

- žákům v oblasti učení
- zákonným zástupcům žáka v jeho výchově a vzdělávání
- při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a návrhy na zlepšení
- při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině i žákovi
- v obtížných životních situacích žákům i zákonným zástupcům
- v oblasti volby povolání

2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Kvalita vztahů mezi školou a rodinou je jednou z priorit vedení školy. Spolupráce je realizována těmito formami:

- pravidelné rodičovské schůzky a informační odpoledne
- schůzky občanského spolku – zástupců jednotlivých tříd
- schůzky školské rady
- řešení výchovných problémů v komisi školy (rodiče, výchovný poradce, třídní učitel, ředitel)
- informovanost prostřednictvím žákovské knížky
- setkání s rodiči na akcích školy (besídky, akademie, divadelní představení atd.)

Spolupráce školy s jinými subjekty:

Zajišťujeme výuku dětí s poruchou sluchu a integrovaných žáků v běžné třídě. Proto spolupracujeme s odborníky z poradenských center (např. SPC Jihlava, PPP Jihlava atd.)

Spolupráce s okolními mateřskými školami se zaměřuje na vzájemné návštěvy s cílem přirozeného přechodu předškolních dětí z MŠ do základní školy

Další organizace vhodnou formou doplňují náš výchovně vzdělávací program besedami a přednáškami: Policie ČR, Městská policie, Vrakbar Jihlava, Muzeum, Knihovna, Oblastní galerie, Zdravotní ústav Jihlava

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

- Škola usiluje o výchovu žáka ohleduplného, tolerantního, zodpovědného, zdravě ctižádostivého, samostatného a ochotného se vzdělávat po celý život. Vychovává žáky schopné komunikovat a spolupracovat s ostatními a orientující se ve světě informací.
- Osobnost dítěte rozvíjíme harmonicky v oblasti jazykové, přírodovědné, společenskovední, ale i v oblasti mravní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí.
- Formou činnostního učení usilujeme o vědomosti trvalé, logicky utříděné a v praxi použitelné
- Vědomosti aplikujeme na řešení projektových úkolů, modelových životních situací, vytváření klíčových kompetencí a jejich uplatňování při vzdělávání i v životě mimo školu
- Formou posílené výtvarné výchovy vedeme žáky ke schopnosti kulturního a estetického prožitku
- Program klade důraz na činnostní pojetí vyučování, dává žákům příležitost aktivně se podílet na získávání nových vědomostí a dovedností vlastní činností. Program podporuje takové metody a formy práce, které umožňují žákům využívat vlastních zkušeností, vyhledávat a zpracovávat různé údaje, diskutovat, argumentovat a vyvozovat závěry.
- Program vychází z předpokladu, že každé dítě má právo na úspěch a vyvíjí se vlastním tempem. Měřítkem úspěchu je vlastní pokrok dítěte.
- Program klade vysoké nároky na profesní úroveň práce učitele, dává mu volnost pro tvůrčí práci a zároveň zodpovědnost za její výsledky. Předpokládá učitel, který bude mít dostatek trpělivosti, houževnatosti a tolerance k chybám žáků a jejich rozdílným schopnostem. Formování osobnosti žáka je založeno na osobním příkladu učitele a klimatu celého pedagogického sboru.
- Hodnocení výsledků práce žáka je především nástrojem zpětné vazby pro žáka, zdrojem informací pro učitele a rodiče. Při hodnocení bude využívána celá škála forem tak, aby nejvíce vyhovovala osobnosti žáka.

Pro kvalitní přípravu dítěte pro život se zaměříme především na:

- Výběr základních znalostí a dovedností, které budou méně encyklopedické a více uplatnitelné v životě
- Využívání metod skupinové, kooperativní a projektové výuky, které vedou žáky k týmové práci, vzájemné spolupráci a respektu
- Pro budoucí život v EU posílíme výuku cizích jazyků se zaměřením na jazyk anglický
- Povedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, budeme podporovat využívání a zavádění výpočetní techniky do všech předmětů a podporovat výuku na počítačích
- Povedeme žáky k dodržování školního řádu a pravidel, na jejichž formulaci a zavádění se mohou formou parlamentní diskuse aktivně podílet
- K přípravě žáků budeme přistupovat diferencovaně, vytvoříme podmínky pro žáky se sociálním znevýhodněním, upravíme vzdělávací programy pro žáky s poruchami učení a vytvoříme podmínky pro rozvoj nadaných žáků formou individuálních úkolů, přípravy na soutěže a olympiády a nabídkou volitelných a nepovinných předmětů

Chceme navázat na dobré tradice naší školy i dobré reference mezi širokou veřejností – školy rodinného typu s příznivým klimatem pro harmonický rozvoj dítěte, které je spokojené a vyrůstá v bezpečném prostředí

3.2 Výchovně vzdělávací strategie školy

Výchovně vzdělávací program Pohodová tvořivá škola se v plném rozsahu ztotožňuje s výchovně vzdělávacími cíli RVP ZV.

Výchovně vzdělávací proces zaměříme na tyto oblasti:

- Osvojit si strategii učení a motivovat žáky pro celoživotní učení
- Tvořivě myslet, logicky uvažovat a umět řešit problémy
- Všestranně a účinně komunikovat
- Spolupracovat a umět respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- Projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost
- Projevovat pozitivní city v chování, být vnímavý a citlivý k lidem, prostředí a k přírodě
- Aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- Být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- Poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

3.2.1 Cíle směřované k žákům

Cílem školního programu je, aby žáci:

- Poznali a osvojili si strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání
- Zvládli základy všestranné komunikace
- Naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých
- Vhodně se chovali k lidem, k přírodě a k prostředí, kde žijí
- Získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví a aktivně je chránili
- Dokázali v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností

3.2.2 Cíle směřované k učitelům

Cílem školního programu je, aby učitelé:

- Vyučovali prostřednictvím vlastní činnosti žáků s využitím smyslového poznání a zkušeností žáků
- Vytvářeli prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtějí se učit
- Dokonale poznali žáky, jejich potřeby a schopnosti a posilovali jejich sebedůvěru
- Dali žákům přiměřený čas k učení a vedli je k trvalému osvojení logicky utříděných a vzájemně propojených vědomostí
- Dosáhli otevřené, klidné a sdílné atmosféry ve škole, budované na partnerských vztazích mezi učiteli a žáky
- Vedli žáky k zodpovědnému nakládání s vlastním zdravím a vychovávali je ke zdravému životnímu stylu
- Učili žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti a propojovat poznatky
- Rozvíjeli schopnosti žáků spolupracovat a pracovat v týmu

3.2.3 Přednosti školního programu Pohodová tvořivá škola

- Tempo výuky se přizpůsobuje schopnostem žáků ve třídě
- Činnostní charakter učení podporuje soustředění žáky na výuku
- Každý den přináší dítěti pokrok
- Činnostní učení podněcuje zájem žáků o učení a poznání
- Zlepšuje se kázeň ve třídě jako důsledek zájmu žáků o učení a radosti z práce
- Rychlá zpětná vazba umožňuje učiteli okamžitě pracovat s chybou a snadno ji odstraňovat
- Učitel lépe pozná každého žáka i jeho potřeby k individuálnímu rozvoji
- Činnostní charakter výuky vytváří prostor pro rozvoj nadaných žáků i žáků s obtížemi v učení
- Výsledky jsou trvalejší – pokračuje se, až většina žáků zvládne předchozí látku
- Činnostní učení vyhovuje i dětem se zrakovým a sluchovým postižením, protože do výuky zapojuje více smyslů
- Při činnostním učení se vytváří velmi dobrý lidský kontakt mezi učitelem a žákem a mezi žáky navzájem

3.3 Strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí

V novém pojetí ŠVP naší školy jsme se zaměřili především na všestranný rozvoj osobnosti žáka.

Strategie utváření klíčových kompetencí je obecným základem pro specifické kompetence, které si žáci vytvářejí v jednotlivých vzdělávacích oblastech a vyučovacích předmětech.

3.3.1 Kompetence k učení

Žák umí zejména:

- Organizovat a řídit své učení, promýšlet úkoly, navrhovat postupy řešení, vyhledávat potřebné informace a provést kontrolu výsledků
- Používat základní principy z různých vzdělávacích oblastí, chápat jejich smysl a význam, aplikovat je v procesu učení i řešení praktických problémů
- Pracovat s přiměřeně náročnými termíny, symboly a značkami
- Uvádět věci a jevy do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si utvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy i na různé lidské činnosti
- Vyvozovat závěry na základě pozorování, experimentování a porovnávání faktů z oborů. Které odhalují různé stránky života
- Číst s porozuměním psaný text včetně diagramů, tabulek, grafů a map a umět s ním pracovat
- Pracovat s učebnicemi, s učebními texty, se slovníky, s encyklopediemi, s učebními pomůckami a dalšími informačními zdroji
- Samostatně a systematicky se učit, kriticky posuzovat výsledky své práce, překonávat případné obtíže při učení a být za výsledky své práce zodpovědný.

3.3.2 Kompetence k řešení problémů

Žák umí zejména:

- Vnímat situace ve škole i mimo ni, přemýšlet o příčinách problémů, diskutovat o nich, hledat jejich řešení a využívat vlastního úsudku
- Najít problém, formulovat jeho podstatu, vytvořit hypotézu a varianty řešení, řešit problém, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi
- Rozhodovat se při řešení problému, vyhodnocovat různé postupy, obhajovat zvolená řešení, organizovat postupy k ověření hypotézy a vytvořit strategii řešení problému
- Reagovat přiměřeně na změny, změněným podmínkám se přizpůsobovat, nepříznivé podmínky měnit a překonávat překážky v případě obtíží
- Vytvářet si na problém vlastní názor, rozhodnout se pro řešení a nést za něj odpovědnost
- Myslet samostatně, odpovědně a kriticky a nepodléhat manipulacím

3.3.3 Kompetence komunikativní

Žák umí zejména:

- Vyjadřovat se srozumitelně a souvisle v písemném i ústním projevu
- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky i názory výstižně a uspořádaně, umět vystoupit na veřejnosti
- Obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat a zapojovat se do diskuse
- Porozumět různým typům textů, pokynů, dokumentů, formulářů, tiskopisů, vztahujícím se k různým situacím ve škole i mimo ni
- Pro účinnou komunikaci využívat vhodné informační a komunikační prostředky
- Umět naslouchat, formulovat otázky, vést dialog a chápat postoje účastníků komunikace
- Umět komunikovat ve skupině, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých
- Komunikovat na přiměřené úrovni v cizím jazyce, zejména v běžných situacích každodenního života

3.3.4 Kompetence sociální a personální

Žák umí zejména:

- Účinně spolupracovat ve skupině, podílet se s pedagogy na utváření pravidel na práci v týmu a pozitivně ovlivňovat kvalitu práce
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, být ohleduplný a slušný při jednání s druhými. V případě potřeby umět pomoci druhým.
- Vytvořit si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a sebeúctu

3.3.5 Kompetence občanské

Žák umí zejména:

- Respektovat přesvědčení druhých lidí, vcítit se do situace ostatních, ale odmítnout útlak a hrubé zacházení
- Bránit se projevům šikany a fyzickému i psychickému násilí
- Chránit přírodu a chápat základní ekologické souvislosti a chránit své zdraví
- Aktivně se zapojovat do kulturního dění a sportovních aktivit

3.3.6 Kompetence pracovní

Žák umí zejména:

- Uplatňovat získané pracovní dovednosti v každodenním životě
- Řešit jednoduché pracovní úkoly vhodným výběrem materiálu, nástrojů a náradí. Volit při tom nejvhodnější pracovní postupy a odpovídající technologie
- Organizovat a plánovat svou činnost, dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví

- Posoudit výsledek pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví, ochrany přírody i kulturních hodnot
- Spolupracovat ve skupině a pozitivně ovlivňovat kvalitu společenské práce
- Využívat znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy pro budoucnost
- Chápat podstatu podnikání a rozvíjet své podnikatelské myšlení

3.3.7 Kompetence digitální

Žák umí zejména:

- Rozvíjet především praktickým nácvikem a tvorbou obsahů pomocí digitálních nástrojů, a to při projektové činnosti, skupinové a individuální práci.
- Získává návyky a postoje související s používáním digitálních technologií k smysluplné, tvořivé a bezpečné práci, při učení i při svém zapojení do společenského života

3.4 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.4.1 Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Žákem s přiznanými podpůrným opatřením je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP**, případně **upravit vzdělávací obsah** tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že **části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy** nebo **celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru**, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představitost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

PLPP žáků s priznanými podpůrnými opatřeními vypracovává zpravidla třídní učitelka, IVP žáků s priznanými podpůrnými opatřeními vypracovává školní speciální pedagožka. Vždy je vhodné ve spolupráci s učiteli, případně dalšími odborníky a zákonnými zástupci. PLPP a IVP jsou pravidelně pedagogy vyhodnocovány.

Zodpovědnou osobou v systému péče o žáky s priznanými podpůrnými opatřeními je školní výchovný poradce.

3.4.2 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Škola využívá potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti.

Výuka žáků probíhá tak, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka a IVP mimořádně nadaného žáka vypracovává školní speciální pedagožka ve spolupráci s učiteli, případně dalšími odborníky a zákonnými zástupci. Jsou pravidelně pedagogy vyhodnocovány.

Zodpovědnou osobou v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky je školní výchovný poradce.

Do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy se mohou zapojovat další subjekty (zájmové organizace, vzdělávací instituce).

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

Předčasný nástup dítěte ke školní docházce;

Účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy;

Obohacování vzdělávacího obsahu;

Zadávání specifických úkolů, projektů;

Příprava a účast na soutěžích;

Nabídka zájmových aktivit.

4 Učební plán

4.1 Učební plán pro 1. stupeň základní školy

Vzdělávací období základního vzdělávání a učební plán

Základní vzdělávání žáků se realizuje v průběhu povinné devítileté školní docházky.

Vzdělávací a výchovný proces je v *Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání* rozdělen na 3 období:

1. období – 1. - 3. ročník
2. období – 4. - 5. ročník
3. období – 6. - 9. ročník

Každé vzdělávací období má své specifické cíle a stanovené očekávané výstupy, které jsou pro 2. a 3. období závazné.

První část školního vzdělávacího programu *Pohodová tvořivá škola* je připravena pro základní vzdělávání žáků v 1. období povinné školní docházky, tj. v 1. až 3. ročníku. RVP ZV stanovuje očekávané výstupy na konci 3. ročníku orientačně.

Učivo je v pojetí RVP ZV chápáno jako *prostředek k dosažení očekávaných výstupů* a představuje závazný výčet témat, námětů a činností, které musí každá škola nabídnout všem žákům k osvojování.

Obsah učiva 1. období předkládá *školní vzdělávací program Tvořivá škola* rozpracovaný do jednotlivých ročníků.

Návrh učebního plánu pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání vychází z členění RVP ZV do základních oblastí. Vzdělávací oblasti člení na vyučovací předměty a navrhuje pro ně časovou dotaci.

Učební plán pro 1. – 5. r. základního vzdělávání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					minimální časová dotace	disponibilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
jazyk a jazykové komunikace	český jazyk	9	9	8	7	7	33 / 7	
	cizí jazyk	-	-	3	3	3	9	
matematika a její aplikace	matematika	4	5	5	5	5	20 / 4	
informatika	informatika	-	-	-	1	1	2	
člověk a jeho svět	prvouka	2	2	3	-	-	6 / 1	
	přírodověda	-	-	-	1	1	2	
	vlastivěda	-	-	-	2	2	3 / 1	
umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	výtvarná výchova	2	2	2	2	2	7 / 3	
člověk a zdraví	tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
člověk a svět práce	pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		21	22	25	25	25	102 / 16	

Poznámky k učebnímu plánu

Celková týdenní hodinová dotace je RVP ZV stanovena:

- pro 1. – 2. ročník maximálně 22 hodin
- pro 3. – 5. ročník maximálně 26 hodin

Poznámky k zařazení vzdělávacích oblastí do učebnímu plánu (určuje RVP ZV)

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

- vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků.

Cizí jazyk

- předmět s časovou dotací 3 hodiny týdně je zařazen povinně od 3. ročníku.

Matematika

- předmět je povinně zařazen do všech ročníků.

Informatika

- učivo v 1. – 3. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů;
- ve 4. – 5. ročníku je zařazován jako samostatný vyučovací předmět, je též spojován s obsahem jiných vyučovacích předmětů.

Člověk a jeho svět

- realizuje se v 1. – 3. ročníku ve vyučovacím předmětu prvouka a ve 4. – 5. ročníku v předmětech přírodověda a vlastivěda, tedy ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.

Umění a kultura

- realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech hudební výchova a výtvarná výchova, které jsou zařazeny ve všech ročnících.

Člověk a zdraví

- tělesná výchova je zařazena do všech ročníků, její týdenní časová dotace nesmí klesnout pod 2 vyučovací hodiny;
- výchova ke zdraví je realizována zejména v tělesné výchově, prvouce a přírodovědě.

Člověk a svět práce

- učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět pracovní činnosti.

4.2 Učební plán pro II. stupeň základní škol pro školní rok 2022/23

Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
Český jazyk a literatura	Český jazyk	4	4	4	4	16
Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk	Německý jazyk	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	16
Informatika	Informatika	1	1	1	0	3
Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	8
Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	1	1	4
Fyzika	Fyzika	2	2	2	2	8
Chemie	Chemie	0	0	2	2	4
Přírodopis	Přírodopis	2	2	2	2	8
Zeměpis	Zeměpis	2	2	2	2	8
Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	2	2	8
Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	0	0	2
Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	4
Volitelné předměty	Viz poznámky k učebnímu plánu		0	1	2	3
celkem		28	30	32	32	122

4.3 Učební plán pro II. stupeň základní škol od školního roku 2023/24

Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem
Český jazyk a literatura	Český jazyk	4	4	4	4	16
Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk	Německý jazyk	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	16
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4
Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	8
Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	1	1	4
Fyzika	Fyzika	2	2	2	2	8
Chemie	Chemie	0	0	2	2	4
Přírodopis	Přírodopis	2	2	2	2	8
Zeměpis	Zeměpis	2	2	2	2	8
Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	0	0	2
Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	4
Volitelné předměty	Viz poznámky k učebnímu plánu		0	2	2	4
celkem		28	30	32	32	122

Poznámky k učebnímu plánu

Celková týdenní hodinová dotace 122 hodin je v ŠVP stanovena:

Pro 6. a 7. ročník v rozsahu 28 – 30 hodin

Pro 8. a 9. ročník v rozsahu 30 – 32 hodin

Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Český jazyk a literatura

Zařazen povinně do všech ročníků

Cizí jazyk

Předmět s časovou dotací 3 hodiny zařazen povinně od 3. ročníku

Další cizí jazyk

Předmět s časovou dotací 2 hodiny zařazen povinně od 7. ročníku

Člověk a společnost

Vzdělávací obsah je realizován formou předmětů dějepis a občanská výchova ve všech ročnících

Člověk a příroda

Je zajištěn předměty přírodopis, fyzika, zeměpis ve všech ročnících 2 h týdně, chemie jen v 8. a 9. ročníku

Člověk a zdraví

Zajištěn samostatným předmětem Výchova ke zdraví ve všech ročnících

Člověk a svět práce

Realizován předmětem pracovní činnosti s kombinací okruhů: Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce, Práce s textilními materiály, Příprava pokrmů a Svět práce

Informatika

Obsah zajišťuje vyučovací předmět informatika v 6. – 8. ročníku s časovou dotací 1 h týdně (školní rok 2022/23) a v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 1 h týdně od školního roku 2023/24

Volitelné předměty

Nabízeny v 8. ročníku pro školní rok 2022/23 s časovou dotací 1 h týdně a od školního roku 2023/24 s časovou dotací 2 hodiny týdně. V 9. ročníku s časovou dotací 2 h týdně. Žákům jsou nabízeny:

Základy administrativy 1 h týdně

Cvičení z českého jazyka 1 h týdně

Cvičení z matematiky 1 h týdně

Výtvarný seminář 1 h týdně

Praktika z přírodopisu a fyziky 1 h týdně

Technický seminář 1 h týdně

5 Učební osnovy

5.1 Učební osnovy I. stupně ZŠ

5.1.1 Cílová a obsahová specifikace jednotlivých vyučovacích předmětů

Vzdělávací program Pohodová tvořivá škola realizuje požadavky na základní vzdělávání prostřednictvím formulovaných vzdělávacích oblastí a vytváří pro školní praxi dílčí celky – **vyučovací předměty**.

Oblast:

1. Jazyk a jazyková komunikace

2. Matematika a její aplikace

3. Informační a komunikační technologie

4. Člověk a jeho svět

5. Umění a kultura

6. Člověk a zdraví

7. Člověk a svět práce

Předmět:

– český jazyk

– cizí jazyk

– matematika

– v 1. – 4. ročníku

(není samostatným předmětem)

– v 1. – 3. ročníku - prvouka

– hudební výchova

– výtvarná výchova

– dramatická výchova

(není samostatným předmětem)

– tělesná výchova

– výchova ke zdraví

(není samostatným předmětem)

– pracovní činnosti

5.1.2 Hlavní cíle 1. období

Cílem prvního období základního vzdělávání je naučit žáky: **základům čtení, psaní, počítání a prvního cizího jazyku**. Vyučování má ve všech předmětech **činnostní charakter**.

Při vytváření dovedností a návyků v 1. – 3. ročníku se požaduje, aby žáci chápali účel a smysl každé své činnosti, aby o činnostech hovořili a měli pro ně dostatečný časový prostor. V souladu s charakterem myšlení žáků je těžiště vyučování **v přímém poznávání skutečností kolem nás**.

K výuce v tomto období patří i vyučovací předměty s výchovným zaměřením, tj. **hudební, výtvarná, tělesná výchova a pracovní činnosti**. V programu jsou uplatňovány též: **dramatická výchova, výchova ke zdraví a informační a komunikační technologie**, ale netvoří samostatné předměty.

Charakteristické pro toto období je **prolínání učiva** mezi všemi vyučovacími předměty.

5.1.2.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk a Anglický jazyk

Vzdělávací oblast je v 1. – 3. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu český jazyk a ve 3. ročníku prostřednictvím vyučovacího předmětu anglický jazyk.

5.1.2.1.1 Český jazyk

A) Výchovně vzdělávací cíle:

rozumět spisovné řeči mluvené, čtené i psané
vyjadřovat srozumitelně, zejména mluvenou řečí, myšlenky, psanou formou se vyjadřovat jen v jednoduchých větách
číst správně a s porozuměním texty přiměřené délkou i obsahem
znát příklady literárních děl vhodných pro daný věk včetně ilustrací
číst s porozuměním jednoduché naučné texty, pokusit se vyjádřit jejich myšlenky
vnímat krásu a bohatost mateřského jazyka
při výuce českému jazyku je třeba stále pamatovat na to, že se v tomto období vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu, tedy že začíná výchova budoucích čtenářů
svou schopnost vyjadřovat se umět uplatnit i v prvouce, matematice i dalších vyučovacích předmětech

B) Charakteristika výuky

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

komunikační a slohovou výchovou;

čtením a literární výchovou;
psaním;
jazykovou výchovou.

Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *dramatické výchovy*.

V *komunikační výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny nejen ve všech složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Jednotlivé vyučovací předměty musí poskytovat dostatek prostoru k vyjadřování myšlenek a postřehů žáků k tomu, co se učí a co pozorují. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků. Samostatná písemná forma vyjadřování je uplatňována od 3. ročníku. Při prvním písemném vyjadřování se požaduje používat krátké jednoduché věty o tom, co žáci prožili, nebo co dobře znají.

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností v prvním vzdělávacím období využíváme:

vyprávění (o obrázku, vlastních zážitcích, přečteném textu, podle obrázkové osnovy)
rozhovory žáků k určitému tématu
formulace otázek a odpovědí k danému tématu
možnosti svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek (v čítankách 2. a 3. r. jsou připraveny náměty, které žáky vždy zaujmou), využívá se mezipředmětových vztahů
jednoduchých popisů z písanek, hlavně z prvoučného učiva, k psaní podobných textů
možnost zpracovávat „první knihy“ např.: o květinách, o ptácích aj. v co nejjednodušší podobě, volně doplněné ilustracemi, výstřižky apod., využíváme i dětských knih a encyklopedií

Komunikační výchova tedy obsahuje činnosti:

- a) receptivní, tj. čtení a naslouchání;
- b) produktivní (tvořivé činnosti), tj. mluvený a písemný projev žáka.

Při výuce čtení v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Při čtení textů se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování, se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se využívá v prvouce při poznávání přírody i života lidí a světa. Při prožívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenost, obohacují svůj citový život. Dobrá četba zušlechťuje city, ovlivňuje duševní život dětí a povzbuzuje jejich vůli.

Žáci se při vyučování čtení učí esteticky prožívat a chápat přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat. Při čtení, poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. sluch pro zvukovou stránku jazyka, bystří se pozorování, rozvíjí se představitivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V čítankách určených k činnostnímu učení čtení je věnována dostatečná pozornost volbě příjemných textů, délkou i obsahem přiměřených mladšímu školnímu věku. Také mezipředmětovým vztahům a volbě témat pro samostatnou práci žáků je zde věnována pozornost.

V literární výchově seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací.

Při výuce psaní v tomto období získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech. Písanky připravené pro toto období se zaměřují na psaní s porozuměním.

V jazykové výchově v 1. období základního vzdělávání se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku a zároveň poznávají elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídít i zobecňovat. Nejprve se seznamují s konkrétními jazykovými jevy, pozorují je, hovoří o nich. Tak dochází k mnoha elementárním zobecněním a procvičování poznatých jazykových a pravopisných jevů. Pozornost je věnována výcviku v pravopise lexikálním.

Ústní i písemné vyjadřování se při činnostní výuce rozvíjí, pokud možno v souvislosti s poznáváním skutečností, které děti obklopují. Žáci zpočátku při samostatném vyjadřování reagují na otázky a pokyny učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na témata blízká jejich zájmům a zkušenostem.

V hodinách českého jazyka tohoto období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou prostupnost a propojenost těchto složek českého jazyka. Je-li k tomu vhodná příležitost, lze složky českého jazyka zpestřit *dramatickou výchovou*.

Dramatická výchova rozvíjí tvořivost dětí a přispívá k obohacení jejich slovní zásoby. S její pomocí učíme žáky volně, beze strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce. Pomocí dramatické výchovy se žáci učí slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací. Přitom se učí též cítit s druhými, vzájemně si pomáhat. Uplatňujeme tak snadno ve výuce prvky etické výchovy.

Dramatická výchova v 1. období základního vzdělávání

Pomocí dramatické výchovy:

- rozdvíjíme u dětí jejich tvořivost
- učíme je volně bez strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce a literatuře, ale i v dalších vyučovacích předmětech
- rozdvíjíme a obohacujeme slovní zásobu žáků
- učíme žáky tvořivě řešit praktické problémy
- vedeme žáky k slušnosti a respektování spolužáků, rodičů i ostatních dospělých v jejich okolí
- žáci mohou prožívat různé situace, naučit se cítit s druhými a pomáhat si navzájem

S vyučováním českého jazyka v 1. - 3. ročníku jsou bezprostředně spojeny počátky prvoučného vyučování. Zkušenosti žáků získané pozorováním okolní přírody a života lidí se prohlubují čtením uměleckých textů. Myšlení a řeč žáků se přitom rozvíjí v souladu s rozvojem fantazie, citů, vůle a smyslu pro krásu.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

1. ročník

1. etapa-seznámení s velkou tiskací abecedou

- rozvíjení řeči s využitím žákovských zkušeností, vzbuzení zájmu o učení
- přípravná zraková a sluchová cvičení, rozvíjení zrakové a sluchové percepce
- poslech čtených a vyprávěných pohádek, rozvoj vyjadřovacích schopností a slovní zásoby
- dramatizace jednoduchých pohádek, zvláště takových, ve kterých se některý motiv opakuje
- memorování říkanek a básniček zpaměti, využití znalostí žáků z předškolního věku
- krátká vypravování žáků podle jejich zážitků a pozorování
- odpovědi na otázky
- náprava vadné výslovnosti nápodobou, cvičení dechu, hlasu, artikulace
- sluchová analýza a syntéza hlásek slova, např. hádanky typu: „Je to hodně stromů a je to l-e-s. Co je to?“
- hry písmeny a jmény
- učíme se napsat své křestní jméno
 - uvolňovací kresebné cviky
 - základní návyky při psaní – správné držení psacího náčiní
 - modelování, skládání písmen

2. etapa – přechod ke čtení a zápisu prvních textů

pokračujeme v rozvíjení vyjadřování žáků

seznamujeme žáky s lidovými pohádkami, rozpočítadly, říkankami, hádankami, vybrané se učí zpaměti, vyprávějí i dramatizují předčítáme příběhy ze života dětí, z přírody, o zvířatech, propojujeme je s výukou prvouky a výtvarné i hudební výchovy cvičíme schopnost naslouchat a něco si z příběhu zapamatovat, zapamatované vyjádřit mluveným, výtvarným nebo i pohybovým projevem

necháme též žáky vyjadřovat své individuální pocity z četby

pozornost věnujeme srozumitelnosti řeči žáků, nenásilně podporujeme správnou výslovnost

učíme žáky základní pravidla, která by měli respektovat při rozhovoru

výuka čtení – požadavek jasného zřetelného čtení s porozuměním uplatňujeme od čtení prvních slov:

- čtení prvních textů, seznámení se samohláskami a dalšími souhláskami
- činnosti s písmeny skládací abecedy
- postupné poznávání dalších hlásek a písmen
- nácvik čtení slov s di, ti, ni
- nácvik čtení slov s dě, tě, ně
- čtení krátkých celků, obsahem dětem přiměřených
- čtení s porozuměním v průběhu roku podporujeme tvořením vět s danými slovy, kresbou k některým slovům a větám,
- odpověďmi na otázky k obsahu jednoduché věty, plněním krátkých a jasných napsaných pokynů
- řazení ilustrací podle dějové posloupnosti

3. etapa – přechod ke čtení textu s malými tiskacími písmeny

nácvik čtení malých písmen

- využití transferu z velkých písmen (v,o,c,č,s,š,z,ž, i,j,p,k)
- nácvik psaní písmen, slov (malá tiskací nezapisujeme)
- hláskové skládání a rozkládání delších slov
- posilování sluchového rozlišování tvrdých a měkkých slabik

uplatnění principu globálního čtení

čtení vlastním tempem bez tlaku na vyšší výkon

stále zařazování her, dechových a artikulačních cvičení

využití prvků tvořivé dramatiky

2. ročník

Dokončení prvopočátečního čtení:

postupný přechod k plynulému čtení slov, jednoduchých vět a krátkých textů
důraz na porozumění čtenému, odpovědi na otázky
dodržování pomlky po tečce, přirozená intonace
správné čtení předložek se slovem
vyhledávání slov, určitých myšlenek apod. v přečteném textu

Rozvoj čtenářských schopností:

správné a plynulé čtení krátkých i delších vět, nácvik správného dýchání při čtení
čtení textů délkou i obsahem přístupným věku žáků
při opakovaném čtení dbát na intonaci
objasňování významu slov, čtení s porozuměním
vyhledávání slov vyjadřujících určitý vztah nebo myšlenku
vyprávění obsahu krátkého přečteného textu přiměřené obtížnosti
vyjadřování obsahu textu obrázky a jejich řazení za sebou (obrázková osnova)
přednes krátkých básní s jasným obsahem, které se žáci učí nazpaměť
plnění úkolů z čítanky, motivace žáků, práce podle rozhodnutí žáka – individualizace,
rozvíjení ústního, písemného i výtvarného vyjadřování žáků
vyprávění podle obrázků
vyprávění o osobním pozorování a příhodách ze života
spojení čtení se psaním a prvoukou, rozvoj komunikačních dovedností
čtení přístupných dětských knih, vyprávění jejich obsahu, ilustrace ke knížce

Psaní:

procvičování tvarů písmen
psaní slov a jednoduchých vět
důraz na psaní s porozuměním
první krátké písemné vyjadřování žákovských pozorování a zkušeností
spojování výrazů podle významu, zápis a samokontrola
využívání dovednosti psát při různých jednoduchých zápisech

Jazyková výchova a základní pravopisné jevy:

vyjádření myšlenky

seznámení s abecedou (práce s ní s oporou o napsanou abecedu)

odpověď celou větou na otázky, druhy vět

tvoření vět s danými slovy a k dané situaci

pravopis věty (velké začáteční písmeno, interpunkční znaménka na konci věty)

slovo, slabika, hláska, písmeno, slovní význam

samohlásky, souhlásky, dvojhlásky

výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek

psaní a výslovnost slabik tvrdých

psaní a výslovnost měkkých slabik

psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé)

psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě

příprava na poznávání podstatných jmen a dějových sloves, zjišťování, která slova v souvislém textu označují osoby, zvířata nebo věci a která slova vyjadřují, co osoby, zvířata a věci dělají;

čtení a psaní předložek

vlastní jména osob

Témata pro rozvoj ústního a písemného vyjadřování žáků vybíráme hlavně z jejich života, z přírody, můžeme volit i témata o práci a hrách. Žáci mohou vypravovat své příběhy podle obrázků, podle společně sestavené osnovy i podle své fantazie.

Rozvoj vyjadřovacích schopností prolíná celou výukou českého jazyka. V 2. ročníku klademe důraz hlavně na ústní vyjadřování žáků. Dáváme jim dostatek prostoru, aby mohli své názory prezentovat před spolužáky, aby mohli navzájem o určitých jevech diskutovat a zdůvodňovat je. Důležitá jsou mluvní cvičení, která se dají do výuky českého jazyka zařazovat často. Žáci při nich projevují, jak rozumí mluvnickým jevům i jak rozumí čtenému textu.

3. ročník

Rozvoj čtenářských dovedností:

správné, plynulé a uvědomělé čtení krátkých vypravování, ukázek z knih vhodně rozdělených na části; básní, bajek, pohádek přístupných chápání žáků

výrazné čtení (po přípravě s učitelem) krátkých vypravování a básní s využitím intonace podle smyslu čteného textu, čtení s porozuměním

tiché čtení (bez pohybu rtů) krátkých textů s jednoduchým dějem se samostatným způsobem zpracování otázek a úkolů, jimiž učitel kontroluje, jak žáci pochopili obsah přečteného článku (podle individuálních schopností žáků)

rozlišování prózy a veršů

objasňování významu slov a slovních spojení

vyhledávání slov, výrazů, vlastních jmen v přečteném textu

sestavování obrázkových osnov krátkého vypravování nebo přečteného článku a vyprávění jednoduchého příběhu podle nich

vymýšlení názvů pro části povídek

reprodukce vypravování a naučných textů nebo jejich částí

vyprávění pohádek i vymýšlení pohádek žáky, odlišení pohádky od ostatních vyprávění

vyjadřování obsahu ilustrací k přečtenému textu

krátké vyprávění vlastního zážitku

pokus o vyprávění přečtené události ze stanoviska některé z jednajících osob

výrazný přednes krátkých básní nebo krátkých příběhů, které se žáci učí zpaměti

čtení dětských knih přiměřených věku – zapsání a pamatování si jména autora, názvu knihy, vyjádření obrázkem nebo několika větami toho, co žáka z knihy zaujalo

osvojování si dovednosti odpovídat na otázky k obsahu přečtené knihy

pokračování v zápisech listů o přírodě - moje první kniha (mezipředmětové vztahy), tvořivá práce s obsahově přiměřeným textem

Psaní:

Procvičování psaní tvarů písmen a jejich spojení na předepsaných slovech navzájem spojených nějakým významem. Např.: nářadí, které má tatínek; stromy, o kterých se učíme, apod. (psaní s porozuměním).

Dbáme na dodržování správných tvarů písmen, rovnoměrných vzdáleností mezi písmeny ve slovech i mezer mezi slovy na řádku i zachovávání stejného sklonu písma.

Pozvolna se snažíme při dodržení úhlednosti písma psaní zrychlovat.

Dbáme na dodržování základních hygienických návyků při psaní.

Jazyková výchova:

Opakujeme to, co se žáci v předešlém ročníku naučili:

věta, slovo, slabika, písmeno, hláska

činnosti s abecedou

pravopis věty (velké písmeno na začátku, interpunkční znaménko na konci)

výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek a slabik

psaní slov s tvrdými a měkkými slabikami

psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě samostatně, ve slovech i slovních spojeních

psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé)

Učební látka, se kterou se žáci 3. ročníku nově seznamují nebo ji rozšiřují:

význam slov

obojetné slabiky

pravopis i, í / y, ý po obojetných souhláskách uvnitř slova – vyjmenovaná slova

procvičování pravopisu základních vyjmenovaných slov a jasně z toho vyplývajících slov příbuzných, užívaných v životě
porozumění významu slov a slovních spojení

pravopis vlastních jmen – jednoduché typy

seznámení se slovními druhy a jejich rozlišování v základním tvaru

užívání správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves v mluveném projevu

výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uprostřed slov

poznávání podstatných jmen, jako pojmenování osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů

(rod a číslo podstatných jmen), pádové otázky

poznávání sloves (osoba, číslo, čas)

psaní i, í ve slovesech (kreslí, kreslil, prosí, prosil, zlobí, zlobil ...)

Pravopis vyjmenovaných slov prolíná výukou 3. ročníku až do konce roku. Toto učivo je třeba procvičovat krátce, často, s porozuměním a vysvětlováním. Důraz je třeba dát na tvořivou práci žáků s vyjmenovanými slovy a jejich aplikaci též v jiných vyučovacích předmětech.

Vhodným způsobem je třeba s výukou vyjmenovaných slov propojovat poznávání slovních druhů a pravopis vlastních jmen. Jednotlivé okruhy učiva se neprobírají jako izolované celky, ale navzájem se prolínají. Velký význam má předučování některého učiva už v 1. a 2. ročníku.

D) Očekávané výstupy na konci 1. období:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák:

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

- ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
- ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti
- ČJL-3-1-04p ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
- ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
- ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
- ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná
- ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost
- ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy

ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky

ČJL-3-2-01p tvoří slabiky

ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky

ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu

ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně

ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací-při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

5.1.2.1.2 Anglický jazyk

A) Výchovně vzdělávací cíle:

motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka

poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti

činnostní formou naučit žáky základní slovní zásobu z jím blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty)

činnostní formou výuky naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze

základní fráze a obraty procvičovat s pomocí CD, krátkých videí a manuálních činností zahrnutých v učebnici a pracovním sešitě

s pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory

rozumět jednoduchým pokynům v anglickém jazyce a reagovat na ně

vést žáky k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené jednoduché texty v anglickém jazyce

získávat první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky
postupně začít chápat význam znalosti angličtiny pro život
aktivní účastí žáka na výuce anglického jazyka ho vést ke schopnosti jednoduše komunikovat s využitím prvních poznaných slov a frází

Při činnostním vyučování anglickému jazyku ve 3. ročníku vyučujeme:

- a) komunikační dovednosti (schopnost domluvit se v angličtině)
- b) slovní zásobu, čtení a porozumění řeči psané; porozumění řeči mluvené
- c) mluvnici a pravopis
- d) dramatickou výchovu
- e) základní poznatky o anglicky mluvících zemích

B) Charakteristika výuky:

Výuka anglického jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období nejdůležitější probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny angličtiny v průběhu celého roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte.

V tomto období se snažíme, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, aby uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek.

Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem. To je základem k tomu, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Využíváme zvukových nahrávek, krátkých videí, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí zpaměti.

C) Obsah učiva:

V rámci RVP:

zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů

a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem

tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, zvířata, příroda

mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Rozpracované učivo:

Nová látka ve 3. ročníku:

Pozdravy

Představování

Číslo 1–20

Školní potřeby

Barvy

Názvy anglicky mluvících zemí

Hudební nástroje

Hračky

Otázky Is it (a car)? A odpovědi (Yes, it is. No, it isn't.)

Jednoduché příkazy (Stand up! Hands up! Sit down! ...)

Materiály (cardboard, plastic...)

Hry (ludo, cards...)

Základní potraviny

Sloveso like (I like..., I don't like... Do you like...?)

Sloveso have got (I've got.... Have you got....? Yes, I have. No, I haven't.)

Bezpečnost na silnici (Is it safe to cross?)

Části lidského těla

Vybavení bytu

Předložky in, under, on

Sloveso to be - 3. osoba jednotného čísla (He/She/It's... He/She/It isn't.)

Domácí mazlíčci v Británii

Jednoduchý popis osoby

Sloveso to have got – 3. osoba jednotného čísla (He/She's got....)

Výlety v Británii (a castle, a beach...)

Oblečení

Moje rodina

Ve 3. třídě poskytneme dětem nezbytný úvod do jazyka:

seznamujeme je s anglickými hláskami na základě názvů barev, hraček, čísel, školních potřeb a potravin
nacvičujeme správnou výslovnost a čtení celých vět na krátkých příbězích
učíme děti mluvit ve vzorových větách, jejichž smysl je dán dramatizací, činností s předměty nebo s obrázky
naučíme děti rozumět jednoduchým větám a pokynům ve třídě
radost z uměleckého prožitku s použitím anglického jazyka poskytneme nácvikem velmi jednoduchých básniček a říkadel (žáci je mohou obměňovat s využitím osvojené slovní zásoby)
postupně nacvičujeme čtení fonetického přepisu angličtiny

Výuka gramatiky probíhá současně s vytvářením jednoduchých vět, kde se potřebné výrazy a spoje procvičují. Žáci se naučí větám rozumět, číst je a opakovat. Protože jim rozumějí a znají některá slovíčka, mohou je obměňovat. Ptají se jeden druhého, odpovídají na spolužákovy otázky. Tímto způsobem probíhá výuka gramatiky s pomocí činností v průběhu celého roku, jak je uvedeno už v bodě B.

D) Praktické dovednosti:

žák pozdraví při setkání a loučení

požádá o něco a poděkuje, umí specifikovat určitý počet

jednoduše objedná nejběžnější jídlo a pití v restauraci

naváže konverzaci s novým kamarádem – cizincem, představí se a zeptá se na jméno, zeptá se na věk a řekne svůj, řekne, co má a co nemá rád

čte s porozuměním jednoduchý text

rozumí jednoduchému pokynu a dovede ho splnit

získá jazykovou zručnost pro schopnost obměny jednoduché informace

slovní zásoba se pohybuje v rozsahu 70 slov, z nichž 20% tvoří základní kameny anglické gramatiky

z paměti reprodukuje několik básniček, říkanek a písniček v angličtině

Děti získají skutečný základ pro další studium anglického jazyka v těchto oblastech:

- a) Oblast **fonetiky**: rozlišují anglické hlásky od českých a umí je vyslovit.
- b) Oblast **slovní zásoby**: barvy, čísla, běžné hračky a zvířata, osoby, příbuzenské vztahy, jídlo, pojmy: ten, nějaký, malý, velký, starý, ano, ne, Mr., Ms.
- c) Oblast **mluvnice**: člen určitý a neurčitý, jednotné a množné číslo podstatných jmen, užívání sloves v přítomném čase prostém, slovesa mít, mít rád, být, užívání sloves v přítomném čase průběhovém (kladné věty), zájmena osobní – podměty a jejich použití ve větě, některá zájmena přivlastňovací, předložkové vazby s „on, in, under“.

Očekávané výstupy - 1. období

Žák:

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

E) Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

5.1.2.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace – Matematika

Vzdělávací oblast je v 1. – 3. r. realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu:

5.1.2.2.1 Matematika

A) Výchovně vzdělávací cíle:

osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka;

důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům;

rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat;

využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich;

prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků;

grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům;

postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití.

B) Charakteristika výuky:

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena **čtyřmi tematickými okruhy:**

a) Číslo a proměnná:

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky:

- dovednost (provádění početních operací);
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném);
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací).

b) Závislosti a vztahy:

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

c) Geometrie v rovině a v prostoru:

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

d) Slovní úlohy:

Jejich řešení je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Matematika svým charakterem vyžaduje **činnostní pojetí**.

Do první třídy přicházejí děti s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují **zásadně pomocí žákovských pomůcek** a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s manipulací každého žáka s uvedenými pomůckami. Tyto činnosti pomáhají lehce podchytit pozornost žáků. To také

napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žákovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učiteli okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Velmi dobrým prostředkem k rozvoji pozornosti i k projevu míry pochopení probíraného matematického učiva jsou **hovory žáků k činnostem**, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti.

Výchova pozornosti a sebedůvěry je úzce spjata s výchovou smyslu pro zodpovědnost, nyní za vlastní práci ve škole a za její výsledky, později pak za práci prováděnou v zaměstnání. Smysl pro odpovědnost za vlastní práci je úspěšně vytvářen, je-li žák brzy veden k samokontrolě. Tomu je v materiálech připravených pro činnostní výuku věnováno hodně prostoru.

Velký význam v matematice má **aktivita žáků**. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování.

Činnostní učení matematice není založeno na výsledcích, které se objeví hned po jedné hodině činností zařazených do výuky náhodně, odděleně. **Toto učení naopak vyžaduje aplikaci činností do celého souboru hodin**. Uvědomujeme si, že ani jeden návyk se nemůže vytvořit jen v jedné hodině. Ani jeden matematický pojem nemůže být utvrzen během jedné vyučovací hodiny. Je nutné v řadě po sobě následujících vyučovacích hodin nechat daný pojem postupně objevit a přijmout všemi žáky, poznané učivo krátce v každé hodině procvičovat a nechat ho obohacovat novými žákovskými nápady a zjištěními. Každá vyučovací hodina, která je zařazena do určitého systému činností, svým dílem přispívá k vytvoření a upevnění vykládaného pojmu. Každá vyučovací hodina také individuálně přibližuje žákovi určité nové vědomosti. Proto musí každý žák dostat dostatečný prostor k pochopení učiva a k dovednosti o něm hovořit.

V systému vyučovacích hodin činnostního učení matematice vyplývá nové učivo z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. Za tohoto předpokladu se často stává, že žáci nové učivo objeví sami a často jim ani nepřipadá nové. K tomu učitel žákům dopomáhá určitým upozorněním, otázkou nebo doporučením, co pozorovat. **Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení**.

K osvojení si nového učiva a ke zkonkrétnění vytvářených pojmů vedeme žáky především prostřednictvím individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami. Velkou mírou přitom napomáháme rozvoji správného uvažování žáků.

Řešení slovních úloh formou individuálních činností spolu se slovním vyjadřováním úloh a odpovědí žáky, můžeme hodnotit jako **nejmocnější prostředek rozvoje chápavosti dětí**. Při tomto učení dovedeme postupně všechny žáky k tomu, že se dovedou o učeném jevu vyjadřovat v matematice jasně, souvisle a přesvědčivě.

Činnostní učení matematice, je prakticky ověřený nástroj, pomocí něhož učitel snadno upoutává pozornost žáků, probouzí jejich představivost a postupně uvádí do pohybu myšlení každého žáka.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které při tom žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom i samostatnost žáka a jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovednosti žáka správně řešit slovní úlohy jsou:

provádění různých praktických činností, které znázorňují určitou úlohu
pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení žákem a o vyjádření odpovědí náležející k dané úloze
samostatné vymýšlení a formulování úloh podobných úlohám právě řešeným
vymýšlení úloh příbuzných (s blízkým praktickým obsahem) žáky a předkládání obdobných úloh k řešení učitelem
řešení obtížnějších úloh až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých

Při řešení slovních úloh se ukazuje, že někteří žáci teprve po řešení úloh ze života tak, jak ho znají, začínají chápat smysl, cíl a význam řešení slovních úloh.

Dosažení dobrých výsledků v hodinách matematiky vyžaduje:

naučit žáky pozorně vnímat, co říká a dělá učitel, a co odpovídají spolužáci
učit žáky soustředit se na své činnosti, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele, vnímat práci a vyjadřování spolužáků
pravidelným zařazováním činností do výuky dosáhnout při nich zručnosti žáků
používat činnostních metod k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení
individuální účast každého na řešení a pozorování předloženého problému
poskytnout každému žákovi dostatečný prostor k tomu, aby měl možnost vniknout do podstaty problému, o kterém se hovoří ve vyučování – porozumět učební látce
pestré změny forem práce v průběhu roku, rozmanitost používaných pomůcek a tím dosažení zajímavosti výuky
každodenní činnosti žáků a každodenní zpětnou vazbu mezi učitelem a žáky, to pak pomáhá učiteli vnímat a rozvíjet osobnost každého z nich
aby vyučování matematice mělo nejen vzdělávací, ale i výchovný charakter, neboť tam kde tomu tak není, nebývá ani dobrý prospěch
do vyučování často zařazovat úlohy, v nichž se odráží život obklopující dítě, to co dítě vidí, v čem má přímou účast, to potom snadno zařazuje do svých početních úvah a myšlenek
časté sestavování úloh ze života samotnými žáky, neboť tvorba úloh, otázek a odpovědí napomáhá dobrému zvládnutí učiva, obměny slovních úloh
propojování výuky matematiky s ostatními předměty, zvláště s prvoukou

Při vyučování matematice v prvním období základního vzdělávání při probírání určitého učiva:

seznámíme žáky s prvním pojetím daného problému a motivujeme je
užitím názorných pomůcek a konkretizací vedeme žáky postupně k pochopení problému, který je dán novou učební látkou
provádíme třídění a srovnávání naučených vědomostí s vědomostmi již osvojenými
provádíme cvičení s praktickým užitím získaných vědomostí
necháváme žáky samostatně vymýšlet slovní úlohy, které vycházejí z jejich zkušeností

provádíme cvičení k zautomatizování určité početní operace
necháváme žáky při praktických činnostech objevovat potřebu nového početního výkonu
látku pro počítání z paměti volíme tak, aby přispívala k dosažení dobrého zvládnutí probíraného učiva

V prvním období základního vzdělávání necháváme žáky pod vedením učitele matematické poznatky objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje.

Zdůrazňujeme potřebu *častého zařazování počítání z paměti*, a to po celé první období základního vzdělávání. Při počítání s malými čísly by nikdy nemělo být počítání z paměti nahrazováno písemným počítáním.

Po celé první období se v matematice kladou *základy počítání z paměti*. Žáci se učí způsoby pamětného sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru do 100 i do 1000. Řešení slovních úloh z paměti je třeba vždy spojovat s žakovým vysvětlením, jak k výsledku dospěl. V průběhu 1. – 3. ročníku je třeba, aby každý žák vyřešil mnoho jednoduchých slovních úloh. To není možné realizovat tehdy, pokud bychom měli zároveň vyžadovat klasické zápisy každé úlohy. Při řešení slovních úloh z paměti může žák používat konkrétní názor, nákres, náčrt a jiné svoje zobrazení a z něho formulovat výsledek a vysvětlit, jak k němu dospěl. U celé řady slovních úloh řešených činnostně z paměti mohou žáci objevit několik způsobů řešení úlohy. Zájem žáků o počítání z paměti se dobře probouzí vhodnou motivací, spojováním řešení slovních úloh s individuálními činnostmi, častým vymyšlením slovních úloh žáky samotnými, a poznáním, že je v jejich schopnostech úlohy řešit.

C) Obsah učiva

1. ročník

vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru
přirozená čísla 1 až 5 – numerace, vidění počtu věcí do 5
rozklady čísel
tvoření slovních úloh žáky bez užití početních výkonů (ze začátku i bez znalosti číslic)
porovnávání počtu věcí
sčítání a odčítání přirozených čísel spojené s manipulačními činnostmi (do 5)
slovní úlohy doplněné příkladem (do 5)
přirozená čísla 1 až 10 – numerace, vidění počtu věcí do 10
rozklady přirozených čísel do 10
sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 10, názorné zavedení pomocí činností
jednoduché slovní úlohy ze života řešené na základě manipulace i s věcmi i s penězi
orientace v prostoru (před, za, vedle, vpravo, vlevo, dole, nahoře)
automatizace spojů sčítání a odčítání do 10

porovnávání počtu věcí, porovnávání čísel bez zápisu znamének nerovnosti

přirozená čísla do 20 – numerace

sčítání a odčítání v 2. desítce s využitím analogie s 1. desítkou (bez přechodu přes desítku), analogie musí vyplynout z individuálních činností žáků

vztahy o několik více, o několik méně

slovní úlohy ze života (obor do 20)

poznávání geometrických tvarů, rovinných obrazců a těles – využití vhodných stavebnic, stavby podle předlohy i podle fantazie

Výuka matematiky má v 1. ročníku činnostní charakter. Vysvětlování početních výkonů se v 1. a 2. ročníku provádí na základě činností se skupinami předmětů. Názornému počítání slouží též jednoduché obrázky a značky kreslené dětmi. Při vytváření pojmu čísel a početních výkonů se přechází od činností s trojrozměrnými předměty k připraveným pomůckám (kolečka, peníze, vystřižené obrázky) až ke kreslenému názoru v pracovních sešitech a názoru demonstračnímu. Také vytváření slovních úloh a jejich obměny vychází z věcného názoru, především je však třeba využívat individuálních žakovských zkušeností.

Velmi vhodným tématem slovních úloh je obchodování spojené s manipulací s pomůckou „papírové mince a bankovky“.

Matematika celého 1. ročníku je vyučována hlavně v souvislosti s učivem prvouky, ale také v souvislosti s učivem českého jazyka (vymýšlení slovních úloh, vytváření otázek, vyjadřování se k činnosti).

Děti se mohou ve vyučování seznamovat s prací na počítači a využívat v matematice jednoduché počítačové programy a hry obsahující **procvičování** vidění počtu věcí, přiřazování čísla k určitému počtu věcí, porovnávání počtu věcí a čísel a též procvičování početních výkonů.

Tyto dovednosti dále rozvíjíme v následujícím 2. a 3. ročníku základního vzdělávání. Vhodných počítačových her a programů lze využívat **k procvičování** učiva nejen matematiky, ale i dalších vyučovacích předmětů.

2. ročník:

opakování učiva z 1. ročníku:

- rozklady čísel do 10, numerace do 20, porovnávání čísel, automatizace spojů sčítání a odčítání do 20, jednoduché slovní úlohy s názorem

sčítání a odčítání s přechodem přes desítku vyvozené na základě manipulačních činností žáků

přirozená čísla do 100 – numerace - vytváření představ čísel na základě názoru:

- posloupnost přirozených čísel, počítání po desítkách, počítání po jednotkách v různých desítkách, čtení a zápis čísel, číselná osa

- porovnávání čísel pojmenovaných i nepojmenovaných, zaokrouhlování čísel na desítky na základě práce s číselnou osou
- sčítání a odčítání v oboru do 100

sčítání a odčítání násobků 10

přičítání jednociferných čísel k celým desítkám i jejich odčítání od celých desítek (typy: $30 + 7$; $90 - 8$)

sčítání a odčítání v jednotlivých desítkách s využitím analogie s počítáním v 1. desítce vyplývající z individuálních činností žáků s pomůckami (typy: $32 + 6$; $57 - 4$)

sčítání a odčítání s přechodem desítek (typy: $49 + 5$; $25 + 30$; $71 - 4$; $93 - 20$; $80 - 15$)

sčítání a odčítání dvojciferných čísel (typy: $23 + 41$; $68 - 34$), počítání s „penězi“

vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání a odčítání (využití při obchodování);

názorné zavedení násobilky 1, 2, 5, 10, 3, 4, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel

činnosti vedoucí k pochopení násobilky a jejímu procvičování

slovní úlohy, které vedou k pochopení úsudku několikrát více (s využitím peněz)

geometrické tvary rovinné a prostorové, hry s tvary, modelování, rozlišování modelů těles i geometrických tvarů ve svém okolí

rozdělení prostorové představivosti – stavebnice, soubory krychlí, apod.

rovné a křivé čáry

praktické měření délek, jednotky délky: metr, centimetr

jednotky času (hodina, minuta), poznávat, kolik je hodin na hodinách ručičkových i digitálních, orientace v čase

Výuka matematiky ve 2. ročníku má i nadále činnostní charakter. Všechny činnostní a počtářské dovednosti získané v 1. ročníku se využívají a dále rozvíjejí. Pokračuje též rozvoj řečových dovedností žáků. Postupně se u žáků vytváří dovednost matematického vyjadřování.

Číselný obor se rozšiřuje do 100 číselně, hlavně na základě manipulací s „penězi“ a za využití obrázkového názoru. Zdůrazňuje se řešení slovních úloh, neboť při jejich řešení se rozvíjí logické myšlení žáků a současně se upevňují a automatizují početní výkony. Automatizace početních výkonů vzniká na základě dokonalého pochopení probíraných algoritmů. Matematické dovednosti se ve 2. ročníku rozšiřují o početní operaci – násobení, která je vyvozována na základě činností s konkrétním názorem.

Násobení má přitom žák možnost objevit z opakovaného sčítání. Činnosti vedoucí k tomuto objevu a jeho ověřování je třeba provádět s různými pomůckami, vhodnou pomůckou jsou peníze. Spojení násobek 2, 5, 10 se v podstatě připravují již od 1. ročníku při opakovaném přičítání určitého čísla. Ve 2. ročníku tuto zkušenost žáků využijeme. Na základě činností žáci pochopí princip násobení a později i to, jak lze násobilky využít v praktickém životě. Obojí je základním předpokladem ke tvorbě slovních úloh na násobení žáky a k pozdější postupné automatizaci násobilkových spojů.

Geometrie ve 2. ročníku má motivační charakter. Je především zaměřena na hry s prostorovými a rovinnými tvary. Přípravou pro pozdější provádění náčrtů v geometrii je ve 2. r. kreslení různých rovných a křivých čar, jednotáček apod. Měření délek se provádí na konkrétních předmětech.

3. ročník:

opakování učiva z 2. ročníku:

- počítání do 20 s přechodem přes 10, numerace do 100, sčítání a odčítání v oboru do 100
- slovní úlohy vedoucí k sčítání a odčítání i k porovnávání o několik více, o několik méně
- sčítání a odčítání do 100, příklady typu: $36 + 17$; $65 - 28$

příprava písemného sčítání a odčítání do 100 na základě činností s pomůckami „desítky koleček“, „papírové mince a bankovky“
slovní úlohy vedoucí k porovnávání rozdílem

násobení a dělení v oboru násobílek do 100, automatizace spojů

slovní úlohy vedoucí k násobení a dělení a rozlišování úsudků několikrát více, několikrát méně a jejich obměny

na základě manipulačních činností rozlišovat úsudky: o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně

násobení dvojciferných čísel jednociferným číslem (velká násobilka vyvozená činnostními postupy s oporou o zapsaný příklad)

užití závorek v příkladech se dvěma početními výkony

přirozená čísla v oboru do 1 000 – numerace:

- vytvoření představy čísel na základě názoru: činnosti žáků s pomůckami „papírové mince a bankovky“, „čtvercová síť“
- posloupnost přirozených čísel, počítání po stovkách, desítkách, jednotkách, čtení a zápis čísel, rozklad čísla v desítkové soustavě
- práce s číselnou osou (využití čtverečků s napsanými čísly k manipulaci), porovnávání čísel
- zaokrouhlování čísel na stovky, na desítky

sčítání a odčítání v oboru do 1 000:

- sčítání a odčítání z paměti příklady typu: $241 + 7$; $325 - 3$; $530 + 40$; $490 + 60$; $380 - 20$; $240 - 50$; $300 - 8$; $600 - 40$

(při sčítání a odčítání z paměti má nejvýše jedno číslo všechny tři číslice různé od nuly)

seznámení s písemným sčítáním dvou trojciferných čísel, odhady výsledků

seznámení s písemným odčítáním dvou trojciferných čísel, kontrola výpočtu sčítáním

slovní úlohy s jedním početním výkonem a jejich obměny, nácvik jejich zápisů

seznámení s prováděním odhadu předběžného výsledku řešení slovních úloh

slovní úlohy se dvěma početními výkony, využití námětů z obchodování

rýsování přímek, vzájemná poloha (rovnoběžky, různoběžky), průsečík přímek

bod ležící na přímce a mimo přímku, úsečka a její označování, odhadování a měření délky

jednotky délky (metr, centimetr, milimetr, kilometr), jejich rozlišování, vytvoření správné představy o velikosti jednotek na

základě činností, jednoduché převody (m, cm, km)

čtverec a obdélník – jejich náčrty kreslené do čtvercové sítě i volně na papír

rozvoj prostorové představivosti (stavby z krychlí na vrstvy), stavby podle předlohy

tělesa kolem nás – poznávání geometrických tvarů

jednotky času (hodina, minuta, vteřina), jednoduché převody, orientace v čase

Vyučování matematice ve 3. ročníku je stejně jako v předcházejících ročnících názorné, často spojené s aktivní činností všech žáků. Žákovských činností využíváme při výkladu i procvičování učiva. Velmi vhodné jsou činnosti s pomůckami „desítky koleček“ a „papírové mince a bankovky“, např. při obchodování, činnostní práce na číselných osách (využití čtverečků z tvrdšího papíru, nejlépe o straně 2 cm), činnosti s „dvoubarevnými kolečky“ (názorné rozlišování úsudků).

S numerací a počítáním v číselném oboru do 1000 je třeba začít **až po dokonalém zvládnutí numerace a počítání v oboru do 100** pokud možno všemi žáky. Rozšíření číselného oboru do 1000 je zařazováno až do 2. pololetí 3. ročníku. Proto se dobré zvládnutí všeho učiva náležejícího do číselného oboru do 1 000 nemůže předpokládat u všech žáků na konci 3. ročníku.

Pojetí početních výkonů, jak byly vysvětleny v 1. a 2. ročníku, se ve 3. ročníku nemění. Ve 3. ročníku se algoritmy početních postupů pamětného počítání rozšiřují o seznámení žáků s algoritmy písemného sčítání a odčítání. Zvládnutí algoritmů písemného sčítání a odčítání nepatří do závěrečné klasifikace ve 3. ročníku. Slovní úlohy tvoří nedílnou součást učení početních výkonů. Velký význam mají slovní úlohy, které využívají číselné údaje z prostředí, které žáci znají.

Zařazování počítačových programů k procvičování učiva matematiky může být ve 3. ročníku pro žáky velmi oblíbenou činností.

V geometrii je třeba vést žáky tak, aby rozuměli krátkým textům úloh s geometrickým obsahem a aby dokázali popsat jednoduchý geometrický obrázek.

D) Očekávané výstupy na konci 1. období výuky matematice:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Žák:

M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty vdaném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků

M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose

M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly

M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20

M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100M-3-1-02pzná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat

M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20

M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20umí rozklad čísel v oboru do 20

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák:

- M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek*
- M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20-zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahore, dole, vpředu, vzadu-uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák:

- M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit*
- M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují*
- M-3-3-02p používá pravítko*

Matematika v tomto období rozvíjí paměť žáků, jejich představivost, tvořivost, klade základy logického úsudku.

Matematické vzdělání přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí důslednost, tvořivost sebedůvěru, sebekontrolu aj.

V systému individuální práce se slabšími žáky v matematice v prvním období základního vzdělávání má mimořádně velký význam správné a hojné používání názorných pomůcek, kreslených znázornění, cvičení v sestavování vlastních úloh a jejich řešení, počítání z paměti.

System činnostního učení, který používáme, ukazuje, že se v pedagogické praxi při učení základů matematiky v prvním období základního vzdělávání, nemusí vyskytovat beznadějně situace. Při dodržování základních zásad a metod činnostního učení, dosahujeme uspokojivých výsledků i u žáků s diagnostikovaným opožděným vývojem nebo různými „dys“ problémy.

5.1.2.3 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět- Prvouka

Vzdělávací oblast je v 1. – 3. r. realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu prvouka.

5.1.2.3.1 Prvouka

A) Výchovně vzdělávací cíle:

učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase
na základě činností a pozorování vytvářet nové představy o jednoduchých, chápání žáků dostupných, ale podstatných věcech a jevech, které je obklopují doma, ve škole, v obci
vést žáky k tomu, aby předměty a jevy pojmenovávali a vyjadřovali o nich své myšlenky, soudy, názory
učit žáky, aby na základě svých vlastních zkušeností docházeli k jednoduchým pojmům a objevování souvislostí
vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě a rozvíjet pozitivní vlastnosti žáků
dát žákům základní poučení o lidském těle a ochraně zdraví
naučit žáky cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních

B) Charakteristika výuky:

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostní vyučování prvouce podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. výtvarně i písemně.

V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze atp.

V prvouce se věnujeme:

poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění

výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých předmětů a jevů
základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka (výslovnost, vyprávění, říkadla, básně, písně, pohádky,...)
procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti,...
ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi)
pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou)
zdravotní výchově a znalosti lidského těla, režimu dne
mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem)

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících:

1. ročník

škola a její blízké okolí, cesta do školy, bezpečnost, pracovní návyky a vhodné chování ve škole i mimo školu
příroda na podzim v lese, v sadu, na zahradě a na poli
rodina a život v rodině, zima a zimní svátky, bezpečnost, živočichové a rostliny v zimě, příroda v létě
člověk a péče o zdraví, základní hygienické návyky, zdravá výživa, denní režim
příroda, rostliny a živočichové na jaře, nejznámější ptáci a domácí zvířata
dny v týdnu, roční období, orientace v čase
nejznámější povolání a výrobky řemeslníků
dopravní výchova – bezpečnost

V 1. ročníku se žáci učí pozorovat rostliny, zvířata a věci, které je obklopují ve škole, doma, venku. Učí se všimnout si změn v přírodě, které mohou během roku pozorovat a všimají si, jak tyto změny zasahují do života lidí i zvířat.

Učivo je využíváno v průběhu celého roku v matematice, často je propojováno i s ostatními vyučovacími předměty. Jednotlivé činnosti mohou být vhodně kombinovány a propojovány i v jiných časových celcích než je jedna vyučovací hodina.

2. ročník

škola a organizace školního života, cesta do školy – bezpečnost, riziková místa a situace dopravní výchova
změny v přírodě na podzim, živočichové ve volné přírodě (využití učiva 1. r. a jeho rozšíření), mezipředmětové vztahy (zejména s českým jazykem)
zelenina a její druhy, ovocné stromy a jejich plody
rodina, náš domov, obec, vlast
proměny přírody v zimě, zimní sporty

člověk, poučení o lidském těle, nemoc a úraz, první pomoc, důležitá telefonní čísla
potravin a správná výživa, nebezpečí návykových látek (kouření, alkohol, drogy)
čas, orientace podle hodin, kalendářní rok, práce a volný čas
proměny přírody na jaře (rostliny, živočichové, květiny)
lesy jehličnaté, listnaté a smíšené – stromy ochrana přírody
proměny přírody v létě, u vody a ve vodě, vodní živočichové

Ve všech okruzích učiva prvouky 2. ročníku využíváme zkušenosti žáků a učivo probrané v 1. r., které dále rozšiřujeme. Ve výuce se žáci seznamují s věcmi a jevy blízkého okolí, získávají přehled o změnách v přírodě v průběhu ročních období a jejich vlivu na život rostlin, zvířat i lidí.

I v tomto ročníku je vhodné spojovat učivo prvouky s učivem ostatních předmětů. Realizaci krátkodobých projektů můžeme koncem 2. ročníku spojovat s jednoduchými záznamy. Formu záznamu (kreslená, psaná, kombinovaná, výrobek) necháváme na rozhodnutí žákům, které vhodně usměřujeme.

3. ročník

místo, kde žijeme (domov, rodina, škola, obec), cesta do školy, riziková místa a situace, dopravní výchova
orientace v místě bydliště: světové strany, práce s jednoduchým plánem (začlenění obce do příslušného kraje), seznámení s mapou
země, v níž žijeme: krajina v místě bydliště, naše vlast – domov, krajina, národ, státní správa a samospráva, státní symboly, lidé a čas – orientace v čase
věci a činnosti kolem nás: lidská činnost, práce a volný čas, lidé a výrobky, technika
neživá příroda – látky a jejich vlastnosti: vzduch, voda, slunce a země
živá příroda: rostliny (druhy rostlin, části rostlin, plody), živočichové, zkoumání přírody
rozmanitost přírody a její ochrana, základní ekologická výchova
člověk: lidské tělo (růst a vývoj, stavba těla – kostra, svaly), péče o zdraví (zdraví a výživa, nebezpečí návykových látek, sport a hry, první pomoc)

Ve vyučování prvouce ve 3. ročníku navazujeme na poznatky o přírodě a životě lidí, které žáci získali v 1. a 2. r. a prohlubujeme je. Zaměřujeme se především na poznávání místní krajiny, života lidí v obci, povolání lidí, zajímáme se o vyráběné věci, kulturu v obci, pověsti, které se váží ke kraji, upozorňujeme na významné stavby, události a osobnosti.

Charakter učiva 3. ročníku umožňuje snadné využívání mezipředmětových vztahů. Propojováním učiva jednotlivých předmětů vznikají tematické krátkodobé projekty. Žáci si své přírodovědné záznamy zakládají a vytváří si tak svá první portfolia. Tím se při výuce učí žáci spolupracovat, vzájemně si pomáhat a obvykle vznikne přirozená potřeba skupinové práce.

D) Očekávané výstupy v prvouce na konci 1. období:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

LIDÉ KOLEM NÁS

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

LIDÉ A ČAS

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

ROZMANITOST PŘÍRODY

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-02 rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla

ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných

ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu

ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Výuka prvouky v 1. období ve spojení s ostatními předměty uplatňuje v rozsahu přiměřeném chápání žáků tohoto věku prvky environmentální výchovy. Žáky učíme citlivému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti.

Žákům dáváme příležitost k tomu, aby si uvědomili propojenost vztahů mezi člověkem a přírodou a možnost člověka přírodu ovlivňovat. Učíme je rozlišovat pozitivní způsoby působení člověka v přírodě od způsobů negativních. Žáci poznávají význam a úkol jednotlivých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Necháme je objevovat možnosti ke zlepšování okolního prostředí a péči o něj. Dáváme jim prostor pro nápady co dělat teď, aby i v budoucnosti bylo na Zemi zdravé životní prostředí. Vytváříme první předpoklady k tomu, aby žáci získávali dobrou hodnotovou orientaci v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské společnosti.

5.1.2.4 Vzdělávací oblast: Umění a kultura - Hudební výchova a Výtvarná výchova

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v 1. – 3. r. ve dvou samostatných vyučovacích předmětech: hudební výchova a výtvarná výchova.

5.1.2.4.1 Hudební výchova

A) Výchovně vzdělávací cíle:

naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku

nacvičit správné dýchání a tvoření tónů rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova

učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus

rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu

poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků, probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

B) Charakteristika výuky:

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejspíše probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídát činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (např. tyčinky, bubínky, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvílka.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

C) Obsah učiva předmětu hudební výchova v jednotlivých ročnících:

S hudbou se dítě setkává od malička. Proto v počátcích výuky Hv budeme vycházet ze znalosti jednoduchých lidových písní, které obvykle žáci znají ze zpěvu v rodinách, ze zpěvu podle dětských knížek a ze zpívání v mateřských školkách a dětmi oblíbených hudebních nahrávek.

Děti předškolního věku obvykle umí zpívat písně:

Halí, belí	Pásla Ovečky
Ovčáci, čtveráci	Jedna, dvě, tři, čtyři, pět
Kočka leze dírou	Travička zelená
Skákal pes	Holka Modrooká
Pec nám spadla	Já mám koně
Malička su	Když jsem já sloužil
To je zlaté posvícení	Pod naším okýnkem
Prší, prší	Čížečku, čížečku

1. ročník

rozlišování zvuků a tónů, melodizované říkanky, hudebně pohybové hry, dechová a hlasová cvičení
lidové písně vhodné pro děti, které v dětech budí radost ze zpěvu, lásku k lidem, k přírodě, k domovu
písně umělé, které zachycují život dětí, svět her, pohádek, fantazie

vytváření pěveckých dovedností a návyků: správné držení těla a hlavy, správné dýchání, tvoření tónů, výslovnost
sluchem rozlišovat základní vlastnosti tónu: vysoký – nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý (pomocí zrakového i pohybového názoru)

vést žáky k tomu, aby se projevovali i pohybově podle hudby

pro poslech je vhodné volit: lidové písně v provedení dětských sborů, poslech písní, které zpívají skupiny dětí ze třídy, přístupné a dětem obsahově blízké umělé písně, dětské taneční hry, jednoduché instrumentální skladby

vytváření citového vztahu k hudbě

V průběhu celého roku dbáme při výuce na to, aby vyučování bylo radostné a dalo žákům co nejvíce citových zážitků. V prvním ročníku mají někteří žáci nevyvinutý hudební sluch, nedovedou, či nechtějí zpívat. Pěvecké dovednosti získávají žáci přípravnými cvičeními, která si učitel vytváří z prvků nacvičované písně. Přitom je dobře využívat individuálního zpěvu žáků, kteří intonačně čistě zpívají a ostatní nechat zpěv spolužáka poslouchat a potom napodobovat.

Učitel věnuje péči o hlas žáků pozornost. Dbá, aby žáci:

- zpívali lehce, bez křiku, ve vyvětrané místnosti
- nezpívali dlouho ve vysoké nebo nízké hlasové poloze
- nezpívali celou hodinu
- poslouchali se navzájem

K cvičením hlasovým se řadí cvičení dechová. Při nich se žáci učí hospodařit s dechem. Je možné k nim připojit i pohyby paží. Hlasová cvičení je vhodné volit jednoduchá, aby se mohla soustředit pozornost k vytvoření krásného tónu a správné výslovnosti samohlásek, souhlásek, slabik i slov.

Cvičení sluchová vychovávají hudební sluch žáků. Písně se v tomto období nacvičují podle sluchu.

2. ročník

hlediska pro výběr písní jsou obdobná jako v 1. ročníku

dechová a hlasová cvičení z 1. ročníku automatizovat, nevyhledávat stále nová cvičení, měnit pouze motivaci, jde tu hlavně o docílení co nejlepšího provedení

rytmická cvičení propojujeme s písněmi, využíváme též rytmických slabik, tempo udáváme tleskáním nebo vytukáním dob

se zřetelem k hlasovým dispozicím jednotlivých žáků pozvolna rozšiřovat hlasový rozsah a upevňovat ho

písně volíme do rozsahu oktávy

zpěv podle pokynů učitele (jednotný začátek všech, podřídít se určitému tempu), učit opakovat udaný tón

sluchem rozlišovat stoupající a klesající melodii tónové řady, spojit s pohybovým vyjádřením

pohybového a grafického znázornění využít ke zpěvu vzestupných a sestupných řad tónů, zpívat je na úryvcích písní

hudební teorii zařazovat pouze v nezbytně nutném množství a spojovat ji se zpívanými písněmi (notová osnova, houslový klíč, taktová čára, noty podle délky)

v poslechových skladbách seznamovat děti s hudebními nástroji a přednesem lidových a dětských písní

Písně tvoří i ve 2. ročníku hlavní součást práce v hodinách Hv. I ostatní činnosti při výuce spojujeme pokud možno se zpěvem. Nácvik písní provádíme nápodobou, žáky ke zpěvu vhodně motivujeme, dbáme na pochopení obsahu textu písně, na osvojení si textu, rytmu i melodie jednotlivými žáky. Při zpěvu věnujeme pozornost výslovnosti. Při opakování písně doprovázíme jednoduchým

rytmickým nebo pohybovým doprovodem. Vhodnou pomůckou jsou nástroje Orffova instrumentáře. Jednoduché rytmické nástroje si též snadno můžeme připravit s dětmi z běžně dostupných materiálů a předmětů.

3. ročník

hlediska pro výběr písní jsou obdobná jako v přecházejících ročnících
rozšiřujeme pěvecký rozsah c1 – d2
upevňujeme pěvecké návyky (držení těla a hlavy, dýchání, tvoření tónů, výslovnost)
zpíváme s dynamickými odstíny slabě – silně v rozmezí p – mf
zpíváme podle pokynů učitele (jednotný začátek, konec písně, tempo, síla)
upevňujeme dovednost zpívat tóny ve vzestupné a sestupné řadě na úryvcích písní a cvičeních
nacvičujeme durový tónický trojzvuk a zpíváme ho pomocí písně „Ovčáci, čtveráci“
nacvičujeme dvoudobou chůzi a tanec v průpletu, přísunový krok (spojení s Tv)
dáváme žákům prostor pro pohybové vyjádření melodie
učíme je rozlišovat hudební nástroje podle vzhledu i podle tónu, rozlišujeme nástroje strunné, dechové a bicí
využíváme dětské rytmické nástroje pro doprovody písní
opakujeme poslech z nižších ročníků, přidáváme poslech české hudby pro slavnostní příležitosti (B. Smetana, A. Dvořák),
poslech hudby taneční, poslech státní hymny
hudební nauka – notová osnova, houslový klíč, nota celá, půlová, čtvrt'ová, pomlky, seznámení s nejjednoduššími hudebními formami

Zpěv doprovázíme rytmickými nástroji.

S hudbou se žáci mohou setkat též při návštěvě koncertů, besedách o hudbě a při vlastních hudebních aktivitách. Žáci mohou rovněž sledovat část videozáznamu koncertu. Poslechové skladby v 1. období vzdělávání volíme podle nahrávek, které jsou k dispozici. Dbáme, aby v poslechových skladbách byly zastoupeny písně lidové, známé umělé písně pro děti a věku přiměřené skladby významných českých hudebních skladatelů.

D) Očekávané výstupy na konci 1. období:

Žák:

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase

HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny

HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku, pozorně vnímá jednoduché skladby

5.1.2.4.2 Výtvarná výchova

A) Výchovně vzdělávací cíle:

probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků

rozvíjet tvořivé schopnosti žáků, pěstovat jejich estetické cítění a vkus

vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků

vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění

seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami

učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat

dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem

četbou, vyprávěným příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost

výtvarným projevům v různých technikách

výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů

výtvarně zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi

kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představitelství a jemnou motoriku

pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury

dbát na rovnoměrnost a vyváženost smyslových, citových a rozumových přístupů a jejich propojování s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování

učit se prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých

využívat zkušeností žáků, učít je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování

dovedností získaných při výtvarných činnostech využívat při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře – ilustrátory, mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou
podílet se na výzdobě třídy, školy; učit se prezentovat své práce
příležitostně navštěvovat výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu

B) Charakteristika výuky:

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

Děti se snaží výtvarně vyjadřovat své představy výtvarnými prostředky již od útlého věku. Výtvarný projev předškolního věku je především rázu schematického. Děti svým kresbám rozumí, dospělí většinou nedovedou do jejich světa vstupovat. Není však vhodné myšlenkový svět dětí narušovat předkreslováním a vedením k napodobování. Je naopak potřebné dát dítěti svobodu a do jeho kreseb nezasahovat.

V 1. – 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie. Děti potom často tvoří s velkým zaujetím a prožívají velkou radost z toho, co vytvořily. Jejich práce jsou plné volnosti, naivnosti a psychologických záhad.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobře, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků.

Tato výchova prolíná celým obdobím. Jeví se jako vedení žáka:

- k svobodnému výtvarnému vyjádření
- k uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur
- k postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky (technologie), ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.

k účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se

Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách ...) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho citění a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Učitelům se přímo nabízí možnost k mezipředmětovým vztahům a využití výtvarných činností žáků v různých malých projektech. Velmi vhodné je uplatňovat ve výuce náměty z žákova okolí, z dětského života z prostředí obce i školy.

Při výtvarné tvorbě plné her, fantazie, spontánnosti, experimentů s technikami i materiály by nemělo v tomto období chybět ani výtvarné zpracování určitého konkrétního tématu (kresbou, malbou), které v některých pojetích pohledu na výtvarnou výchovu v tomto školním věku bývá poněkud zatlačováno do pozadí pro svou údajnou nevhodnost, obtížnost či přílišnou konkrétnost. Ale i tato oblast má v tomto období své místo a opodstatnění.

Takové výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- na základě vlastní představy dítěte
- podle skutečnosti

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.

Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily, někdo dovede zachytit linie pozorovaných věcí, někdo zase zachytí jejich funkci. Žák se postupně učí výtvarně uvažovat, pozorně vnímat skutečnost a výtvarně vystihnout její podobu. Proto již v tomto období můžeme začít i s kreslením věcí podle skutečnosti. Žáci samozřejmě nedokáží hned dokonale zachytit pozorovanou skutečnost. Spokojujeme se proto zejména s vystižením toho charakteru předmětu, který pozorujeme. Tyto kresby velmi vhodně využíváme nejen při výuce prvouky, ale i v hodinách matematiky, čtení a psaní. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, porozumění funkci pozorované věci (např. mlýnek, struhadlo). Tím výtvarná výchova přesahuje rámec předmětu jako takového.

K vytváření hlubšího vztahu k výtvarnému umění využíváme návštěvy výstav obrazů, loutek a maňásků, hraček, pohlednic aj., besedujeme nad knihami a jejich ilustracemi.

K vycházkám v průběhu roku je vhodné přidávat prvky výtvarné výchovy, neboť při nich s žáky můžeme pozorovat např. výstavbu obce, významné stavby obce, stavební sloh, ve kterém jsou domy postaveny, úpravu domů a jejich okolí, získáváme spoustu námětů, zajímavostí, postřehů, nasbíráme materiály pro další práci.

Na vytváření žakovského výtvarného vkusu a jeho vztahu k výtvarnému umění a výtvarným hodnotám má také vliv prostředí (rodina, škola, obec, její okolí), kde děti žijí. Nemalý vliv má i rozvoj techniky – fotografie, televize, video, počítače, které zprostředkovávají dětem spoustu podnětů, zážitků (pozitivních, ale v mnoha případech i negativních). Pak je třeba také taková témata do hodin výtvarné výchovy zařazovat a pomoci tak dětem přemíru podnětů zpracovávat, uvědomovat si jejich hodnotu, zaujímat k nim nějaké postoje, vnímat pozitivní i negativní.

Některé činnosti mohou dětem ukázat, jak lze tuto moderní techniku vhodně využít (počítačová grafika, internet, televizní motivační či vzdělávací pořady, reklama, plakáty, kreslená animace, loutky ...).

Učitel, který dovede dětskou duši naladit k výtvarnému projevu, bývá často odměněn bohatstvím dětských nápadů.

Pro výuku výtvarné výchovy je třeba mít dostatečné množství pomůcek a poučit žáky, jak se s nimi zachází. Kromě základních pomůcek pro výtvarné činnosti, které má každý žák svoje vlastní, je třeba mít soubor pomůcek ve třídě pro specifické a složitější výtvarné techniky. Výtvarná výchova nevede samoúčelně jen k osvojování výtvarných technik. Prostřednictvím výtvarných činností pomáhá k výchově citlivého člověka, který si všímá okolního světa a jeho projevů.

C) Obsah učiva Výtvarné výchovy v jednotlivých ročnících:

Přehled tematických okruhů v daném období:

- a) ***objevování světa přírody*** v jednotlivých i v širších souvislostech
 - pozorování přírody (přírodniny, rostliny, zvířata)
 - chápaní přírody ve smyslu prostředí života (krajina jako prostředí pro rostliny, zvířata, lidi);
 - tvář krajiny v různých souvislostech (barevnost krajiny a její proměny v průběhu roku, využití žakovských zkušeností)
 - vztah k přírodě (estetické oceňování krásy přírody)
 - příroda a běh času (roční období, počasí)
- b) ***poznávání a prožívání světa dítěte***
 - pocitování domova jako životní jistoty (dítě v domácím prostředí, domácí práce, hry)
 - poznávání školy – nové životní prostředí (třída, škola, spolužáci)
 - styk se světem mimo školu (ulice, cesta do školy, sport, hry, výlety, hřiště, přátelé)
- c) ***svět, který děti pozorují, který pocítují a kterému naslouchají***
 - setkávání s prostými životními zkušenostmi (u lékaře, na poště, na nádraží, v obchodě aj.
 - poslouchání a vyprávění (pohádky, písničky, říkadla, zážitky)
 - významná sváteční setkávání (rodinné oslavy, Vánoce, Velikonoce)
 - vnímání smyslových vjemů a jejich výtvarný záznam (přepis pocitů z dotýkání, přepis zvuků aj.)
- d) ***svět dětské fantazie – výtvarná hra a experiment***
- e) ***svět, který dítě obklopuje, ovlivňuje ho (věda a technika, výstavy, architektura, besedy, ...)***

Náměty pro práci v 1. ročníku

- námětové kreslení na základě vlastních prožitků dětí
- poznávání základních barev a jejich různé užívání

kresby podnětené vyprávěním, četbou, vhodnou motivací ilustrující fantazii dítěte – kreslení podle představ
kresby a modely přírodnin vztahující se k učivu prvouky, zobrazují vše, co dětem poskytuje příroda – kreslení podle skutečnosti, jehož hlavním účelem je vystižení tvaru a barvy
výtvarné dotváření přírodnin na základě představ dítěte
vytváření prostorových fantazií seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů, včetně materiálů netradičních
hry s barvou, poznávání vlastností barev, výtvarné využití vzniklých náhodností, které vzbuzují v dětech rozličné představy
hra s linií, vedení linie v různých materiálech
jednoduché dekorativní kreslení, otisky přírodních prvků na papír a do plastických materiálů
plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály
prostorové hry se stavebnicovými prvky
jednoduché prvky moderní techniky ve výtvarné tvorbě
seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada

Náměty pro práci ve 2. – 3. ročníku

námětové kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie
dětský příběh vyjádřený kresbou
pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření
využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu dvou barev
pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysové linie
pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá k práci, grafický záznam pohybu a zobrazení předmětu
rytmické řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev – jak se dá návrhů využít
členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice – náměty pro využití návrhu
jednoduché náčrty, plány, modely podle fantazie a skutečnosti
hračky v životě dětí, výtvarný návrh hračky, pokus o jeho výrobu
prostorová tvorba – formování, deformování materiálů, pokus o plastické komponování;
prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky (papírové krabičky)
kombinace prvků moderní techniky, návrhy, plány, ...
seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada, Ondřej Sekora, Helena Zmatlíková, Adolf

Born,...

Typy, druhy a formy činnosti ve výtvarné výchově, výtvarné techniky:

experimentování s barvami (míchání, zapouštění, překrývání)
využívání různých materiálů (přírodních, umělých, vč. odpadových), poznávání jejich vlastností, zpracování různými technikami
vyhledávání výrazných a zajímavých linií, tvarů, barev, struktur, jejich zaznamenávání (kresba, malba, otisk, frotáž, ...)
výtvarné vyjádření zážitků, emocí, smyslových vjemů, myšlenek, událostí, pohybu (malba, kresba, linie, tvar, ...)
experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály (štětec, dřívko, rudka, uhel, tužka, fixa, ruka, prsty, provázek, papír, kůra, textilie, kůže, kovy, plasty, ...)
výtvarné vnímání věcí, užitkových předmětů z hlediska funkce, tvaru, dekoru, ... (kresba, vytrhávání z papíru, koláž, ...)
vytváření jednoduchých náčrtů, plánů, modelů
využívání různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování (modelína, modurit, sádra, papír, přírodniny, plasty, textil, kůže – mísení, hnětení, lití, lepení, stříhání navlékání)
seznamování s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, papírořez, tisk z koláže, kombinace technik)
individuální i skupinová práce různými technikami s velkými formáty (balicí papír, velké formáty čtvrtky, chodník, ...)
práce na třídních projektech, návrhy, formy zpracování, volba techniky
výtvarně dramatické a komunikační hry (sochy, maňásci, ...)
dotváření prostředí, ve kterém žijeme výtvarnými pracemi
vycházky s výtvarnými náměty, pozorováním (sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, práce v terénu, ...), návštěvy výstav, muzeí

Praktické dovednosti:

Žáci v průběhu 1. období:

pracují s barvou různé konzistence, rozeznávají studené a teplé barvy, osvojují si dovednost míchat základní barvy
poznávají různé materiály (přírodní i umělé) seznamují se s různými způsoby jejich zpracování (různými technikami), osvojují si dovednosti práce s různými nástroji
rozvíjejí schopnost výtvarně vnímat věci, užitkové předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, pohybu apod.
komponují jednoduché tvary, vnímají neuspořádaní či záměrné rozmístování či řazení
poznávají možnosti námětového plošného i lineárního vyjádření, pokoušejí se volně pracovat s linkou, tvarem, obrysem
pokouší se dotvářet výtvarné práce písemným projevem
experimentují s různými materiály k vytváření prostorových prací
poznávají prostředí školy, okolí obce, sledují detaily staveb, předmětů
postupně si osvojují schopnost vyjádřit se o své práci, zdůvodnit, hodnotit, vyjádřit se také o práci jiných, vést dialog o výtvarné práci, být tolerantní

podílejí se na dotváření prostředí, ve kterém žijí, které je obklopuje, vystavují své práce, připravují výtvarnou výzdobu prostředí třídy, školy
spolupracují na třídních projektech
poznávají výtvarná vyjádření významných malířů (zejména ilustrátorů dětských knih, regionálních umělců), aj. výtvarných umělců
docházejí k poznání, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa

D) Očekávané výstupy 1. období:

Žák:

VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ

VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

VV-3-1-01p až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu

VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

5.1.2.5 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví – Tělesná výchova

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v 1. – 3. ročníku prostřednictvím tělesné výchovy (samostatný předmět), zdraví a výchova ke zdraví (není samostatný předmět)

5.1.2.5.1 Tělesná výchova

A) Výchovně vzdělávací cíle:

rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků

rozvoj smyslu pro účelný a krásný pohyb

získat návyky správného držení těla, nacvičovat základní cviky k získání těchto návyků

vést žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazovat cviky na koordinaci pohybů

zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků

upevňovat charakterové vlastnosti žáků, rozvíjet sociální vztahy

získávat pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu

vštípit dětem radostný pocit z pohybu

 pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podřídit kolektivu, spolupracovat...)

 neustále seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách v tělo- cvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním na náradí...)

umět slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (nejen na pískalku, ale i na jiné podněty – slovní, gestikulační ...)

 naučit žáky připravit na sportovní výkony – zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení (sepnout vlasy, odložit hodinky a jiné cennosti ...)

 posilovat tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku z hlediska správné organizace a bezpečnosti je vhodné zvládnout s dětmi základy pořadových cvičení (nástupy, povely pozor, pohov...)

 využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností žáků – to je zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlost, pohyblivost (za pomoci různého náčiní, využití různých druhů náradí, přeskoky, odrazy, překonávání překážek, různé druhy běhů...)

 vnímat důležitost průpravných cvičení (rozcviček), jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života, nedostatku sportovních aktivit

 seznamovat žáky s důležitostí správného rozcvičení, využívat veškeré kompenzační prostředky (protahovací, uvolňovací cvičení, strečink, ...)

 učit žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem, snažit se rozvíjet rytmické cítění, začleňovat taneční prvky (lidové

písničky)

rozvíjet dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy (běhy, skoky, hody, ...)

zvládat průpravná cvičení pro míčové hry, správně zvládat techniky házení, chytání, přihrávání

seznamovat žáky s nácvičkami jednoduchých základů miniher

vkładat dle možností cvičení v různém prostředí, seznamovat žáky s pohybem na hřišti, ve volné přírodě, v lese

dle možnosti zařadit zimní sportování (bobování, sáňkování, lyžování, bruslení)

vštípít základy plaveckých dovedností

nesoustředit se jen na hodiny TV, ale začleňovat do vyučování další pohybové aktivity – vycházky, pohybové chvílky, cviky ve třídě ...

B) Charakteristika výuky:

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídít kolektivu ...).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním radostného pocitu z pohybu u dětí se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel.

Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Neustále věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce TV, průběžně opakujeme bezpečnostní pravidla, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípít pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

V hodinách TV se nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.

Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v dalších předmětech jako např. vhodné rozcvičky, pohybové hry, taneční prvky.

Správně řízená výuka tělesné výchovy vyžaduje, aby učitel:

kladl na žáky tělovýchovné požadavky, které jsou přiměřené jejich tělesné a pohybové vyspělosti
dbal rozdílu mezi chlapci a děvčaty
volil program s ohledem na roční období a materiálně technické vybavení školy
dbal bezpečnosti žáků a vedl žáky k nacvičování vhodné a správné dopomoci a záchrany při cvičení
účelně zaměstnával co nejvíce žáků vhodnými bezpečnými úkoly ke cvičení ve družstvech

Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina tělesné výchovy. Vyučovací hodiny tělesné výchovy se nespojují do dvouhodin, rovnoměrně se rozkládají do týdenního rozvrhu.

Zařazování kurzu plavání – obvykle povinný plavecký výcvik ve 3. ročníku, nepovinný plavecký výcvik nabídnut v 1. a 2. ročníku

Tělovýchovné chvílky

Do vyučovacích hodin ostatních předmětů je vhodné vkládat tělovýchovné chvílky. Zařazují se, když se u žáků začne projevovat únava. Jejich programem jsou koordinační, vyrovnávací i kondiční cviky, které žák zná z výuky TV v daném ročníku.

Hygienické požadavky pro výuku TV

Cvičební prostory – tělocvičny je třeba udržovat v čistotě a jejich vybavení vždy před užitím kontrolovat. Teplota vzduchu v tělocvičně by měla být přiměřená, neměla by být nižší než 16 °C.

Na vyučovací hodiny TV se žáci převlékají do cvičebních úborů. Z pedagogických důvodů používá cvičební úbor i učitel.

Pro zvýšení odolnosti organismu se doporučuje, aby výuka TV probíhala často na hřišti nebo v terénu.

Charakteristika některých cvičení zařazovaných pravidelně do hodin TV

Vyrovnávací cviky

Jsou to průpravná gymnastická cvičení, která jsou zaměřena na uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin. V tomto období posilovací cviky zařazujeme jen jednoduché a krátce. Pozornost věnujeme cvičením koordinačním, cvičení na zvětšování pohybového rozsahu kloubů, také na podporu návyku správného držení těla.

Cvičení mohou být prováděna v rytmických obměnách s možností hudebního doprovodu. Patří sem cvičení prostná, s náčiním i na nářadí, na místě i za pohybu. Dbáme při tom na přiměřený čas pro zařazování těchto cvičení do vyučovacích hodin.

Kondiční cvičení

Cvičení se zaměřením na rychlost, pohyblivost, obratnost, vytrvalost, to jsou: běh, skoky, házení, cvičení rovnováhy, lezení, šplhání, překonávání překážek, gymnastická cvičení s náčiním i bez náčiní (např. s míči, se švihadly, na lavičkách, žebřinách apod.).

Rytmická cvičení a tanec

Rytmická cvičení jsou velmi vhodnou součástí vyučování v 1. – 3. r., zařazujeme je nejen do vyučovacích hodin Tv, ale též do hodin hudební výchovy i českého a anglického jazyka. Podporují značnou měrou dobrý psychický vývoj žáků. Cvičení zařazujeme jako rytmičtější jednoduchých a dětem známých pohybů podle hudebního doprovodu, v 1. a 2. ročníku cvičíme i podle říkanek a písní.

Tanec pomáhá zvládnout základní pohyby paží, nohou a trupu. Učíme žáky základní taneční kroky. Zaměřujeme se na estetický pohybový projev v přiměřeném tempu a dětem srozumitelném rytmu.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících:

Bezpečnost při pohybových aktivitách – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

1. ročník

Pořadová cvičení:

základní postoje – pozor, pohov, povely – v řad nastoupit, rozchod, nástup na rozcvičku, do řady, do družstev, společný pozdrav

Rytmická gymnastika a tanec:

rytmizace jednoduchých pohybů podle říkadel a písní

rytmizace jednoduchých a známých pohybů podle hudebního doprovodu – též volné pohybové vyjádření hudby.

motivovaná a rytmizovaná chůze a běh v základním tempu, pokus o přísunný krok, poskočný krok, cval stranou

nácvik správného držení těla (v lehu na zádech), při rytmičtějších cvičeních a tanci

Drobné hry:

hry spojené s během – honičky (např. všichni domů, na rybáře, zajímavá, podběhy pod dlouhým kroužícím švihadlem aj.)

hry spojené s házením míče (např. míčová válka, přihrávaná v kruhu, vybíjená v kruhu aj.)

hry spojené s vítězstvím někoho (např. boj o místo, boj o míč, přetahy, přetlaky, kohoutí zápas aj.)

hry pro uklidnění (např. Kuba řekl, Pešek chodí okolo, na sochy, přibližovaná aj.), hry na hřišti, na sněhu, na ledu

Lehká atletika:

běh střídaný s chůzí, překonávání přírodních i umělých překážek, rychlý běh na 25m, vytrvalostní běh asi 30 s,

skok daleký z místa odrazem snožmo a skok daleký z rozběhu, hod míčkem horním obloukem na dálku

Sportovní gymnastika (v 1. ročníku):

Akrobatická cvičení:

převaly stranou v lehu – vzpažit, kolébka na zádech – ze sedu skrčmo, stoj na lopatkách – z lehu vznesmo, kotoul vpřed –

z podřepu spojného – předpažit, i opakovaně

Cvičení na nářadí:

cvičení na lavičce- chůze vpřed, vzad i s obraty (také na kladince lavičky), přeběhy lavičky
šplh na tyči, šplh s přírazem na tyči

Sportovní hry:

příprava:

příhrávka obouřuč ve dvojicích (na místě)
vrchní příhrávka jednoruč na místě
vrchní chytání obouřuč na místě

Turistika: (v 1. ročníku):

chůze k cíli vzdálenému asi 1.5 km
smyslové hry zaměřené na pozorování okolí a hledání předmětů
chování v přírodě
překonávání přírodních překážek
orientace v terénu (*vím, kam jdeme*)

2. ročník – 3. ročník

Pořadová cvičení a chůze:

základní postoje - pozor, pohov
základní povely - nástup, pozor, pohov, vpravo vbok, vlevo vbok, vyrovnat, rozchod
nástup na rozcvičku, do řady, do družstev, společný pozdrav
chůze do rytmu (na počítání), chůze s písni do pochodu v zástupu i ve dvojicích

Rytmická gymnastika a tanec:

rytmizace jednoduchých pohybů podle písni
pohyb v dvoudobém taktu, dvoudobý takt v písni
střídání chůze a běhu - nepravidelné, pravidelné
přísunný krok, cval stranou, poskočný krok
využití naučených kroků v lidovém tanci, chůze s průpletem

Průpravná cvičení:

rozcvičky k procvičení koordinace pohybů ve trojdobém a čtyřdobém taktu
cvičení ve stoji spojném i stoji rozkročném
cvičení v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo
cvičení v lehu na zádech
chytání míčů a míčků do obou rukou po vlastním nadhozu i odrazu od země i od zdi

Drobné hry:

hry spojené s během
hry spojené s házením
hry pro uklidnění
hry na hřišti (pravidla her s míčem)

Cvičení rovnováhy:

stoj na jedné noze (druhá v pohybu)
poskoky na jedné noze
chůze po lavičce s plněním drobných úkolů (nesu míč, přeskakuji překážku, přidávám potlesky nad hlavou, před a za tělem apod.)
chůze po kladince lavičky

Lehká atletika:

Běhy:

běh střídavý s chůzí, běh přes drobné překážky, např. v přírodě (přes kameny, větvičky apod.)
štafetové běhy, rychlý běh do 25 metrů, ve třetím ročníku do 40 metrů

Skoky:

skok z místa s doskokem na měkkou podložku, výskoky na překážku (rozběh, seskok)
skok přes motouz ve výši kolem 50 cm, přeskok pruhu širokého 50 - 100 cm
přeskok lavičky s dopadem na měkkou podložku, skok daleký s rozběhem

Hody míčkem a drobnými předměty v přírodě:

házení kaštanů, šišek (vrchní oblouk – pravá i levá paže), házení různými předměty na cíl
házení míčkem a kutálení míčů, přehazování míčů a drobných předmětů
házení do naznačených terčů o straně 1 metr na vzdálenost 4 metry, hod míčkem na dálku

Sportovní gymnastika ve 2. – 3. ročníku:

Akrobatická cvičení:

přidat změny postojů a poloh, upevnit dovednost správného kotoulu vpřed
převaly a kolébky na zádech
leh na zádech, vztyk bez pomoci rukou, opakovaně
sed zkřížmo, vztyk bez pomoci rukou, opakovaně
kotoul vpřed ze stoje spojného, ze stoje rozkročného
kotoul, obrát, druhý kotoul; dva kotouly za sebou
kotoul vpřed z chůze
stoj s oporou o lopatky a záloktí (svíčka)
cvičení rovnováhy (ve stoji na jedné noze)

Cvičení na nářadí:

Cvičení na lavičkách:

chůze vpřed i vzad s obraty, přeběhy lavičky,
cvičení v sedu rozkročmo na lavičce,
vzpor dřepmo u lavičky (držíme se rukama), vzpor stojmo,
střídání lezení po lavičce ve vzporu dřepmo s uchopením lavičky ze stran,
chůze po kladince lavičky s plněním drobných úkolů,
cvičení na šikmé lavičce, leh na břicho, přitahování

Šplh na tyči:

šplh s přírazem do přiměřené výšky podle individuálních předpokladů žáků

Další nářadí lze používat přiměřeně věku podle podmínek školy (švédská bedna, žebřina, trampolína)

Dbáme na zásady bezpečnosti.

Sportovní hry:

přípravné cviky:

příhrávky obouřuč na místě (ve dvojicích, ve skupinách)
vrchní příhrávka jednoruč na místě i při chůzi
chytání obouřuč na místě
běh nebo chůze s házením míčem o zem
míčové hry

Turistika a pobyt v přírodě:

chůze v terénu, překonávání překážek
ochrana přírody, organizace činností ve skupině žáků, vzájemná spolupráce
chování se v dopravních prostředcích
chůze k cíli vzdálenému cca 2km
pozorování přírody, odhady vzdáleností (mezipředmětové vztahy)
podle podmínek -sáňkování, bruslení

Zdravotní výchova v 1. – 3. ročníku

Do celého prvního období výuky tělesné výchovy je zařazována zdravotní výchova, důležité je:

dbát na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru
dodržovat čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny
seznamovat žáky s vhodnou životosprávou
do programu dne zařazovat pohybové aktivity (tělovýchovné chvílky)
upozorňovat žáky na vliv dostatečného množství pohybu pro jejich zdravý vývoj (mimoškolní TV)
předcházet úrazům tím, že dbáme, aby žáci dodržovali pokyny týkající se jejich bezpečnosti a ochrany zdraví
vést žáky, aby si uvědomovali, že při mimoškolních pohybových aktivitách musí dbát na svou bezpečnost, uvažovat o svém chování a dodržovat pokyny dospělých, aby vyrostli v zdravé lidi
vést žáky k tomu, aby uměli zavolat pomoc v případě, že se vyskytnou u úrazu

Úkoly zdravotní výchovy se neplní jenom v rámci tělesné výchovy, ale uplatňujeme je i v ostatních vyučovacích předmětech.

D) Očekávané výstupy na konci 1. období:

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Žák:

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti-projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám-zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Žák:

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy

ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy

ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

5.1.2.6 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce – Pracovní činnosti

Vzdělávací oblast je v 1. - 3. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu:

5.1.2.6.1 Pracovní činnosti

A) Výchovně vzdělávací cíle:

rozdíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost, vytvářet při praktických činnostech s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky

prostřednictvím pracovní praktické činnosti žáků napomáhat rozvoji jejich rozumové činnosti, rozšíření jejich obzoru

vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály

umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží, naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou pracovní činnost pracovní nástroj podle jeho vhodnosti

postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci

prostřednictvím praktické činnosti s různým materiálem a nástroji pomáhat zpřesňovat představy dětí o věcech a jevech okolního světa

učit žáky, aby při práci uvažovali, aby věděli, co chtějí dělat a připravili si všechno, co budou k práci potřebovat, učít žáky individuálně zodpovídat za kvalitu své práce

získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů

dát prostor žakovským nápadům pro praktické práce a tvůrčí činnosti

B) Charakteristika výuky:

Při pracovních činnostech není v tomto období vhodné dělit děti na děvčata a chlapce. Vhodné je práci individualizovat nebo pracovat ve skupinách a přitom dbát důsledně na bezpečnost žáků. Pracovní činnosti v 1. období základního vzdělávání jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.

Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří při vyučování českému jazyku, matematice a prvouce. Učí se poznatky o nich prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení.

V průběhu pracovních činností v 1. – 3. ročníku jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí.

Při práci s drobným materiálem učíme žáky stříhat, ohýbat, spojovat, výtvarně ztvárňovat - dávat výrobkům pěkný vzhled. To podporuje dětskou představivost obrazotvornost a vytváří smysl pro estetické cítění.

Při práci s papírem učíme žáky poznávat vlastnosti a druhy papíru, naučíme je správně držet nůžky, stříhat celou délkou ostří nůžek i části ostří. Učíme je poznávat, z čeho nůžky jsou a jaké mají vlastnosti a jak se s nimi bezpečně zachází.

Při modelování žáci poznávají vlastnosti modelovací hmoty, vytvářejí z ní jednoduché předměty, zvířata i postavy a to většinou podle jejich vlastních představ. Modelování lze vhodně využívat při skupinové práci na určité téma, často ve spojení s ostatními vyučovacími předměty. Žáci se pak musí mezi sebou dohodnout na společném řešení a práci si mezi sebou rozdělit. Uplatňuje se zde spolupráce a komunikace.

Nezanedbatelný je přínos vyučovacího předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví a jejich bezpečnosti. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Při pracovních činnostech se žáci učí:

- organizovat své pracovní prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své náčiní i místo v pořádku

- pracovní kázní – být pozorný a opatrný, vědět co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky, dodržovat též hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru

- uvědomovat si význam vlastní činnosti a práce

- umět o své činnosti povědět druhým

Dbáme na to, aby byly pracovní činnosti spojovány s rozvojem poznání a řeči.

Vyučovací předmět pracovní činnosti by měl být v průběhu celého 1. vzdělávacího období volně mezipředmětově využíván. Žáci si při něm mohou připravit všechny drobné pomůcky, které potřebují k výuce v rámci dalších vyučovacích předmětů.

V tematických celcích převládá široké spektrum praktických činností, kterými se mohou žáci v průběhu vyučování zabývat. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak tematické celky do výuky zařadí, zda se bude k některým okruhům v průběhu roku vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Při realizaci pracovních činností v jednotlivých ročnících je třeba uvažovat o míře integrace praktických činností s obsahem dalších vyučovacích předmětů, např. prvoukou, výtvarnou výchovou, matematikou, českým jazykem.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících:

1. ročník:

Náplň výuky pracovním činnostem je dána činnostmi s papírem, modelovací hmotou, se stavebnicemi, s různým drobným materiálem, výrobou drobných předmětů a pomůcek pro výuku, péčí o květiny ve třídě a činnosti, které vyplývají z mezipředmětových vztahů.

Práce s papírem:

základní vlastnosti papíru a lepidla, držení nůžek, z čeho nůžky jsou a které nůžky jsou pro děti bezpečné
různé techniky: překládání, utržení pruhu papíru, vytrhávání, skládání, vystřihování, nalepování
příklady výrobků vzniklých skládáním - varhánky, šipka, čepice, aj.
stříhání a slepování - ozdoby, květy, kombinované techniky ve spojení s Vv
nalepování vystřižených tvarů - vytváření obrázků k vyprávěnému nebo čtenému příběhu
společné práce k některému projektu, např. pohádce

Modelování:

seznámení se s vlastnostmi plastelíny, keramické hlíny
zacházení s uvedenými modelovacími materiály, jak s nimi pracujeme, co k tomu potřebujeme; technika práce: válení v dlaních, v prstech, na podložce, roztlačování v dlaních a na podložce, přidávání a ubírání hmoty, vytahování, modelování
příklady výrobků: předměty jednoduchých tvarů, o kterých se učíme v M, Čj a prvouce, figurky zvířat a lidí podle čtených nebo vyprávěných příběhů, též podle fantazie žáků, motivace k modelování, dárky pro své blízké

Práce s drobným materiálem:

Pracovní činnosti by měly být v 1. ročníku průběžně spojovány s ostatními vyučovacími předměty. Měly by učivo ostatních předmětů ztvárňovat, pomáhat k pochopení probíraných pojmů.

V pracovních činnostech si mohou děti připravit celou řadu dobrých pomůcek pro činnostní výuku ostatních předmětů. Práce s pomůckou, kterou si žák vyrobí sám, ho motivuje a uspokojuje. Při výrobě dalších věcí je třeba vždy pamatovat na jejich použitelnost. Výroba předmětů a ozdob určených k darování má význam při vytváření vzájemných mezilidských vztahů i při vytváření dobrého vztahu k práci – upotřebitelnost výrobku, udělání radosti druhým.

Výrobu drobných předmětů pro výuku v jiných předmětech a jejich údržbu nebo obnovu lze běžně zařazovat do praktických cvičení. Použijí-li žáci na uskladnění pomůcek různé krabice, zásuvky nebo košíčky, mohou si je při praktických cvičeních uspořádat, doplnit to, co jim chybí. Žáky vedeme k pečlivé údržbě jejich pomůcek. To, že je má v pořádku, mu při jejich použití velmi pomůže. Pochopí význam uspořádání věcí a udržuje v pořádku i nářadí potřebné pro praktické činnosti.

Dle uvážení učitele je možné do pracovních činností zařadit výrobu různých drobných předmětů a dárků např. z přírodního materiálu jako jsou žaludy, kaštany, šišky aj.:

zpracovávat můžeme přírodniny: šípky, jeřabiny, kousky slámy, žaludy, kaštiny, listy, koření, semena
dalším materiálem mohou být: špejle, krabičky, korkové zátky
při zpracování použijeme: nůžky, nůž, jehlu, bavlnku
techniky práce: propichování, navlékání, spojování, svazování
příklady výrobků: korále, figurky, zvířata, ozdoby,...

Žáci se učí být při pracovních činnostech ukázněni, dbát na bezpečnost, soustředit se na práci, zbytečně mezi sebou nehovořit. Při činnostech se však učí navzájem si povědět, co dělají, s čím pracují, jak určitou činnost provádějí. Tak se pracovní činnosti spojují s rozvojem poznání i řeči.

Pracovní činnosti se stavebnicemi:

Montážní a demontážní práce s polytechnickými stavebnicemi, vystavování prací, později demontáže.

Péče o květiny:

Do vyučovacího předmětu praktické činnosti 1. ročníku je vhodné zařadit péči o květiny. Tyto činnosti bezprostředně souvisí s prvoukou. V péči o květiny se mohou žáci střídát. Také mohou pěstovat a sledovat zasazená semena (např. hrách, fazole, obilí).

2. a 3. ročník:

Práce s papírem a kartonem:

vlastnosti papíru, kartonu, lepidla (tloušťka, barva, tvrdost, savost)
pojmenování druhů papíru: balicí, novinový, kancelářský, kreslicí
zpracováváme pomocí: nůžek, nože, lepidla, kolíčků
technika práce: překládání, přestřížení, vytrhávání, skládání, slepování, nalepování papíru na karton

Práce s modelovací hmotou:

materiál: modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto, pomůcky: podložka, špachtle, nůž
techniky práce: hnětení, válení, ubírání, spojování, vaření, sušení
poznané vlastnosti: tvárnost, tvrdost
bezpečné zacházení s ostrými předměty

Práce s drobným materiálem:

materiál: provázky, sláma, přírodniny (semínka, listy, šišky, plody, větvičky aj.), špejle, drátky, korek, krabičky, papír, karton
nástroje a další materiál: nůžky, nůž, tupá jehla, bavlnka, lepidlo, zavírací špendlíky, aj.
techniky práce: propichování, spojování, ohýbání, střihání, nalepování, slepování, lisování, skládání do tvarů
seznamování se s nástroji a pomůckami, s účelem jejich použití
zásady pro bezpečnost při činnostech s ostrými předměty

Práce montážní a demontážní:

různé druhy stavebnic – seznámení se s návodem pro práci s nimi a předlohami pro stavby a konstrukce, možnosti užití stavebnice mohou předvést žáci, kteří si určitou stavebnici do školy donesli
osvojování si správných pracovních dovedností a návyků při organizaci, rozmyšlení si své vlastní činnosti, zachování bezpečnosti a hygieny při činnostech

Práce s textilem:

materiál: textilie, nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, poutka, knoflíky
nástroje: nůžky, jehly, špendlíky
činnosti: navlečení přiměřeně dlouhé nitě, uzlík, šití stehem předním a zadním, střihání
dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce

Lidové zvyky, tradice a řemesla:

lidové zvyky a tradice, lidová řemesla
různé techniky zpracování
materiál, nástroje a pomůcky volíme podle charakteru vytvářeného výrobku a zvolené techniky zpracování

Stolování:

chování se u stolu a příprava jednoduchého studeného pokrmu

Práce na školní zahradě, pěstitelské práce v učebně (podle podmínek školy):

na podzim a v zimě: ošetřování pokojových rostlin
pozorování klíčení semen fazole nebo hrachu, nakličování, přesazování, jakmile začne rostlina růst. Klíčení na vlhké vatě, klíčení obilí a jeho růst (zeleň na velikonoční svátky)

Praktické dovednosti:

Na konci 1. období žák:

rozlišuje běžně užívané druhy papíru, dovede papír přeložit, vyrobit skládáním jednoduchý výrobek, odtrhnout označenou část, přestříhnout, vystříhnout nakreslený tvar, čistě slepit (použít vhodné lepidlo), nalepit vystřižené tvary
dovede z drobného materiálu vyrobit jednoduchý praktický výrobek, k práci volí vhodné nástroje a bezpečně s nimi zachází
rozlišuje běžné pracovní nástroje (nůžky, nůž, jehla) a bezpečně s nimi zachází
dovede pracovat s některou ze stavebnic a vytvořit několik výrobků podle předlohy i podle své představy
při práci s modelovací hmotou dokáže vytvořit několik výrobků a dovede o nich hovořit; získal základní hygienické návyky při

práci s těmito materiály

dokáže, navléknou nit, zkusí přišít knoflík, dovede sešít dva kusy látky k sobě

při pracovních činnostech si dovede věci urovnat, udržuje pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky, má je připravené na vyučování

D) Očekávané výstupy na konci 1. období:

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák:

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Žák:

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák:

ČSP 3-3 01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák:

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

E) Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami, vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

5.1.3 Charakteristika 2. vzdělávacího období:

Do 2. vzdělávacího období vstupuje žák vybaven vědomostmi a dovednostmi ze všech primárních vzdělávacích oblastí. Připravenost žáků k učení je v tomto období kvalitativně jiná než při jejich vstupu do 1. ročníku. Z hlediska psychologického vývoje žáků je třeba vzít v úvahu, že žáci již přešli z období názorného myšlení do období konkrétních operací. Proto je ve vyučovacích a výchovných postupech nutné přizpůsobit to, co si má žák osvojit, jeho vnímání i myšlení, a předkládat poznatky různými formami odpovídajícími vyspělosti žáků. V procesu osvojování učiva se nejedná pouze o upevňování soustavy vědomostí a dovedností, ale i o formování psychických struktur, které jsou základem osobních zájmů žáka, jeho schopností a charakteru. Za kritérium naučení nebudeme pokládat to, kolik látky dokáže žák reprodukovat, nýbrž to, do jaké míry se osvojené učivo stalo nedílnou součástí žakovy osobnosti.

Tvořivá škola je i v tomto období školou individuální žakovské práce. Žáci jsou vzděláváni tak, aby nepřijímali vědomosti pasivně, nýbrž aby sami pozorovali, hledali a učební látku na základě svých poznatků a zkušeností zpracovávali. Žáci se učí činnostně, čímž jsou průběžně a účelně rozvíjeny jejich tělesné a duševní schopnosti. Žáci jsou vedeni ke spoluúčasti na výuce, k vynalézavosti a k cílevědomosti při získávání trvalých dovedností a základních vědomostí potřebných v praktickém životě.

V Tvořivé škole jsou zdůrazňovány vědomosti a dovednosti, které mají význam pro rozvoj žakovských schopností. Žákům se v tomto období zpravidla nepředkládá hotové učivo, nýbrž jsou vedeni k tomu, aby se ho zmocňovali vlastním pozorováním, uvažováním, využíváním již získaných poznatků. Nezaměstnává se jen rozum žáků nebo dokonce jen jejich paměť, ale cvičí se také jejich vůle, dbá se na jejich výchovu. Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti, k sebehodnocení a sebekontrolě. Učí se účelně používat pracovní metody, aby je mohli snadno aplikovat při dalším vzdělávání a sebevzdělávání.

Činnostní postupy pravidelně zařazované do výuky nejsou samy o sobě cílem vzdělávání, ale pouze prostředkem k tomu, aby se co nejvíce zvýšil zájem žáků o vzdělávání a aby se rozvíjela schopnost jejich samostatné tvořivé práce.

Při činnostním stylu vzdělávání se při řešení úkolů často vyskytují otázky (problémy), u kterých si žáci doslova přejí, aby byly vyřešeny. Jindy zase učitel vymýšlí takové situace, ve kterých je skryta otázka. Žáci otázku objeví a přirozeně ji chtějí řešit. Můžeme říci, že základem činnostních postupů jsou učitelem předložené problémy, které žáci v dané situaci nacházejí a snaží se je řešit. Učitel tvořivou práci žáků řídí a je připraven jim v případě potřeby pomoci. Vhodné problémy k řešení předkládá především praktický život, který žáci sledují, nebo drobné denní události. Také například vycházky do přírody poskytují mnoho námětů k pozorování, měření, porovnávání apod. Jelikož jsou žáci vedeni činnostně od 1. ročníku a mají z 1. vzdělávacího období dobré učební návyky, můžeme jim nové učivo předkládat k objevování. Všechno, na co mohou žáci přijít sami, jim necháváme k objevení a neubíráme jim tak radost z vlastního činnostního pozorování, z vlastního poznávání, z vlastní vykonané práce.

Pro toto období vývoje rozumových operací je charakteristické využívání různých činností, potřeba motivace k učení a aktivního zapojení žáků do procesu vzdělávání. Činnostmi žáků zde rozumíme jednak manipulaci žáka se zvolenými předměty (pomůckami), jednal se znaky (např.: slovními, číselnými, obrázkovými), které v lidském myšlení zastupují různé předměty a vztahy.

Při poznávání na základě činností se musí žák nejprve zorientovat v daném úkolu, připravit si pomůcky a na základě pozorování při manipulaci s nimi vyjádřit slovy, co shledává. Teprve potom, obvykle společně s ostatními žáky nebo za pomoci učitele, dospívají

žáci k zobecnění poznatku a jeho přesnějším vyjádření. Takto, prostřednictvím jasného porozumění, dochází k osvojování nových poznatků. V tomto smyslu je možné činnosti žáků chápat jako nástroj k poznávání vnějšího světa a přetváření dosud získaných poznatků tak, aby je bylo možné uvádět do systémů z hlediska jejich využití při řešení různých problémů. U takto učených žáků vznikají v tomto období vnitřní struktury operací a tím se vytvářejí předpoklady pro rozvoj logického myšlení. Aktivně se také ovlivňuje jejich další zdravý psychický vývoj.

Naše Pohodová tvořivá škola zpřijemňuje žákům učení a zvyšuje zájem žáků o výuku. Díky používání činnostních metod a postupů, které žáky aktivně zapojují do výuky, žáci učivu lépe rozumějí, lépe si látku osvojují a zapamatovávají. Snažíme se, aby ve 2. období základního vzdělávání, stejně jako v období prvním, ve výuce vládla pozitivní atmosféra. To je nejlepší předpoklad pro úspěchy žáků.

K dobrému osvojení jakéhokoliv učiva (matematického, přírodovědného, učiva z českého nebo z cizího jazyka aj.) žáky nemůže dojít bez příslušné motivace, bez vytvoření vnitřního zájmu o určité učivo. Žák, který si má učivo nejen zapamatovat, ale také osvojit (to znamená dokázat si učivo vybavovat v jiných souvislostech), musí být dostatečně motivován. Tomu napomáhá jednak porozumění učivu, jednak žákova důvěra v to, že je v jeho schopnostech dané učivo zvládnout. Pozitivní motivace žáků k učení souvisí tedy těsně s jejich směřováním k vytrvalosti a snaze dosáhnout dobrých výsledků.

Vzdělávací proces vyžaduje průběžnou zpětnou vazbu mezi učitelem a žákem. Díky ní žák dostává možnost uvědomovat si své pokroky a příležitost vidět, že může postupně dosáhnout stanoveného cíle. Každý žák má v sobě snahu účastnit se aktivně výuky. Činnostní učení mu to umožňuje. Přes vlastní činnosti, pozorování a vyjadřování se může každý žák průběžně přesvědčovat o svém pokroku v učení a svých schopnostech. Jde tu o motivující zpětnovazební vztahy, které řídí cílevědomě zaměřené chování žáka v procesu vzdělávání. Pokud žáci chápou, čemu a proč se učí, rozvíjejí se v souladu se svými přirozenými schopnostmi a zájmy.

Základní vzdělávání na 1. stupni uvádí žáky do pravidelného a systematického vzdělávání. Svým činnostním a praktickým charakterem vede žáky k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodný způsob řešení problému. Při výuce v tomto období pamatujeme na to, aby všechno učivo odpovídalo skutečnosti. Při učení volíme takové postupy, aby probíranou látku mohli všichni žáci snadno pochopit. Žáky vedeme k logickému myšlení. Stavíme na smyslovém pozorování žáků, dbáme na jejich aktivní účast ve výuce a stále se přesvědčujeme o porozumění žáků učivu. Žákům tak otevíráme cestu k poznání. Od slov obracíme zřetel k pochopení věcí, poznatků a souvislostí mezi nimi. Tím dáváme základ i pro dobrý jazykový projev žáků. Při učení novým poznatkům vycházíme z předmětů žákům dobře známých a necháváme je, aby mohli své poznatky ve vyučování použít. Důsledně uplatňujeme návaznost učiva a mezipředmětové vztahy.

„Učme tomu, čemu je třeba učit, ale tak, že se žák sám o věc pokouší.“ (J. A. K.)

Činnostní a tvořivé základní vzdělávání na 1. stupni pomáhá všem žákům utvářet a postupně rozvíjet vymezené klíčové kompetence. Pro vyučování ve 4. a 5. ročníku je charakteristické maximální využívání mezipředmětových vztahů. Všechny materiály, podle kterých ve Tvořivé škole pracujeme, jsou připraveny tak, abychom mohli při objevování, získávání a procvičování poznatků využívat všeho, co žáci poznávají v různých vyučovacích předmětech. Při výuce žáci využívají pracovní sešity a učebnice se zpracovanými

mezipředmětovými vztahy. Například čtení z čítanek žáci doplňují poznatky z přírodovědy. Dějepisné učivo žákům přibližují vybrané umělecké texty, setkávají se i s časovými osami. V matematice mají v pracovních sešitech úlohy z různých oborů lidské činnosti, získávají nové informace o vesmíru, o významných vynálezcích, některých stavbách atp.

Učitel i připravené učební materiály učí žáky tomu, že učivo jednotlivých předmětů spolu souvisí, že se učí pro život a že jednou zvládnuté učivo mohou využít i jinde. Učebnice a pracovní sešity připravené pro činnostní učení podávají učivo jazykem vhodným pro věk žáků 4. a 5. ročníku a tak, aby bylo učení žákům usnadňováno a ne ztěžováno. To, co jim v dalším vzdělávání pomáhá, jsou dovednosti, ke kterým jsou při činnostní výuce vedeni od začátku školní docházky. Jsou to především: schopnost třídit, rozlišovat, logicky uvažovat, rozhodovat se, ptát se, komunikovat, naslouchat, hledat různé způsoby řešení situací a úloh, využívat svých zkušeností a poznatků, docházet k závěrům.

Činnostní výuka dává příležitost každému žákovi k jeho individuální realizaci. V 5. ročníku jsou si žáci obvykle již vědomi svých schopností. Měli mnoho příležitostí k tomu, aby se projevovali a přesvědčovali se, co dokáží. Jejich sebedůvěru dále posilujeme a stále jim dodáváme chuť a odvalu případné nedostatky překonávat a odstraňovat. K tomu napomáhá zejména často uplatňovaná zpětná vazba, vedení žáků k sebekontrolě, práce s chybou, dosahování bezchybnosti žáků v základním učivu. S individuální realizací žáků přímo souvisí nutnost vnitřní diferenciaci při vyučování i v domácí přípravě. Také na tento požadavek učební materiály používané tvořivou školou v dostatečné míře pamatují.

Ve 2. období činnostním vzděláváním přirozeně prostupuje mravní výchova. Demokratická společnost potřebuje ke své realizaci nejenom lidi vzdělané, ale i mravně způsobilé. Je to nejen rodina, ale i škola a společnost, které se musí snažit vychovat člověka ohleduplného k druhým, uznávajícího názory ostatních, člověka schopného spolupracovat, ochotného respektovat a dodržovat pravidla slušného soužití mezi lidmi.

Mravní zákony jsou obvykle formulovány abstraktní, dětem málo srozumitelnou řečí; jsou všeobecné, svými formulacemi přímo nabádají k pouhému odříkávání. Díky činnostním přístupům dosahujeme toho, že nejen vyučování, ale i výchova je konkrétní, zajímavá. Uvědomujeme si, že pokud má mít mravní výchova smysl a praktický vliv na chování žáků, musí se aplikovat na životní situace dětí. Chceme se vyvarovat suchopárných lekcí o mravní výchově, a proto dáváme přednost nepřímým metodám její realizace. Mezi ně řadíme hlavně výchovu na základě životních zkušeností a využívání vhodných modelových situací.

Výchova na podkladě životních zkušeností a modelových situací má mnoho předností:

vychází z konkrétní situace, kterou většina žáků chápe

žáci mohou posuzovat, co je dobré nebo zlé, na konkrétní situaci

žáci mohou uvážít, jaké má být správné jednání, jak by se sami v podobné situaci zachovali

navozená situace jim může ukázat, že často je třeba druhým pomoci

z většiny řešených životních situací lze vyvodit poučení pro osobní jednání

žáci mohou formulovat skrytou mravní zásadu pro chování lidí mezi sebou

každý zde má možnost analyzovat své vlastní jednání vzhledem k dané situaci a v ní skryté mravní zásadě

Vytváření a osvojování správných mravních návyků umožňují v naší škole metody zaměstnání žáků individuálními i kolektivními činnostmi. Ukázněnost je předpokladem úspěšné práce a naopak prováděnými činnostmi se stává každý žák ukázněnějším a mravně kultivovanějším. (To potvrzuje lidové rčení, které říká, že „práce šlechťí člověka.“). Motivace žáků k zájmu o učení, pozitivní hodnocení a systematické vedení k mravním způsobům chování vedou k celkovému dobrému výsledku. Ten se projevuje dobrými vědomostmi žáků a jejich schopností tyto vědomosti uplatňovat v různých situacích.

V chování kultivovaného člověka je mnoho drobných nuancí, které jsou na první pohled zcela samozřejmé. Pro děti jsou to však často věci nové a neznámé. Je třeba na ně žáky upozorňovat, dodržovat je a dbát na to, aby se běžné zásady slušného chování staly pro žáky samozřejmostí.

Předpokladem pro úspěchy žáků ve 2. období základního vzdělávání je, stejně jako v prvním období, pozitivní příznivá atmosféra. Učitel ve výuce vychází vždy z toho, co již žáci dobře umí. Nové poznatky žáci vyvozují a objevují většinou sami, jsou k nim učitelem přivedeni prostřednictvím samostatných činností s různými konkrétními předměty, pomůckami, nákresy, obrázky, za pomoci pozorování, třídění, rozlišování, vyjadřování názorů. Když žák dokáže sám některou novou látku objevit nebo některou novou úlohu vyřešit, prožívá pozitivní pocity úspěšnosti. Takto podávanou novou látku si pak snadno osvojuje a při výuce projevuje aktivitu.

5.1.4 Hlavní cíle 2. období

Vyučování má ve všech předmětech činnostní charakter. Je nutné dodržovat návaznost na dovednosti a vědomosti získané žáky v 1. vzdělávacím období. Učivo, které je uvedeno pod orientačními očekávanými výstupy, je třeba průběžně upevňovat; ostatní učivo, které bylo s žáky v 1. období probráno, je nutné opětovně činnostně předložit a dostatečně procvičit.

Ve 2. období uplatňujeme ve větší míře aktivní zapojování žáků do výuky, sebekontrolu a sebehodnocení žáků. Žáky vedeme k objevování souvislostí mezi látkou naučenou a látkou aktuálně probíranou. Důraz klademe na propojování učební látky jednotlivých vyučovacích předmětů mezi sebou a na zautomatizování základních vědomostí, a to zejména v matematice a českém jazyce. Žáky učíme nedostatky nejen odhalovat, ale ukazujeme jim, jak lze zjištěné nedostatky postupně odstraňovat. Žákům dáváme prostor k samostatným úvahám a dodáváme důvěru k dosažení dobrých výsledků.

Cílem tohoto období základního vzdělávání je připravit žáky k snadnému přechodu na 2. stupeň.

5.1.4.1 Vzdělávací oblast: Český jazyk a jazykové komunikace – Český jazyk a Anglický jazyk

Vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů český jazyk a anglický jazyk

5.1.4.1.1 Český jazyk

Co by měl žák na začátku 4. ročníku v českém jazyce umět:

Komunikační a slohová výchova

číst plynule, s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty
rozumět přiměřeně krátkému čtenému sdělení a umět ho reprodukovat
respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru, dbát na pečlivou výslovnost, opravovat svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
tvořit krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků
psát správné tvary písmen a číslic, umět kontrolovat vlastní jednoduchý písemný projev, psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
umět seřadit dle dějové posloupnosti ilustrace a vyprávět podle nich jednoduchý příběh
stručně popsat jednoduchý děj nebo předmět, krátce vyprávět vlastní zážitek

Jazyková výchova

porovnávat významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná,
nadřazená a podřazená, vyhledávat v textu slova příbuzná
rozlišovat slovní druhy v základním tvaru
užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
spojovat věty vhodnými spojkami do jednoduchých souvětí
rozlišovat druhy vět podle postoje mluvčího (oznamovací, tázací, rozkazovací, přací), psát správně znaménka za větami,
k vytvoření vět volit vhodné jazykové i zvukové prostředky
osvojit si pravopis
slov s tvrdými a měkkými slabikami, slov se slabikami dě, tě, ně, bě, pě, vě, měšlov se souhláskami uprostřed a na konci (znělé, neznělé),
předložkových výrazů, i, í / y, ý po obojetných souhláskách uvnitř slov - pravopis vyjmenovaných slov (jen nejběžnější slova příbuzná)
rozlišovat věty v psaném projevu, psát velké písmeno na začátku věty, větu ukončit
v typických případech psát velká písmena u vlastních jmen osob, zvířat a místních názvů

Literární výchova

přednášet z paměti ve vhodném frázování a tempu báseň i část jednoduchého prozaického textu
rozlišovat vyjadřování v próze a ve verších, odlišovat pohádku od ostatních vyprávění

dokázat z jednoduchých textů vybrat informaci, kterou považuje za důležitou, říct ji ostatním
pracovat tvořivě s literárním textem, podle svých schopností jednoduše reprodukovat krátký přečtený text, popřípadě ho doplnit vhodnou ilustrací

A) Výchovně vzdělávací cíle:

naučit se správně, plynule, hbitě a výrazně číst
rozumět přiměřeně dlouhému a srozumitelnému textu čtenému nahlas i potichu
postupně rozšiřovat slovní zásobu
správně se vyjadřovat spisovným jazykem v řeči i v psaném projevu
osvojit si základy pravopisu určeného pro toto období
ve výuce podporovat samostatnost žáků, vést je k uvažování, nechávat probírané jevy pozorovat, třídit, srovnávat, zdůvodňovat a užívat v různých obměnách
dát žákům časový prostor pro uplatnění jejich zájmů, dosavadních vědomostí a zkušeností,
podporovat tvořivou práci žáků
vést žáky k používání různých přehledů, grafických znázornění, náčrtových schémat, které jim pomůže abstraktní učivo zkonkretizovat, zjednodušit, usnadnit jeho pochopení
postupně vytvářet návyk vlastní kontroly ukončené práce, uvažovat nad chybami
průběžně klást důraz na komunikaci mezi žáky, využívání probíraných jevů v jednoduchých mluvních cvičeních
soustavnými i příležitostnými cviky vypěstovat jazykový cit žáka, tak aby se dovedl vyjádřit prostě, stručně a jasně slovem i písmem
dbát, aby se ve školních projevech žáků nevyskytovala hrubá a hanlivá slova, ani slova z dětské hantýrky, nahrazovat je tvary správnými
vést je k zájmu o četbu naučnou i o četbu, která by byla blízká jejich citovým prožitkům, dále jim ukázat, jak zaznamenávat, co přečetli i dojmy z četby
dbát na mezipředmětové vztahy
u naučných textů, které by měly být vždy přiměřené věku žáků, učit žáky vyjádřit hlavní myšlenku nebo poznatek

B) Charakteristika výuky českého jazyka ve 2. období:

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

komunikační a slohovou výchovou
jazykovou výchovou
literární výchovou

Komunikačním a slohovým dovednostem je v tomto vzdělávacím období vyučováno tak, aby byl podporován a podněcován duševní rozvoj žáků a zároveň byla rozvíjena jejich individualita. V předmětu český jazyk se komunikační a slohové dovednosti realizují při čtení, naslouchání, mluveném a písemném projevu žáků. Na plnění tohoto úkolu se ve 4. a 5. ročníku podílí i výuka v rámci ostatních předmětů. Díky činnostnímu způsobu vzdělávání mají totiž žáci dostatek příležitostí k tomu, aby hovořili, diskutovali, vyjadřovali se o tom, co pozorují, dělají, co právě zjišťují, co prožívají ve všech předmětech. Činnostní způsob komunikativní výuky podporuje probouzení a rozvíjení duševního života žáků a mnohdy vede i k vůbec prvnímu pocitu uvědomění si hodnot své osobnosti. Tím, že v průběhu 2. vzdělávacího období soustavně dbáme na to, aby žáci četli správně a s porozuměním, jim otevíráme cestu k jejich budoucímu vzdělávání. Realizovat tento způsob výuky nám velmi pomáhají materiály vytvořené zvláště pro činnostní učení, se kterými ve Tvořivé škole pracujeme.

Ve druhém období základního vzdělávání je naším úkolem zautomatizovat základní pravopisné jevy určené pro 1. vzdělávací období, proto zde věnujeme *Jazykové výchově* značnou pozornost.

Chceme-li při výuce českého jazyka dosáhnout dobrých výsledků, je třeba stále dbát o to, aby všichni žáci porozuměli významu slov. K tomu využíváme vjemy sluchové, zrakové i motorické. Činnostní výuka českého jazyka, při které dostávají žáci stále příležitost k aktivní činnosti, má neocenitelný význam jak pro jazykové vyučování tak pro výuku naukových předmětů. K uspokojivým výsledkům vede jedině vyučování, které je pro žáky srozumitelné a pochopitelné.

Máme-li rozvíjet slovní zásobu žáků, chceme-li je dobře naučit pravopis a ostatní učivo jazykové výchovy, zařazujeme do výuky pravidelná pravopisná a mluvní cvičení. Soustavně prováděné a promyšlené sestavy těchto cvičení vedou k zautomatizování mluvnických a pravopisných jevů. Dbáme na to, aby cvičení měla praktický ráz a žáci byli při cvičeních aktivní. Žákům stále umožňujeme, aby o učivu přemýšleli a předložené jevy používali v řeči i písmu. Při vyučování pravopisu pravopisné jevy vždy odůvodňujeme. Žáky vedeme k praktickému používání mluvnických jevů. Podněcujeme je, aby svá pozorování, zkušenosti a poznatky při výuce sami vyjadřovali a věty s mluvnickými jevy obměňovali. Tato mluvní cvičení zařazujeme do výuky krátce ale často. Při užívání jednotlivých pravopisných a mluvnických jevů ve spojení si žáci tyto jevy osvojí lépe než z teoretických výkladů a pouček. Gramatika i pravopisná pravidla vyplývají z praktického využití přirozeně a nenásilně a žáci si je osvojují snadněji a trvaleji.

Jazykové dovednosti žáků se ve vyučování českého jazyka realizují v těchto složkách: zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba a pravopis.

Literární výchově se věnuje pozornost při čtení uměleckých textů, při čtení článků přírodovědného, zeměpisného i dějepisného obsahu, a to jak z čítanek tak i z jiných učebnic nebo vhodných vybraných knih. Při literární výchově se soustavně rozvíjí ústní a písemné vyjadřování žáků, vytváří se a upevňují návyky žáků vyjadřovat myšlenky logicky, souvisle a mluvnicky správně.

Ve 4. a 5. ročníku se ve výuce Čj začíná více využívat tichého čtení a žáci jsou vedeni k samostatné práci s textem. Učitel dbá na to, aby i tiché čtení žáků bylo uvědomělé, a proto při něm dává žákům takové úkoly, které mu umožní zjistit, zda žáci potichu přečtený text pochopili. Text určený k tichému čtení nemá být zpočátku dlouhý. Otázky k obsahu si mohou zadávat sami žáci, může se ptát i učitel. Je možné využít otázek připravených v čítankách. Žáci mohou také vyprávět o tom, co četli, nebo si nakreslit k textu obrázek.

Součástí literární výchovy v tomto období je též pokračování ncviku hlasitého čtení. Žáci se přitom učí správně členit čtené věty nejen podle interpunkce, ale i logickými pauzami a také klást správný větný přízvuk.

Práce v hodinách čtení přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků, rozvíjí jejich smyslové vnímání, myšlení, řeč, fantazii a paměť.

Používané Čítanky (Nová škola Brno) jsou pro toto období připraveny i s úkoly pro tvořivou práci žáků. Je v nich dostatečné množství ukázek, které žáky zaujmou svým obsahem a které je, v návaznosti na čítanky pro 1. období, seznámí s dílem známých českých a evropských spisovatelů. V čítankách pro 4. a 5. r. se vyskytují i texty přírodovědné a historické, které jsou svým jazykem a obsahem přiměřené věku žáků. Učivo přírodovědy a vlastivědy žákům přiblíží a pomohou pochopit.

Novým úkolem, který literární výchova, společně s naukovými předměty, v tomto období plní, je určení hlavních myšlenek textu, jejich sestavení do krátké osnovy a souvislé vyprávění základního obsahu článku podle této osnovy – žáci se učí učit z učebnic. Dobře nám k tomu slouží krátké naučné texty s přírodovědným a vlastivědným obsahem.

C) Obsah učiva - 2. vzdělávací období - Český jazyk

4. ročník

Komunikační a slohová výchova

a) Čtení a práce s textem, komunikační dovednosti:

výcvik ve čtení - správné a plynulé čtení uměleckých a krátkých naučných textů

správný přízvuk slovní a větný, výslovnost, přirozená intonace

tvorba otázek k přečtenému textu

tiché čtení - postupné zařazování krátkých textů k samostatnému tichému čtení

tvorba otázek žáků k přečtenému textu, kontrola porozumění obsahu čteného

vystižení hlavní myšlenky textu a sestavení krátké osnovy

vyprávění obsahu krátkého textu podle připravené osnovy

příprava krátkých sdělení, reprodukce obsahu sdělení, procvičování se zřetelem k zapamatování si podstatných informací

pozorné a soustředěné naslouchání přiměřeně dlouhému čtenému textu nebo mluvenému projevu, žáci se učí ptát na to, čemu

nerozuměli nebo co nepostřehli, odpovídají si navzájem, vytváří se prostor pro vzájemnou komunikaci

dodržování pravidel slušnosti při vzájemné komunikaci (učit se naslouchat, neskákat druhému do řeči, zdvořile se oslovovat)

b) Slohová výchova - ústní a písemný projev:

dbát na naučenou techniku psaní a dodržování hygienických zásad při psaní

sledování úhlednosti a čitelnosti písemných projevů žáků

opis a přepis textů s uvědoměním obsahu psaného (vytvářená portfolia do přírodopisu, vlastivědy, čtení, čtenářský deník, zápisy do kronik aj.)

Připravené náměty pro praktická slohová cvičení:

krátký vzkaz, telegram, jednoduché sdělení, dopis – adresa

popis postupu práce, popis domu (pokoje), popis osoby

členění textu na odstavce – osnova

vyprávění – naše Vánoce

vyprávění – dokončení příběhu, individuální zápisy a jejich porovnání navzájem

telefonické a písemné vzkazy

psaní dopisu podle připravené osnovy

vyplňování dotazníku – přihláška čtenáře do knihovny

Jazyková výchova

nauka o slově – navazuje na poznatky z 1. období, které se prohlubují a rozšiřují

rozlišování slov spisovných od nespisovných

slova pozitivně citově zabarvená a slova vulgární

stavba slova, kořen, předpona a přípona

rozlišování předpon od předložek

vyjmenovaná slova – procvičování základních vyjmenovaných slov

příbuzná slova se slovy vyjmenovanými - je to pro 4. r. *nová látka*, neboť toto učivo nepatří mezi výstupy z 1. období, zautomatizování tohoto učiva je třeba se věnovat ve 4. r. průběžně.

slovní druhy – žáci rozlišují slovní druhy v základním tvaru, v určování slovních druhů je třeba pokračovat i nadále

podstatná jména – rod, číslo, pád (seznámení ve 3. r. - důraz na užití správných tvarů podstatných jmen v řeči)

podstatná jména – skloňování podstatných jmen všech rodů – vzory pro skloňování – nové učivo,

učivo je zaměřeno na psaní i/ y v koncovkách podstatných jmen, naučit a zautomatizovat je třeba pravopis koncovek podstatných jmen rodu středního a ženského, v automatizaci podstatných jmen rodu mužského se pokračuje na začátku 5. ročníku

slovesa – žáci spolehlivě poznají sloveso jako slovní druh, další učivo se ve 4. r. probírá jen na úrovni *seznámení žáků s novými pojmy* a hledání jejich reprezentace v připravených textech: tvar určitý a neurčitý, jednoduché a složené tvary sloves, zvrtná slovesa, časování sloves

stavba věty – věta jednoduchá a souvětí – s učivem se žáci setkali již v 1. období, prakticky skládali z vět jednoduchých, pomocí spojek, souvětí, ve 4. ročníku se učí rozlišovat souvětí od jednoduchých vět a určovat jejich počet v souvětí

základní skladební dvojice – holý podmět a holý přísudek, je to *nové učivo*, které je třeba ve 4. r. dobře zvládnout, protože je základem k dalšímu důležitému učivu – shoda přísudku s podmětem - první seznámení, pravopis i/y v koncovkách přičestí minulého se bude učit a procvičovat v 5. ročníku

seznámení se s přímou a nepřímou řečí v textech, vyhledávání a rozlišování

Literární výchova

odlišení veršů a prózy, rozlišování uměleckého a naučného textu žáky

recitace básní, přednes krátkého textu

povídání o knihách a spisovatelích

ilustrace, které nás zaujaly a proč

oblíbení hrdinové dětských seriálů

knihy, které mohou doporučit k přečtení a proč

vyprávění o divadelním představení nebo filmu

vyhledávání informací v dětských časopisech a encyklopediích

seznamování se s literárními pojmy: pověst, povídka, autor, hlavní postavy, film, televizní inscenace,

próza, poezie, báseň, bajka

Ve 4. ročníku začínáme do výuky čtení pravidelně zařazovat krátké úseky k tichému čtení. Ty je třeba následně kontrolovat např. otázkami, úkoly, reprodukcí. Uvědomujeme si, že někteří žáci ve 4. ročníku teprve dokončují svůj čtenářský vývoj. Proto musí být ve vyučovacích hodinách čtení stále dostatek příležitostí k vlastnímu čtení, a to i ke čtení hlasitému. Bylo by chybou zaměnit vlastní čtení žáků s plněním průměrných úkolů. Výběr článků v čítance pro 4. ročník pomáhá nejen propojovat čtení s naukovými předměty, ale i rozvíjet požadované kompetence pro toto období.

Čtení z *Čítanky 4* je vhodné doplnit i četbou z historické čítanky, která je pro žáky tohoto ročníku připravena pod názvem *Čtení z nejstarších českých dějin 1. díl* (Nová škola Brno). Tato četba je motivující i pro mimočítankovou četbu. Lze ji využít jako přípravný materiál před vlastivědným učivem nebo také na dokreslení a zpřesnění představ, které si žáci vytvořili o tomto období. Čítanku prolínají časové osy, jednoduché mapky, zábavné testy aj. Využít ji můžeme také ve výtvarné výchově. Je v ní mnoho kreseb Mikoláše Alše, které tento malíř věnoval vlasti. Dnes se s nimi žáci již běžně nesetkávají.

V jazykové výchově je třeba ve 4. r. dbát na procvičování slov odvozených od slov vyjmenovaných.

K uvědomění si pravopisu vyjmenovaných slov napomáhá vyhledávání a vypisování z Pravidel nebo vyhledávání vhodných článků a slov (např. z čítanky), ve kterých se v základu slova vyskytuje y/ý a také i/í po obojetných souhláskách, a jejich třídění do dvou skupin. Slovy příbuznými nezatěžujeme paměť žáků, ale učíme je tato slova logickým způsobem odvozovat od slov základních. Dbáme na smysluplné, krátké, časté, písemné procvičování vyjmenovaných slov.

Čtvrtý ročník je důležitým rozhraním mezi obdobími, kdy se vyučování pravopisu a mluvnici věnovalo jevům spíše rázu pamětného a obdobími, kdy se dostává do popředí mluvnický systém. Vyučování v tomto období klade větší nároky na myšlení žáků. Učivo mluvnické a pravopisné se jednak rozšiřuje a doplňuje, jednak se začíná s probíráním nových mluvnických jevů.

Novou látkou mluvnice ve 4. r. je skloňování podstatných jmen všech rodů podle vzorů a pádů. Cvičení v určování pádů je třeba věnovat dostatečnou pozornost, provádět je soustavně v různých obměnách a využívat při tom činnostních forem výuky. Skloňování podstatných jmen je užitečné procvičovat ve větách. Žáky vedeme k tomu, aby tvořili věty o přírodě, třídě, o své činnosti, o vycházce aj. Cvičíme nejen tvoření správných tvarů podstatných jmen, ale rozvíjíme i vyjadřování a myšlení. Pozornost věnujeme procvičování pravopisu i/y v koncovech podstatných jmen.

Učební látka o podstatných jménech je důležitým učivem 4. ročníku, kterému je třeba věnovat dostatečnou pozornost při probírání i procvičování. Žáci při něm musí být neustále podněcováni k přemýšlení. Správné pochopení tohoto učiva žáky je předpokladem pro úspěšné zvládnutí českého jazyka v následujících ročnících.

5. ročník

Komunikační a slohová výchova

a) Čtení a práce s textem, komunikační dovednosti:

pokračování výcviku ve čtení

hbité, uvědomělé a výrazné čtení uměleckých a naučných textů

tiché čtení se stručným sdělením nebo výtvarným vyjádřením obsahu

tvorba otázek k přečtenému textu, odpovědi – žáci mezi sebou

hlavní myšlenka literární ukázky nebo postavy, klíčová slova

rozlišování podstatného od méně podstatného v textu

postavy a jejich postoje – hodnocení

sledování ilustrací přečtených ukázek z čítanky i knih

příprava různých sdělení pro spolužáky z jiných tříd – zpráva, oznámení

pozorné, soustředěné a aktivní naslouchání

vyhledávání informací ve slovnících a různých publikacích

příběhy ze života dětí – vypravování, přirovnání
dodržování pravidel slušnosti při vzájemné komunikaci
čtení naučných textů – mezipředmětové vztahy
b) Slohová výchova – ústní a písemný projev
sledování dodržování hygienických návyků při psaní
věnování pozornosti písmu – čitelnost a přehlednost písemného projevu
opis a přepis textů – portfolia, čtenářský deník
mimojazykové projevy při vyprávění – mimika, gesta
skupinové i samostatné sestavování osnovy pro vyprávění a vytváření krátkého mluveného nebo písemného projevu podle této osnovy

Připravené náměty pro praktická slohová cvičení:

vypravování, reprodukce textu (osnova, reprodukce), vypravování podle obrázků
popis různých předmětů z žákova okolí
popis známé osoby nebo pohádkové postavy a prostředí, ve kterém žije
popis určitého, žákům známého pracovního postupu nebo děje
dopis (osobní, úřední), adresa
tiskopisy (poštovní poukázka, podací lístek, dotazník)
inzerát (stručné vyjadřování)
telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku na zvolené i dané téma

Jazyková výchova

a prohlubování učiva ze 4. ročníku
slovo a jeho stavba (kořen, část předponová a příponová, koncovka), slova příbuzná
souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene, zdvojené souhlásky
předpony s-, z-, vz-, předložky s, z
skupiny bě / bje, vě / vje
dělení slov
pravopis i, í / y, ý po obojetných souhláskách – automatizace učiva
slovní druhy – rozlišování
podstatná jména – opakování a automatizace skloňování podstatných jmen s důrazem na procvičování pravopisu koncovek podstatných jmen rodu mužského
přídavná jména – koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých, poznávání přídavných jmen přivlastňovacích
slovesa – čas přítomný, minulý a budoucí
shoda přísudku s podmětem (opakování základních větných členů)
užití rozkazovacího a podmiňovacího způsobu ve větách
zájmena – určování, seznámení žáků se skloňováním osobních zájmen, procvičování jejich správného

užívání v mluveném projevu, rozlišování zájmen podle druhů
číslovky určité a neurčité, vyhledávání číslovek v textu, rozlišování čtení číslovek základních a
řadových (3 děti, 3. dítě), rozlišování číslovek podle druhů
skladba – podmět vyjádřený a nevyjádřený, rozvitý a několikanásobný
spojování jednoduchých vět spojkami do souvětí

Literární výchova

žáci rozlišují prózu a poezii, text umělecký a naučný, pojmy – spisovatel, básník
postupné seznamování žáků s dalšími literárními pojmy – pohádka, bajka, povídka
při čtení článků z čítanky – žáci poznávají jméno spisovatele, název knihy, ze které je ukázka,
ilustrátora, rozhovor o dalších knihách určitého spisovatele, pokud jeho knihy žáci znají nebo je mají doma
příležitostné výstavy knih zvolených spisovatelů, tematické výstavy knih např. příroda, historie aj.
výrazný přednes vybraných básní i úryvků prózy z paměti, pojmy – verš, rým
stručná reprodukce přečteného textu, vyprávění na dané nebo zvolené téma
příběhy z divadelních her a vhodných televizních inscenací, pojmy – herec, režisér
pokusy žáků o vytvoření vlastního literárního textu (báseň, povídka)
stručně o některých spisovatelích (podle čítanky)

Rozšiřující učivo:

pravopis mě / mně – skloňování osobních zájmen
shoda přísudku s několikanásobným podmětem
podrobnější učivo o zájmenech a číslovkách jen ve formě seznámení a diferencovaně pro žáky, kteří jsou přijati ke studiu na
víceletém gymnáziu

V 5. ročníku dáváme prostor k individuálnímu procvičování čtení podle úrovně jednotlivých žáků. U dobrých čtenářů **vyuku** čtení
směřujeme k tomu, aby této dovednosti začali postupně využívat ke čtení naučných textů s porozuměním a připravovali se tím na
samostatné učení.

Mimočítankovou četbu si určuje učitel podle úrovně třídy a zájmu žáků, se zřetelem k textům v čítance pro 5. ročník i v čítankách pro
ročníky předcházející.

V připravených čítankách se žáci opakovaně setkávali s ukázkami prací některých autorů, blíže tak poznávali jejich dílo a byli tak
motivováni k přečtení některé z dalších knih těchto autorů.

V čítankách pro 4. a 5. ročník jsou zařazeny i malé medailónky autorů: Boženy Němcové, Josefa Lady, Karla Jaromíra Erbena, Mikoláše Alše, Jaroslava Seiferta, Karla Čapka, Jana Nerudy, Jaroslava Foglara, Jaroslava Haška, Jiřího Voskovce a Jana Wericha, Adolfa Borna, Marka Twaina, Astrid Lindgrenové.

Vzhledem k tomu, že 5. ročníkem končí 2. období základního vzdělávání žáků, je třeba mít na zřeteli, že žáci v tomto věku potřebují umět, jak dobře číst, tak mít zautomatizované některé pravopisné jevy. Bezesporu sem patří nejen mluvnické učivo prvního období, ale také pravopis vyjmenovaných slov, pravopis *i, í / y, ý* v koncovkách podstatných jmen a shody přísudku s holým podmětem.

Slovní druhy se učí žáci určovat od 2. ročníku. Není smyslem tohoto učiva předkládat žákům obtížné úkoly. Pro postupné, snadné a dobré zvládnutí slovních druhů je pro žáky připraven pracovní sešit *Slovní druhy*. Žáci s ním začínají pracovat již ve 3. ročníku. Výborně se dá použít i ve 4. a 5. ročníku. V sešitě jsou uvedeny jasné a srozumitelné příklady jednotlivých slovních druhů. Při činnostním způsobu učení pomůže pracovní sešit zvládnout základy rozlišování slovních druhů všem žákům.

D) Očekávané výstupy na konci 2. období v Čj

Komunikační a slohová výchova

Žák:

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává

ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě

ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru

ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace

ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry

ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích

- ČJL-5-1-05p *má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování*
- ČJL-5-1-07p *v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči*
- ČJL-5-1-09p *popíše jednoduché předměty, činnosti a děje*
- ČJL-5-1-09p *opisuje a přepisuje jednoduché texty*
- ČJL-5-1-09p *píše správně a přehledně jednoduchá sdělení*
- ČJL-5-1-09p *píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy*
- ČJL-5-1-09p *ovládá hůlkové písmo*
 - *tvoří otázky a odpovídá na ně*

Jazyková výchova

Žák:

- ČJL-5-2-01 *porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová*
- ČJL-5-2-02 *rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku*
- ČJL-5-2-03 *určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu*
- ČJL-5-2-04 *rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary*
- ČJL-5-2-05 *vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty*
- ČJL-5-2-06 *odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí*
- ČJL-5-2-07 *užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje*
- ČJL-5-2-08 *píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách*
- ČJL-5-2-09 *zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- ČJL-5-2-03p *pozná podstatná jména a slovesa*
- ČJL-5-2-06p *dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího*
- ČJL-5-2-08p *rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik*
 - *určuje samohlásky a souhlásky*
 - *seřadí slova podle abecedy*
 - *správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě*
 - *správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*

Literární výchova

Žák:

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek

ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy

ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše

- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

5.1.4.1.2 Anglický jazyk

A) Výchovně vzdělávací cíle:

Upevnit vědomosti získané ve 3. ročníku, což jsou základy anglického jazyka.

upevnit vědomosti získané ve 3. ročníku, což jsou základy anglického jazyka.

rozvinout tyto vědomosti a využít je pro požadavky Společného evropského referenčního rámce, jazyková úroveň A1.

činností výukou naučit žáky potřebnou slovní zásobu i mluvnické dovednosti pro dosažení jazykové úrovně A1 dle evropského standardu.

motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk poslechem audio CD, na kterém mluví děti stejného věku, stejně jako poslechem písni připravených speciálně na tomto audio CD pro 4. ročník.

základní idiomy a konverzační dovednosti procvičovat s pomocí audio CD, které je součástí pracovního sešitu, a manuálních činností, pro které má učitel k dispozici didaktické hry.

nacvičovat porozumění jednoduchým otázkám v anglickém jazyce a reakci na ně.

vést žáka ke schopnosti představit se ústně i písemně v anglickém jazyce a jednoduše vysvětlit kdo je, kde žije, co má rád, v jaké žije rodině.

aktivní účastí v nácviku mluvení, porozumění, čtení a psaní vytvořit u žáků sebevědomí, že se dokáží uplatnit i v cizině. Žák získá základní schopnost domluvit se v anglickém jazyce dle požadavků společných pro všechny země Evropské Unie na jazykové úrovni A1.

Dále: čte s pomocí slovníku jednoduchý text,
umí vyhledat informace v jednoduchém textu,
napíše jednoduchý dopis nebo pozdrav, vyplní formulář v angličtině.

Žák je připraven pro pokračování ve výuce anglického jazyka pro úroveň A2 a případně pro studium dalšího cizího jazyka

Při činnostním vyučování anglickému jazyku ve 2. období:

Vyučujeme komunikační dovednosti na základním stupni evropského standardu pro úroveň A1.

Pro tuto úroveň se zaměřujeme především na nácvik rozhovorů.

Dbáme na čtení jednoduchých textů s porozuměním. Žáky vedeme k tomu, aby postupně dokázali o textu hovořit, tvořit jednoduché otázky podle textu, odpovídat si navzájem, jednoduše text reprodukovat. Pokud je to možné, věty z textu obměňovat, využívat osvojenou slovní zásobu.

Do každé vyučovací hodiny zařazujeme činnosti s připravenými pomůckami.

Pomocí didaktických her procvičujeme se žáky nejen slovní zásobu, ale i mluvnici, která začíná být od 4. třídy pro většinu žáků náročná (tvorba otázky a záporu v angličtině, složené časy sloves, zájmena).

V oblasti psaní se soustředíme na dovednosti požadované evropským standardem: napsat jednoduchý pozdrav, přání k svátkům, vyplnit jednoduchý formulář, napsat o sobě krátký dopis.

B) Charakteristika výuky:

Výuka anglického jazyka ve 2. období má činnostní charakter. Dovede žáky ke schopnosti komunikovat v angličtině na úrovni A1, která je základní, dle Společného evropského referenčního rámce. Tento Společný evropský referenční rámec byl vytvořen pro všechny členy Evropské unie s cílem zaručit, aby nastupující generace měla společný jazyk a mohla se tak lépe uplatnit na trhu práce, kde budou stále více a více převládat nadnárodní zaměstnavatelé.

Chceme-li dosáhnout toho, aby žáci v průběhu 2. vzdělávacího období získali dobrý základ pro další výuku anglického jazyka, je třeba pro výuku A.j. používat vhodné učební materiály, které z těchto požadavků vycházejí a řídí se schopnostmi žáků této věkové kategorie. Učebnice, pracovní sešity a pomůcky připravené v nakladatelství Angličtina expres umožňují žákům tyto požadavky snadno zvládnout pomocí přiměřeného množství učiva, prostřednictvím písniček, zajímavých didaktických her, příběhů vhodných k dramatizaci. Zařazeny jsou také odkazy na webové stránky, které vtáhnou dítě do cizojazyčné reality a motivují ho k práci s cizím jazykem. Zpracování učebních materiálů a jejich názornost vede učitele i žáka k činnostnímu učení. Pracovní sešit je připraven pro

opakované procvičování učiva a jeho porozumění. Vede také k přípravě projektů, které mohou žáci příležitostně vystavit ve třídě i uchovat pro budoucí odkazy na své znalosti, pro Evropské jazykové portfolio.

V učivu postupujeme od znalostí získaných v 1. období k dospělejším tématům. Opakované procvičování látky mohou vést žáci, kteří probíranou látku rychle zvládnou např. žáci jazykově nadaní. Jazykovým nadáním rozumíme schopnost zapamatovat si nové cizí slovo ve všech jeho podobách: zvukové, písemné, ve spojení s jinými slovy ve větách, a schopnost okamžitě rozlišit jeho mluvenou podobu. Toto „nadání“ je přímo úměrné procvičování pomocí audio CD a činností.

C) Obsah učiva - 2. vzdělávací období – anglický jazyk

V rámci RVP:

zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem

tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí

mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Rozpracované učivo

4. ročník

Opakování základních dovedností ze 3. ročníku: What's this? It's...., čísla 1–20, základní potraviny, sloveso have got, přídavná jména big, tall, thin, město, oblečení

Seznámení s principem sebehodnocení pro požadavky Společného evropského referenčního rámce, seznámení s obsahem jeho programu výuky pro 4. třídu.

Nová látka ve 4. ročníku:

What are these? They're....

Anglická abeceda

Rodina

Sloveso have got – rozšíření učiva (We've got.... Have you got...?)

Prívlastňovací zájmena my/his/her

Čísla 20–100

Srovnávání věku
Rozšíření slovní zásoby z okruhu jídlo
He/She likes... He/she doesn't like..., Does he/she like....?
Hodiny
Objednání jídla a pití v restauraci
Healthy eating – základy zdravého stravování
Tradiční britské jídlo
Zvířata a jejich popis
Sloveso to be – 3 osoba množného čísla (They're.... They aren't... Are they...?)
Stupňování přídavných jmen – 2. stupeň (smaller, taller, shorter...)
Předložky next to, between, opposite...
Farm animals
Vazba there's.... There are...
Místa ve městě
Dopravní prostředky
Nákup jízdenky na autobus
Orientace ve městě
Doprava v Londýně
Moje koníčky (I like... I don't like... He/She likes.... Do you like...?)
Dny v týdnu
Televizní program
Povolání a jejich krátký popis
3. osoba přítomného času prostého (He/She plays... He/She doesn't play...)
Povolání typická pro Velkou Británii
Počasí
Přítomný čas průběhový (I am reading, watching...)
Měsíce
Tradiční svátky a oslavy v Británii a v České republice
Jídla typická pro jednotlivé svátky

5. ročník:

Opakování základních dovedností ze 3. a 4.r. v tématech: On my desk, In my bag, In my classroom.

Seznámení s požadavky Společného evropského referenčního rámce pro kompletní dosažení jazykové úrovně A1 a jeho program výuky pro 5. třídu.

Z hlediska mluvnického opakujeme a upevňujeme zejména tyto dovednosti ze 4. třídy:

Podstatná jména, jednotné a množné číslo

Použití členu, číslovek a zájmen ve spojení s podstatnými jmény

Zájmena-podměty a zájmena přivlastňovací.

Slovesa v přítomném čase prostém: otázky, odpovědi včetně záporu.

Přítomný čas průběhový – další slovesa pro činnosti spojené s každodenním životem.

Procvičení otázek a odpovědí, včetně záporu.

Abecedu

Pokyny - kladné i záporné (Listen. Don't listen.)

Sloveso „to be“ kladné tvary, záporné, otázka, plné a krátké tvary, krátká odpověď

Nová látka v 5. ročníku:

Podstatná jména nepravidelná jednotné a množné číslo.

Základní matematické počty (+, -, x, :, =)

Přivlastňovací zájmena.

Tázaví výraz Whose...? + Přivlastňování pomocí 's.

Předložky pro určení místa a času.

Sloveso“ have got „, otázka, zápor, kladný tvar.

Přídavná jména – tvar př. jm., postavení př. jm. ve větě.

Přítomný čas prostý (podrobněji) – kladný tvar, záporný tvar, otázka, krátká odpověď.

Z hlediska slovní zásoby učíme děti podnětnými činnostmi:

Telefonní čísla.

Názvy zemí (England, Great Britain, France, Germany, Sweden, Italy, Spain, The USA, China, Japan, Australia, Brazil, Italy, Russia, Greece)

Rodina (uncle, grandparents atd.)

Školní rozvrh (anglické názvy školních předmětů spojených s označením dnů a částí dne)

Zvířata a mazlíčci (a hamster, a rabbit, a rat, a snake, a fish, a spider atd. dle zájmu ve třídě)
Další pojmy pro určení času, použití čísel k vyjádření hodin (ten o'clock, half past one, twenty to one).
Denní program (get up, have breakfast, brush my teeth, go to school atd.)
Volný čas (play football, play tennis, play the guitar, go swimming atd. dle zájmu ve třídě)

Praktické dovednosti:

Pro rozhovor v angličtině:

- 1/1 Pozdravit dospělého i kamaráda v různou denní dobu a rozloučit se.
- 1/2 Zeptat se, jak se někomu daří, a na tuto otázku odpovědět.
- 1/3 Požádat o něco a poděkovat za to.
- 1/4 Představit sebe, členy své rodiny a svého kamaráda nebo kamarádku.
- 1/5 Zeptat se, jak se nový kamarád jmenuje a kde bydlí. Na podobné otázky odpovědět.
- 1/6 Popis obrázků.
- 1/7 Jednoduše si povídat o své rodině a o tom, co máme rádi.
- 1/8 Připravit si s kamarádem krátký rozhovor nebo scénku.
- 1/9 Používat čísla a říct, kolik je hodin.
- 1/10 Porovnání školního rozvrhu.
- 1/11 Ptát se na to, kde lidé žijí, koho znají a co mají.
- 1/12 Mluvit jednoduchými větami o svém domově, rodině, kamarádech.

Při poslechu angličtiny:

- 2/1 Rozumět jednoduchým pokynům při vyučování.
- 2/2 Rozumět číslům.
- 2/3 Rozumět nahrávkám na CD k učebnici.
- 2/4 Rozumět názvům nejdůležitějších věcí kolem nás.
- 2/5 Rozumět jednoduchým otázkám.
- 2/6 Rozumět jednoduchým větám o sobě a své rodině.

Čtení:

- 3/1 Číst nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty.
- 3/2 V jednoduchém vyprávění poznat známá slova a věty.
- 3/3 Pochopit, o čem je jednoduchý příběh s obrázky.
- 3/4 Pochopit, o čem jsou krátké články.
- 3/5 Najít základní informace, například kde a v kolik hodin.

3/6 Rozumět krátkým zprávám na pohlednicích, SMS.

Psaní:

- 4/1 Vyplnit ve formuláři jméno, bydliště, věk a telefonní číslo.
- 4/2 Napsat jednoduché blahopřání k narozeninám, k Vánocům, pozdrav.
- 4/3 Napsat jednoduchými větami, kde bydlím a kdo jsem.
- 4/4 Popsat svůj běžný den, co umím a co umí kamarád.

D) Očekávané výstupy – 2. období:

Receptivní a interaktivní řečové dovednosti

Poslech s porozuměním

Žák:

- CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení

Žák:

- CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Čtení s porozuměním

Žák:

- CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní

Žák:

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

E) Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

5.1.4.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace – Matematika

Vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu matematika

5.1.4.2.1 Matematika

Co by měl žák na začátku 4. ročníku v matematice umět:

numeraci do 100

sčítat a odčítat přirozená čísla v oboru do 100 z paměti i písemně

mít zautomatizovanou malou násobilku a dělení beze zbytku v oboru násobílek

na základě činností s konkrétními předměty nebo s využitím kresleného názoru dovede řešit správně jednoduché slovní úlohy

znalost početních výkonů s čísly do sta umí využívat k řešení jednoduchých úloh z praktického života, dovede jednoduché slovní

úlohy vymyslet i řešit s využitím počítání z paměti

umí úsudkově rozlišovat o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně

číst, psát a porovnávat přirozená čísla v oboru do 1 000

užívat lineární uspořádání, zobrazovat čísla v oboru do 1 000 na číselné ose

řešit činnostně s penězi slovní úlohy na téma obchodování, slovní úlohy vymyslet, řešit a aplikovat osvojené početní operace

Ve 3. ročníku žáci sčítají a odčítají v oboru do 1 000 z paměti i písemně. Seznamují se též s násobením dvojciferného čísla číslem jednociferným. Na začátku 4. ročníku ale nelze předpokládat zvládnutí tohoto počítání v oboru do 1 000 všemi žáky.

Dále na konci 1. období žák:

zná jednotky času: 1 hodina, 1 minuta, rozlišuje je a ví, že $1 \text{ h} = 60 \text{ min}$
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
zná základní jednotku užívanou při vážení: 1 kg
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
rozlišuje základní geometrické obrazce (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) a geometrická tělesa (krychle, kvádr, válec, koule, jehlan, kužel), nachází ve svém okolí jejich reprezentaci
zná základní jednotku délky 1 metr a ví, že $1 \text{ m} = 100 \text{ cm}$
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
rýsuje rovné čáry podle pravítka
rozlišuje přímku a úsečku
dovede označit bod, přímku, úsečku
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině
dovede načrtnout základní rovinné obrazce

Činnostní výuka matematiky i nadále směřuje postupně k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede od prvopočátků žáky k provádění a pozorování činností, k hovoru o nich, k správnému pochopení učiva, k soustavné sebekontrolě, k využití matematických dovedností při řešení úloh ze života.

Matematika v tomto období rozvíjí paměť žáků, jejich představivost, tvořivost, klade základy logického úsudku. Matematické vzdělání přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí u nich důslednost, tvořivost, sebedůvěru.

A) Výchovně vzdělávací cíle:

osvojování nových matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka
činnostní rozšíření číselného oboru, utvrzení představy o desítkové soustavě
předkládání nových poznatků ve spojení s předcházejícím učivem, uplatnění analogie pro zavedení početních výkonů v rozšířeném číselném oboru žáky
využívání schopnosti žáků objevovat za vedení učitele další nové matematické poznatky na základě pozorování a rozlišování, vyslovovat závěry, pokoušet se o zobecňování
postupné zdokonalování přesnosti matematického vyjadřování
zařazování praktických činností (např.: měření, odhady, porovnávání velikostí a vzdáleností) s cílem získání správných představ a zručnosti

spojování nových poznatků v matematice s vědomostmi žáků získanými v běžném životě
využívání matematických poznatků a dovedností žáky v praktickém životě
používání peněz při činnostním řešení úloh s náměty z obchodování
peníze v praktickém životě
věnování času nápadům žáků, jejich dotazům, ukázkám různých způsobů řešení úloh
vyslovování úsudků k úlohám, vytváření předpokladů pro rozvíjení logického myšlení
vytváření obměn slovních úloh a matematických problémů pro různé obory činnosti lidí
podporovat schopnost žáků rozumět grafickým schémátům tabulkám i jiným schematickým znázorněním, vytvářet jednoduchá schémata, vést žáky ke grafické gramotnosti
praktické osvojování základních poznatků z geometrie

B) Charakteristika výuky matematiky v 2. vzdělávacím období:

Při výuce matematiky nelze stanovit přesnou hranici mezi etapou vytváření konkrétních představ a mezi etapou vytváření pojmů. Je to hlavně proto, že přechod k abstrakci trvá téměř u všech žáků dlouho a neprobíhá u všech stejně. Činnostní výuka matematice i v tomto období umožňuje, aby si žáci matematické pojmy osvojovali správně a s co nejmenší námahou. Proces abstrakce usnadňují žákům pomůcky, kterými si znázorňují, stejně jako v minulých letech, nové a dosud neosvojené početní situace. Proces abstrakce urychlují též nákresy, náčrty a geometrická zobrazení, ukazující vztahy mezi údaji v úloze.

Mnoho pojmů se i v tomto období utváří ve vědomí žáků postupně, na základě soustavně prováděných činností, neustálým obohacováním dosavadních představ. Ve vzájemné souvislosti se přitom rozvíjí celá řada pojmů současně: pojem čísla, pojem desítkové soustavy, pojem početních výkonů. Přitom se více dbá e na praktické použití pojmů než na vyslovování definicí (v tomto období není nutné po žácích definice požadovat). Jde hlavně o to, aby se představy žáků o číslech obohacovaly, aby chápali význam desítkové soustavy, aby dovednost početních výkonů s přirozenými čísly využívali při řešení slovních úloh a početních situací z běžného života a dovedli dobře úsudkově rozlišovat, kdy který početní výkon použít. Tyto dovednosti pak můžeme rozvíjet předkládáním různých výhod v počtech a zjednodušováním výpočtů.

V celém 2. období jsou žáci ve výuce matematiky podněcováni k sebedůvěře, učí se různými způsoby kontrolovat výpočty, uvažovat o možnostech výsledků, odhadovat. Jsou tak soustavně vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, a to jak v aritmetice, tak v geometrii.

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:

a) Číslo a početní operace:

V tomto tematickém okruhu si žáci 4. a 5. ročníku prohlubují dovednosti základních početních operací s přirozenými čísly. Na základě činností zvládli žáci v 1. období dobře numeraci do sta i do tisíce, mají správně vytvořený základ k chápání desítkové soustavy. Zpaměti sčítají a odčítají do sta a na základě analogie v první stovce počítají i jednoduché příklady v oboru do tisíce. Mají činnostně vytvořené konkrétní představy o násobení a dělení. Zvládli všechny spoje malé násobilky a dělení beze zbytku v oboru násobitek. Malá násobilka i dělení beze zbytku jsou procvičeny, ale jejich zautomatizování je třeba se nadále věnovat. Žáci se dále seznámili s tím, jak zpaměti násobit dvojciferné číslo jednociferným, poznali i dělení v oboru násobitek se zbytkem. Z písemných algoritmů se setkali s písemným sčítáním a odčítáním a násobením čísla jednociferným činitelem. Tuto dovednost je třeba přenést do rozšířeného číselného oboru přes tisíc. Při písemném počítání se opíráme o znalosti písemných algoritmů oboru do tisíce a znalost desítkové soustavy. K tomuto učivu nepřistupujeme jako k nové látce, ale necháme žáky do písemných algoritmů: sčítání, odčítání a násobení jednociferným činitelem vstupovat samostatně a individuálně (žáci se tak učí jeden od druhého pod dohledem učitele). Zpaměti se v oboru přes tisíc počítá jen výjimečně a to jen s takovými čísly, která obsahují jen jednu nebo nejvýše dvě číslice různé od nuly.

Novou látkou, kterou mají žáci v tomto období v okruhu početních operací dobře zvládnout, je písemné násobení dvojciferným činitelem, dělení se zbytkem zpaměti a písemné dělení jednociferným dělitelem. Žáky je třeba seznámit i s písemným násobením trojciferným činitelem a písemným dělením dvojciferným dělitelem.

Do výuky můžeme v tomto tematickém okruhu vhodně zařazovat i kalkulačku. Může sloužit např. ke kontrole výsledků příkladů na písemné algoritmy, k výpočtům úloh z běžného života. Je třeba uvážit i to, že u písemného počítání jde jen o zvládnutí jednoduchých algoritmů, které se dají v hodině procvičit na jednom či dvou příkladech, provázených komentářem žáků. Je mnoho důležitějšího učiva, které je třeba do vyučovacích hodin v tomto období zařazovat. Např.: zaokrouhlování, odhady, rozlišování úsudků, tak jak je uvedeno v dalších okruzích matematiky tohoto období.

b) Závislosti, vztahy a práce s daty

Úkolem stanoveným v tomto okruhu je vyhledávat, sbírat a třídit různé údaje, se kterými se v životě žáci setkávají. Orientovat se v jednoduchých tabulkách, číst z nich údaje, využívat je k porovnávání i výpočtům a naučit se též vyhledané údaje sestavovat do tabulek. Žák dále poznává i různé diagramy, seznamuje se s prvními grafy a učí se v nich orientovat. K tomuto okruhu je mnoho materiálu připraveno v učebnicích a pracovních sešitech pro 4. a 5. ročník (NŠ Brno). Učivo tohoto okruhu nebudou v žádném případě zvládat všichni žáci stejným tempem. Je proto třeba u těchto úloh k žákům přistupovat diferencovaně, nechat je o problematice úloh a závislostech mezi veličinami často hovořit, dát všem čas k pochopení těchto záznamů. Se záznamy údajů vyjádřenými diagramy a grafy se budou žáci v životě velmi často setkávat. Takovým úlohám je třeba ve výuce věnovat pozornost a neopomíjet je. Dají se přitom dobře využít mezipředmětové vztahy, např.: výsledky některých pokusů z přírodovědy, přehledy

některých měření z pracovních činností, tabulky sportovních výkonů z tělesné výchovy aj. Tabulkově jsou uspořádány také jízdni řady, v nichž se žáci učí hledat. Mnohé informace v encyklopediích jsou rovněž uspořádány do diagramů a tabulek

c) Geometrie v rovině a prostoru

Geometrie se ve 4. a 5. ročníku vyučuje již pravidelně, obvykle v samostatné vyučovací hodině, zařazované do rozvrhu každý týden. Vyžaduje-li to téma učiva, zařazujeme geometrické učivo do části hodiny aritmetiky. Některé partie učiva spolu velmi úzce souvisí.

Základní útvary v rovině a prostoru, které má žák v 2. vzdělávacím období zvládnout a rozlišovat, jsou určeny v očekávaných výstupech RVP ZV. Činnostní učení geometrie vytváří jasné představy žáků o útvarech v rovině a jejich vzájemné poloze, podporuje rovněž rozvoj správné prostorové představivosti žáků. Od žáků v tomto období nežádáme, aby se učili definice nebo aby vlastnosti útvarů odříkávali z paměti. Vedeme je k tomu, aby obrázek nebo model dovedli popsat svými slovy. Také rýsování základních útvarů v rovině spojujeme vždy s hovorem žáků o narýsovaném, k tomu přidáváme i rýsování poznaných útvarů podle jednoduchého popisu.

Základní představy o geometrických obrazcích a tělesech získává žák bezprostředně názorem, nelze předpokládat, že by si je mohl představit z definic. Základní jednotku délky 1 m je potřeba mít ve třídě vyznačenou na určitém místě (vodorovně i svisle), žáci potřebují získat dobrou představu metru k odhadům délek i k základním převodům jednotek délky.

Při výuce obvodu a obsahu obrazců vycházíme z konkrétních situací kolem nás. Žáci snadno pochopí, že obvod obrazců se určuje jako součet délek jeho stran (součet úseček). Vytvoření jasné představy obsahu obdélníka jako počtu shodných jednotkových čtverců, kterými se dá daný obdélník pokrýt, se dá provést jen činností samotných žáků a hovorem o této činnosti. Na toto učivo stejným způsobem navazuje výuka geometrie i fyziky v 6. ročníku. Teprve když žák získá konkrétní představu o obsahu obdélníka, dokáže s porozuměním řešit i slovní úlohy z praktického života. Provádí-li žáci samostatně činnosti patřící k tomuto učivu, vytvoří si jasné konkrétní představy a rozlišování obvodu a obsahu obdélníka nebo čtverce jim pak nečiní žádné problémy.

Cílem výuky geometrii v tomto období je tedy:

- a) rozeznávat navzájem základní geometrické obrazce a rozpoznávat je na předmětech
- b) správně načrtnout, vystříhnout i narýsovat čtverec, obdélník a libovolný trojúhelník
- c) stanovit velikost obvodu čtverce, obdélníka a jiných čtyřúhelníků a narýsovaných trojúhelníků měřením a výpočtem, uvědomovat si, že obrazce zaujímají určitou plochu, kterou lze srovnávat se zvolenou jednotkou obsahu

Geometrie je v učebních osnovách obou ročníků spojena s výukou výtvarné výchovy, kde žáci také zobrazují rovinné útvary. Poznávání geometrických útvarů tedy prolíná oběma předměty. Výpočty obvodů jsou také často zařazeny ve slovních úlohách v aritmetických pracovních sešitech. Žák poznává, že osvojené znalosti z matematiky potřebuje v různých vyučovacích předmětech i při řešení mnoha úloh z praktického života.

d) Slovní úlohy

V 1. vzdělávacím období žáci řešili většinu *slovních úloh* z paměti. Důraz byl kladen na porozumění početním výkonům, jejich užití v úlohách ze života. Žáci byli od 1. ročníku vedeni k sestavování slovních úloh. Vymýšleli slovní úlohy s různou tematikou z každodenního života, tvořili k úlohám otázky, vyvolávali se navzájem, odpovídali. Postupně se učili rozlišovat úsudky o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně. K výsledku pak docházeli nejkratší cestou vlastní úvahou, často na základě názoru a výpočtem z paměti. Ke slovní úloze vymyšlené některým žákem dokázali ostatní, pomocí jednoduchých pomůcek, úlohu zobrazit, jindy si zase provést náčrt nebo i záznam základních údajů a ihned odpovídat s výsledkem. Potom vždy přidávali příklad náležející k úloze. U úloh řešených násobením nebo dělením přidávali úsudky typu: „Když 1 sešit stojí 8 Kč, tak 3 sešity budou stát 3krát více.“ nebo „Když za 4 koláče zaplatím 28 Kč, tak za 1 koláč zaplatím čtyřikrát méně.“

Při častém užívání úsudků k řešení úloh z praktického života si žáci uvědomují smysl početních výkonů, správně je k úlohám přiřazují a dovedou též své úvahy zdůvodnit.

Řešení jednoduchých slovních úloh z paměti je třeba přenést i do 4. a 5. ročníku a nechávat žáky úlohy z praktického života vymýšlet a obměňovat. Do nich je třeba občas zařazovat rozšířený číselný obor, s důrazem na úsudkové počítání.

Jedním z nejdůležitějších úkolů při výuce matematiky ve 2. vzdělávacím období je podpořit a rozvíjet schopnost žáků uvažovat a samostatně řešit jednoduché slovní úlohy z paměti. Žáky je třeba postupně dovést i k samostatnému řešení zapsaných slovních úloh s jedním nebo dvěma početními výkony. Abychom tohoto cíle dosáhli, máme pro všechny žáky k dispozici soubory úloh s tematikou z různých oborů lidské činnosti, které jsou žákům blízké. Používáme pracovní sešity s takto připravenými úlohami, např.: *Dělání smutky zahání* (pro 4. r.), *Cestujeme po republice* (pro 5. r.). Jejich výhodou je, že věcný obsah i pojmy, které tyto slovní úlohy obsahují, jsou přiměřené vědomostem a úrovni odpovídají věkovým zvláštnostem myšlení žáků v tomto vývojovém období. Pro žáky jsou připravené slovní úlohy srozumitelné, jejich vysvětlování neubírá proto čas vlastnímu řešení.

Pro mezipředmětové vztahy jsou připraveny úlohy s vlastivědnou i přírodovědnou tematikou. Jsou zařazeny v pracovních sešitech pro 4. i 5. ročník.

Protože soustavné řešení slovních úloh výrazně přispívá k rozvoji myšlení žáků, je třeba slovními úlohami ve 4. a 5. ročníku věnovat nejméně polovinu času určeného k výuce matematiky v tomto vzdělávacím období. Slovní úlohy zařazujeme souběžně s numerickým počítáním.

K běžným slovními úlohami přibývají v tomto vzdělávacím období další úlohy, jejichž řešení vyžaduje zvláštní postup, např.: jednoduchá trojčlenka řešená přechodem přes jednotku, úlohy na porovnávání podílem aj. Přitom žáci dojdou k poznání významu jednoduchého zápisu podmínek slovní úlohy, se kterým se i v 1. vzdělávacím období setkávali.

V tomto období vedeme žáky k samostatnému úsudku při řešení slovních úloh a dbáme přitom na zapojení všech žáků do výuky. Je třeba cvičit smysly žáků, předkládat jim nadále nové typy úloh pomocí konkrétního názoru, zadávat jim k pozorování různá schémata, grafy a tabulky. Žáky nechat objevovat vše, na co mohou přijít sami, dbát na jejich samostatnost při činnostech, přizpůsobovat vyučovací postup jejich chápání, vzbuzovat zájem žáků zajímavými úlohami i jinými motivacemi.

C) Obsah učiva - ve 2. vzdělávacím období - matematika

4. ročník

Opakování a procvičování učiva v oboru do 1 000:

numerace - přirozené číslo v desítkové soustavě, činnosti ve skupinách s pomůckami, posloupnost čísel, jejich čtení a psaní, práce s číselnou osou, porovnávání a zaokrouhlování čísel

početní výkony

pamětné sčítání a odčítání s využitím analogie s počítáním do sta, vlastnosti sčítání a odčítání přirozených čísel,

upevňování a automatizace násobkových spojů spojené s činnostmi a jednoduchými slovními úlohami z různých oborů lidské činnosti, zadávané úlohy žáci obměňují a sami vymýšlejí další podobné úlohy,

vlastnosti násobení (záměna činitelů),

pamětné násobení dvojciferného čísla číslem jednociferným

činnostní vyvození dělení se zbytkem v oboru násobitek, jeho procvičování; toto učivo je vhodné spojovat s řešením praktických úloh

písemné sčítání, odčítání a násobení jednociferným činitelem v oboru do 1 000

úsudkové počítání, rozlišování úsudků

řešení slovních úloh z praktického života, mezipředmětové vztahy

práce s tabulkami a diagramy

čtení údajů z tabulek v učebnici a pracovních sešitech (NŠ Brno)

sestavování podobných tabulek žáky

pozorování diagramů zařazených do učebnice, hovor o nich, vyvození vztahů mezi čísly

rozlišování a třídění výsledků úloh připravených počítačovým programem 4P, výsledky jsou sestaveny do tabulek, žák se rozhoduje o správnosti řešení na základě odhadu, zaokrouhlování i znalosti vlastností početních výkonů, úlohy slouží též pro sebekontrolu

Nová látka- aritmetika, 4. r.:

vyvození písemného dělení jednociferným dělitelem v oboru do 1000, zkouška násobením

rozšíření číselného oboru nad 1 000, desítková soustava, čtení a psaní čísel, jejich porovnávání, zaokrouhlování, v numeraci můžeme rozšiřovat číselný obor až do milionu

práce s číselnou osou, ve 4. ročníku je vhodné zůstat u znázorňování v oboru do 10 000

řešení slovních úloh prolíná celým obdobím, kdy se rozšiřuje číselný obor, většinou se počítá s čísly kolem tisíce, jde o dovednost řešení slovních úloh, které je třeba věnovat soustavnou pozornost

přičítání a odčítání desítek, stovek a tisíců z paměti v oboru rozšířeném nad tisíc

písemné sčítání a odčítání v rozšířeném oboru (vyvozují žáci sami), odhady výsledků

násobení a dělení přirozených čísel 10, 100 a 1 000 z paměti

vyvození násobení a dělení čísel zakončených nulami
algoritmus písemného násobení dvojciferným činitelem, odhady výsledků
vlastnosti násobení
dělení jednociferným dělitelem

Geometrie v rovině a prostoru, 4. r.:

základní útvary v rovině a prostoru, jejich rozlišování
měření délek, délka úsečky, rozměry obrazců, délky hran těles
jednotky délky, jednoduché převody jednotek
přímka, polopřímka, úsečka, bod, rýsování a popis
kružnice, kruh, rozlišení, rýsování a popis
kolmice a rovnoběžky, rýsování a náčrty
jednoduché konstrukce čtverce, obdélníku a pravoúhlého trojúhelníku, náčrty
grafické sčítání úseček, určení obvodu trojúhelníků a čtyřúhelníků sečtením délek stran, využití v úlohách z praktického života

Nestandardní aplikační úlohy a problémy, 4. r.:

slovní úlohy, které jsou zadané netradičním způsobem a vyžadují třídění a rozlišování údajů řešení,
úlohy, které se neobejdou bez nákrešů
úlohy vyžadující činnost rozdělování na stejné části, skládání částí do celku
magické čtverce a úlohy k procvičování prostorové představivosti

5. ročník – matematika

Učivo - dokončení oboru přirozených čísel:

procvičování všech početních výkonů při počítání z paměti, automatizace násobilkových spojů a dělení v oboru násobílek beze zbytku i se zbytkem

početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti (komutativnost, asociativnost, distributivnost)

písemné algoritmy početních operací: sčítání, odčítání, násobení, (algoritmus písemného násobení procvičujeme hlavně při násobení čísel jednociferným nebo dvojciferným činitelem, u násobení čísel víceciferným činitelem volíme příklady typu: 25048. 3060, 5137. 32000, tj. takové příklady, při jejichž řešení žák prokáže, že algoritmu rozumí)

písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem

rozšíření číselného oboru přes milion - numerace

zaokrouhlování přirozených čísel

provádění odhadů a kontrola výsledků početních operací

počítání na kalkulátorech - využívání při kontrole výpočtů i při řešení některých slovních úloh

slovní úlohy na jeden nebo dva početní výkony

slovní úlohy z praktického života a jejich obměny

zápis celého a desetinného čísla a jeho znázornění na číselné ose – teploměr

zápis čísla ve formě zlomku – porovnávání, sčítání a odčítání zlomku se stejným základem

čtení údajů z tabulek a diagramů

využívání nákresů a tabulek při řešení slovních úloh

vyhledávání a třídění číselných informací z praktického života

čtení vhodně sestavených údajů z tabulky a vytváření grafu

orientace v jízdním řádu

procvičování rýsování základních geometrických útvarů v rovině (rýsování podle popisu slovního

i písemného, slovní ústní popis narýsovaného - procvičování zručnosti i vyjadřování v geometrii)

jednotky délky a jejich převody, měření délky

obvod různých rovinných obrazců - trojúhelníků, čtyřúhelníků i libovolně zvolených mnohoúhelníků

obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě, základní jednotka obsahu

osově souměrné útvary - jejich rozlišování, určení osy souměrnosti přeložením rovinného obrazce

základní útvary v prostoru, prostorová představivost

Nestandardní aplikační úlohy a problémy:

slovní úlohy, které se řeší netradičním způsobem

číselné a obrázkové řady

„magické“ čtverce

úlohy vyžadující prostorovou představivost

úlohy matematických soutěží a Pythagoriád

V 5. ročníku se dokončuje počítání v oboru přirozených čísel, číselný obor se rozšiřuje do milionu i přes milion. Žáci se tedy naučí číst a psát čísla do milionu i přes milion, porovnávají je a zaokrouhlují. Protože se písemným algoritmům základních početních výkonů věnovalo již dost vyučovacího času, nečiní žákům žádné potíže přejít k písemným algoritmům v rozšířeném číselném oboru. Při opakování a procvičování učiva je třeba respektovat individuální potřeby žáků a procvičování přizpůsobovat jejich potřebám. Je třeba si povšimnout i toho, do jaké míry je zautomatizována malá násobilka, jak ji žáci dovedou využívat při písemném řešení algoritmů.

Výuka se v tomto ročníku neobejde bez diferenciaci. Protože předcházející výuka měla činnostní charakter, mnozí žáci zvládli desítkovou soustavu výtečně a běžné algoritmy pro písemné výpočty jim nečiní potíže. Vedle toho jsou však ve třídě i žáci, kteří potřebují některé učivo zopakovat a upevnit. Učitel to musí mít na zřeteli, aby na konci 5. ročníku všichni žáci splnili očekávané výstupy.

Novým učivem aritmetiky 5. ročníku je dělení dvojciferným dělitelem. Toto učivo mohou zvládnout jen ti žáci, kteří se naučili správně písemně dělit čísla jednociferným dělitelem. Novým učivem geometrie je výpočet obsahu obdélníka a čtverce vyvozený činností i se základní jednotkou obsahu.

Velkou pozornost v 5. ročníku věnujeme úsudkovému počítání, řešení slovních úloh se základními úsudky, slovních úloh s více početními výkony, úloh řešených na základě geometrických nákrešů a úloh řešených neobvyklým způsobem. Naším cílem je dosažení samostatnosti žáků při řešení úloh. Soustavně je třeba nechávat žákům možnost úlohy obměňovat nebo sestavovat nové úlohy se zvolenou tematikou.

Používané materiály pro výuku v 5. ročníku jsou připraveny tak, aby pomohly procvičovat základní učivo z nižších ročníků a početní výkony oboru do milionu. Připravené slovní úlohy napomáhají procvičit úsudky, předkládají jednoduché i náročnější úlohy.

Důležité je, že všechny učební materiály pomáhají při diferenciaci žáků. Obsahují celou řadu úloh s rozličnou tematikou pro nadané žáky, umožňují žákům provádět sebekontrolu, napomáhají jejich sebehodnocení. Spojují matematiku s mnohými dalšími vyučovacími předměty. Dávají příležitost k zařazování vhodných projektů do výuky. Projektem se rozumí soubor rozličných námětů, na jejichž řešení se mohou žáci podílet, ve kterých mohou uplatňovat svoje zkušenosti i realizovat své schopnosti objevovat a zpracovávat témata. Používané učebnice pro činnostní učení předkládají žákům řadu námětů pro vhodné projekty, přiměřené jejich schopnostem.

Činností umožňují aktivní zapojování všech žáků do výuky. Žáky při nich přivádíme k samostatnému myšlení nad předloženými problémy, ke schopnosti o věcech a jevech uvažovat a vytvářet hodnotící soudy. Postupně se u žáků rozvíjí i schopnost vyhledávat a třídit informace, logicky myslet a zodpovědně se rozhodovat.

Výuka matematiky směřuje v 5. ročníku k tomu, aby pokud možno všichni žáci dosáhli očekávaných výstupů určených pro 2. vzdělávací období. Umožňuje také individuální rozvoj žáků. Vyučování vyžaduje v tomto období individualizaci a diferenciaci.

Činnostní výuka ve své podstatě umožňuje, aby každý žák mohl pracovat podle svých možností a individuálně se rozvíjely předpoklady žáků pro další úspěšné vzdělávání na 2. stupni.

Při řešení mnoha úloh ze života se žáci v 5. ročníku výrazně dožadují, aby se ve škole počítalo také s desetinnými čísly. Počítání s desetinnými čísly v peněžním modelu je pro ně snadným učivem, se kterým si mohou v 5. ročníku na konci školního roku pohrát a mít radost z toho, že ho dokáží objevit. Desetinná čísla a jednoduché početní výkony s nimi proto zařazujeme jako rozšiřující učivo. Je to velmi vhodné pro snadnější přechod žáků z prvního na druhý stupeň základního vzdělávání i pro přechod žáků na víceletá gymnázia. Toto učivo může mít značný motivační charakter. Míra jeho osvojení žákem nemůže mít vliv na jeho klasifikaci na konci školního roku v 5. ročníku.

V 2. vzdělávacím období se zdůrazňuje v matematice to učivo, které má význam pro praktický život žáků a pro jejich další vzdělávání. K matematickému učivu se váže schopnost žáků užívat jednoduché úsudky při řešení slovních úloh z praktického života.

D) Očekávané výstupy na konci 2. období v M

Číslo a početní operace

Žák:

- M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák:

- M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data
- M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Geometrie v rovině a prostoru

Žák:

- M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce

- M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák:

- M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

E) Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000*
M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla-používá kalkulačtor
M-5-2-01p vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce-určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích, provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času-uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi
M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky
M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru, pozná základní tělesa
M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

5.1.4.3 Vzdělávací oblast: Informatika

od 4. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu 1h týdně

5.1.4.3.1 Informatika

A) Výchovně vzdělávací cíle:

- seznamovat žáky se základními funkcemi počítače
- uvědomovat si úlohu rychlých informací v dnešním moderním světě
- umět správně komunikovat telefonem (pevná linka, mobil)
- ukázat, jak se dají v současnosti využívat informační a komunikační technologie
- naučit se svoje soubory informací vytvářet, ukládat a opět vyhledávat
- seznámit se s tím, jak přijímat a odesílat zprávy e-mailem
- učit žáky pracovat s textem a obrázkem v textovém editoru
- poznat možnost získávání a předávání informací pomocí internetu

B) Charakteristika výuky Informatiky v 2. vzdělávacím období:

Vyučovací předmět Informatika je samostatně vyučován ve 4. a 5. ročníku jednu vyučovací hodinu týdně. Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci dovednosti a znalosti získávali výhradně na základě individuální nebo maximálně dvoučlenné skupinové práce s počítači, periferiemi a používaným softwarem. Žáci provádějí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností z oblasti práce s ICT technologiemi výhradně uživatelského charakteru, ale tak, aby je mohli dále rozvíjet na druhém stupni základního vzdělávání. Cílem naší práce je vybavit žáka takovými kompetencemi, které mu umožní ICT technologie v budoucnosti cílevědomě využívat při učení a později též při organizaci svého života. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem pro uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

C) Obsah učiva - 2. vzdělávací období – informatika

D) Očekávané výstupy – 2. vzdělávací období - informatika

4. ročník od školního roku 2022/23

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Digitální technologie - Ovládání digitálního zařízení	<i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i> <i>OSV 10 – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i> <i>OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i> <i>EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí</i> <i>MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana</i> <i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❑ I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ❑ I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží ♦ pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí ♦ edituje digitální text, vytvoří obrázek ♦ přehraje zvuk či video ♦ uloží svoji práci do souboru, otevře soubor ♦ používá krok zpět, zoom ♦ řeší úkol použitím schránky ♦ dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitální zařízení • Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • Ovládání myši • Kreslení čar, vybarvování • Používání ovladačů • Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • Kreslení bitmapových obrázků • Psaní slov na klávesnici • Editace textu • Ukládání práce do souboru • Otevírání souborů • Přehrávání zvuku 	
		Digitální technologie - Práce ve sdíleném prostředí	<i>Vv - písmo</i> <i>Čj – interpunkce</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❑ I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ❑ I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí ❑ I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů ♦ najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci ♦ propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí ♦ pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj ♦ při práci s grafikou a textem 	<ul style="list-style-type: none"> • Využití digitálních technologií v různých oborech • Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • Práce se soubory • Propojení technologií, internet • Sdílení dat, cloud • Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) • Uživatelské jméno a heslo • Osobní údaje 	<i>Čj, Z, Př – tvorba referátu</i> <i>Vv – tvorba obrázků</i>

	<p>přístupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst ♦ v textu rozpozná osobní údaje ♦ rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 		
		Algoritmizace a programování - Základy robotiky se stavebnicí	
<ul style="list-style-type: none"> ❑ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ❑ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ❑ I-5-2-03 v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ❑ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sestaví robota podle návodu ♦ sestaví program pro robota ♦ oživí robota, otestuje jeho chování ♦ najde chybu v programu a opraví ji ♦ upraví program pro příbuznou úlohu ♦ pomocí programu ovládá světelný výstup a motor ♦ pomocí programu ovládá senzor ♦ používá opakování, události ke spouštění programu 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestavení programu a oživení robota • Ovládání světelného výstupu • Ovládání motoru • Opakování příkazů • Ovládání klávesnicí – události • Ovládání pomocí senzoru 	
		Data, informace a modelování - Úvod do kódování a šifrování dat a informací	
<ul style="list-style-type: none"> ❑ I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ❑ I-5-1-03 vyčte informace z 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sdělí informaci obrázkem ♦ předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • Piktogramy, emodži • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení 	

daného modelu	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text ♦ zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky ♦ obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvary, skládání obrazce
---------------	---	---

5. ročník od školního roku 2023/24

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Informační systémy - Úvod do práce s daty	<i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i> <i>OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i> <i>OSV 10 – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i> <i>EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, mail</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❑ I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat ❑ I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech ♦ doplní posloupnost prvků ♦ umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce ♦ v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	<ul style="list-style-type: none"> • Data, druhy dat • Doplnování tabulky a datových řad • Kritéria kontroly dat • Řazení dat v tabulce • Vizualizace dat v grafu 	<i>EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, mail</i>
		Algoritmizace a programování - Základy programování – příkazy, opakující se vzory	<i>EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, mail</i> <i>EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí</i> <i>MDV 5 – hodnotí vliv médií na</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❑ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ❑ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ❑ I-5-2-03 v blokově 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy ♦ v programu najde a opraví chyby ♦ rozpozná opakující se vzory, 	<ul style="list-style-type: none"> • Příkazy a jejich spojování • Opakování příkazů • Pohyb a razítkování • Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy 	

<p>orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</p> <p>☐ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<p>používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát</p> <p>♦ vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastní bloky a jejich vytváření • Kombinace procedur 	<p><i>každodenní život občana</i> MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</p> <p>Vv - písmo Čj – interpunkce</p>
		<p>Informační systémy - Úvod do informačních systémů</p>	
<p>☐ I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ najde ve svém okolí systém a určí jeho prvky ♦ určí, jak spolu prvky souvisí 	<ul style="list-style-type: none"> • Systém, struktura, prvky, vztahy 	
		<p>Algoritmizace a programování - Základy programování – vlastní bloky, náhoda</p>	
<p>☐ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</p> <p>☐ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p> <p>☐ I-5-2-03 v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</p> <p>☐ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy ♦ v programu najde a opraví chyby ♦ rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ♦ rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj ♦ vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky ♦ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ♦ rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit 	<ul style="list-style-type: none"> • Kreslení čar • Pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb • Vlastní bloky a jejich vytváření • Změna vlastností postavy pomocí příkazu • Náhodné hodnoty • Čtení programů • Programovací projekt 	<p>Čj, Ze, Př – tvorba referátu</p> <p>Vv – tvorba obrázků</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 		
		Data, informace a modelování - Úvod do modelování pomocí grafů a schémat	
☐ I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ☐ I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty ◆ pomocí obrázku znázorní jev ◆ pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model 	
		Algoritmizace a programování - Základy programování – postavy a události	
☐ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ☐ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ☐ I-5-2-03 v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ☐ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav ◆ v programu najde a opraví chyby ◆ používá události ke spuštění činnosti postav ◆ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ◆ upraví program pro obdobný problém ◆ ovládá více postav pomocí zpráv 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Modifikace programu • Animace střídáním obrázků • Spouštění pomocí událostí • Vysílání zpráv mezi postavami • Čtení programů • Programovací projekt 	

E) Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro 4. a 5. ročník:

I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat

I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Informační a komunikační technologie – pouze pro školní rok 2022/23

Informatika

v 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu 1. h. týdně

A) Výchovně vzdělávací cíle:

- seznamovat žáky se základními funkcemi počítače
- uvědomovat si úlohu rychlých informací v dnešním moderním světě
- umět správně komunikovat telefonem (pevná linka, mobil)
- ukázat, jak se dají v současnosti využívat informační a komunikační technologie
- naučit se svoje soubory informací vytvářet, ukládat a opět vyhledávat
- seznámit se s tím, jak přijímat a odesílat zprávy e-mailem
- učit žáky pracovat s textem a obrázkem v textovém editoru
- poznat možnost získávání a předávání informací pomocí internetu

B) Charakteristika výuky Informatiky v 2. vzdělávacím období:

Vyučovací předmět Informatika je samostatně vyučován v 5. ročníku jednu vyučovací hodinu týdně. Časový charakter výuky informatiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci dovednosti a znalosti získávali výhradně na základě individuální nebo maximálně dvoučlenné skupinové práce s počítači, perifériemi a používaným softwarem. Žáci provádějí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností z oblasti práce s ICT technologiemi výhradně uživatelského charakteru, ale tak, aby je mohli dále rozvíjet na druhém stupni základního vzdělávání. Cílem naší práce je vybavit žáka takovými kompetencemi, které mu umožní ICT technologie v budoucnosti cílevědomě využívat při učení a později též při organizaci svého života. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem pro uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

C) Obsah učiva - 2. vzdělávací období - informatika

1) Historie informací

(Mezipředmětové vazby vlastivědou - historická část)

- pojem informace, Starověk, Středověk, Novověk

2) Seznámení s počítačem

(Mezipředmětové vazby s pracovními činnostmi)

- z čeho se počítač skládá – monitor, klávesnice, myš, přídatná zařízení, zapnutí počítače, uživatelský účet, hardware a software

3) Hygiena práce u počítače

(Mezipředmětové vazby s přírodovědou - ochrana zdraví)

- zásady bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky, správné sezení, židle, umístění klávesnice, obrazovky

4) Malování

(Mezipředmětové vazby s matematikou a výtvarnou výchovou)

- základní popis okna, nový dokument
- plechovka, štětec, nastavení více barev, kapátko, lupa
- ukládání a otvírání dokumentu
- označování pomocí nástroje výběr, přesouvání
- výběr libovolného tvaru
- úsečka, předdefinované tvary - obdélník, elipsa, zaoblený obdélník, křivka, soustředné kružnice
- kopírování, klávesové zkratky
- mazání pomocí klávesy Delete, vkládání textu do obrázku
- překlopení, otáčení, zkosení, změna velikosti, velikost obrázku
- příprava obrázku před tiskem, vlastní tisk

5) Windows - základní informace o systému

(Mezipředmětové vazby s cizím jazykem - angličtina)

- důležité ikony na ploše, hlavní nabídka
- nabídka Start, příslušenství, programy, dokumenty a soubory
- složka - vytvoření, označování a otvírání, přejmenování
- okno složky - změna velikosti, posouvání
- přesun složek, kopírování, přehled ve složkách

- velikost složky a dokumentu

6) Textový editor - Microsoft Word - úvodní část

(Mezipředmětové s českým a anglickým jazykem)

- základy psaní - velká písmena, diakritika, zvláštní znaky
- základní funkce textového a grafického editoru
- obrázek - vkládání obrázků z Klipartu, úprava obrázku, obtékání textu, okraje, WordAr

7) Počítačové sítě - úvodní část

- lokální síť, globální síť - Internet
- prohlížeč - Internet Explorer, ostatní prohlížeče, hypertextové odkazy
- vyhledávací stránky, vyhledávání pomocí klíčových slov, stahování - obrázky

8) Elektronická pošta -email - úvodní část

- nový dopis, úprava textu, přečtení dopisu, odpověď
- adresy na stejném serveru, mazání nepotřebných zpráv, příloha, předat dál

D) Očekávané výstupy na konci 2. období:

Žák:

- ICT-5-1-01 Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- ICT-5-1-02 Respektuje pravidla bezpečné práce s HW i SW a postupuje poučeně i v případě jejich závad
- ICT-5-1-03 Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím
- ICT-5-2-01 Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- ICT-5-2-02 Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- ICT-5-2-03 Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- ICT-5-3-01 Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

E) Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- ICT-5-1-01p Ovládá základní obsluhu počítače
- ICT-5-2-03 Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- ICT-5-3-01p Pracuje s výukovými a zábavními

5.1.4.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět- Přírodověda a Vlastivěda

Tato vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Přírodověda a Vlastivěda

5.1.4.4.1 Přírodověda

A) Výchovně vzdělávací cíle:

poznávat přírodní zákonitosti při aktivních a tvůrčích činnostech, jednak samostatně, jednak při práci ve skupinách
získávat jasné a konkrétní představy o přírodninách živých i neživých a přírodních jevech na základě pozorování, je to dobrý předpoklad pro vytváření přesných pojmů

konkrétní představy o přírodninách a přírodních jevech doplňovat nejen četbou textů naučných, ale i uměleckých

učit žáky zjišťovat základní vlastnosti zkoumaných přírodnin, nacházet souvislosti mezi jevy a ději v přírodě

nechat žáky provádět pokusy, čímž jim umožníme poznat a pochopit přírodní děje, které nelze snadno pozorovat v přírodních podmínkách

na vycházkách zaměřovat pozornost žáků na sledování určitých jevů

zaznamenávat výsledky pozorování a pokusů, diskutovat o nich se spolužáky, vyvozovat závěry a za učitelova vedení je upřesňovat, popřípadě zobecňovat

uvědomovat si sebe jako člověka - živou bytost, která má své fyziologické a biologické funkce a potřeby, poznávat, co je pro člověka užitečné a naopak škodlivé z hlediska hygieny, výživy aj.

žákům předávat základní poučení o bezpečném chování v různých životních situacích i při mimořádných událostech, které ohrožují nejen zdraví jednotlivců, ale i celých skupin obyvatel

vést žáky k tomu, aby si na základě svých zkušeností a sledování konkrétních situací postupně uvědomovali odpovědnost každého (i nedospělého) člověka, za své zdraví a bezpečnost

upozorňovat žáky na situace, při kterých by nevhodným chováním mohli ohrozit zdraví spolužáků nebo zavinit úraz jiných lidí

postupně si osvojuvat a upevňovat zásady slušného chování mezi lidmi, učit se vzájemné toleranci, snášenlivosti a úctě k lidem, se kterými se setkávají

sledovat střídání ročních období, vést si záznamy ze svých pozorování, umět pozorované změny v přírodě zdůvodnit

dovést žáky k uvědomění, že Země je jednou z planet, oběžnic Slunce, které jsou součástí vesmíru

B) Charakteristika výuky:

Výuka přírodovědy ve 2. vzdělávacím období navazuje na učivo prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Charakter výuky je činnostní, to předpokládá provádění žákovských pokusů, hovor o pozorovaných pokusech i jiných sledovaných přírodních úkazech. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomosti z prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody. Tím, že žákům umožňujeme, aby své vlastní zkušenosti a poznatky spojovali s novým učivem, snadno dosahujeme toho, že se učí se zájmem a mají dobré znalosti z přírodovědy.

Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu. Při přírodovědném vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou českého jazyka, matematiky, výtvarné i hudební výchovy, praktických činností. Těchto možností velmi snadno využíváme při realizaci krátkodobých projektů. Navrhujeme-li v tomto období žákům vhodná témata pro projekty, jsou žáci schopni samostatně úkoly do projektů vymýšlet a zpracovávat. Je to jedna z příležitostí, při které mají žáci možnost dobře uplatnit své individuální schopnosti a nápady. Aby mohli ve vybraných projektech využít jak svoji individualitu, tak různé poznatky z běžného života, nesmí být učitelem příliš omezováni ani usměřováni. Jen tak se projeví i jejich fantazie. Potřebují k tomu však mít důvěru v učitele, snahu ho něčím udivit nebo překvapit. Každý pozitivní postoj učitele k výsledkům práce žáků má za následek jejich zvýšenou snahu a úsilí při plnění dalších úkolů.

Při poznávání přírody a jejich zákonitostí dochází žáci k poznání, že Země a život na ní tvoří celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v rovnováze. Je třeba, aby si žáci uvědomili, že tuto rovnováhu může člověk svou činností snadno narušit, ale obvykle jen velmi obtížně obnovit. Učí se využívat svých poznatků, hodnotit svá pozorování a záznamy, hledat možnosti, jak i oni mohou přispět k zlepšení životního prostředí a k ochraně přírody.

Významnou roli při činnostní výuce přírodovědy mají žákovské pokusy. S přírodninami, jejich vlastnostmi, se zákonitostmi přírody se žáci neseznamují jen při vyprávění nebo čtení, ale mají možnost je zkoumat více smysly a mnohé poznatky sami objevovat. Značný význam přitom má, když si žáci vedou o svých pozorováních a pokusech jednoduché záznamy, tj. nákresy, zápisy do tabulek, krátké popisy provedení, zápisy závěru, popřípadě i grafické záznamy. Důležité je, aby pokud možno všechny pokusy byly prováděny žáky buď individuálně, nebo ve dvojicích. Záznamy si však provádí každý žák individuálně, po vzájemné konzultaci o možnostech provedení.

Provádění žákovských pokusů z přírodovědy a příprava pomůcek na tyto pokusy se uskutečňuje ve 4. ročníku a hlavně v 5. ročníku ve spojení s praktickými činnostmi. Týká se to zvláště kapitol Člověk a příroda, Člověk a lidské výtvary. Tím se výuka stává smysluplnou, pro žáky zajímavou a blízkou životní realitě.

C) Obsah učiva ve 2. vzdělávacím období - přírodověda:

4. ročník

Základní společenstva živých organismů:

životní podmínky živých organismů, rozmanitost podmínek života na Zemi

společenstva okolí lidských obydlí, společenstva polí, vod a lesů

poznávání nejznámějších druhů rostlin, hub a živočichů, jejich význam v přírodě a pro člověka, přizpůsobení organismů prostředí
rostlinstvo a živočišstvo na Zemi v různých ročních obdobích, rovnováha v přírodě, vzájemné vztahy mezi organismy

Nerosty a horniny:

nejznámější nerosty a horniny, jejich využití

Měření:

měření délky, teploty, hmotnosti a času, poznávání a praktické užívání různých měřidel poznaných fyzikálních veličin

užívání základních jednotek délky, teploty, hmotnosti a času a běžně užívaných odvozených jednotek

Člověk a příroda:

ohleduplné chování k přírodě, ochrana rostlin a živočichů, ochrana životního prostředí

rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími

Člověk a demokracie

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování- ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům

právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci

rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

5. ročník

Člověk a neživá příroda:

ohleduplné chování k přírodě, ochrana rostlin a živočichů, ochrana životního prostředí

rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

Nerosty, horniny a půda:

nejběžnější a hospodářsky nejčastěji využívané horniny a nerosty
využití sestavených souborů nerostů a hornin k pozorování, poznávání, třídění
vznik, složení a význam půdy, praktické pozorování půdy v okolí školy
energetické suroviny, člověk a energie, obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje
sestavování jednoduchých elektrických obvodů

Člověk a vesmír:

od neživé přírody do vesmíru, vesmír a Země, sluneční soustava, střídání dne a noci, střídání ročních období

Člověk a živá příroda:

rozmanité podmínky života na Zemi, podnebné pásy, život v různých podnebných pásích
přizpůsobení organismů životnímu prostředí, život v oceánech a mořích
ochrana živočichů a rostlin, význam botanických a zoologických zahrad
společenstva živých organismů na území naší vlasti, třídění živých organismů do známých skupin
poznávání běžných druhů rostlin, hub a živočichů podle skutečnosti i obrázků

Člověk:

lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka
člověk se rozmnožuje, roste a vyvíjí se, seznámení s vývojem dítěte před i po narození
péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
nutnost zdrženlivosti a opatrnosti při setkání s neznámými lidmi
partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích

přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Člověk a lidské výtvoř:

zpracovávání výrobků, jejich využívání, likvidace odpadů

informační technika a její rozumné užívání

jednoduché stroje a zařízení, seznámení se s nimi při jednoduchých pokusech

ochrana přírody, vztah k životnímu prostředí

D) Očekávané výstupy na konci 2. období - přírodověda:

Rozmanitost přírody

Žák:

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny, zná způsob péče o drobná domácí zvířata
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Člověk a jeho zdraví

Žák:

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky

ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

Lidé kolem nás

Žák:

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

E) Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci(městě)

ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

5.1.4.4.2 Vlastivěda

A) Výchovně vzdělávací cíle:

dát žákům přehled o jejich regionu - kraji

získávat postupně základní zeměpisný přehled o České republice a Evropě

učit žáky číst a vyhledávat základní údaje v mapě České republiky a Evropy, osvojovat si nové pojmy v souvislosti s orientací na mapě

seznamovat žáky s významnými etapami našich národních dějin, vyvolat u žáků zájem o minulost a o kulturní bohatství regionu i celé země

učit žáky zařazovat hlavní události časově do staletí, poznávat, jak se život lidí vyvíjí a mění, jakým změnám podléhají věci kolem nás

sledovat změnu staveb a způsobu života v průběhu staletí, osvojovat si základní dějepisné pojmy související s uspořádáním společnosti

probouzet u žáků pěkný vztah k místu bydliště, postupně rozvíjet vědomí sounáležitosti se svou zemí, světadílem

upevňovat základy správného chování mezi lidmi bez ohledu na barvu pleti

učit žáky vzájemné úctě, pomoci a snášenlivosti mezi sebou, utvářet pracovní návyky při individuálních činnostech i práci ve skupinách

vést žáky k propojování místních historických, zeměpisných a kulturních informací
poznávat historii místa a kraje z dostupných zdrojů (členové rodiny, muzea, památky, knihovny)
k poznávání charakteristiky určitého regionu i událostí využívat informační techniku

B) Charakteristika výuky:

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje ve 4. a 5. ročníku učivo zeměpisné a historické. Je účelné věnovat zeměpisnému i dějepisnému učivu v obou ročnících po 1 hodině týdně (ne však zeměpis jedno pololetí a dějepis druhé pololetí). Každý historický jev probíhá v určitém zeměpisném prostředí, proto je vhodné dávat obě tyto složky vlastivědy do vzájemné souvislosti.

Žáci v tomto věku se dívají na dějiny očima současnosti. Je třeba proto stále dbát na rozvíjení jejich jasných představ o minulosti. Aby počáteční dějepisné vyučování tento základní úkol plnilo a minulost se zobrazovala v myslích žáků živě, je vhodné historická schémata a popisované děje provázet různým znázorněním minulosti. K tomu velmi pomohou další mezipředmětové vazby spojené s vlastivědnou výukou. Jsou to např. vazby se čtením, výtvarnou výchovou, matematikou, praktickými činnostmi i hudební výchovou. Dějinné události se žákům velmi dobře přiblíží a stanou se pro ně zajímavějšími, pokud mají příležitost své představy individuálně výtvarně i literárně ztvárnovat. Používané učebnice a pracovní sešity vlastivědy (Nová škola) dávají k takové výuce dostatek námětů. Charakter výuky se tak v celém rozsahu stává činnostním.

Významným pomocníkem při výuce vlastivědy jsou čítanky pro 4. a 5. ročník, které svými uměleckými historickými články učivo obohacují. Umělecké texty žákům barvitě a obrazně popisují události dějin i jednání historických postav. Z uměleckých textů žáci přijímají neotřelé obraty v řeči, rozvíjí se jejich schopnost výstižně se vyjadřovat a vystihnout podstatné rysy událostí i charakter postav. Výuku vlastivědy výborně doplňuje čtení z historických čítanek. K přiblížení učiva pomáhají jejich ilustrace, plánky, časové osy, stručné vyprávění určitých důležitých událostí z historie našeho národa. K pochopení časových souvislostí napomohou časové přímky rozdělené na stoleté úseky. Délku století je třeba dětem objasnit např. pomocí věku rodičů a prarodičů.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Přímé a názorné vyučování se doplňuje čtením zeměpisných článků, žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map. Zařazovány jsou praktická cvičení jako např.: rozlišování zeměpisných značek, práce s kompasem, měřítkem mapy apod. Tyto činnosti připravují žáka na vyučování zeměpisu na 2. stupni i na využití zeměpisných poznatků v praktickém životě.

Výuku vlastivědy vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek. Také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a videoukázky výuku vlastivědy doplní a zpestří. Podle místních podmínek je dobře využívat vztahu významných historických událostí k místu, kde žáci žijí. Představu života v minulosti žákům velmi dobře přibližují místní vlastivědná muzea.

Rodné město a rodný kraj jsou součástí vlasti. Jejich dějiny tvoří součást dějin celé země. Události, které jsou zachyceny v dějinách místa, kde žáci žijí, jsou jim blízké a srozumitelné. Proto k hlubšímu rozvíjení jasných představ o minulosti využíváme i všech

místních historických archeologických památek jako jsou např.: nálezy nádob, nástrojů, mohyly, hradiště aj. a také památek stavitelských jako

např.: hrady, zámky, kostely, radnice, morové sloupy, sochy aj.

Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, videonahrávkami, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

K vlastivědnému učivu patří vycházky. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy např.: hory se vypínají, kopce se svažují do údolí, pohoří se táhne, přechází do nížiny, nížina se rozkládá, potoky se stékají, řeka se vlévá, řeka protéká, náhon se odděluje od řeky aj.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní. Žáci se učí rozlišovat na mapě nížiny, vysočiny, pohoří, vodstvo. Určují světové strany, vyhledávají řeky, města, určují vzájemnou polohu měst i jejich velikost, nadmořskou výšku hor. Popisují, kudy určitá řeka protéká, která města na řece leží, kam se řeka vlévá apod.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření teploty a zapisovat výsledky. Žáci zapisují rovněž dobu slunečního svitu, druh vodních srážek, sílu větru (vánek, vítr, vichřice), charakter počasí (polojasno, jasno, oblačno, zataženo). Tím se pro ně stane učivo jasným a srozumitelným. Také další vlastivědná témata, např.: Půda a zemědělství, Nerostné bohatství, Ochrana přírody, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

C) Obsah učiva ve 2. vzdělávacím období - vlastivěda

Dějepisná část

4. ročník

Učivo:

časová osa, období před naším letopočtem, období našeho letopočtu

české země v pravěku, doba kamenná, bronzová, železná

příchod Slovanů, konec pravěku v našich zemích

Sámův kmenový svaz, 7. století v našich dějinách

naše nejstarší minulost v pověstech

Velkomoravská říše, příchod Cyrila a Metoděje

vznik českého státu, vláda přemyslovských knížat

život prostých lidí za vlády prvních Přemyslovců, Kosmas, románský stavební sloh

vznik Českého království, vláda přemyslovských králů

český stát za vlády Lucemburků, Jan Lucemburský

období vlády krále Karla IV., rozkvět země, rozvoj vzdělanosti

život ve středověku, šlechta, církev, život ve vesnici, ve městě, gotický stavební sloh
období vlády krále Václava IV.

mistr Jan Hus a jeho učení

husitské války, Jan Žižka, Prokop Holý

české země po husitských válkách, král Jiří z Poděbrad

první Habsburkové na českém trůně, císař Rudolf II., období renesance

5. ročník

Učivo:

bitva na Bílé hoře, porážka české šlechty

doba pobělohorská, život na zámku, ve městě, život poddaných

život v době barokní, stavitelství, hudba

Ve školních lavicích, Jan Amos Komenský

světlo rozumu, doba osvícenská, vláda Marie Terezie a Josefa II.

život na vesnici, bydlení, oblékání, venkovské zvyky

manufaktury a první stroje, parní stroj, čeští vynálezci

obrození měšťanské společnosti, nástup kapitalismu, nadvláda němčiny

počátky národního obrození, F. Palacký, J. K. Tyl

z poddaného člověka občan, rok 1848, K. H. Borovský

stroje ovládly život, růst tovární výrovy, nástup elektřiny

vznik Rakousko-Uherska, profesor T. G. Masaryk na české univerzitě

Národ sobě, rozvoj kultury a umění

Češi a Němci, historie vztahů obou národů

směřujeme k samostatnosti, 1. světová válka, odpor proti Rakousko-Uhersku

vznik Československé republiky, T. G. Masaryk, život v ČSR

2. světová válka, válečná a poválečná léta

od totalitní moci k demokracii, principy demokracie

Zeměpisná část

4. ročník

Učivo:

naše vlast Česká republika, poloha, obyvatelé, členění území ČR na kraje
kraje a krajská města, Česká republika - demokratický stát, státní symboly, státní svátky
mapy a plány, orientace v krajině, světové strany a jejich určování
povrch České republiky, vodstvo České republiky, počasí a podnebí
půda a zemědělství, nerostné bohatství, těžba a zpracování nerostných surovin
průmysl, výroba, průmyslový závod, ochrana přírody, chráněná území
cestujeme po naší vlasti, přírodní zajímavosti a národní kulturní památky, cestujeme našim krajem

5. ročník

Česká republika:

kde jsme byli o prázdninách Evropa a svět - cestování, kraj, v němž žijeme - opakování ze 4. ročníku
kraje České republiky - základní poznatky o krajích ze 4. ročníku

Kraj, ve kterém žijeme:

Do tohoto tématu je zahrnuto všech 14 krajů (v učebnici jsou stejným způsobem zpracovány údaje o jednotlivých krajích, jsou stejně obsáhlým souborem fotografií nejvýznamnějších míst). Se žáky se však v 5. ročníku probírá podrobně kraj, ve kterém žijí. Toto učivo se doplňuje o další informace, které žáci vyhledávají na základě doplňujících otázek v učebnici. Využívá se dostupných informačních materiálů z krajských informačních center. Vhodné jsou informace z různých míst kraje, které mohou žáci získat při hodinách informatiky, na výletech, exkurzích apod. V případě zájmu žáků si můžete vybrat další kraj, ke kterému mají žáci nějakou vazbu, s krajem se pak seznamujete informativně, podrobnosti z dalších krajů se nehodnotí známkou. K seznamování žáků s dalšími kraji můžete vhodně využít skupinovou práci. Skupina si vybere některý kraj, společně o něm shromáždí informace a potom ho představí zvolenou formou spolužákům. Při výuce je třeba pravidelně pracovat s mapou. Je součástí učebnice pro 5. ročník.

Česká republika - demokratický stát

poloha České republiky, vznik, obyvatelstvo

Praha hlavní město ČR, prezident, vláda, parlament, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR, státní svátky a významné dny

historie města, Pražský hrad a Hradčany, plán města, historická místa Prahy

Česká republika - součást společenství hospodářsky vyspělých států

Evropská unie, mezinárodní organizace, jejich zkratky a význam

Evropa - sjednocující se světadíl

sousední státy České republiky, Slovensko, Polsko, Německo, Rakousko
seznámení žáků se základními údaji o sousedních státech

Evropa - jeden ze světadílů

poloha a povrch Evropy, vodstvo a podnebí Evropy
rostliny a živočichové
hospodářství a obyvatelstvo Evropy

D) Očekávané výstupy na konci 2. období - vlastivěda:

Místo, kde žijeme

Žák:

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí ČJS-5-1-05psdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Lidé kolem nás:

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Lidé a čas:

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti

ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

E) Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji

ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

5.1.4.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura- Hudební výchova a Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Hudební výchova a Výtvarná výchova.

5.1.4.5.1 Hudební výchova

A) Výchovně vzdělávací cíle:

zhodnotit dosavadní pěvecké dovednosti žáků (správnost intonace, udržení melodie známých písní, dodržení rytmu, správné dýchání při zpěvu)

přestovat dále hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, hudební paměť i představivost

rozvíjet melodické i harmonické citění žáků

využívat k instrumentálnímu doprovodu zpěvu rytmické i melodické hudební nástroje, tuto činnost umožnit co největšímu počtu žáků ve výuce

žáky seznamovat s lidovým dvojhlasem a jednoduché lidové písně zpívat dvojhlasně, využívat možnosti osvojení dvojhlasého zpěvu

poznávat základní hudební teorii

rozvíjet hudebně pohybové dovednosti žáků (lidové tance, pohybové fantazie)

do výuky pravidelně zařazovat krátké, žákům blízké a srozumitelné poslechové ukázky skladeb

učit se rozpoznávat základní pěvecké hlasy (bas, tenor, alt, soprán)

rozlišování nejčastěji užívaných hudebních nástrojů podle vzhledu, zvuku i způsobu hry

získat první poznatky z české i evropské hudební kultury

rozlišovat operu od operety, balet od pantomimy

chování na koncertech, v divadle, při vlastním vystoupení

B) Charakteristika výuky hudební výchovy

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se utváří estetické vztahy žáků k hudbě a umění, formují se mezilidské vztahy. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků, navozuje se optimistický vztah ke skutečnosti.

Jestliže výuku hudební výchovy v 1. období charakterizujeme jako období hudebních her, tak výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Hudba a zpěv jsou neodlučitelně spjaty s historií našeho národa. Mají velký význam i v současném životě. Je málo rodin, kde by někdo nehrál na nějaký hudební nástroj, téměř každý má oblíbený nějaký hudební žánr. Hudba doprovází významné životní události

v rodinách, děti se s ní setkávají od kolébky. Tento přirozený vztah žáků k hudbě je ve škole rozvíjen a hudební aktivity žáků jsou ve výuce podporovány.

Těžištěm výuky Hv i v tomto období je zpěv žáků, zaměřený na lidové písně i známé a oblíbené písně z mediálních prostředků. Celá výuka by měla být vedena v úsměvné atmosféře zbavené stresů. Základním požadavkem při výuce hudební výchovy je hudební doprovod vyučujícího na jakýkoliv hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet melodie i rytmus zpívaných písní.

Na rozpoznání individuální nedostatky žáků v intonaci či rytmu nereaguje učitel zdůrazněním těchto nedostatků, ale snaží se dát i těmto žákům prostor ke zpěvu ve skupinách, ke zpěvu s doprovodem. Tím umožní také těmto žákům příjemný prožitek ze zpěvu.

Všechny druhy hudebních činností (zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity) se ve výuce hudební výchovy navzájem prolínají a posilují ve svých účincích. Nezařazujeme je proto do hodin postupně, ani se nemusí v každé hodině uplatňovat všechny. Učitel vybírá takové činnosti, které odpovídají povaze hudby, se kterou právě pracují. Do činností ve výuce je třeba zapojovat co nejvíce žáků podle jejich individuálních schopností. Učitel vychází vždy z toho, co již žáci umí, dále rozvíjí jejich hudební dovednosti, podněcuje žáky ke vzájemné spolupráci. Umožňuje, aby se při výuce Hv uplatnili v dostatečné míře ti žáci, kteří se individuálně hudebně vzdělávají. Je to přirozený motivační a inspirační prvek, jak pro žáka samotného, tak pro žáky hudebně nadané, kteří své nadání individuálně nerozvíjejí. Pozitivní je i přímá spolupráce se základní uměleckou školou, kterou žák navštěvuje. Vhodné je zvýrazňovat dovednosti a schopnosti žáků, vést je k sebepoznání a seberealizaci. Každého je třeba podněcovat a vést ho k tomu, aby své nadání a schopnosti v různých oblastech uplatňoval.

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů, operních představení, přehlídek absolventů hudebních škol, účastí v hudebních a pěveckých soutěžích. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování. Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Vhodnou formou, která rozšiřuje znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích jsou obsahem přiměřené výchovné koncerty spojené s besedami o hudbě. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Hudbu je možno spojovat s poezií, výtvarným dílem nebo vlastním pohybovým projevem žáků i při tělesné výchově. Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, může ji uvolňovat, zpestřovat, přinášet pocity uspokojení a dobrou náladu, může ale také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků. Hudební výchova se dá dobře propojovat i s výukou vlastivědy (poznávání lidových písní z určité oblasti, poslechy ukázek hudby, které se vztahují k místu narození významného hudebního skladatele, k historickým událostem aj.), můžeme ji propojit i s výukou přírodovědy (je např. mnoho písní o květinách, zvířatech, o vodě, o lese aj.)

Při hodnocení výsledků práce žáků v hudební výchově tohoto období se přihlíží k aktivitě, s jakou se zapojují do různých činností ve výuce, ke snaze žáků spolupracovat s ostatními a nenarušovat práci v Hv. Žák je klasifikován za projevené dovednosti a snahu uspět v prováděných hudebních činnostech. Není vhodné klasifikaci v tomto období provádět na základě testů, prověrek z hudební výchovy nebo zkoušení teorie. Tyto způsoby jsou jen doplňkové a orientační, jsou zpětnou vazbou pro učitele, co v těchto oblastech žáci zvládli. Teoretické učivo má při výuce Hv v tomto období jen podpůrný charakter. Velmi nevhodné je též zkoušení ze znalosti hudebních ukázek. Poslech je totiž záležitostí prožitkovou; pouze opakováním vhodných hudebních ukázek, kterým žáci rozumí, se u nich rozvíjí vztah k hudbě a hudební paměť.

C) Obsah učiva hudební výchovy ve 2. vzdělávacím období

1. Přehled tematických okruhů pro 4. a 5. ročník

- a) *Vokální činnosti - práce s hlasem* - vytváření a upevňování správných pěveckých návyků, zdokonalování pěveckého i mluvního projevu
- b) *Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje* - využití melodických a rytmických nástrojů při doprovodu sólového hudebního vystoupení nebo sborového zpěvu
- c) *Hudebně pohybové činnosti* - vyjádření hudby pohybem, gesty, tancem
- d) *Poslechové činnosti* - aktivní vnímání hudby a poznávání hudby v některých žánrových podobách

2. Učivo

K dosažení cílů hudební výchovy je třeba, aby si žáci při vhodně volených hudebních činnostech osvojili některé z doporučených lidových a umělých písní, vhodné jednoduché instrumentální dovednosti, aby jim byla dána možnost vyjadřovat hudbu pohybem, aby byli seznamováni s doporučenými skladbami nejznámějších našich a evropských hudebních skladatelů.

Nabídku tohoto hudebního materiálu poskytují učebnice připravené pro činnostní výuku hudební výchovy ve 4. a 5. ročníku (NŠ Brno); učitel si z nich může některé vybrat a doplnit je písněmi krajovými. Jednotlivé písně jsou v učebnicích připraveny k mezipředmětovým vztahům, často jsou propojeny s verši a kresbami. Tím se zesiluje účinek zpívané písně a žáci jsou inspirováni pro vlastní výtvarnou činnost a pokusy o vlastní verše.

4. ročník

upevňujeme pěvecké návyky vytvářené v 1. období

písně zpíváme v rozsahu c1 - d2 a s dynamickým rozlišením *p - mf - f*

dále vedeme žáky také k rozlišování tempa písně a nálady např.: mírně, rychle, vesele aj.

žáky seznamujeme s některými hudebními výrazovými prostředky, jako je rytmus, melodie vzestupná a sestupná, gradace

poznávání a rozlišování sborů (dětský, ženský, mužský, smíšený)

rozlišování úkolu dirigenta a sbormistra, taktování v taktech 2/4 a 3/4

rozlišování hudebních nástrojů

nota s tečkou, pokračování ve psaní not, noty c2, d2 - posuvky (křížek, bé)

procvičování pojmů: nota, pomlka, houslový klíč, takt, pouze při nácvičování písně na jejím notovém záznamu, pozorování, poznávání

a rozlišování hudebních značek v notovém zápisu

kánon a lidový dvojhlas

seznámení žáků se stupnicí C dur ve zvukové i napsané podobě

pravidelné zařazování hlasových a dechových cvičení

využití jednoduchých hudebních nástrojů (Orffův instrumentář, zobcové flétny aj.)
příprava vlastních rytmických doprovodných nástrojů
hudební hry např.: ozvěna, otázka - odpověď apod.
opakování naučených tanečních her se zpěvem
poslech: taneční hudba, pochodová hudba, ukolébavka
poslech vážné hudby a základní seznámení s hudebními skladateli: B. Smetanou, L. Janáčkem, B. Martinů a W. A. Mozartem

Písňe vhodné k nácviku pro 4. ročník:

Dostal jsem koníčka sivovraného	Na našem dvoře
Červená růžičko	Chválím tě, Země má
Ten chlumecký zámek	Veselé Vánoce
Bratře Kubo	Pochválen buď Ježíš Kristus
Široký, hluboký, ty vltavský tůně	Marjánko, Marjánko
Žezulka	Pocestný
Kdyby byl Bavorov	Tři čuníci
Náchodský zámeček	Buráky

5. ročník

upevňování osvojených pěveckých dovedností (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónů, rozšíření hlasového rozsahu H - D2)
dvojhlas v lidové písni
čtení rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu, hudební doprovod různými nástroji
seznámení s jednoduchou písňovou formou, taktování, čtyřdobý takt
pohybové vyjádření hudby - improvizace, pantomima, taneční kroky - polka, valčík, mazurka
vztahy mezi tóny - souzvuk, akord, seznámení s hudbou vokální a instrumentální
slovní vyjádření dojmů z koncertu, poslechu hudby aj.
symfonický orchestr - seznámení s jeho složením, pojem dirigent, rozlišování hudebních nástrojů podle zvuku z poslechu
poslech taneční hudby - polka, valčík, mazurka, rozlišení změn polkového rytmu v rytmus valčíkový
poslech a naučení naší hymny
poslech vážné hudby - opakování některých poslechových skladeb a poznatků o hudebních skladatelích, které žáci poznali ve 4. ročníku
poslech skladeb hudebních skladatelů: F. Škroupa, J. J. Ryby, V. Nováka, J. S. Bacha
poslech hudby džezové, písniček Karla Hašlera a rock-and-rollu

Písň vhodné k nácviku pro 5. ročník:

Muzikanti, co děláte	Teče voda, teče
Kde domov můj	Voda, voděnka
Nechod' tam	Půjdem spolu do Betléma
Byla cesta, byla ušlapaná	Narodil se Kristus Pán
Petrovický zámek	Když se zamiluje kůň
Ej, láska, láska	Babičko, nauč mě charleston
Česká písnička	Severní vítr

D) Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či písň zapsanou pomocí not
- HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni
- HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písň či skladby
- HV-5-1-05 vytváří jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
- HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

- HV-5-1-01 zpívá písň v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- HV-5-1-02 p, HV-5-1-07 p propojí vlastní pohyb s hudbou
- HV-5-1-03 p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- HV-5-1-06 podlíší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodáří s dechem při interpretaci písni - frázování

5.1.4.5.2 Výtvarná výchova

A) Výchovně vzdělávací cíle:

rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků, učit je vyjadřovat myšlenky, představy a pocity výtvarnými prostředky
umožnit žákům vnímat krásu okolního světa jako součást každodenního života
rozšiřovat soubor užívaných technik a seznamovat žáky s dalšími výtvarnými nástroji a různými materiály
rozšiřovat soubor užívaných technik
rozvíjet schopnost vnímat krásu přírody, vyjadřovat své pocity a dojmy a výtvarně je zpracovávat
rozvíjet přirozenou potřebu žáků vlastního výtvarného vyjádření
rozvíjet individuálně tvořivé schopnosti žáků,
pěstovat estetické cítění a vkus žáků
sebepoznání, sebeuvědomění
vést žáky ke schopnosti vnímat krásu lidového umění a dostupných uměleckých děl
vážit si kulturních hodnot a dovedností lidí
rozvíjet schopnost žáků esteticky ovlivňovat své prostředí
umožňovat konfrontaci osobních postojů s postoji jiných
rozvoj tolerance k lidem a duchovním hodnotám

B) Charakteristika výuky předmětu výtvarná výchova ve 2. období základního vzdělávání:

Výtvarná výchova je podstatnou částí základního vzdělávání žáků. Jejím cílem je rozvíjet vkus žáků, jejich cit pro umění, jejich dovednost výtvarně se vyjadřovat, cíl je zaměřen i na objevování talentovaných žáků. Nezaměňujeme ji se speciálním uměleckým vzděláním.

V tomto období se zaměřuje na:

1. vycvičení oka a žákovy ruky
2. rozvíjení schopnosti čistého a jistého zobrazování
3. pěstování správného vnímání krásy formy, linie, barvy i symetrie

Výuka výtvarné výchovy je postavena na tvůrčích činnostech, které umožňují rozvíjet žákovo vnímání, výtvarné cítění, představivost, fantazii, myšlení, prožitky. Využívá k tomu nejen výtvarné prostředky tradiční a ověřené, ale i nově vznikající.

Ve 2. vzdělávacím období je výuka výtvarné výchovy spojována často i s výukou jiných předmětů. Výtvarně lze vyjadřovat zvolený jednoduchý rytmus melodie. Při kresbě přírodnin je vhodné využít znalostí z přírodovědy, při kresbě náradí je třeba znát, jak a k čemu se určité náradí používá, zde tedy vytváříme mezipředmětovou vazbu s pracovními činnostmi, při tématickém kreslení se dá

vhodně využít některé četby z čítanky. Kresby se posuzují podle toho, kolik originálního pozorování a myšlenek v nich žák projevil, jak využil plochu výkresu, jak pracoval s barvou.

V předcházejícím vzdělávacím období i v období předškolním byla výtvarná výchova dítěti především prostředkem k vyjadřování myšlenek. Ve 2. období se postupně tříbí smyslová vnímavost, uvědomělé pozorování a výtvarné vidění.

Žáci se naučí citlivěji vnímat tvary, barvy, struktury, vzájemné vztahy částí a celku, a tak se zabezpečuje nenásilný přechod od prvotních grafických forem k formám členitějším. Žáky je třeba postupně vést k větší samostatnosti při rozmístění kresby se zřetelem na námět, velikost a tvar plochy, pěstovat u nich smysl pro prostorovou dispozici.

Žáci zobrazují předměty tak, jak se jeví jejich oku. Pravidla perspektivy žáci vyvozují z pozorování, pod vedením učitele. Primární výuku pravidel perspektivy považujeme spíše za překážku.

Geometrických modelů se užívá jen k objasnění konstrukce skutečných předmětů. Při kreslení listů, ovoce a jiných předmětů žáky upozorňujeme na osovou souměrnost některých přírodnin. K dosažení dovednosti vyjádřit symetrii mohou přispět kresby předmětů prováděné např. pastelkami nebo vodovými barvami bez předběžných obrysů.

Barvu spojujeme s tvarem. Je dobře, aby si v 1. období žáci dostatečně pohráli s barvami a přirozenou cestou se seznámili se změnami, způsobenými jejich kombinacemi. Znovu žákům ukazujeme, od začátku do konce, techniku pokládání barev. Při vystihování určitého tónu např. u zelené barvy necháme žáky určitou dobu objevovat rozmanité zelené tóny vznikající mícháním žluté, modré a zelené barvy z palety, následovat musí hovor o tom, co objevili, co se komu podařilo. Předcházíme tak potížím vznikajícím při současném pozorování tvaru předmětu a jeho barvy. Žáci později snadno kombinují barvy a jejich mícháním tvoří složitější barevné tóny.

Při kreslení nástrojů vycházíme ze způsobu jejich užívání. To má nejen význam praktický (poznání funkce nástroje), ale i přímý a kladný vliv na výsledek kresby. Znájí-li žáci funkci celého nástroje i jeho částí, snáze a přesněji porovnávají jejich velikost, tvar i poměrnost.

Pro vytváření vzorů je prospěšná mezipředmětová vazba s geometrií, využíváme dovednosti provádět náčrty základních geometrických obrazců. Geometrické obrazce mohou být základem mnoha opakujících se vzorků. Geometrické tvary jsou pro děti přístupné a snadno proveditelné. Později může následovat též stylizace a kombinace jednoduchých přírodních tvarů. Kombinací zvolených prvků se vyplňuje určitá plocha nebo se jich používá k dekoraci některého předmětu. Takové kreslení využívá mezipředmětových vztahů s hudební výchovou (rytmy, kontrasty, opakování, střídání).

Předkládání stylizovaných forem, kterých s úspěchem použili různí návrháři, vede žáky k tomu, že začnou stylizovat prvky přírodní. Při pozměňování toho, co poznali, mají dost možností, aby mohli uplatnit svou vynalézavost a fantazii.

Kreslení z paměti je cenné jak pro děti nejmladší, tak i pro starší žáky. Je dobře, když žáci 4. a 5. r. nejprve předložený předmět prostudují a nakreslí a potom jej zkusí nakreslit z paměti. Pokud žák ví, že bude kreslit z paměti, snaží se, aby si zapamatoval podobu

předmětů. Zvyká si předměty pozorně pozorovat, a tak si postupně vytváří vnitřní zásobu obrazů, které mu poslouží jako předlohy ke kreslení. Žák se tak rovněž učí soustředit svoji pozornost.

Modelování je velmi vhodné pro mladší žáky, ale dobře ho v kombinaci s různými materiály příležitostně využíváme i v tomto vzdělávacím období.

Žáci jsou v rámci výtvarné výchovy také seznamováni s díly předních domácích i evropských umělců. Vhodné jsou návštěvy výstav takových děl, která jsou žáci schopni pochopit, a která je mohou mravně a citově obohatit. Žáky seznamujeme s díly různých oborů umění. Žáci se je učí chápat a rozumět jim. Výstavy prací žáků se dají uspořádat i ve vhodné školní místnosti. Dbáme, aby výtvarná díla žáků nebyla vystavována trvale, a výstavy často obměňujeme.

Ve výtvarné výchově v tomto období často využíváme mezipředmětové vztahy ve spojení s literární výchovou, s výukou geometrie, s přírodovědou, vlastivědou i s přípravou některých žákovských pomůcek. Jedním z úkolů výtvarné výchovy je připravovat žáka na praktický život, ve kterém budou v mnoha oborech potřebovat něco skutečného zakreslit nebo načrtnout. K tomu ho vedou reálné kresby.

V tomto období využíváme každé vhodné příležitosti k zušlechťování citů žáků, pěstujeme jejich smysl pro přírodní krásy, a to jak ve výtvarné výchově tak i v ostatních předmětech. Žáci jsou seznamováni s vhodnými díly různých oborů umění prostřednictvím obrazů a ilustrací, učí se je chápat a rozumět jim.

Žák bude po ukončení 1. stupně schopen výtvarného vyjádření takovým způsobem, který ho uspokojí. Dokáže při práci uplatňovat představivost i fantazii. Při kresbě bude chápat vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, bude postupovat od celku k detailům. Dokáže se orientovat v malířských a kreslířských potřebách a bude je umět udržovat v pořádku. Po ukončení práce si dokáže uvést své pracovní místo do původního stavu. Výtvarná výchova na 1. stupni je základem k dalšímu rozvíjení estetického citění žáků na 2. stupni.

C) Obsah učiva výtvarné výchovy ve 2. vzdělávacím období:

I. Přehled tematických okruhů v daném období:

a) Rozvíjení smyslové citlivosti - výtvarné osvojování a vyjadřování skutečnosti

Výtvarné náměty v tomto okruhu vycházejí:

z pozorování lidí a jejich projevů

z přímých zážitků a zkušeností žáků

z umělecky zpracovaných popisů skutečností (texty v čítance, dětské literatuře, vyprávění)

z pozorování věcí (linie, tvar, materiál, povrch, barva, mat a lesk, vnímání světelných odstínů)

z pozorování přírody (linie, barva, barevná proměnlivost, struktura, růst, překrývání, prolínání)

Rozvíjení smyslové citlivosti se tedy zaměřuje na prvky obrazného vyjádření, na uspořádání objektů do celků, odraz skutečnosti v lidském vědomí, působení uměleckých děl na žáky.

b) Uplatňování subjektivity - výtvarné vyjadřování osobních pocitů

Výtvarné náměty v tomto okruhu vycházejí z:

nálad, emocí, představ, fantazie

pozorování pohybů těla

sledování projevu citových reakcí

pocitů vyvolaných zrakovým vjemem (hračka, film, ilustrace, obraz, reklama, elektronický obraz aj.)

pocitů vyvolaných uměleckým zážitkem (balet, hudba, obraz, četba)

V tomto tematickém okruhu se zaměřujeme na prostředky pro vyjádření osobních nálad, zkušeností a představ, různé typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy žáků k nim.

c) Ověřování komunikačních účinků - vysvětlování záměru vlastního výtvarného projevu

V tomto okruhu se zabýváme vysvětlováním výtvarných vyjádření samostatně vytvořených nebo jen pozorovaných. Individuální vysvětlování je třeba nechat probíhat ve skupinách nebo i v kolektivu třídy, aby mohli žáci svou interpretaci výtvarného díla porovnávat s interpretací ostatních členů skupiny.

II. Inspirační aktivity a záznamy:

a) Lidé v kulturách a historických epochách

Žáci:

hledají souvislosti, odlišnosti, zajímavosti, uvědomují si jejich výtvarná hlediska a kvality proměn slovně charakterizují a hodnotí pohyby, doteky, gesta, oděv, hlasové projevy i projevy citových reakcí, inspiraci hledají v nejbližším okolí, ve výtvarném umění a v mediích

b) Živá a neživá příroda

Žáci:

hledají podněty pro svou výtvarnou tvorbu v reálném prostředí (domov, třída, zahrada, les atd.) pozornost soustřeďují na estetickou dimenzi projevů života organismů - bujení, růst, vrstvení, překrývání, prolínání, rozpad, lenění, pohyb, vzájemné vztahy, povrch (lesk, mat), strukturu a barvu soustředí se přitom na časovou posloupnost proměn a na jejich jemné, světelné, tvarové, barevné a lineární nuance vytváří si představy o pokračování neuzavřených přírodních dějů, porovnávají jejich možné variace a varianty

c) Umění

Žáci:

vyhledávají a srovnávají různé způsoby uměleckého vyjádření na příkladech konkrétních výtvarných děl současnosti i minulosti

hledají styčné body výtvarného umění s dalšími druhy a projevy umění - kniha, písmo, literatura, film, hudba, divadlo, architektura v okolí školy, v obci nebo v regionu vyhledávají užité umění a architekturu učí se hodnotit v prostředí školy např. design (nábytek, osvětlovací tělesa, výzdobu, náradí) nebo architekturu (stavební prvky budovy, detaily technických konstrukcí, materiál aj.)

d) Od inspirace k záznamu

Žáci:

tvoří záznamy pozorování, vytvářejí sbírky, přehledy, sborníky výtvarného umění při využívání technických prostředků (kopírka, fotoaparát, internet aj) se soustředí na výtvarnou kvalitu záznamu zaznamenávají a dokumentují své činnosti, třídí si obrazové materiály většinou tak, jak se sami rozhodnou učí se pracovat s učebnicemi výtvarné výchovy, encyklopediemi, slovníky, časopisy, katalogy, filmovými dokumenty aj. navštěvují sbírky, výstavy, galerie a muzea ve svém okolí realizují výtvarné projekty připravují výtvarnou výzdobu třídy, školní slavnosti podílejí se na zlepšení prostředí školy dokumentují život školy

III. Učivo - návrh námětů:

Výtvarné náměty volí učitel tak, aby vycházely z přímých zážitků a zkušeností žáků. Využívá náměty související s učivem přírodovědy a vlastivědy, pozorování na vycházkách, prožitků z výstav, koncertů, četby, ze sportovních akcí aj. Příklady námětů k výtvarnému zpracování:

výtvarné vyjádření věcí, pozorování barev, hmatové vnímání tvarů a materiálů, objevování přirozených vlastností a funkcí předmětů, vyjádření základních tvarových znaků, řešení barevných vztahů zobrazeného předmětu a prostředí - to vytváří schopnost žáků výstižněji se výtvarně vyjádřit

malby vycházející z pozorované skutečnosti i z představ objevování a výtvarné sledování barevné proměnlivosti přírody, vystižení barev přírody - podzimu, zimy, jara, léta, rozkvetlých stromů a keřů, zrajícího ovoce, květinových záhonů, kytic aj.

vyhledávání a objevování tvarově a barevně zajímavých přírodnin žáky, pozorování případných souměrností přírodnin (motýli, brouci, některé listy i plody)

odlišování výtvorů přírody od lidských výtvorů, žáci jsou přitom vedeni k zaujímání svých vlastních estetických postojů sochařství a příroda - rozlišování tvarů přírodních a tvarů opracovaných člověkem, vyhledávání a pozorování soch v okolí (socha, sousoší, bysta, reliéf)

vyjádření linie růstu při kresbě a malbě rostlin

dotváření přírodnin na základě fantazie

využívání výtvarného výrazu linie vytvořené různými nástroji v různých materiálech, uplatňování kontrastů tvarů a barev
proměny a projevy energie v přírodě - zobrazování bouře, mlhy, mraků, blesků, sopek aj.
rozmanitosti přírody - půda a život v ní, drahokamy, krápníkové jeskyně, zimní útvary aj.
zpřesňování výtvarného vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy
zobrazování lidské postavy v pohybu
různé textilní materiály (plátno, vlna, hedvábí), oděvní tvorba, móda současnosti, módní přehlídka pro určité příležitosti a pro všední den
výtvarné ztvárnění pohádkových bytostí, využívání barevné i tvarové nadsázky
řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše, řazení prvků v tvarové i barevné kompozici, symetrická i asymetrická řešení
využívání psaných, kreslených, stříhaných a vytrhávaných písmen jako dekorativního prvku, návrhy plakátů na školní akce
pozorování estetické úrovně předmětů denní potřeby, vlastní návrhy a modely takových věcí
vyhledávání zajímavých prvků architektury ve svém prostředí a v okolí školy
zobrazování tvarů různými technikami prostorově, poznávání a vytváření reliéfů
pozorování a výroba (i ve spojení s pracovními činnostmi) dekorativních věcí ke zkrášlení domácího i školního prostředí
pozorování výtvarné úpravy dětských knih a učebnic, rozlišování kreseb významných ilustrátorů dětských knih, výstava oblíbených dětských ilustrátorů
ilustrace svých prvních knih (listů portfolia), vytvářených při výuce českého jazyka, přírodovědy aj.
poznávání různých způsobů malířského vyjadřování - figura, portrét, krajina, zátiší na příkladech konkrétních výtvarných děl
zaměření se na krásy přírody a na vztah k životnímu prostředí (ve spojení s přírodovědou)
tematické kresby k významným událostem ve školním roce
Učitel volí náměty výtvarných prací podle svého uvážení a v návaznosti na činnostní styl výuky a učební požadavky daného ročníku a to nejen ve výtvarné výchově. Úkolem učitele je vyvolávat podněty, určovat témata a náměty, žáky motivovat, volit vhodné inspirace. Do vlastní výtvarné činnosti žáků zasahuje učitel radami, které se týkají použitého materiálu a způsobu práce s ním, kreslířských nástrojů a praktického zacházení s nimi. Při výuce se využívá četby, přírodovědného a vlastivědného učiva i dění ve škole a v obci. Příklady námětů nejsou pro učitele závazné. Výtvarné techniky volí učitelé podle svého uvážení tak, aby se rozšiřoval jejich okruh, aby byly pro děti zajímavé a přiměřeně rozvíjely dětskou tvořivost a představivost.
Úspěch práce žáků závisí do značné míry na tom, jak pozorovanou skutečnost v průběhu výuky dokážeme žákům přiblížit, jak dovedeme ukázat tvar jako výsledek přírodních zákonitostí i jak dovedeme výuku výtvarné výchovy organicky spojovat s ostatními vyučovacími předměty, např. se čtením nebo vyprávěním o květinách v přírodovědě.
Čítanky, připravené k činnostnímu učení, jsou doplněny ilustracemi tak, abychom mohli žáky postupně seznamovat s významnými ilustrátory dětských knih. Každý učitel výtvarné výchovy má možnost těchto materiálů průběžně využívat. V čítankách je ilustracím věnována značná pozornost, nejvýznamnější ilustrátoři se vyskytují opakovaně, učitel proto může nechat žáky ilustrace pozorovat a poznávat charakteristické rysy malířské techniky jednotlivých výtvarníků. Na základě těchto činností se mohou žáci naučit dobře poznávat ilustrátory: J. Ladu, J. Trnku, M. Alše, O. Sekoru, J. Čapka, A. Borna, H. Zmatlíkovou, Z. Buriana, J. Kalouska, J. Nepraktu.

D) Očekávané výstupy ve výtvarné výchově 2. období

Žák:

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů

VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností

VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky

VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

VV-5-1-01p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

5.1.4.6 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví- Tělesná výchova

4. ročník – 5. ročník

5.1.4.6.1 Tělesná výchova

Pořadová cvičení a chůze:

základní postoje - pozor, pohov

základní povely - nástup, pozor, pohov, vpravo v bok, vlevo v bok, vzad, vyrovnat, rozchod

nástup na rozcvičku, do řady, do družstev, společný pozdrav
chůze do rytmu (na počítání), chůze s písní do pochodu v zástupu i ve dvojicích

Rytmická gymnastika a tanec:

rytmizace jednoduchých pohybů podle písní
pohyb v dvoudobém taktu, dvoudobý takt v písni
střídání chůze a běhu - nepravidelné, pravidelné
přísunný krok, cval stranou, poskočný krok
využití naučených kroků v lidovém tanci, chůze s průpletem

Průpravná cvičení:

rozcvičky k procvičení koordinace pohybů
cvičení ve stoji spojném i stoji rozkročném
cvičení v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo
cvičení v lehu na zádech
chytání míčů a míčků do obou rukou po vlastním nadhozu i odrazu od země i od zdi
driblink

Drobné hry:

hry spojené s během
hry spojené s házením
hry pro uklidnění
hry na hřišti (pravidla her s míčem)

Cvičení rovnováhy:

stoj na jedné noze (druhá v pohybu)
poskoky na jedné noze
chůze po lavičce s plněním drobných úkolů (nesu míč, přeskakuji překážku, přidávám potlesky nad hlavou, před a za tělem apod.)
chůze po kladince lavičky

Lehká atletika:

Běhy:

běh střídavý s chůzí
běh přes drobné překážky, např. v přírodě (přes kameny, větvičky apod.)
štafetové běhy

rychlý běh do 50 metrů, v pátém ročníku do 60 metrů

Skoky:

skok z místa s doskokem na měkkou podložku

výskoky na překážku (rozběh, seskok)

skok přes motouz ve výši kolem 50 cm

přeskok pruhu širokého 50 - 100 cm

přeskok lavičky s dopadem na měkkou podložku

skok daleký s rozběhem

Hody míčkem a drobnými předměty v přírodě:

házení různými předměty na cíl

házení kriketovým míčkem a kutálení plných míčů

přehazování míčů a drobných předmětů

házení do naznačených terčů o straně 1 metr na vzdálenost 6 metrů

Sportovní gymnastika ve 4. – 5. ročníku:

Akrobatická cvičení:

přidat změny postojů a poloh, upevnit dovednost správného kotoulu vpřed i vzad

převaly a kolébky na zádech

leh na zádech, vztyk bez pomoci rukou, opakovaně

sed zkřížmo, vztyk bez pomoci rukou, opakovaně

kotoul vpřed ze stoje spojného, ze stoje rozkročného

kotoul, obrat, druhý kotoul; dva kotouly za sebou

kotoul vpřed z chůze

stoj s oporou o lopatky a záloktí (svíčka)

cvičení rovnováhy (ve stoji na jedné noze)

Cvičení na nářadí:

Cvičení na lavičkách:

chůze vpřed i vzad s obraty, přeběhy lavičky
cvičení v sedu rozkročmo na lavičce
sed rozkročmo – přitahování těla k lavičce (nohy napjaté)
vzpor dřepmo u lavičky (držíme se rukama), vzpor stojmo, střídání
lezení po lavičce ve vzporu dřepmo s uchopením lavičky ze stran
chůze po kladince lavičky s plněním drobných úkolů
přitahování v lehu na bříše
cvičení na šikmé lavičce

Šplh na tyči:

šplh s přírazem do přiměřené výšky podle individuálních předpokladů žáků

Kruhy:

komíhání ve visu, seskok

Hrazda:

ze svisu stojmo – náskok – sešín

Žebřiny:

šplh, přitahování, vis

Přeskok:

přes 2-4 díly švédské bedny s odrazem z můstku, roznožka přes kozu našíř (v 5. roč. skrčka), přeskok přes švihadla

Sportovní hry:

přípravné cviky:

příhrávky obouruč na místě (ve dvojicích, ve skupinách)
vrchní příhrávka jednoruč na místě i při chůzi
chytání obouruč na místě
míčové hry (vybíjená, přehazovaná, košíková, v 5. roč. házená)
driblink, vedení míče
příhrávka, střelba do branky

Turistika a pobyt v přírodě:

chůze v terénu, překonávání překážek
táboření, ochrana přírody, organizace činností ve skupině žáků, vzájemná spolupráce
chování se v dopravních prostředcích při přesunu
chůze k cíli vzdálenému cca 4-5 km
pozorování přírody, ochrana přírody, odhady vzdáleností (mezipředmětové vztahy)

Plavání - ve 4. ročníku probíhá povinný plavecký výcvik za finanční podpory zákon. zástupců, v 5. ročníku je nabídnuto nepovinné plavání za finanční podpory zákon. zástupců

Bezpečnost při pohybových aktivitách – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

Zdravotní výchova v 4. – 5. ročníku

Do celého druhého období výuky tělesné výchovy je zařazována zdravotní výchova, důležité je:

dbát na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru
dodržovat čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny
otužovat vzduchem a vodou (ranní mytí studenou vodou)
seznamovat žáky s vhodnou životosprávou
do programu dne zařazovat pohybové aktivity (tělovýchovné chvílky)
upozorňovat žáky na vliv dostatečného množství pohybu pro jejich zdravý vývoj (mimoškolní Tv)
předcházet úrazům tím, že dbáme, aby žáci dodržovali pokyny týkající se jejich bezpečnosti a ochrany zdraví
vést žáky, aby si uvědomovali, že při mimoškolních pohybových aktivitách musí dbát na svou bezpečnost, uvažovat o svém chování a dodržovat pokyny dospělých, aby vyrostli v zdravé lidi
vést žáky k tomu, aby uměli zavolat pomoc v případě, že se vyskytnou u úrazu
telefonní čísla 150, 155, 158 (156, 112)
ošetření drobných poranění

Úkoly zdravotní výchovy se neplní jenom v rámci tělesné výchovy, ale uplatňujeme je i v ostatních vyučovacích předmětech.

D) Očekávané výstupy v tělesné výchově na konci 2. období:

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Žák:

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu

TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností

TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti

TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti

TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Žák:

ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování

ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele

ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování

ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele

ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

5.1.4.7 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce- Pracovní činnosti

Vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

5.1.4.7.1 Pracovní činnosti

A) Výchovně vzdělávací cíle:

rozvíjet manuální dovednosti žáků

vytvářet správné pracovní návyky při práci s nástroji

umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat, k čemu slouží a uvědomovat si, jak je třeba s nimi správně a bezpečně zacházet

vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracování materiálu,

uvažovat o vlastnostech materiálu, zkusit vybrat vhodný materiál pro daný výrobek

učit žáky při práci uvažovat o tom, co je třeba si k práci připravit, co dělat a jak postupovat

mít vytrvalost při dokončení práce a snažit se, aby byl výsledek práce co nejlepší

vytvářet pozitivní vztah žáků k práci

vést žáky k tomu, aby si všímali práce jiných lidí a snažili se poučit z toho, co vidí

seznámit žáky se základním vybavením kuchyně, pamatovat na bezpečnost a hygienu práce při

přípravě jednoduchého jídla
naučit žáky zásadám správného stolování

B) Charakteristika výuky:

Pracovní činnosti patří svou podstatou k činnostnímu učení, žáci při nich uplatňují zručnost, své individuální dovednosti získané v rodině, mohou realizovat své nápady. Při výuce pracovních činností se zaměříme na získávání praktických pracovních dovedností a návyků.

Úkolem vyučovacího předmětu je vytvářet u žáků kladný vztah k práci. V rámci vyučování pracovními činnostmi budou mít žáci možnost poznávat různé materiály, opracovávat je, vyrábět určené předměty a připravovat pomůcky pro individuální činnosti potřebné při výuce jiných předmětů. Při pracovních činnostech bude průběžně zohledňována účelnost i prospěšnost prováděných činností a to s ohledem na aktuální potřeby žáků, podmínky školy i na jejich další vzdělávání.

Pracovní činnosti systematicky ovlivňují rozvoj motoriky a vytváření pracovních dovedností žáků. Dobrá výuka pracovními činnostmi vede žáky k dobrému osvojování pracovních dovedností a návyků. Žáci při praktických činnostech postupně získávají dobré předpoklady ke správné volbě povolání a také k pozdějšímu společenskému uplatnění. Učí se také vytrvalosti, tvořivosti, je jim dána možnost realizovat vlastní nápady.

Při pracovních činnostech získávají žáci základní vědomosti o materiálech, se kterými pracují, o nástrojích, které k práci používají, i o dalších nástrojích vhodných k opracování daného materiálu. Seznamují se také s mnohými pracovními postupy, předlohami, návody, jednoduchými náčrtky a učí se podle nich pracovat. Osvojují si rovněž základní zásady hygieny a bezpečnosti při práci se zvoleným materiálem a nástroji, jsou vedeni k jejich respektování. Dále se žáci učí dodržovat pracovní postup, organizovat svou práci a udržovat pořádek na pracovním místě, po skončení práce si své místo uklidit.

Vzdělávání v této oblasti také směřuje k postupnému poznání žáků, že technika je součástí lidské kultury a je spojena s pracovní činností lidí. Učí je chápat pracovní činnost jako příležitost k sebeuplatnění. Žáci si mají možnost uvědomit, že výroba musí mít určitý podnikatelský záměr. To znamená, že je třeba vždy uvažovat o výrobě věcí lidem prospěšných a dobře fungujících, které jsou potom také lépe prodejné. Žáky upozorňujeme, že firma může prosperovat, nejen pokud má dobře vymyšlenou a připravenou výrobu, ale i dobré ekonomy. Vedeme je k uvědomění si potřeby matematiky i geometrie při všech podnikatelských výrobních záměrech. Využíváme poznatky žáků z podnikatelských činností jejich rodičů.

C) Obsah učiva - 2. vzdělávací období - pracovní činnosti

4. ročník, 5. ročník

I. Práce s drobným materiálem

Materiály: různé druhy papíru, kartóny, lepenky, krabičky od zboží

Praktické činnosti:

rozměrování a stříhání papíru nebo kartónu, pomůcky do matematiky a českého jazyka

polepování kartónů, pomůcky do přírodovědy a vlastivědy

zhotovování polepových papírů (škrobové aj.)

zhotovování složitějších skládanek a modelů

sešívání listů, příprava přehledů učiva a obalů na pomůcky a sbírky

desky na uložení materiálů z projektů a pro portfolia

rozřezávání papírů a lepenek, ořezávání okrajů papíru

zhotovování výrobků kaširováním

Žáci se seznámí s funkcí a užitím nástrojů, náradí a pomůcek: nůžky, nůž, ořezávačka, lepidla, navlhčovače, dírkovač, sešíváčka, šablony.

Bezpečnost práce – práce s nůžkami a nožem, lepidla, hygienické návyky.

Doplňující informace: z čeho se vyrábí papír, kde se u nás vyrábí, různé druhy papíru, sběr starého papíru, jak dlouho znají lidé papír a jiné zajímavosti.

Práce s různými zvolenými materiály

Zhotovování potřebných výrobků z některých jiných materiálů např. textil, drát, fólie, přírodniny, aj. podle potřeby a rozhodnutí učitele.

II. Práce s modelovací hmotou

Materiály: modelovací hlína, modelit, sádra, pilinová kaše, dentakryl, kaširovací hmota

Praktické činnosti:

modelování doplňující výuku přírodovědy a vlastivědy

modelování ve spojení s výtvarnou výchovou - figury, reliéfy

modely těles ve spojení s výukou geometrie

zhotovování různých předmětů, jejich barvení a lakování - příprava odlitků ze sádry, odlévání do formy, vyškrabávání předkresleného vzoru

práce v keramické dílně - podle podmínek školy výroba drobných předmětů z keramiky

využívání prvků lidového umění při zdobení keramických nádob

Žáci se seznámí s funkcí a užitím nástrojů, náradí a pomůcek: různé modelovací hmoty, špachtle, modelovací očko, profilové šablony, rydla, barvy ředěné vodou.

Bezpečnost práce - dodržování hygienických návyků při práci s modelovací hmotou a barvami, bezpečnost při práci s ostrými předměty.

Doplňující informace: ve spojení s výtvarnou výchovou žáci poznávají výsledky práce výtvarníků-sochařů, umělecké plastiky a sochy, vyhledávají díla sochařů v blízkosti školy nebo svého bydliště. Umělecká a užitková keramika v našem okolí.

III. Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi

Pomůcky: konstrukční stavebnice kovové nebo plastové, ze kterých se dají stavět modely podle předloh i podle fantazie žáků; nejlépe, mohou-li to být modely pohyblivé, vystřihovánky na sestavování papírových modelů, náradí potřebné k montážním pracím - šroubováky, maticové klíče

Praktické činnosti:

sestavování obtížnějších modelů (nejlépe pohyblivých) z plastových nebo kovových konstrukčních stavebnic (podle podmínek třídy nebo školy)

spojování součástí pomocí maticových šroubů, různých pásků, spojovacích desek apod.

práce podle předlohy, podle jednoduchého náčrtu i podle slovního návodu

práce podle vlastní představy spojená s provedením jednoduchého náčrtu

správné názvy nástrojů i součástí stavebnice

sestavování prostorových modelů z kartónových vystřihovánek

Bezpečnost: dodržování zásad správného zacházení s náčiním u montáží

IV. Pěstitelské práce - podle podmínek školy

Žáci se seznamují se základními podmínkami pro pěstování rostlin. Při praktických činnostech se naučí připravovat půdu pro setí a sadbu, sledují růst rostlin, učí se rostliny okopávat a zalévat. Při péči o rostliny se seznamují s různým zahradním náčiním a učí se ho vhodně používat pro určité práce. Seznamují se s užitkem pěstovaných rostlin. Další činnost, kterou mohou provádět, je pěstování pokojových rostlin a pravidelná péče o ně, spojená s pozorováním růstu i se záznamem pozorování.

Bezpečnost při práci s rostlinami: nebezpečí alergie u některých lidí, pozor na jedovaté pokojové rostliny, dodržování hygieny, nebezpečí úrazů, ošetřování drobných zranění při práci na pozemku

V. Příprava pokrmů

Učivo:

základní vybavení kuchyně
výběr a nákup potravin pro přípravu jednoduchého jídla
zásady skladování potravin
jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
zacházení s elektrickými spotřebiči v kuchyni
samostatná příprava jednoduchého jídla
udržování pořádku v kuchyni a úklid pracovního místa po vaření
Bezpečnost a hygiena při práci v kuchyni.

VI. Mezipředmětové vztahy

Vazba na učivo:

matematiky - příprava pomůcek pro individuální činnosti při vyučování aritmetiky a geometrie
přírodovědy - provádění přírodovědných pokusů vyžadujících přípravu pomůcek žáky, opakované provádění pokusů v hodinách přírodovědy se závěry žáků
vlastivědy - výroba modelů staveb, zbraní, náradí, výroba leporel, zhotovování obalů na soubory vytvářené z učiva vlastivědy i jiných vyučovacích předmětů
výtvarné výchovy - dokončení a vzhled zhotoveného výrobku
cizího jazyka - příprava kartiček a her vhodných pro činnostní procvičování slovní zásoby

D) Očekávané výstupy v praktických činnostech na konci 2. období základního vzdělávání

Práce s drobným materiálem

Žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Konstrukční činnosti

Žák:

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce

Žák:

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Příprava pokrmů

Žák:

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

K rozvíjení pracovních dovedností žáků přispívají značnou měrou technické a pracovní kroužky, jichž se žáci účastní dobrovolně, podle svých zájmů a schopností.

E) Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném poranění

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu, užívá jednoduché nástroje a pomůcky

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu na zahradě
ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, uplatňuje zásady správné výživy

Práce se dřevem - vhodné pro práci v kroužcích

Materiály: dřeva měkká k jednoduchému opracování, dřeva tvrdá k rozlišování

Praktické poznatky, rozlišování: dřeva měkká a tvrdá, základní druhy řeziva - prkno, fošna, lat', hranol, dýha, deskové materiály: lat'ovka, překližka, dřevotřísková deska

Praktické činnosti: měření, orýsování, upínání, řezání pilou, rašplování, zahlázení brusným papírem, vrtání nebozezem, spojování hřebíky, základní čepy, povrchová úprava mořením

Seznámení se s funkcí a užitím nástrojů, náradí a pomůcek: skládací metr, úhelník, pila ocaska, pila čepovka, rašple, brusný papír, nebozez, kolovrátek, vrták, kleště, hřebík, kladívko, dřevěná palička

Bezpečnost práce - dodržování bezpečnosti při práci s náradím

Pracovní návyky- uspořádání pracovního místa, práce montážní i demontážní

5.1.5 Rozvíjení klíčových kompetencí v 1. a 2. období základního vzdělávání

5.1.5.1 Kompetence k učení

Pro rozvíjení této kompetence u žáků v 1. – 5. ročníku je třeba:

- dát žákům k učivu, pokud je to možné, vždy konkrétní názor, aby bylo učivo žákům předkládáno s využitím co nejvíce smyslů, zejména zraku, hmatu a sluchu
- nechat žáky individuálně s názornými pomůckami manipulovat, pozorovat, třídít a rozlišovat
- dbát, aby každý nový činnostní postup měl určitý didaktický cíl, přivést žáky k úvahám o problému, k vyjádření svých závěrů, k znovuobjevování poznatků
- klást důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- snažit se podporovat čtení s porozuměním
- nechat žáky vyjadřovat se k přečtenému textu a stručně vyprávět jeho obsah

- dát příležitost k využívání žákovských zkušeností ve výuce
- podporovat tvořivou činnost žáků
- klást na žáky v učivu přiměřené nároky, vést je k dobrému zvládnutí základního učiva a dát jim k tomu takový časový prostor, který zohledňuje individuální schopnosti jednotlivých žáků
- pomáhat podpořit sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti
- upozorňovat na konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě
- vést je k sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí
- vytvářet návyky k pozdějšímu samostatnému učení
- domácí úkoly směřovat k procvičování učiva, které žáci ve škole zvládli
- individuálně vést žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály

5.1.5.2 Kompetence k řešení problémů

Činnostní učení je založeno na předkládání problémů a úkolů ke konkrétnímu řešení každým žákem, dbá se na to, aby se žáci v úkolu orientovali, přitom:

- žáci třídí, rozlišují, seskupují, přidávají i vyřazují určité pojmy, pomůcky nebo připravené kartičky s údaji vzhledem k tomu, co mají sledovat
- podle svého uvážení žáci na základě uvedených činností nacházejí shodné, podobné nebo naopak odlišné znaky
- postupujeme od jednoduchých problémů ke složitějším
- na základě pochopení sami žáci navrhnou a provádějí obměny činností
- objevené poznatky aplikují v obdobných situacích, které sami vymýšlejí, mají možnost využívat své dosavadní individuální poznatky, dovednosti a zkušenosti
- předkládáme též neobvykle zadané úlohy, např. pomocí schémat nebo obrázků, později i grafů
- podporujeme účast žáků, podle jejich schopností, v různých soutěžích, zvláště tvořivých, tj. takových, kde je třeba uvažovat a hledat nové způsoby řešení úloh nebo zpracovávání údajů
- žáky vedeme k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem, docházeli ve své činnosti k závěrům, pokoušeli se najít vhodné řešení
- různé závěry, řešení a rozhodnutí necháváme žáky obhajovat
- umožňujeme žákům vyhledávání nových informací, jejich třídění i propojování s učivem
- vedeme žáky k jednoduchému zaznamenávání svých pozorování a objevů

5.1.5.3 Kompetence komunikativní

K rozvíjení této kompetence poskytuje činnostní učení ve všech vyučovacích předmětech v 1. a 2. období mnoho vhodných příležitostí, jelikož s každou činností je spojena komunikace mezi žáky navzájem i mezi žáky a učitelem. K utváření této kompetence je nutné:

- nechat žáky při každé jejich činnosti hovořit o pozorovaném jevu nebo o vlastním způsobu řešení daného úkolu
- přijímat často neodborně vyjádřené žákovské názory, upřesňovat je, vyjadřovat uspokojení nad správnými závěry žáků a povyšovat je na objev
- umožnit žákům hovořit o poznáních souvislostech a zkušenostech z jejich života
- dávat žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- učit žáky naslouchat názorům spolužáků, využívat možností o názorech diskutovat, respektovat se navzájem
- zkusit hovořit o pozorováních v přírodě, o zajímavých poznatcích z četby nebo ze sledování naučných pořadů
- do výuky českého jazyka zařazovat jednoduchá mluvní cvičení na zvolené téma
- v matematice vymýšlet slovní úlohy, otázky, vyvolávat se mezi sebou navzájem
- hovořit o postupu ve složitější početní úloze, zkusit druhým poradit s řešením, ptát se navzájem na problémy v učivu
- ve výtvarné a hudební výchově nechat žáky pokusit se vyjadřovat dojmy z uměleckého díla

5.1.5.4 Kompetence sociální a personální

Individuální činnosti zařazované do výuky jsou střídány s činnostmi žáků ve dvojicích což vyžaduje spolupráci, vzájemnou domluvu a respektování se navzájem. Proto dbáme na to, aby:

- se žáci podíleli na stanovení pravidel pro práci v různě velkých skupinách a aby tato pravidla respektovali
- se učili vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc podle svých možností poskytnout
- vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře. Tomu mimo jiné napomáhá i vhodné oslovení žáků mezi sebou

5.1.5.5 Kompetence občanská

Činnostní učení prolíná výukou všech předmětů, žáci cítí sounáležitost s třídním kolektivem, neboť vzájemně komunikují, dotazují se navzájem, diskutují o řešení problémů, vyprávějí si různé zkušenosti aj. Tento ráz výuky vede žáky:

- k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí
- ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých
- ke snaze o co nejlepší plnění svých povinností i uvědomování si svých práv

Žáci pak také snáze respektují témata vztahující se k péči o zdraví a k jeho ochraně.

5.1.5.6 Kompetence pracovní

Tato kompetence se při činnostním charakteru výuky rozvíjí ve všech vyučovacích předmětech spolu s pracovními činnostmi, které podporují tuto výuku. Zaměřujeme se na:

- dosažení zručnosti žáků při práci s různými materiály, provádění činností a pokusů- udržování pořádku na pracovním místě, systém v ukládání pomůcek a nářadí
- samostatnou přípravu jednoduchých pomůcek pro výuku žáky
- dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při pracovních činnostech
- poznávání různých oborů lidské činnosti, jejich výsledků a významu pro ostatní lidi

5.1.5.7 Kompetence digitální

- u žáků rozvíjíme ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; žák je využívá při své tvorbě při učení a řešení problémů
- motivujeme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat a sdílet data, informace a tvořit digitální obsah
- motivujeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- vybízíme žáky k využívání digitální technologie tak, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy
- učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost a seznamujeme je s novými technologiemi
- dodržujeme a vyžadujeme, aby žák v digitálním prostředí jednal eticky a dodržoval bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

V naší pohodové tvořivé škole chceme ve 2. vzdělávacím období dosáhnout toho, aby:

- žáci samostatně prováděli pokusy a pozorování podle ústního pokynu, nákresu nebo návodu
- žáci postupně získali základy tvořivého myšlení
- se snažili k pokusům a pozorováním vyjadřovat, co pozorují a vyslovovat vlastní závěry
- se učili logicky uvažovat a řešit problémy
- žáci zvládali základy vzájemné komunikace
- využívali svých získaných vědomostí a zkušeností z různých oborů lidské činnosti
- uplatňovali poznatky mezipředmětově
- se žáci učili spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací
- byli žáci k sobě navzájem tolerantní a ohleduplní
- získávali pozitivní vztah ke svému fyzickému i duševnímu zdraví a pečovali o něj
- neohrožovali spolužáky a další spoluobčany neuváženými činy
- si začali uvědomovat své reálné možnosti a aby se snažili rozvíjet své nadání
- se žáci rozvíjeli jako svobodné osobnosti a učili se přijímat odpovědnost za své jednání

Pro přirozený rozvoj klíčových kompetencí je třeba stále respektovat individuální vlohy žáků a motivovat žáky tak, aby prožívali pozitivní pocity z pochopení probíraného učiva. Aby byli žáci ochotni tvořivě riskovat při řešení úkolů a problémů, je potřeba podporovat jejich samostatnost, sebejistotu, zodpovědnost a pozitivní sebehodnocení.

Učitel se pro žáky stává partnerem a poradcem, pomocníkem i oporou a to jak při řešení úloh, tak při pochopení nebo nepochopení probíraného učiva. Výuka ve škole může být rušnější, může se v ní uplatňovat i humor a smích. Vše je provázeno pocitem uspokojení a radosti, dobrými výsledky. Žák je podněcován k produkci myšlenek, nápadů, kladení otázek. Často se tak děje při činnostních postupech s pomůckami, na základě hovoru o pozorovaných jevech nebo na základě řešení úloh ze života. Ve výuce klademe důraz na předávání vědomostí v rámci smysluplných celků.

„Žáci by měli být motivováni touhou uspět, ne strachem z neúspěchu.“ (J. A. K.)

5.2 Učební osnovy II. stupně ZŠ

5.2.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Výchovně vzdělávací strategie

Při výuce bude docházet k integraci jazykové výchovy, literatury a komunikační a slohové výchovy. 6. ročník navštíví okresní knihovnu a žáci budou vedeni k účasti na recitační soutěži. Hlavním posláním je podpora rozvoje komunikačních kompetencí, kultivace jazykových dovedností a jejich využívání, rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a literatuře.

Časová dotace: 4 hodiny týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce předmětu je využívána i počítačová učebna a třídy s interaktivními tabulemi a další podnětná prostředí (knihovna atd.).

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a jako sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vybírání a využívání vhodných způsobů a metod vlastního učení
- vyhledávání a třídění informací za účelem dalšího vzdělávání
- kritické zhodnocení výsledků učení
- používání obecně užívaných termínů a symbolů

Kompetence k řešení problémů

- pochopení problémů, vyhledávání a ověřování vhodných řešení
- vyhledávání informací vhodných k řešení problému
- kritické hodnocení výpovědi v textech, rozhovorech i v médiích

Kompetence komunikativní

- formování a vyjadřování vlastního názoru v písemném i ústním projevu
- naslouchání promluvám druhých lidí, porozumění jejich obsahu, vhodná reakce na ně, smysluplné zapojení se do diskuse
- využívání informačních a komunikačních prostředků pro účinnou komunikaci

Komunikace sociální a personální

- spolupráce ve skupině
- chápání potřeby efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolů, respektování různých hledisek pohledu na problém
- vytvoření si pozitivních představ o sobě samém, podpoření sebedůvěry

Kompetence občanské

- zaujmout pozitivní postoj a úctu k uměleckým dílům
- zapojení žáků do kulturního dění
- prostřednictvím předkládaných literárních děl se vcítit do situací ostatních lidí

Kompetence pracovní

- využívání znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- kriticky hodnotí přínosy digitálních technologií a reflektuje rizika jejich využívání

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Obecné poučení o jazyce Zvuková stránka jazyka	OSV 7 – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého Z – nářečí D, Z, Hv – práce s texty a písněmi z různých geografických oblastí, lidové písně D, Z, Př – skloňování názvů jmen, měst, zvířat Aj, Nj - slovosled
☐ ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu ☐ ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ☐ ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu	<ul style="list-style-type: none"> ♦ dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami ♦ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> • jazyk a jeho útvary • jazykové příručky • hláskosloví • spisovná výslovnost • zvuková stránka věty 	
		Stavba slova	
☐ ČJL-9-2-02 rozlišuje zásady tvoření českých slov	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozlišuje rozbor stavby slova a slovotvorný rozbor 	<ul style="list-style-type: none"> • slovotvorný základ, přípona, předpona • slova příbuzná 	
		Pravopis	
☐ ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický a slovotvorný	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zdůvodňuje jednotlivé pravopisné jevy ♦ ověřuje pravopis v Pravidlech českého pravopisu ♦ pracuje s dalšími jazykovými příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> • střídání hlásek • zdvojené souhlásky • skupiny bě-bje, vě-vje, pě, mě-mně • předpony ob- , v- • předpony s-/se-, z-/ze-, vz-/vze- • předložky s/se, z/ze 	
		Tvarosloví	
☐ ČJL-9-2-04 správně třídí ohebné slovní druhy ☐ ČJL-9-2-04 tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> ♦ třídí ohebné slovní druhy ♦ určuje mluvnické kategorie (slovesa – osoba, číslo, čas, způsob/ podstatná jména – rod, číslo, pád, vzor/ přídavná jména – rod, číslo, pád, druh, vzor) 	<ul style="list-style-type: none"> • druhy slova • podstatná jména – druhy a skloňování • přídavná jména – druhy a skloňování 	

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ skloňuje přídavná jména ◆ skloňuje zájmena ◆ skloňuje číslovky 	<ul style="list-style-type: none"> • zájmena – druhy a skloňování • číslovky – druhy a skloňování • slovesa 	
		Skladba	
☐ ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ovládá slovosled ◆ rozlišuje větu jednoduchou a souvětí ◆ uvědomuje si vztah mezi základními a rozvíjejícími větnými členy ◆ dokáže odlišit řeč přímou a nepřímou 	<ul style="list-style-type: none"> • větná stavba • základní větné členy • shoda přísudku s podmětem a několikanásobným podmětem • rozvíjející větné členy • věta jednoduchá a souvětí • tvoření vět • přímá řeč 	
		Literatura	
☐ ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text ☐ ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vlastními slovy interpretuje smysl díla ◆ převypráví text ◆ formuluje ústně nebo písemně dojmy z četby, návštěvy kulturního představení ◆ pokusí se vytvořit literární text ◆ přednes literárních textů 	<ul style="list-style-type: none"> • mýty a pověsti • pohádky • z české literatury 19. st. • příběhy odvahy a dobrodružství • svět lidí a svět zvířat 	MKV 1,3 - poznávání literatury jiných národů EGS 2 - pohádky a pověsti OSV 11 - významné osobnosti, příklady z literatury D - dějiny Řeků a Římanů, dějiny židovského národa... Z – původ autorů Vv – grafické ztvárnění Hv – zhudebněná literární díla
		Sloh	
☐ ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev ☐ ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení ☐ ČJL-9-1-08 formuluje hlavní myšlenky textu ☐ ČJL-9-1-08 vytváří stručné poznámky a výpisky	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vyjadřuje se srozumitelně, výstižně a vhodně spisovným jazykem v podobě mluvené i psané ◆ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený či písemný projev s dodržáním časové posloupnosti ◆ napíše zprávu a oznámení ◆ čte pozorně ◆ umí se orientovat v textu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vypravování • Popis • Zpráva a oznámení • Jak se učíme <ul style="list-style-type: none"> - hlavní myšlenky textu - výpisky 	MDV 1 – stavba mediálních sdělení - kritické čtení vnímání mediálních sdělení, rozlišení zábavních prvků ve sdělení

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ formuluje hlavní myšlenky ◆ vytvoří osnovu textu ◆ rozumí mediálním sdělením 	<ul style="list-style-type: none"> - výtah • Dopis 	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-09p má pozitivní vztah k literatuře

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; vypráví podle předem připravené osnovy

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Tvarosloví	MKV 3 – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur MKV 4 – multikulturalita – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost Cizí jazyky – srovnání, slovosled
☐ ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov ☐ ČJL-9-2-03 samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími jazykovými příručkami	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ovládá ohebné i neohebné slovní druhy a třídí je ♦ určuje mluvnické kategorie u podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ♦ umí používat vztažná zájmena ♦ určuje slovesný rod 	<ul style="list-style-type: none"> • podstatná jména – odchýlené tvary některých podstatných jmen označujících části těla • přídavná jména – stupňování • zájmena – skloňování, užívání vztažných zájmen • číslovky – pravopis řadových číslovek • slovesa – některé obtížné slovesné tvary, slovesný rod • příslovce – spřežky, stupňování • předložky – předložkové pády • spojky – synonymní spojky • částice • citoslovce – v postavení přísudku 	
		Pravopis	
☐ ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu ☐ ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, slovtvorný i syntaktický ve větě jednoduché i v jednoduchém souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ovládá pravidla pro pravopis vlastních jmen ♦ zdůvodňuje pravopis u ohebných slovních druhů ♦ ovládá psaní čárek v souvětí složeném z věty hlavní a vedlejší ♦ je seznámen s pravopisem příslovečných spřežek ♦ ověřuje pravopis v Pravidlech českého pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> • pravopis vlastních jmen • pravopis ohebných slovních druhů • pravopis příslovcí • interpunkce 	
		Tvoření slov. Význam slov Slovní zásoba	
☐ ČJL-9-2-02 rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a	<ul style="list-style-type: none"> ♦ porozumí čtenému i slyšenému textu ♦ chápe význam slov 	<ul style="list-style-type: none"> • slova příbuzná • odvozování, zkracování, skládání 	

<p>zásady tvoření českých slov</p> <p>☐ ČJL-9-2-02 rozpoznává přenesená pojmenování</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ používá synonyma ♦ zná způsoby obohacování slovní zásoby a umí je využívat ♦ zná význam probraných rčení 	<ul style="list-style-type: none"> • pojmenování jednoslovná a sousloví • synonyma, homonyma, antonyma • odborné názvy • věcný a mluvnický význam • obrazná pojmenování, přenášení významu 	
<p>☐ ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ orientuje se ve struktuře věty ♦ určí druhy vedlejších vět v jednoduchém souvětí ♦ vytváří srozumitelné projevy mluvené i psané 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> • věty jednočlenné, dvojčlenné, větný ekvivalent • větné členy (podmět, přísudek, předmět, příslovečné určení, přívlastek – shodný, neshodný, několikanásobný, postupně rozvíjející) • druhy vedlejších vět • přívlastek těsný a volný 	
<p>☐ ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text</p> <p>☐ ČJL-9-3-01 vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>☐ ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry</p> <p>☐ ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>☐ ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a i v dalších informačních zdrojích</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text ♦ vyjádří hlavní myšlenku ♦ interpretuje literární text (recitace, dramatizace) ♦ rozpozná postavy hlavní a vedlejší, dokáže je charakterizovat ♦ umí vyhledat básnické prostředky v textu ♦ rozpozná texty umělecké a odborné ♦ čte ukázky z české i světové literatury ♦ vytvoří vlastní výtvarný doprovod k literárním textům 	<p>Literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> • V krajinách fantazie • O přátelství a lásce • Staré příběhy • Nikdy se nevzdávej • Jak jsem potkal lidi 	<p>OSV 7 – mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, empatie</p> <p>MKV 1 – kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik</p> <p>D – dějiny židovského národa starověká literatura</p> <p>Z – původ autorů</p> <p>Vv – grafické ztvárnění</p>
		<p>Sloh</p>	

☐ ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ☐ ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ☐ ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce ke gramaticky správnému písemnému projevu	<ul style="list-style-type: none"> ♦ čte pozorně a umí soustředěně naslouchat ♦ rozliší subjektivní i objektivní sdělení v komunikaci ♦ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i neverbálních prostředků řeči ♦ získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Vypravování • Popis uměleckých děl • Líčení • Popis výrobků a pracovních postupů • Charakteristika • Životopis • Žádost • Pozvánka 	MDV 4 – vnímání autora mediálních sdělení
--	---	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup;

vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Mluvnice	OSV 1 – cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění Aj, Nj – původ přejatých slov M, F, Z... - slovní zásoba z rozličných odvětví a předmětů
		Obecné poučení o českém jazyce	
☐ ČJL-9-2-05 Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozliší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> • útvary českého jazyka a jazyková kultura • slovanské jazyky 	
		Slovní zásoba a tvoření slov	
☐ ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozliší a příklady v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov ♦ vyhledá význam slov přejatých ♦ spisovně vyslovuje a správně píše česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> • obohacování slovní zásoby • slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis 	
		Tvarosloví	
☐ ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ☐ ČJL-9-2-07 zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický	<ul style="list-style-type: none"> ♦ umí vyhledávat sporné jazykové jevy v příručkách, na základě zjištění dokáže během diskuse argumentovat ♦ umí tvořit spisovné tvary, zvládá pravopis 	<ul style="list-style-type: none"> • nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen • skloňování obecných jmen přejatých • skloňování cizích jmen vlastních • zájmeno týž, tentýž • slovesný vid, vidové dvojice • využití různých slovesných tvarů • pravopis koncovek jmen a sloves 	
		Skladba	
☐ ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ♦ užije správně záporu ♦ určuje větné členy ♦ určí vztahy mezi větami 	<ul style="list-style-type: none"> • věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent • zápor • základní a rozvíjející větné členy • přívlastek několikanásobný a postupně rozvíjející, těsný a 	

		<p>volný, několikanásobné větné členy</p> <ul style="list-style-type: none"> • významový poměr mezi složkami několikanásobného větného členu • přístavek • souvětí podřadné • druhy vět vedlejších • souřadně spojené věty vedlejší • souvětí souřadné • významové poměry mezi větami hlavními 	
		Literatura	
☐ ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje text a vlastními slovy interpretuje smysl díla, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla ☐ ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ☐ ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele	<ul style="list-style-type: none"> ♦ používá literaturu jako zdroj poznání i prožitku ♦ formuluje přečtený text a charakterizuje hlavní postavy ♦ má představu o nabídce městské knihovny, umí si vyhledat potřebné informace ♦ umí výrazně přečíst, zarecitovat úryvek z uměleckého díla ♦ zvládne pamětně básnický či kratší prozaický text 	<ul style="list-style-type: none"> • setkání se starší literaturou • od romantismu k moderní literatuře • psoty a lopoty • humor • chvála jazyka 	<p>OSV 7 – chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého</p> <p>OSV 11 – hodnoty, postoje, etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot</p> <p>MKV 1 - kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik</p> <p>D – vysvětlení historických souvislostí</p>
		Sloh	
☐ ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně a výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ☐ ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ☐ ČJL-9-1-09 uspořádá informace	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vystihne vhodně volenými slovy lidské vlastnosti přímo, nebo na základě vzniklé situace ♦ chápe rozdíl mezi popisem na základě objektivního pozorování a subjektivně zbarveným popisem ♦ formuluje výstižně své dojmy ♦ odlišuje v textu fakta od názorů, fakta ověřuje pomocí dostupných informačních zdrojů ♦ je schopen pořídit si z textu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika literárních postav • subjektivně zbarvený popis /líčení/ • výklad • výtah • úvaha 	<p>OSV 8 – řeč těla, řeč zvuků, vedení dialogu, komunikace v různých situacích, asertivní komunikace</p> <p>MDV 1- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – pěstování kritického přístupu k informacím – rozliší zábavní prvky od informativních a společensky významných</p> <p>MDV 5 – fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život, společnost, politiku a kulturu, na postoje a chování</p>

<p>v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu ☐ ČJL-9-1-02 rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení ☐ ČJL-9-1-01 ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<p>přehledné výpisky nebo výtah</p>		<p>Ch, Př, D... - práce s texty z různých oborů</p>
--	-------------------------------------	--	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	
		Mluvnice		
		Slovanské jazyky		
☐ ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> ♦ uvede základní poznatky o vývoji českého jazyka ♦ Vysvětlí pojmy archaismus, historismus, neologismus 	<ul style="list-style-type: none"> • jazyky slovanské • vývoj českého jazyka • útvary českého jazyka 	OSV 1 – rozvoj pozornosti a soustředění OSV 9 – kooperace a kompetice - ověří si schopnost sebeovládání v případě nesouhlasu MKV 4 – multikulturalita – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin	
☐ ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká i cizí běžně užívaná slova	<ul style="list-style-type: none"> ♦ správně artikuluje hlásky a hláskové skupiny ♦ správně klade přízvuk u slov i vět ♦ využívá znalosti o větné melodii, důrazu, tempu a pauzách v běžné komunikaci 	Zvuková stránka jazyka <ul style="list-style-type: none"> • hláskosloví • spisovná výslovnost • zvuková stránka jazyka • psaní a výslovnost slov přejatých 		
☐ ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zvládá slovotvorný pravopis ♦ rozpozná přenesená pojmenování ♦ uvádí synonymní české ekvivalenty k cizím slovům a obráceně ♦ samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami 	Tvoření slov, význam slova <ul style="list-style-type: none"> • stavba slova a tvoření slov • pravopis souvisící se stavbou slova a tvořením slov • slova jednoznačná a mnohoznačná • synonyma, homonyma, antonyma • odborné názvy 		
☐ ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ☐ ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ovládá mluvnické kategorie všech ohebných slovních druhů ♦ rozeznává a vhodně používá neohebná slova ♦ orientuje se bez potíží v Pravidlech českého pravopisu ♦ rozliší přechodník přítomný a minulý 	Tvarosloví <ul style="list-style-type: none"> • slovní druhy • jména, jejich druhy a tvary • skloňování obecných jmen přejatých • skloňování cizích vlastních jmen • slovesa • přechodníky • pravopis koncovek jmen a sloves • velká písmena 		
		Skladba		

☐ ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí ☐ ČJL-9-2-07 zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ♦ určuje větné členy, druhy vět vedlejších, druhy poměrů ♦ užívá správně interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí ♦ ovládá přímou řeč ♦ dodržuje ustálený pořádek slov 	<ul style="list-style-type: none"> • větná stavba – větné členy • věta jednoduchá • přístavek • věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent • samostatný větný člen, osamostatněný větný člen, elipsa • souvětí podřadné a souřadné • interpunkce • zásady českého slovosledu • vsuvka 	
☐ ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností na základě osvojených znalostí základů literární teorie ☐ ČJL-9-3-01 reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla ☐ ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ☐ ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby nebo návštěvy divadelního či filmového představení a názory na dílo ☐ ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ☐ ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ☐ ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> ♦ volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text ♦ zaznamená hlavní myšlenky textu ♦ přednese vhodný literární text ♦ zná základní literární pojmy ♦ zná typické literární žánry a jejich představitele 	<p>Literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> • chvála vypravěčství • naruby aneb jak vychovávat vychovatele • divadlo – písňové texty • poezie • vize a fantazie 	<p>OSV 11 – hodnoty, postoje, etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot MKV 1 – kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení D – vysvětlení historických souvislostí Hv – písňové texty Vv – ilustrace knih</p>

		Sloh	MDV 1- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – kritický přístup ke zpravodajství a reklamě, odlišení zábavných prvků od informativních (bulvár) OSV 5 – kreativita – uplatňuje své nápady OSV 8 – komunikace - rozliší a užívá specifické komunikační dovednosti
☐ ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně a výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ☐ ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ☐ ČJL-9-1-02 rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ☐ ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ☐ ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ☐ ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ☐ ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	<ul style="list-style-type: none"> ♦ používá kultivovaný ústní a písemný projev ♦ rozliší jednotlivé druhy popisu ♦ sestaví vlastní životopis ♦ napíše objednávku ♦ zpracuje výklad odborného textu ♦ uvažuje o různých problémech, napíše úvahu na dané téma 	<ul style="list-style-type: none"> • vypravování • popis • životopis, tiskopisy • výklad a výtah • úvaha • proslov • diskuse • publicistické útvary 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

Možné evaluační nástroje

V předmětu český jazyk a literatura bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ Ústní zkouškou – učitel zadá žákovi téma, jeho vyprávění doplňuje otázkami, zapojení spolužáků – kladou otázky a hodnotí
- ❖ Písemnou zkouškou
- ❖ Didaktickým testem – žáci k sobě přiřazují správné dvojice
- ❖ Analýzou výsledků činnosti žáka
- ❖ Pozorováním žáka

Možné metody a formy práce

výklad, práce s učebnicí a odbornou literaturou, četba ukázek z beletrie, referáty, poslech nahrávek, využití videa, DVD, beseda v knihovně, hry

5.2.2 ANGLICKÝ JAZYK

Výchovně vzdělávací strategie

Předmět anglický jazyk je vyučován na 1. a 2. stupni základní školy. Na 1. stupni je kladen důraz na seznámení s jiným než mateřským jazykem a k probuzení zájmu o cizí jazyk. Metody a formy práce jsou zaměřeny na samostatnou práci žáků, na práci ve skupinách, ve dvojicích, rozhovory, jazykové hry a soutěže. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu anglicky. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s realitami anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem.

Časová dotace: 3 hodiny týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce předmětu je využívána i počítačová učebna a třídy s interaktivními tabulemi.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáka k poznání a smyslu učení se anglickému jazyku
- motivovat žáka k tomu, aby plánoval a řídil vlastní učení, aby projevoval ochotu pro další studium a celoživotní učení
- vést žáka k tomu, aby byl schopen stručně vyjádřit své poznatky, názory a pocity v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů

- žák pracuje na projektech, při kterých využívá znalostí z jiných předmětů
- žák odhaduje pokračování kontextu na základě nabízených obrázků
- učitel podněcuje aktivity a zadává úkoly, při kterých učí žáky vyhledat informace z různých zdrojů

Kompetence komunikativní

- vést žáka k týmové práci, ke komunikaci se spolužáky a učiteli
- vést žáky k aktivnímu používání anglického jazyka v běžných situacích každodenního života
- žák procvičuje gramatické struktury a slovní zásobu dramatisací reálných situací a je tím veden k efektivnímu a logickému vyjadřování se
- učitel zařazuje do výuky odlehčující činnosti, například hry, soutěže, hádanky, kterými tak navazuje tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě

Kompetence sociální a personální

- vést žáka ke spolupráci ve skupině a k upevnění dobrých mezilidských vztahů
- vést žáka k dodržování v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- učitel přizpůsobuje výuku individuálním potřebám a schopnostem žáka
- žák vypracovává projekty, ve kterých vyjadřuje sebe sama v prostředí jemu známém a blízkém a které následně prezentuje před spolužáky

Kompetence občanské

- vést žáka k respektování druhých lidí
- vést žáka k poznání zvyků v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět porovnat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- vést žáka k tvorbě projektů
- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem

Kompetence digitální

- umožnit žákům využívat v učebním procesu digitální zařízení a technologie, vést je k poznávání digitálního prostředí
- učit žáky získávat a sdílet data i informace v digitálním prostředí
- podporovat žáky ve využívání technologií k usnadnění pracovních postupů
- inspirovat žáky k využívání digitálních prostředků při běžných školních činnostech
- umožnit žákům rozvíjet spolupráci a komunikaci v digitálním prostředí

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ CJ-9-1-01 Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ♦ CJ-9-1-02 Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ CJ-9-2-01 Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ♦ CJ-9-2-02 Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a požadavkům učitele (classroom language) • správně používá vazbu there is, there are • umí vyjádřit schopnost nebo dovednost pomocí způsobového slovesa can • při popisu osoby vhodně používá slovesa to be a have/has got • vytváří věty oznamovací a tázací v přítomném čase prostém a průběhovém • pozná, kdy je třeba použít přítomný čas prostý a kdy 	<p>Gramatika</p> <p>Vazba there is, there are Způsobové sloveso can, can't Opakování sloves to be a have/has got Přítomný čas průběhový</p> <ul style="list-style-type: none"> • oznamovací věta • otázky • zápor • rozdíl mezi přítomným časem průběhovým a prostým <p>Přítomný čas prostý</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ opakování a rozšíření učiva ❖ příslovce četnosti <p>Řadové číslovky Otázky zjišťovací a doplňovací</p>	<p>OSV 3 – organizuje vlastní čas plánováním učení a studia</p> <p>OSV 5 – rozvíjí kreativitu při práci na projektech</p> <p>OSV 6 – vzájemné poznávání se při hrách, projektech</p> <p>OSV 8 – rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích</p> <p>EGS 1 – poznává jiné kultury, porovnává tradice a zvyky (práce na projektech)</p>

<p>volném čase a dalších osvojených tématech</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ CJ-9-2-03 Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ CJ-9-3-01 Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ◆ CJ-9-3-02 Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ CJ-9-4-01 Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ◆ CJ-9-4-02 Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat ◆ CJ-9-4-03 Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>průběhový</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná řadové číslovky • vytváří jednoduché otázky • osvojí si slovní zásobu probíraných tematických okruhů a umí ji používat v písemném i mluveném projevu • jednoduše popíše svůj byt/dům • podá základní informace o svém městě • popíše obrázek nebo fotografii člověka • hovoří o režimu dne • zná měsíce, umí napsat a správně přečíst datum • vyjmenuje běžné domácí práce • rozumí textům z učebnice • odpovídá na jednoduché otázky týkající se probíraných témat • vytváří rozhovory na daná témata • píše krátké texty/emaily na daná témata • poslouchá s porozuměním jednoduché texty z učebnice a projevy učitele 	<p>Tematické okruhy Můj dům/byt Moje město Popis osoby, oblečení Můj život</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ režim dne ◆ měsíce, datum ◆ domácí práce ◆ prázdniny, svátky v Anglii <p>Realie anglicky mluvících zemí</p> <p>Čtení Čtení s porozuměním učebnicových textů</p> <p>Mluvení Rozhovory na daná témata</p> <p>Psaní Krátké sdělení za použití jednoduchých vět na dané téma</p> <p>Poslech Poslech učebnicových nahrávek</p>	<p>MKV 1 – poznává život v jiných zemích, chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia</p> <p>MDV 5 – využívá anglický jazyk při práci na počítači a Internetu a naopak</p> <p>D – historie měst, historie cestování Vv – text popis osob v umění Čj – komunikační a slohová výchova, jazyková výchova M – čísla a početní operace Př – zvířata Fy – čas Z – realie anglicky mluvících zemí Hv - písně</p>
---	--	--	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> CJ-9-1-01 Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> CJ-9-2-01 Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> CJ-9-3-01 Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> CJ-9-4-01 Žák vyplní 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a požadavkům učitele (classroom language) umí pracovat s překladovým slovníkem <ul style="list-style-type: none"> při popisu výletu vhodně používá přítomný čas průběhový správně používá způsobové sloveso must ví, kdy se používá podmětový a kdy předmětový tvar osobních zájmen jednoduše vyjádří, co se stalo v minulosti zeptá se spolužáka, kde byl a co dělal v minulých dnech a na stejné otázky odpoví vytváří věty oznamovací a tázací v minulém čase prostém pozná, kdy je třeba použít minulý čas prostý rozumím jednoduchým textům psaným v minulém čase rozliší podstatná jména počítatelná a nepočítatelná ví, kdy použít some x any, how much x how many, a little x a few ovládá otázky s tázacím slovem how 	<p>Gramatika</p> <p>Přítomný čas průběhový</p> <ul style="list-style-type: none"> opakování a rozšíření učiva oznamovací věta otázky zápor rozdíl mezi přítomným časem průběhovým a prostým <p>Způsobové sloveso must</p> <p>Osobní zájmena v podmětu a předmětu</p> <p>Minulý čas prostý</p> <ul style="list-style-type: none"> opakování a rozšíření učiva sloveso to be pravidelná slovesa nepřavidelná slovesa <p>Počítatelná a nepočítatelná podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ a x an ☐ some x any ☐ how much x how many ☐ určitý x neurčitý člen ☐ a little x a few <p>Otázky s tázacím slovem how + přídavné jméno</p>	<p>OSV 3 – organizuje vlastní čas plánováním učení a studia</p> <p>OSV 5 – rozvíjí kreativitu při práci na projektech</p> <p>OSV 8 – rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích</p> <p>OSV 9 – rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách)</p> <p>EGS 1 – poznává jiné kultury, porovnává tradice a zvyky (práce na projektech)</p> <p>MKV 1 – poznává život v jiných zemích, chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia</p> <p>MDV 5 – využívá anglický jazyk při práci na počítači a internetu a naopak</p> <p>ČJ – komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literatura Z – britská kuchyně D – z historie dopravy Hv – písně Vv – projekty</p>

<p>základní údaje o sobě ve formuláři</p> <ul style="list-style-type: none"> • CJ-9-4-02 Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • CJ-9-4-03 Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ osvojí si slovní zásobu probíraných tematických okruhů a umí ji používat v písemném i mluveném projevu <ul style="list-style-type: none"> • sestaví krátký text o svém oblíbeném zvířeti ◆ zeptá se spolužáka, jak strávil prázdniny, a na stejné otázky odpoví ◆ mluví o svých prázdninách (písemně popíše svoje prázdniny), uvede dopravní prostředky, které použil, mluví o místech a budovách spojených s cestováním ◆ napíše pohlednici či email kamarádovi z prázdnin ◆ rozumí obsahu jídelníčku ◆ zeptá se spolužáka, co rád jí a pije ◆ se spolužákem vede řízený rozhovor na téma v restauraci či v kavárně ◆ zapíše seznam věcí, které je potřeba koupit ◆ popíše postup přípravy jídla ◆ napíše jednoduchý text o ČR ◆ rozumí textům z učebnice ◆ odpovídá na jednoduché otázky týkající se probíraných témat ◆ vytváří rozhovory na daná témata ◆ píše krátké texty/emaily na daná témata ◆ poslouchá s porozuměním jednoduché texty z učebnice a projevy učitele 	<p>Tematické okruhy</p> <p>Zvířata</p> <p>Prázdniny a volné dny</p> <ul style="list-style-type: none"> • o víkendu • naše prázdniny • problémy související s cestováním <p>Jídlo</p> <ul style="list-style-type: none"> • potraviny a nápoje • jídelníček, v kavárně, v restauraci • nákupní lístek • recepty <p>Svět</p> <ul style="list-style-type: none"> • moje země/moje město <p>Reálie anglicky mluvících zemí</p> <p>Čtení</p> <p>Čtení s porozuměním učebnicových textů</p> <p>Mluvení</p> <p>Rozhovory na daná témata</p> <p>Psaní</p> <p>Krátké sdělení za použití jednoduchých vět na dané téma</p> <p>Poslech</p> <p>Poslech učebnicových nahrávek</p>	
---	---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> CJ-9-1-01 Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> CJ-9-2-01 Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> CJ-9-3-01 Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 Žák rozumí krátkým a 	<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a požadavkům učitele (classroom language) umí pracovat s překladovým slovníkem umí stupňovat přídavná jména umí jednoduše popsat budoucnost s využitím vazby going to ví, kdy použít vazbu going to rozlišuje přídavná jména a příslovce (typ slow x slowly) zná význam způsobového slovesa have to a umí jej použít v kladných a záporných oznamovacích větách a také ve větách tázacích vytváří různé návrhy používá přítomný čas průběhový zná rozdíl mezi přítomným časem prostým a průběhovým vytváří věty oznamovací a tázací v minulém čase prostém ví, kdy se používá budoucí čas will a kdy se budoucnost vyjadřuje pomocí vazby going to osvojí si slovní zásobu probíraných tematických okruhů a umí ji používat v písemném i mluveném 	<p>Gramatika</p> <p>Stupňování přídavných jmen</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ 2. stupeň ❖ 3. stupeň ❖ as... as <p>Vyjádření budoucnosti pomocí vazby going to</p> <ul style="list-style-type: none"> kladná a záporná oznamovací věta tázací věty krátké odpovědi <p>Přídavná jména x příslovce (slow x slowly)</p> <p>Sloveso have to</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ kladná a záporná oznamovací věta ❖ krátké odpovědi ❖ tázací věty <p>Návrhy</p> <p>Přítomný čas průběhový</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ opakování a rozšíření učiva ☐ kladná a záporná oznamovací věta ☐ otázky zjišťovací a doplňovací ☐ krátké odpovědi ☐ přítomný čas prostý vs. přítomný 	<p>OSV 3 – organizuje vlastní čas plánováním učení a studia</p> <p>OSV 5 – rozvíjí kreativitu při práci na projektech</p> <p>OSV 8 – rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích</p> <p>OSV 9 – rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách)</p> <p>EGS 1 – poznává jiné kultury, porovnává tradice a zvyky (práce na projektech)</p> <p>MKV 1 – poznává život v jiných zemích, chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia</p> <p>MDV 5 – využívá anglický jazyk při práci na počítači a Internetu a naopak</p> <p>ČJ – komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literatura</p> <p>Z – realie USA, doprava ve Velké</p>

<p>jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p> <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> • CJ-9-4-01 Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • CJ-9-4-02 Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> • CJ-9-4-03 Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ popíše jednotlivé části ČR, místa oblíbená turisty, podnebí... ◆ popíše počasí v různých ročních obdobích ◆ porovná vlastnosti, kvalitu či vzhled ◆ seznámí se se základními údaji o Velké Británii a USA ◆ rozumí popisu života svého vrstevníka ◆ rozumí životopisu známé osobnosti a vyhledá v něm konkrétní informace ◆ zeptá se kamaráda, co dělal o víkendu a jak se cítil, a na stejné otázky odpoví ◆ napíše životní příběh člena rodiny, kde používá spojky so, because ◆ zeptá se spolužáka na plány do budoucna a na podobné otázky odpoví ◆ mluví o svých plánech a představách do budoucna ◆ adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích ◆ pomocí slovních spojení a vět se zapojí do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co hodlá dělat, kam půjde, nebo nabídne pomoc ◆ rozumí textům z učebnice ◆ odpovídá na jednoduché otázky týkající se probíraných témat ◆ vytváří rozhovory na daná témata 	<p>čas průběhový</p> <p>Minulý čas prostý pravidelných a nepravidelných sloves</p> <ul style="list-style-type: none"> • opakování a rozšíření učiva • kladná a záporná oznamovací věta • otázky zjišťovací a doplňovací • krátké odpovědi <p>Spojky a prostředky textové návaznosti</p> <p>Budoucí čas will</p> <p>☐ vyjádření rozhodnutí a nabídky</p> <p>Vyjádření budoucího děje pomocí going to</p> <ul style="list-style-type: none"> • opakování a rozšíření učiva <p>Tematické okruhy</p> <p>Svět</p> <ul style="list-style-type: none"> • počasí • přídavná jména • Velká Británie <p>Volný čas a zábava</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ televizní program ▪ filmové žánry <p>Rodina, sport, každodenní činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pocity a nálady <p>Cestování</p> <ul style="list-style-type: none"> • cestování do vesmíru • dopravní prostředky <p>Moje budoucnost</p>	<p>Británii</p> <p>D – The human story</p> <p>Hv – písně</p> <p>Vv – projekty</p> <p>Tv - hry</p>
---	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ píše krátké texty/emaily na daná témata ◆ poslouchá s porozuměním jednoduché texty z učebnice a projevy učitele 	<ul style="list-style-type: none"> • volba povolání <p>Reálie anglicky mluvících zemí</p> <p>Čtení Čtení s porozuměním učebnicových textů</p> <p>Mluvení Rozhovory na daná témata</p> <p>Psaní Krátké sdělení za použití jednoduchých vět na dané téma</p> <p>Poslech Poslech učebnicových nahrávek</p>	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechovéch textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

9. ročník od školního roku 2020/2021

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • CJ-9-1-01 Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechovéch textech, jsou-li 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rozumí jednoduchým pokynům a požadavkům učitele (classroom language) ◆ umí pracovat s překladovým slovníkem 	<p>Gramatika</p> <p>Minulý čas průběhový</p> <ul style="list-style-type: none"> • otázky zjišťovací a doplňovací • krátké odpovědi 	<p>OSV 3 – organizuje vlastní čas plánováním učení a studia</p> <p>OSV 5 – rozvíjí kreativitu při práci na projektech</p>

<p>pronášeny pomalu a zřetelně</p> <ul style="list-style-type: none"> • CJ-9-1-02 Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> • CJ-9-2-01 Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • CJ-9-2-02 Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • CJ-9-2-03 Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • CJ-9-3-01 Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • CJ-9-3-02 Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> • CJ-9-4-01 Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • CJ-9-4-02 Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • CJ-9-4-03 Žák reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vytváří věty oznamovací a tázací v minulém čase průběhovém ◆ rozumí popisu činnosti v minulosti ◆ pozná, kdy je třeba použít minulý čas prostý a kdy průběhový ◆ vhodně používá neurčitý a určitý člen ◆ zná význam zájmen every- /some- /any- / no- + -body / -thing ◆ sdělí, co již udělal či neudělal, zažil či ještě nezažil ◆ vytváří věty v předpřítomném čase prostém ◆ umí vhodně použít předpřítomný čas prostý ◆ sdělí, co musí či nemusí udělat ◆ sdělí, co nesmí dělat ◆ osvojí si slovní zásobu probíraných tematických okruhů a umí ji používat v písemném i mluveném projevu ◆ zeptá se kamaráda na činnosti v minulosti a v uplynulých dnech a adekvátně odpoví ◆ popíše události na obrázku ◆ popíše místnosti v domě či bytu a zařízení jednotlivých místností ◆ rozumí rozhovorům v turistickém informačním centru a v rozhovorech vyhledá konkrétní informace ◆ rozumí popisu cesty ◆ zeptá se na cestu a na podobné otázky adekvátně odpoví ◆ napíše krátký popis hlavního 	<ul style="list-style-type: none"> • minulý čas průběhový vs. minulý čas prostý <p>Neurčitý člen a/an, určitý člen the s názvy míst</p> <p>Neurčitá zájmena every- /some- /any- / no- + -body / -thing</p> <p>Předpřítomný čas prostý</p> <ul style="list-style-type: none"> • kladná a záporná oznamovací věta • otázky zjišťovací a doplňovací • krátké odpovědi • ever, never, just <p>Should / shouldn't / must / mustn't / don't have to</p> <p>Príslovce Zájmena Spojky Prostředky textové návaznosti</p> <p>Tematické okruhy</p> <p>Volný čas, každodenní činnosti</p> <p>Bydlení, domov</p> <p>Příroda a město</p> <ul style="list-style-type: none"> • místa a budovy ve městě • popis cesty <p>Společnost a její problémy</p> <p>Moderní technologie a média</p> <p>Hrdinové a hrdinky Velké Británie</p> <p>Péče o zdraví, pocity a nálady</p> <p>Pravidla ve škole</p> <p>Reálie anglicky mluvících zemí</p> <p>Čtení</p> <p>Čtení s porozuměním učebnicových textů</p>	<p>OSV 8 – rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích</p> <p>OSV 9 – rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách)</p> <p>EGS 1 – poznává jiné kultury, porovnává tradice a zvyky (práce na projektech)</p> <p>EGS 2 – seznamuje se s evropskými institucemi</p> <p>MKV 1 – poznává život v jiných zemích, chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia</p> <p>MDV 5 – využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak</p> <p>ČJ – komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literatura</p> <p>Z – reálie anglicky mluvících zemí</p> <p>D – History: the plague</p> <p>Hv – písně</p> <p>Vv – projekty</p> <p>Tv - hry</p> <p>Vkz – 4. a 5. lekce</p> <p>Př – How do we see?</p> <p>Inf – bezpečné chování na internetu</p>
--	--	--	---

	<p>města, příp. jiného města v ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vede se spolužákem rozhovor na téma bezpečného chování uživatelů internetu ◆ v textu o hrdinech a hrdinkách v dějinách Anglie najde specifické informace ◆ napíše životní příběh známé osobnosti, kde používá vhodné prostředky textové návaznosti a text vhodně člení a organizuje ◆ rozumí obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného dialogu, který se týká zdravotních potíží vrstevníka ◆ popíše běžná, lehká onemocnění a zdravotní potíže a uvede, jak se lidé cítí ◆ rozumí textu, který se týká pravidel chování žáků ve škole, a najde v něm konkrétní informace ◆ foneticky správně čte texty přiměřeného rozsahu ◆ rozumí textům z učebnice ◆ odpovídá na jednoduché otázky týkající se probíraných témat ◆ vytváří rozhovory na daná témata ◆ píše krátké texty/emaily na daná témata ◆ poslouchá s porozuměním jednoduché texty z učebnice a projevy učitele 	<p>Mluvení Rozhovory na daná témata</p> <p>Psaní Krátké sdělení za použití jednoduchých vět na dané téma</p> <p>Poslech Poslech učebnicových nahrávek</p>	
--	---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Možné evaluační nástroje

- ❖ slovní zásoba – doplňování slov do vět, jednoduchý popis obrázků, kreslicí diktáty, testy
- ❖ gramatika – jednoduché didaktické testy, které prověřují osvojení jednotlivých gramatických jevů
- ❖ komunikace – rozhovory a inscenace rozhovorů – hodnotíme výslovnost, schopnost reagovat na susedovy otázky, necháme žáky, aby se vzájemně opravovali
- ❖ čtení – připravujeme a hodnotíme texty se známou slovní zásobou, porozumění hodnotíme prostřednictvím otázek, řešením problémů vyplývajících z textu
- ❖ rozbor a hodnocení projektů
- ❖ rozbor samostatných prací žáka
- ❖ hodnocení jednotlivce, celou skupinu, necháme je ohodnotit navzájem

Možné formy a metody práce

práce v učebně, práce v počítačové učebně, práce ve skupinách - dva a více žáků ve skupině, práce v domácím prostředí – domácí úkoly, projekty
práce s učebnicí a pracovním sešitem, práce na PC, rozhovory ve dvojicích a menších skupinách, doplňování textů, hry s obrázky, křížovky, doplňovačky, skládky, soutěže, hry, poslech – reprodukce slyšeného slova, doplňování podle poslechu, čtení s porozuměním – texty s odpovídající slovní zásobou, doplňování jednoduchých textů, projekty

5.2.3 Další cizí jazyk - NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět další cizí jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Další cizí jazyk. Je vyučován v 7.-9. ročníku po 2 hodinách týdně, ve školním roce 2014/2015 je vyučován v 9. ročníku 3 hodiny týdně. Žákům nabízí osvojení základů německého jazyka. Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, proto je kladen důraz na dialogy, čtení a poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní.

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce předmětu je využívána i počítačová učebna a třídy s interaktivními tabulemi a další podnětná prostředí.

Výchovně vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáka k poznání smyslu učení se německému jazyku
- autonomní učení – uvědomělost přípravy, protože budu cizí jazyk potřebovat
- sebehodnocení
- práce s chybou v Nj – nechápat chybu jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení

Kompetence k řešení problémů

- uplatnění získaných dovedností k řešení jakéhokoliv problému, kde je nutná znalost cizího jazyka
- orientace žáka v cizím jazykovém prostředí (zeptat se na cestu, porozumět odpovědi, zakoupení jízdenky, telefonování,..)
- uplatnění intuice, fantazie, kreativity a improvizace při řešení problémů
- situační hry – reálné i nereálné situace
- zpracování projektů

Kompetence komunikativní

- vést žáky k aktivnímu používání německého jazyka v běžných situacích každodenního života
- rozšiřování slovní zásoby
- reagovat na slyšené i psané – povely, pokyny, úkoly
- neverbální komunikace
- dovednost argumentace

Kompetence sociální a personální

- vést žáka ke spolupráci ve skupině a k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- týmová spolupráce, práce ve dvojicích i skupinách
- budování sebevědomí
- pozorování jiných zvyků, vztahů v cizích zemích (realie)

Kompetence občanské

- zodpovědné plnění zadaných úkolů, zodpovědnost za sebe sama i za skupinu
- tolerance odlišnosti
- poznávání společných prvků v dějinách
- vztah k životnímu prostředí jako téma

Kompetence pracovní

- CJ jako prostředek komunikace při plnění úkolů
- práce se slovníkem
- prezentace výsledků vlastní práce a práce skupiny
- orientace v učebnici
- vyhledávání informací potřebných pro splnění zadaného úkolu

Kompetence digitální

- umožnit žákům využívat v učebním procesu digitální zařízení a technologie
- učit žáky získávat a sdílet data i informace v digitálním prostředí
- vést žáky k dosažení kvalitních výsledků za pomoci digitálních prostředků
- umožnit žákům rozvíjet spolupráci a komunikaci v digitálním prostředí
- podporovat, aby nabyté vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty vedly k zodpovědnému a bezpečnému využití digitálních technologií

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>☐ DCJ-9-1-01 Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p> <p>☐ DCJ-9-1-02 Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>☐ DCJ-9-4-02 Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>☐ DCJ-9-1-03 Rozumí základním informacím v krátkých</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Napodobuje správnou výslovnost ♦ Rozumí pokynům v průběhu vyučování a pohotově na ně reaguje ♦ Píše správně jednotlivá slova, dokáže srozumitelně vyslovovat ♦ Jednoduché vyprávění podle obrázků – přiřazuje text k obrázkům, fotografiím ♦ Písemně sdělí základní informace o sobě, škole, koníčcích ♦ Dokáže reprodukovat obsah jednoduchého textu (s pomocí obrázků) ♦ Poslouchá s porozuměním jednoduché texty z učebnice ♦ Vyhledá neznámá slovíčka ve dvojjazyčném slovníku 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ☐ Nácvič správné výslovnosti- specifické problémy českých mluvčích (redukované e, výslovnost s přídechem u p,t,k,samohlásky o,u,ö,ü, rozdíl mezi českým e: a německým ä ☐ Výslovnost: větná melodie, větný a slovní přízvuk, otázky ☐ Abeceda, pozdravy v německy mluvících zemích, dny v týdnu, čísla do 1000, německá dívčí, chlapecká a zvířecí jména, hláskování jmen ☐ Osobní zájmena a vykání ☐ Pravidelná slovesa v přítomném čase ☐ Otázky a odpovědi na W (Wie heißt du? Wo wohnst du?..) ☐ Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět - věta oznamovací (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ☐ Sloveso sein v přítomném čase ☐ Otázky a odpovědi, jednoduchý dotazník, vyprávění, týkání, 	<p>EGS 1- naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice v německy mluvících zemích</p> <p>MDV 1 – formování základů správného verbálního projevu – fonetika jako jeden z důležitých prostředků komunikace</p> <p>OSV 2 – já jako zdroj informací o sobě, seberealizace</p> <p>MDV 2 – první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce</p> <p>OSV 7 - mezilidské vztahy,tolerance</p> <p>OSV 8 – komunikace v různých situacích,dovednosti pro sdělování verbální i neverbální</p> <p>OSV 10 – parta, pozitivní i negativní stránky, využití volného času</p> <p>MKV 1 – tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, odlišných názorů a zájmů</p> <p>MKV 4 – multikulturalita jako</p>

<p>poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ DCJ-9-2-01 Zapojí se do jednoduchých rozhovorů ☐ DCJ-9-3-01 Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ☐ DCJ-9-3-02 Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ☐ DCJ-9-2-02 Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ DCJ-9-2-03 Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ☐ DCJ-9-3-03 Rozumí krátkému 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Pochopí obsah jednoduché konverzace (pomalé tempo, pečlivá výslovnost) ♦ Sám vytváří krátké jednoduché rozhovory, hovoří o sobě, škole ♦ Reaguje na jednoduché otázky ♦ Vyplní jednoduchý dotazník ♦ Sdělí základní údaje o sobě, své rodině a kamarádech (věk, tel. číslo) ♦ Hovoří o svém oblíbeném zvířeti ♦ Reaguje na jednoduché otázky ♦ Sestaví svůj rozvrh hodin ♦ Hovoří o škole, oblíb. předmětech ♦ Sám vytváří jednoduché rozhovory, hovoří o sobě, škole, zvířeti ♦ Sestaví svůj rozvrh hodin ♦ Orientuje se ve dvojjazyčném slovníku, vyhledaná slovíčka používá v rozhovorech i vlastních textech 	<p>vykání, souhlas, nesouhlas, zápor nein a nicht, otázky zjišťovací a doplňovací</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Sloveso haben v přítomném čase ☐ Realie: základní seznámení s Německem, Rakouskem a Švýcarskem ☐ Slovní zásoba- žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ☐ Práce se slovníkem ☐ Osobní zájmena, sloveso v přítomném čase, představení sebe sama, členů rodiny, krátké vyprávění o rodině ☐ Vazba ich mag, vazba von, základní prostorová orientace ☐ Členy určité a neurčité (der, die, das , ein, eine, ein), předložky in, aus ☐ Záporné zájmeno kein ☐ 4. pád podst. jmen v čísle jednotném (se členem určitým, neurčitým) • Časování pravidelných sloves a slovesa haben a sein v přítomném čase ve všech osobách • Projekt: Mein Lieblingstier • Opakování slovní zásoby a probrané gramatiky ☐ Časové údaje, denní doby, dny v týdnu, denní režim, předložky um, von, bis, am 	<p>prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p> <p>MDV 4 vyprávění jako základ mediálního sdělení, zpracování témat formou projektů, prezentace</p> <p>Čj – internacionalismy, jména a příjmení v češtině, slova převzatá z jiných jazyků</p> <p>Z – země, ve kterých se mluví německy</p> <p>Ov – organizace času v průběhu týdne, koníčky, využití volného času</p> <p>Př – zvíře jako domácí mazlíček, popis zvířete</p>
--	---	---	---

<p>jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>☐ DCJ-9-4-01 Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Doplní formulář o sobě dle zadaného vzoru ◆ Napíše krátký e-mail o škole ◆ Na základě zadaného textu doplní formulář i o dalších osobách ◆ Napíše krátké jednoduché vzkazy a stručná sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Názvy školních předmětů, rozvrh hodin ☐ Způsobové sloveso können <ul style="list-style-type: none"> ☐ Slovesa s odlučitelnou předponou, např. fernsehen, mitkommen ☐ Slovesa se změnou kmenové samohlásky (fahren, lesen, sehen, sprechen) ☐ Přivlastňovací zájmena mein, dein, přivlastňování s pomocí – s ☐ Základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování ☐ Typy vět – věta jednoduchá, pořádek slov ve větě, otázka ☐ Jednoduchá sdělení- adresa, blahopřání, omluva, žádost ☐ Tematické okruhy: domov a škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata jako domácí mazlíčci ☐ Reálie německy mluvících zemí ☐ Slovní zásoba: žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, pracují se slovníkem 	
--	---	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

DCJ-9-1-01p Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-4-02p Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

DCJ-9-1-03p Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)

Rozumí jednoduchým pokynům učitele

DCJ-9-2-01p Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-3-02p Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

DCJ-9-2-02p Sdělí své jméno a věk

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ☐ DCJ-9-1-01 Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a pečlivou výslovností, a reaguje na ně ☐ DCJ-9-2-03 Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samého, rodiny, školy, volného času a osvojovaných témat ☐ DCJ-9-1-03 Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat ☐ DCJ-9-4-02 Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Hovoří o svých koníčcích ♦ Popíše koníčky svých kamarádů (Eva hört Musik. Das ist ihr Hobby.) ♦ Popíše své činnosti během týdne ♦ Domluví si telefonicky program ve volném čase (Kommst du mit?) ♦ Odmítne navržený program (Ich habe leider keine Zeit.) ♦ Napíše jednoduchý e-mail o sobě ♦ Přiřadí jednotlivé koníčky k obrázkům ♦ Popíše obrázek nebo fotografii ♦ Hovoří o rodině, o povoláních (Was ist dein Vater von Beruf?) ♦ Hovoří jednoduchým způsobem o svém vysněném povolání 	<ul style="list-style-type: none"> • Opakování slovní zásoby a gramatiky ze 7. ročníku • Částečné zdokonalování správné výslovnosti • První pokusy o kreativní psaní a samostatný písemný projev včetně písemné elektronické komunikace • Základní informace o Vídni • Projekt: Mein Hobby • Oslavy, svátky, pozvánka na oslavu, rok, roční období, měsíce • Předložka in ve 3. pádě, množné číslo podstatných jmen, předložky im a um v časových údajích, předjatý podmět es • Věta a její správná intonace, 	<p>EGS 1- naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice v německy mluvících zemích EGS 2 – naše vlast a Evropa OSV 1 – rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</p> <p>OSV 7- péče o dobré vztahy OSV 8 – komunikace v různých situacích, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální MkV 4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p>

<p>školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ DCJ-9-3-03 Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci ❑ DCJ-9-2-01 Zapojí se do jednoduchých rozhovorů ❑ DCJ-9-2-02 Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sdělí, že někdo něco má, kupuje ◆ Dokáže vyjádřit své přání ◆ Vytváří rozhovory na téma nakupování ◆ Hovoří o cenách a kapesném ◆ Popíše svůj pokoj (podle obrázku) ◆ Hovoří o domácích činnostech ◆ Pojmenuje své pocity ◆ Popíše svůj pokoj snů ◆ Rozumí jídelnímu lístku ◆ Objedná si jídlo v restauraci ◆ Řekne, co jí nejraději ◆ Dokáže krátce mluvit o stravovacích zvyklostech v německy mluvících zemích a u nás, porovnává je ◆ Sám vytváří krátké rozhovory o stravovacích zvyklostech 	<p>intenzivní práce s globálním poslechem a porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozvánka na oslavu narozenin • Přivlastňovací zájmena v 1. pádě, přivlastňování pomocí – s • Podstatná jména (názvy povolání) • Projekt Meine Familie • Vazba ich möchte, slovosled ve větě se způsobovým slovesem • Slovesa se změnou kmenové samohlásky (essen, treffen) • Opakování slovní zásoby a gramatiky • Předložky se 3. pádem • Procvičování správné výslovnosti b/p – g/k, d/t • Způsobové sloveso müssen • Imperativ • Projekt Mein Traumzimmer • Nulový člen • Kladná odpověď na zápornou otázku (doch) • Neurčitý podmět man • Správná výslovnost dlouhého o/u • Tematické okruhy: koníčky, škola, nákupy, jídlo • Slovní zásoba: žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, pracují se slovníkem 	<p>Ov + Vkz: koníčky, využití volného času, organizace času, rok, měsíce, roční období, tradice a svátky</p> <p>I: úvod do písemné elektronické komunikace</p> <p>Porovnání němčiny a češtiny: nejčastější vazby při popisu koníčků – hrát na kytaru, jezdit na kole</p> <p>Ov: domov a rodina, uspořádání bytu</p>
--	---	---	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

DCJ-9-1-01p Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-03p Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)

Rozumí jednoduchým pokynům učitele

DCJ-9-4-02p Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

DCJ-9-2-01p Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p Sdělí své jméno a věk

9.ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ☐ DCJ-9-1-01 Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně ☐ DCJ-9-2-01 Zapojí se do jednoduchých rozhovorů ☐ DCJ-9-3-02 Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ☐ DCJ-9-3-03 Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci ☐ DCJ-9-2-03 Odpovídá na jednoduché otázky týkající se 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Reaguje na pokyny učitele používané ve výuce ♦ Hovoří o aktivitách ve volném čase, plánuje své volnočasové aktivity s ohledem na roční období ♦ Napíše e-mail o aktivitách žáků ♦ Vytváří jednoduché rozhovory na téma můj volný čas ♦ Odpovídá na jednoduché otázky týkající se činností ve volném čase ♦ Obměňuje rozhovory ♦ Najde informace v novinových inzertech ♦ Hovoří jednoduchým způsobem o lidském těle, zdraví, oblečení ♦ Popíše sám sebe ♦ Popíše osobu podle obrázku nebo fotografie 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Opakování slovní zásoby a gramatického učiva předchozího ročníku ☐ Zápor s nicht nebo kein ☐ Časové předložky im, am, um ☐ Způsobové sloveso wollen ☐ Větný rámec ☐ Projekt Meine Freizeit ☐ Množné číslo podstatných jmen, především plurál s –n ☐ Osobní zájmena ve 4. pádě ☐ Názvy částí těla ☐ Vánoce v německy mluvících zemích ☐ Souřadná souvětí (spojka deshalb) ☐ Čas minulý – préteritum pomocných sloves sein a haben ☐ Časové údaje v minulosti 	<p>OSV 1 – rozvoj schopností poznávání, cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 8 – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, žádost)</p> <p>EGS 1 – život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy</p> <p>EGS 2 – životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</p> <p>MKV 4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p> <p>VkZ – efektivní plánování volného času, zdravý životní styl</p> <p>Z – země, ve kterých se mluví německy, orientace na mapě, některá velká města</p>

<p>jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ DCJ-9-1-02 Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ☐ DCJ-9-4-03 Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení ☐ DCJ-9-3-01 Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ☐ DCJ-9-4-02 Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ DCJ-9-2-02 Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Podle poslechu určí osoby na obrázku ◆ Vytvoří rozhovor na téma móda a oblékání ◆ Pozve kamaráda na oslavu ◆ Napíše jednoduchou pozvánku na oslavu svých narozenin ◆ Napíše blahopřání ◆ Porozumí textu, který popisuje narozeninový den ◆ Orientuje se ve městě (dle plánu) ◆ Popíše a jednoduchým způsobem vysvětlí cestu ◆ Reaguje na otázky týkající se poslechu ◆ Popíše svou cestu do školy ◆ Zeptá se na cestu ◆ Podá informaci, hovoří o svém městě, bydlišti ◆ Vytvoří plakát o svém městě ◆ Naplánuje cestu ◆ Hovoří o svých plánech na prázdniny ◆ Hovoří o minulosti, vypráví o zážitcích z prázdnin ◆ Napíše pohlednici z prázdnin 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Procvičování správné výslovnosti dlouhých samohlásek a, ä, e, i ☐ Výslovnost: Ich-Laut, Ach – Laut ☐ Vazba es gibt ☐ Předložky se 3. pádem ☐ Názvy dopravních prostředků ☐ Stažené tvary (předložka se členem ve 3. pádě) ☐ Minulý čas složený (perfektum) sloves pravidelných, s pomocným slovesem haben ☐ Perfektum nepravidelných sloves (sehen, fahren, essen) ☐ Perfektum sloves s pomocným slovesem sein ☐ Výslovnost -ng ☐ Tematické okruhy: obec, dopravní prostředky, příroda, počasí, roční období ☐ Velikonoce v německy mluvících zemích ☐ Další reálie německy mluvících zemí ☐ Slovní zásoba: žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, pracují se slovníkem ☐ Opakování slovní zásoby a gramatiky 	<p>OV – porovnání známek a prázdnin v českých školách a ve školách v německy mluvících zemích</p>
--	---	--	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

DCJ-9-1-01p Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-2-01p Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-3-02p Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

DCJ-9-1-02p Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-4-02p Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

DCJ-9-2-02p Sdělí své jméno a věk

Možné evaluační nástroje

- Slovní zásoba – doplňování slov do vět, jednoduchý popis obrázků, kreslicí diktáty, testy
- Gramatika – jednoduché didaktické testy, které prověřují osvojení jednotlivých gramatických jevů
- Komunikace – rozhovory, inscenace rozhovorů – hodnotíme výslovnost, schopnost reakce na susedovy otázky, žáci se vzájemně opravují
- Čtení – připravujeme a hodnotíme texty se známou slovní zásobou, porozumění hodnotíme prostřednictvím otázek, řešením problémů vyplývajících z textu
- Rozbor a hodnocení projektů, rozbor samostatných prací žáka
- Hodnocení jednotlivce, celé skupiny, žáci se hodnotí navzájem

Možné formy a metody práce

Formy práce: práce v učebně, práce v počítačové učebně, práce ve skupinách, práce v domácím prostředí, práce s interaktivní tabulí

Metody práce: práce s učebnicí a pracovním sešitem, práce se slovníkem, práce na počítači, s internetem, práce s mapou, plánem, schématem, rozhovory ve dvojicích i menších skupinách, doplňování textu, popis obrázku, křížovky, doplňovačky, skládačky, soutěže, hry, poslech – reprodukce slyšeného slova, doplňování textu podle poslechu, čtení s porozuměním - texty s odpovídající slovní zásobou, doplňování jednoduchých textů, projekty a jejich prezentace

5.2.4 MATEMATIKA

Výchovně vzdělávací strategie

Předmět je založen na aktivních činnostech, důležitých pro užití matematiky v reálných situacích. Žáci v něm získávají vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Postupně si osvojují a chápou základní myšlenkové postupy, pojmy matematiky, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Získané dovednosti umožňují aplikovat matematiku ve všech vzdělávacích oblastech. Tematické okruhy jsou obsaženy ve všech ročnících vždy v konkrétním učivu.

❖ Číslo a početní operace

V návaznosti na tematický celek Číslo a početní operace na 1. stupni ZŠ si žák rozšiřuje číselný obor přirozených čísel na obor čísel celých, racionálních a analogicky si v těchto oborech osvojuje početní operace. Důraz je kladen na osvojení dovednosti provádět operaci a schopnost operaci propojit s reálnou situací.

V souvislosti s rozšiřováním číselných oborů žák získává dovednost odhadovat a zaokrouhlovat s danou přesností, užívat různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část, řešit situace vyjádřené poměrem, pracovat s měřítky map a plánů, řešit aplikační úlohy na procenta. Významnou úlohu pro potřeby dalšího vzdělávání, ale i pro matematizaci reálných situací, má pojem proměnná. Žák se zabývá obecnými formulacemi, zápisy, vzorci, rovnicemi atd. a na různé úrovni uplatňuje znalost základů algebry, práci s výrazy a proměnnou. Žák se učí efektivně využívat výpočetní techniku pro školní práci i praxi mimo ni.

❖ Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák pozoruje a rozpoznává různé jevy, jejich změny a závislosti jako projevy praktického života a dochází k pochopení vzájemných vztahů. Žák závislosti zkoumá prostřednictvím tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruuje, vyjadřuje matematickým zápisem nebo je modeluje. Zkoumáním těchto vztahů a závislostí směřuje k vyvození a pochopení pojmu funkce. Významné místo v tomto tematickém celku má pro názorné přiblížení učiva (práce s tabulkou, konstrukce grafů, proměna grafu aj.) využití vhodného počítačového softwaru. Pro potřeby nejen dalšího studia, ale i běžného života má učivo v aplikačních úlohách neopomenutelné místo, a to včetně základů goniometrických funkcí.

Vzdělávací oblast tohoto celku otevírá ideální cestu k uplatňování mezipředmětových vztahů se vzdělávací oblastí Informační a komunikační technologie, s přírodovědnými předměty, dále pak k tvořivé činnosti a experimentování žáka.

❖ Geometrie v rovině a prostoru

Základní představy žáka o geometrických obrazcích a tělesech jsou rozšiřovány a prohlubovány. Žák určuje a znázorňuje geometrické útvary, popisuje je slovně a geometricky modeluje reálné situace. Řeší geometrické úlohy, počítá obsahy a obvody rovinných obrazců, povrchy a objemy těles. Poznává a užívá základní vztahy mezi rovinnými obrazci (shodnost, podobnost).

Obsahem učiva je i osvojení si vztahů mezi rovinnými útvary, poznání a využívání metrických vlastností v rovině. Osvojené poznatky a vztahy jsou využívány pro řešení jednoduchých konstrukčních úloh a úloh z běžné životní praxe.

Významné místo v realizaci tohoto tematického celku má utváření správných dovedností a návyků při rýsování, užívání správných a vhodných rýsovacích pomůcek a formování celkového grafického projevu žáka. Důraz je kladen i na správné, přesné a odborné vyjadřování, užívání matematické symboliky a dodržování algoritmů řešení (např. konstrukční úlohy).

❖ **Aplikační úlohy a problémy**

Úlohy tohoto typu jsou nedílnou součástí všech předcházejících tematických celků v průběhu celého základního vzdělávání v matematice a realizují se průběžně v každé vyučovací hodině.

Žák se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života s využitím všech osvojených matematických poznatků a dovedností. Osvojuje si obecný algoritmus řešení: analyzovat a pochopit úlohu a problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrt, odhad, problém matematizovat, řešit a výsledek ověřit a konfrontovat s reálnou situací.

Při řešení úloh žák využívá prostředky výpočetní techniky i některé další pomůcky. Příležitost dostávají i žáci, kteří mají dílčí nedostatky v numerickém počítání nebo v kvalitě rýsování.

Do tohoto tematického celku včleňujeme také okruh učiva z oblasti finanční matematiky.

Časová dotace: 4 hodiny týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce matematiky je využívána počítačová učebna a třídy s interaktivními tabulemi, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže a programy podporující zájem žáků o matematiku (výstavy, exkurze apod.). K rozvíjení matematické gramotnosti napomáhají i zájmové útvary.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Při výuce matematiky dochází hlavně k rozvoji logického myšlení, k rozvoji paměti a pracovních návyků. Žáci se rovněž učí vyhledávat a třídit informace a nacházet vztahy a souvislosti mezi nimi. Operují také se symboly, znaky, grafy, diagramy a schémata, což je připravuje na obdobné operace používané v běžném životě.

- umožnit žákům pracovat individuálně nebo ve skupinách a při všech činnostech rozvíjet logické myšlení a rozumně postupovat při řešení problémů (dosahujeme toho především řešením úsudkových úloh, a to průběžně od nejnižších ročníků)
- nechat žáky hovořit o problému, samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky vyhledávat a třídit informace, rozlišovat podstatné od nepodstatného, nalézat souvislosti, navrhnout různé způsoby řešení, vyvozovat hypotézy a konečné závěry
- vést žáky k osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- používat pomůcky, modely, reálné materiály (tiskoviny, propagační materiály, plakáty), aby žáci dokázali postupným získáváním matematických znalostí tyto analyzovat, třídit, porovnávat své výsledky a závěry dál používat pro své učení
- postupně vést žáky k přesnému a stručnému vyjadřování, užívání matematického jazyka i symboliky, k provádění rozborů a stručných zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- získávat číselné údaje měřeními reálnými měřidly, prováděním odhadů, zaokrouhlováním, studiem a vyhodnocováním tabulek, grafů a diagramů
- při řešení úloh hledat podobnosti a odlišnosti a vést žáky k efektivnímu učení
- nechat žáky vysvětlovat objevené závislosti a pravidla, klást si navzájem otázky, odpovídat, přemýšlet o praktickém využití učiva
- prakticky poznat a ve vztahu s fyzikou porozumět hlavním jednotkám fyzikálních veličin, se kterými se v matematice setkávají
- upozorňovat žáky na postupy a učivo, které znají z nižších ročníků, z výuky jiných předmětů, z vlastních pozorování, z praktického života, vytvářet návaznosti v učivu (na základě užívaných metod výuky organizovat a řídit proces vlastního učení)
- vést žáky k sebehodnocení, aby si každý uvědomoval, které učivo ovládá, co sám dokáže vyřešit, co si dokáže samostatně ověřit, aby to, co chápe a umí, dovedl předávat druhým a sám věděl, co si z předávaných poznatků potřebuje doplnit (práce s chybou)

Kompetence k řešení problémů

Matematika využívá řešení úloh, které mají často charakter problémových situací a umožňují žákům objevovat a volit různé postupy řešení. Dbáme na to, aby výuka matematiky byla pokud možno co nejvíce názorná, praktická, založená na dobrém porozumění učivu všemi žáky.

O každém předloženém problému s žáky hovořit, kde je to možné, nechat žáky provést nákres, situaci vymodelovat – umožnit jim postupně si osvojovat vhodné metody zobrazování řešených situací

- problémy důkladně rozebrat – hledat podobnosti v reálném světě, formulovat podstatu problému, popřípadě identifikovat informace chybějící pro řešení problému nebo vyloučit informace nadbytečné a teprve poté navrhnout způsoby a možnosti řešení
- dát žákům prostor pro vhodné pojmenování problému
- o každém předloženém problému s žáky hovořit, kde je to možné, nechat žáky provést nákres, situaci vymodelovat – umožnit jim postupně si osvojovat vhodné metody zobrazování řešených situací
- dát žákům prostor pro vhodné pojmenování problému
- učit žáky nevzdávat se při prvním nezdaru, učit je hledat pomoc v učebnicích (zopakováním učiva) nebo dalších materiálech, a to ve vzájemné spolupráci se spolužáky, s učitelem, i doma v rodině
- naučit žáky identifikovat chybu a hledat variantní cesty k jejímu odstranění
- nechat žáky samostatně vyhledávat, zkoumat a vyhodnocovat různé grafické prezentace problémů a závislostí
- umožnit žákům využívat vhodných pomůcek, nástrojů a technických zařízení k vyhledávání informací a řešení problémů (internet, výpočetní technika)
- ověřovat správnost řešení prakticky a osvědčené postupy aplikovat při řešení podobných nebo nových situací
- nastolovat problémové situace tak, aby bylo možné poznání metody řešení uplatnit i v jiných (nematematických) oblastech jejich vzdělání
- rozvíjet kombinatorické a logické myšlení, nechat žáky obhajovat vlastní závěry a rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Pro rozvíjení této klíčové kompetence jsou v předmětu matematika ideální možnosti, neboť samo činnostní učení vyžaduje neustálou komunikaci, a to jak mezi žáky navzájem, tak mezi žáky a učitelem.

- vyjadřovat svoje názory (např. formou domněnek), navrhnout různé možnosti řešení, hledat argumenty pro jejich zdůvodnění
- popisovat a matematizovat reálné situace při práci s pomůckami, dotazovat se na vzniklé nejasnosti, komunikovat se spolužáky a sledovat jejich závěry
- porovnávat svoje výsledky řešení se závěry spolužáků, argumentovat, obhajovat své způsoby řešení, poučit se od druhých, naslouchat upřesnění učitele
- postupně poznávat odborný matematický jazyk a provádět správné matematické zápisy
- osvojovat si dovednost převádět matematické znaky a symboly do slov běžného jazyka a postupně se učit logickému a přesnému vyjadřování
- rozvíjet komplexní pohled na daný problém, vidět souvislost mezi reálnou situací a jejím formalizovaným popisem
- rozumět různým typům záznamů v pracovních materiálech a učebnicích, vybrané způsoby záznamů používat při zpracování svých závěrů

Kompetence pracovní

Tato kompetence se rozvíjí v matematice zvláště v součinnosti s praktickými činnostmi a výtvarnou výchovou, a to především

- měřením veličin, zaokrouhlováním hodnot, porovnáváním, získáváním a tříděním dat, kdy se žáci přibližují k běžně užívaným postupům
- rozvíjení zručnosti, prostorové představivosti a tvůrčí fantazie při výrobě didaktických pomůcek z různých materiálů a při práci s modely
- čtením a rýsováním výkresů a schémat, které vedou k osvojování a rozvíjení technické gramotnosti
- tvorbou náčrtů a přesným rýsováním, zdokonalujícím žáky v preciznosti práce
- na základě řešení aplikačních a praktických úloh využívají získané zkušenosti a znalosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy pro budoucnost
- umožněním žákům racionálně poznávat své schopnosti a činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence sociální a personální

Tato kompetence je utvářena průběžně od samého začátku výuky matematiky, kdy systematicky podporujeme a rozvíjíme sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti a vytváříme tak předpoklady pro zdravý sociální vývoj. Žákům umožňujeme průběžně komunikovat, doplňovat se, spolupracovat. Individuální práci žáka při řešení složitějších matematických úloh často střídáme s prací ve dvojicích či skupinovou prací. Některé postupy a metody jsou pro skupinové činnosti přímo koncipovány a spolupráci žáků vyžadují.

- podílet se společně s učitelem na vytvoření pravidel pro práci ve skupině
- při práci ve dvojicích nebo skupinách převzít určitou roli, za kterou každý sám zodpovídá
- přispívat k diskusi při řešení úkolu v malé skupině i v kolektivu třídy
- podílet se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, žáky přitom vedeme k ohleduplnosti a k uznávání druhých, k poskytnutí rady nebo pomoci druhému při společné práci
- spolupracovat při řešení problémových a aplikovaných úloh, kdy žáci vyjadřují situace z běžného života a následně využívají nabytých dovedností v praxi (žáci tak docházejí k poznávání možností a významu matematiky pro praktický život a skutečnosti, že ke správnému výsledku lze dospět různými způsoby)
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, docházet ke správným závěrům a ústně i písemně vyjadřovat své názory, obhajovat svůj způsob řešení
- postupně poznávat význam studia matematiky pro porozumění globálním souvislostem a multikulturním pohledům na naši civilizaci

Kompetence občanská

- rozvíjením důvěry ve vlastní schopnosti a poznáváním svých možností (např. při řešení úloh)
- vedením žáka k soustavné sebekontrolě, a to při každém kroku v celém postupu řešení
- postupným rozvojem systematickosti, vytrvalosti, přesnosti žáků
- získáním dovednosti vyslovovat hypotézy na základě vlastní zkušenosti, dříve získaných znalostí, prováděním pokusů, měřeními a ověřováními nebo vyvracením získaných poznatků a výsledků

Kompetence digitální,

- vedením žáka k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů,
- motivovat žáka k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru),
- klást důraz na používání kalkulátoru, např. při provádění kontroly odhadů,
- zapojování do řešení úloh a problémů i digitální technologie, porovnávání využití tradičních a digitálních prostředků
- využívání digitálních pomůcek při modelování matematických situací a řešení matematických úloh i problémů a volit efektivní postupy,
- nabízet příležitosti k tomu, aby žáci navrhovali vlastní statistická šetření v oblastech jejich zájmů, posuzovali získaná data, výsledky prezentovali, zobecňovali a diskutovali o metodách a výsledcích.

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Aritmetika- opakování a upevnění učiva z 1. stupně	
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ žák znázorňuje, porovnává a zaokrouhluje přirozená čísla ♦ dovede přirozená čísla počítat, 	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazení, porovnávání, zaokrouhlování přirozených čísel • operace s přirozenými čísly 	OSV 1 - rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti a zapamatování)

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ odčítat, násobit a dělit ♦ správně volí početní výkony při řešení slovních úloh 	<p>(sčítání, odčítání, násobení, dělení)</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy 	OSV 4 - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)
		Desetinná čísla	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-1-01 provádí početní operace s desetinnými čísly ☐ M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla ♦ provádí početní operace s desetinnými čísly ♦ převádí jednotky délky, hmotnosti, obsahu ♦ v úlohách z praxe využívá matematické úsudky 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnávání, zaokrouhlování desetinných čísel • operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení), písemné algoritmy • úlohy z praxe: převody jednotek, • slovní úlohy 	<p>OSV 9 - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení</p> <p>F – převody jednotek délky, hmotnosti a obsahu</p>
		Dělitelnost přirozených čísel	
☐ M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> ♦ užívá znaky dělitelnosti ♦ pozná prvočíslo, číslo soudělné, nesoudělné ♦ číslo složené rozloží na součin prvočísel ♦ umí určit největší spol. dělitel a nejmenší spol. násobek ♦ využívá znalostí o přirozených číslech ve slovních úlohách 	<ul style="list-style-type: none"> • znaky dělitelnosti • prvočísla, číslo složené, číslo soudělná a nesoudělná • rozklad čísla na prvočinitele • násobek, dělitel, nejmenší spol. násobek, největší spol. dělitel • slovní úlohy 	OSV 10 - vyhledává a samostatně řeší problém - zvládá učební problémy vázané na látku předmětů
		Geometrie - opakování a upevnění učiva z 1. stupně	
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí rovnoběžky a kolmice • načrtne a sestrojí rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ žák pozná, narýsuje a popíše základní geometrické útvary ♦ provádí jednoduché konstrukce (kolmice, rovnoběžky, čtverec, obdélník) ♦ určuje délku úsečky měřením, rýsuje úsečky dané velikosti, užívá základní jednotky délky ♦ určuje obvod čtverce a obdélníku, ♦ dovede vyznačit $1\text{ cm}^2, 1\text{ dm}^2$ ve 	<ul style="list-style-type: none"> • bod, přímka, polopřímka, úsečka • jednoduché konstrukce: rovnoběžky, kolmice • délka úsečky, měření, jednotky délky • rovinné obrazce: znázornění, rozlišování, jednoduché 	<p>OSV 4 - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)</p> <p>OSV 8 - využívá efektivní strategii a asertivní komunikaci</p> <p>OSV 9 - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu,</p>
☐ M-9-3-04 odhaduje a vypočítává			

obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	<ul style="list-style-type: none"> ◆ čtvercové sítě, umí znázornit 1 m² ◆ pomocí čtvercové sítě určuje obsah čtverce a obdélníku, rozlišuje a užívá základní jednotky obsahu 	<p>konstrukce a náčrty (čtverec, obdélník)</p> <ul style="list-style-type: none"> • obvod a obsah čtverce a obdélníku, základní jednotky obsahu 	dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenek)
		Úhel a jeho velikost	
☐ M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	<ul style="list-style-type: none"> ◆ žák pozná, narýsuje a popíše úhel, určí velikost úhlu měřením, rýsuje úhel dané velikosti ◆ určí typy a druhy úhlů, používá vlastností dvojic úhlů vedlejších a vrcholových, střídavých a souhlasných ◆ provádí jednoduché konstrukce: přenesení úhlu, osa úhlu, vzdálenost bodu od přímky 	<ul style="list-style-type: none"> • úhel, velikost úhlu, určení velikosti úhlu měřením a výpočtem • typy a druhy úhlů • jednoduché konstrukce: osa úhlu, přenesení úhlu, vzdálenost bodu od přímky 	<p>Z – otáčení planet, světové strany, azimut, zeměpisná poloha</p> <p>F – odraz a lom světla</p> <p>TV – úhel odrazu (minigolf, hokej, kulečnick)</p>
		Osová souměrnost	
☐ M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti a určí osově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> ◆ intuitivně chápe pojem shodnosti geometrických útvarů ◆ sestrojí obraz bodu, přímky, kružnice, trojúhelníku, jednoduchého obrazce v osově souměrnosti ◆ pozná osově souměrné útvary ◆ provádí jednoduché konstrukce: osa úsečky a úhlu 	<ul style="list-style-type: none"> • shodnost geometrických útvarů • osová souměrnost, osa souměrnosti • osově souměrné obrazce • osa úsečky, osa úhlu, jednoduché konstrukce 	<p>Vv – souměrnost a nesouměrnost obrazu, souměrnost v architektuře</p> <p>D – historické budovy</p> <p>Př – souměrnost v přírodě</p>
		Trojúhelník	
☐ M-9-3-02 charakterizuje a třídí trojúhelníky ☐ M-9-3-06 načrtne a sestrojí trojúhelník	<ul style="list-style-type: none"> ◆ žák umí trojúhelníky zobrazit, popsat, modelovat, rýsovat ◆ klasifikuje trojúhelníky na základě velikosti jejich stran a úhlů ◆ zná trojúhelníkovou nerovnost ◆ zná vlastnosti vnitřních a vnějších úhlů 	<ul style="list-style-type: none"> • trojúhelník, zobrazení, popis, modely • třídění trojúhelníků podle velikosti stran a podle velikosti úhlů • trojúhelníková nerovnost • součet vnitřních úhlů troj. 	<p>F - těžiště</p> <p>Vv – zobrazování těles, rozvoj estetického vnímání</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v trojúhelníku umí vyznačit výšky, těžnice, střední příčky ◆ charakterizuje kružnici opsanou a vepsanou, umí ji sestrojít 	<ul style="list-style-type: none"> • příčky v trojúhelníku: výšky, těžnice, střední příčky a jejich konstrukce • kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku 	Inf – grafický editor
		Objem a povrch kvádrů a krychle	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-3-09 určuje a charakterizuje kvádr a krychli, analyzuje jejich vlastnosti ☐ M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz kvádrů a krychle v rovině ☐ M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť kvádrů a krychle ☐ M-9-3-10 odhaduje a vypočítá povrch a objem kvádrů a krychle ☐ M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pozná daná tělesa, umí je charakterizovat a vymodelovat ◆ načrtne i sestrojí obraz ve volném rovnoběžném promítání ◆ sestrojí síť kvádrů a krychle, složí ze sítě model ◆ pozná a vyznačí tělesové a stěnové úhlopříčky ◆ vypočítá povrch a objem a užívá základní jednotky pro povrch a obsah ◆ využívá znalostí při řešení slovních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • krychle, kvádr: rozlišování těles, jejich popis • síť kvádrů a krychle, modelování, tělesa kolem nás • povrch a objem krychle a kvádrů • jednotky objemu • slovní úlohy - objem a povrch krychle a kvádrů 	<p>Pč - náčrtky, výkresy, plánky</p> <p>F – objem, jednotky objemu</p>

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní operace
- M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- zvládá orientaci na číselné ose
 - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
 - zvládá početní úkony s penězi
- M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhel, provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka
- M-9-3-06p rozezná a rýsuje základní rovinné útvary
- M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary v osově souměrnosti
- M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádrů, krychle

M-9-3-11p sestrojí síť základních těles

M-9-3-12p načrtne základní tělesa

M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky

- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ M-9-1-04 Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)) ☐ M-9-1-01 Modeluje a řeší příklady s využitím zlomků a oboru racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none">♦ Vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla♦ Převede zlomek na desetinné číslo a naopak♦ Graficky názorní zlomek a také znázorní zlomek na číselné ose♦ Převede smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla♦ Porovnává zlomek podle velikost, zlomky krátí a rozšiřuje♦ Sčítá a odčítá zlomky se stejným i různým jmenovatelem♦ Násobí a dělí zlomky♦ Počítá slovní úlohy z praxe s využitím zlomků	Zlomky <ul style="list-style-type: none">• Převrácené číslo• Pojem zlomku, zápis desetinného zlomku• Celek a část, vyjádření části celku pomocí zlomku• Převádění zlomku na desetinná čísla a naopak• Smíšené číslo• Převádění smíšeného čísla na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo• Rozšiřování a krácení zlomku• Sčítání ,odčítání, násobení a dělení zlomků• Složený zlomek	OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění,dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV 3- cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, plánování učení OSV 4 – hledání pomoci při obtížích F – fyzikální výpočty OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity OSV 10 – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
☐ M-9-1-01 Provádí početní operace v oboru celých čísel ☐ M-9-1-02 Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	<ul style="list-style-type: none">♦ Žák vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné, uvede příklady♦ Znázorní celé číslo na číselné ose♦ Celá čísla porovnává, sčítá, odčítá, násobí a dělí♦ Určí absolutní hodnotu čísla a číslo opačné	Celá čísla,racionální čísla <ul style="list-style-type: none">• Číselná osa• Čísla celá- kladná, záporná , nula• Uspořádání celých čísel na číselné ose• Určení absolutní hodnota opačného čísla• Sčítání, odčítání, násobení a dělení celých čísel	EV 2 – různá měření, tabulky grafy

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Užití záporného čísla v praxi ♦ Dvojitý význam znaménka mínus ♦ Provádí početní operace v oboru racionálních čísel ♦ Žák řeší slovní úlohy na užití celých a racionálních čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • Řešení slovních úloh vedoucích na početní výkony s celými čísly • Pojem racionální číslo • Vyjadřování racionálních čísel zlomkem nebo desetinným číslem • Zobrazení racionálního čísla na číselné ose • Porovnávání racionálních čísel • Početní operace s racionálními čísly • Řešení slovních úloh v oboru racionálních čísel 	F – fyzikální převody
		Poměr	
☐ M-9-1-05 Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítkem mapy a plánu	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Objasní pojmy poměr a postupný poměr ♦ Provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování ♦ Vypočítává jednotlivé díly celku určené daným poměrem ♦ Počítá slovní úlohy z praxe s využitím poměru ♦ Vysvětlí pojem měřítko mapy a plánu, dovede přepočítat měřítko 	<ul style="list-style-type: none"> • Poměr, postupný poměr • Rozšiřování a krácení poměru, zvětšování či zmenšování v daném poměru, • Vyjádření poměru dělením, zlomkem • Rozdělování v daném poměru • Řešení slovních úloh vedoucích k užití poměru • Měřítko mapy a plánu 	Z – měřítko mapy Pč – plánky, nákresy
		Přímá a nepřímá úměrnost	
☐ M-9-2-03 Určuje vztah přímé a nebo nepřímé úměrnosti	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Sestaví tabulku přímé a nepřímé úměrnosti ♦ Sestrojí soustavu souřadnic – osy souřadnic ♦ Sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti ♦ Rozliší přímou a nepřímou úměrnost ♦ Řeší slovní úlohy s využitím trojčlenky 	<ul style="list-style-type: none"> • Funkce přímá a nepřímá úměrnost • Tabulka přímé a nepřímé úměrnosti • Graf přímé a nepřímé úměrnosti • Určení o jakou úměrnost se jedná • Řešení slovních úloh s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti • Řešení slovních úloh pomocí trojčlenky 	
		Procenta. Úroky	

☐ M-9-1-06 Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ , že je procentová část větší než celek)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent ♦ Vypočítá jedno procent z daného základu ♦ Použije algoritmus výpočtu procentové části, základu a počtu procent a vypočítá je ♦ Aplikuje základy jednoduchého úrokování ♦ Provede rozbor slovní úlohy a stanoví postup řešení 	<ul style="list-style-type: none"> • Procento, základ, počet procent a procentová část • Výpočet procentové části • Výpočet počtu procent • Výpočet základu • Jednoduché úrokování • promile • slovní úlohy z praxe 	<p>Inf – Exel – tabulky, grafy, diagramy</p>
		Shodnost, středová souměrnost, posunutí	
☐ Určí shodné trojúhelníky ☐ M-9-3-08 Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar ☐ M-9-3-01 Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku ☐ M-9-3-07 Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sestrojí šestiúhelník, osmiúhelník, popíše jejich vlastnosti ♦ vysvětlí pojem shodnosti trojúhelníků ♦ uvede věty o shodnosti trojúhelníků ♦ sestrojí trojúhelník podle věty sss, sus, usu ♦ určí , zda lze sestroit trojúhelník užitím trojúhelníkové nerovnosti ♦ určí vlastnosti útvaru ve středové souměrnosti ♦ sestrojí obraz daného geometrického útvaru ve středové souměrnosti ♦ určí střed středové souměrnosti ♦ určí vlastnosti útvaru v posunutí ♦ sestrojí obraz daného geometrického útvaru ♦ dodržuje zásady správného rýsování 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné mnohoúhelníky • shodnost- věty o shodnosti trojúhelníků • shodné útvary v rovině • shodnost trojúhelníků- věty sss, sus, usu • konstrukce trojúhelníků • opakování osové souměrnosti • konstrukce středové souměrnosti • středově souměrné útvary • konstrukce posunutí • řešení úloh z praxe 	
		Čtyřúhelníky, hranoly	
☐ M-9-3-02 Charakterizuje a třídí	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Charakterizuje rovnoběžník a 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišování různých druhů 	

<p>základní rovinné útvary- čtyřúhelníky</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-3-04 Odhaduje a vypočítává jejich obvod a obsah ☐ M-9-3-06 Načrtne a sestrojí čtyřúhelníky ☐ M-9-3-09 Charakterizuje a třídí hranoly ☐ M-9-3-11 Načrtne a sestrojí síť základních hranolů ☐ M-9-3-10 Odhaduje a vypočítává jejich povrch a objem 	<p>jeho vlastnosti, výšky a úhlopříčky</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Rozpozná obdélník, čtverec, kosočtverec, kosodélník ♦ Vypočítá obvod obsah rovnoběžníku ♦ Rozpozná lichoběžník a vypočítá jeho obvod a obsah ♦ Popíše komolý hranol, vypočítá jeho objem a povrch 	<p>rovnoběžníků podle jejich vlastností</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konstrukce výšky a úhlopříčky rovnoběžníku • Rozlišování různých druhů lichoběžníků a jejich vlastností • Výpočet obvodu a obsahu trojúhelníků a čtyřúhelníků • Řešení slovních úloh vedoucích k výpočtům obvodů a obsahů čtyřúhelníků • Konstrukce čtyřúhelníků z daných prvků • Hranoly s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou a lichoběžníkovou základnou • Výpočet povrchů a objemů těchto hranolů • Úlohy z praxe na výpočet objemů a povrchů těchto hranolů • Síť těchto hranolů 	<p>Vv – zobrazení těles, rozvoj estetického vnímání Inf – grafický editor</p> <p>F – objem ,hmotnost, hustota atd.- výpočty</p>
--	---	--	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem

M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní operace

M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla

M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000

M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu

M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta

- zvládá orientaci na číselné ose, užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu, zvládá početní úkony s penězi

M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka

M-9-3-06p rozezná a rýsuje základní rovinné útvary

M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary v osově souměrnosti

M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle

M-9-3-11p sestrojí síť základních těles

M-9-3-12p načrtne základní tělesa

M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky

- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebám, používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-1-01 Provádí početní operace v oboru racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ☐ M-9-1-02 Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor ☐ Provádí mat. operace s mocninami s přirozeným mocnitelem ☐ M-9-1-07 Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Určí druhou mocninu reálných čísel a druhou odmocninu nezáporných reálných čísel ♦ Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ♦ Uvede příklady praktického použití druhé mocniny a odmocniny ♦ Určí druhé mocniny a odmocniny pomocí mat. tabulek a kalkulačky ♦ Provádí matematické operace s mocninami s přirozeným mocnitelem ♦ Vysvětlí pojem číselný výraz a určí jeho hodnotu • Zapiše číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deset ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 < a < 10$ ♦ Rozumí pojmu výraz s proměnnou ♦ Provádí početní operace s výrazy s proměnnou ♦ Dokáže do výrazu za proměnnou dosadit dané číslo ♦ Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných ♦ Zná rozdíl mezi pojmem jednočlen, dvojjčlen, mnohočlen 	<p>Algebra a aritmetika</p> <p>Mocniny a odmocniny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhá mocnina a její vlastnosti • Druhá odmocnina a její vlastnosti • Určení druhé mocniny a odmocniny pomocí matematických tabulek a kalkulačky • Reálná čísla • Mocniny s přirozeným mocnitelem a jejich vlastnosti, jejich sčítání, odčítání, násobení, dělení, umocňování, mocnina součinu, mocnina zlomku Výrazy • Číselný výraz • Určování hodnot číselného výrazu • Zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deset ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 < a < 10$ • Proměnná, výrazy s proměnnými • Pravidla pro sčítání, odčítání, násobení výrazů s proměnnou • Dosazování do výrazu konkrétních čísel za proměnnou • Zápis slovního textu pomocí výrazu Mnohočleny • Jednočlen, dvojjčlen, mnohočlen • Sčítání, odčítání mnohočlenů, násobení mnohočlenu 	<p>OSV1 – rozvíjí dovednosti pro učení a studium</p> <p>OSV5 – rozvíjí rysy kreativity- pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak</p> <p>OSV9 – rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci- seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení</p> <p>OSV10 – vyhledává a samostatně řeší problém</p>

☐ M-9-1-08 Formulují a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Provádí početní operace s mnohočleny ♦ Provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců $(a - b)^2$, $(a + b)^2$, $a^2 - b^2$ ♦ Provádí úpravu mnohočlenů vytýkáním ♦ Používá pojmy rovnost, rovnice, kořen rovnice ♦ Dokáže řešit lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ♦ Provádí zkoušku správnosti svého řešení. ♦ Analyzuje a řeší jednoduché problémy z praxe pomocí lineárních rovnic ♦ Uvede příklady využití lineárních rovnic v praxi 	<p>jednočlenem a mnohočlenu mnohočlenem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzorce $(a - b)^2$, $(a + b)^2$, $a^2 - b^2$ a jejich užití • Úprava mnohočlenu vytýkáním <p>Rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lineární rovnice • Rovnost, rovnice, kořen rovnice • Ekvivalentní úpravy lineárních rovnic • Zkouška správnosti výpočtu <ul style="list-style-type: none"> • Jednoduché slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic 	
☐ M-9-2-01 Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ☐ M-9-2-02 Porovnává soubory dat	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Je schopen užívat pojmy statistický soubor, kvalitativní, kvantitativní znak, četnost, modus, medián, aritmetický průměr ♦ Provádí statistická šetření a zapisuje je pomocí tabulky nebo diagramu ♦ Vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává data ♦ Porovnává soubory dat 	<p>Závislosti a data</p> <ul style="list-style-type: none"> • Příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti • Nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku • Kvantitativní nebo kvalitativní znak • Zápis zjištěných údajů do tabulky • Určování četnosti hodnot daného znaku • Výpočet aritmetického průměru, mediánu a modusu a jejich užití v praxi • Čtení a sestrojování sloupcového a kruhového diagramu 	<p>OSV5 –rozvíjí rysy kreativity- pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak OSV10 – vyhledává a samostatně řeší problém EGS 2 – porovnává data EV 4 - statistika, grafy</p> <p>Inf – Exel – tabulky, grafy, diagramy</p>
		<p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ❑ M-9-3-01 Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku ❑ M-9-3-02 Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ❑ M-9-3-04 Odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů ❑ M-9-3-05 Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ❑ M-9-3-06 Načrtne a sestrojí rovinné útvary ❑ M-9-3-08 Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ❑ M-9-3-10 Odhaduje a vypočítává objem a povrch těles ❑ M-9-3-11 Načrtne a sestrojí síť základních těles ❑ M-9-3-12 Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ❑ M-9-3-13 Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vysvětlí pojem odvěsna přepona v pravoúhlém trojúhelníku ♦ Provádí výpočty délek stran trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty a užívá ji v příkladech z praxe ♦ Účelně užívá matematické tabulky a kalkulačtor ♦ Umí používat a zná Ludolfovo číslo ♦ Užívá pojem kruh, kružnice, zná rozdíl těchto pojmů ♦ Odhadne a vypočítává obsah a obvod ♦ Řeší slovní úlohy vedoucí k užití obvodu a obsahu kruhu, délky kružnice ♦ Analyzuje vzájemnou polohu dvou kružnic, kružnice a přímky ♦ Užívá pojmy tečna, sečna, vnější přímka, vnější a vnitřní dotyk, bod dotyku ♦ Načrtne a sestrojí síť válce ♦ Používá pojmy podstava a plášť válce ♦ Odhaduje a vypočítává objem a povrch válce ♦ Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakterizaci útvaru a k řešení polohových a nepolohových úloh ♦ Sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky 	<p>Pythagorova věta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní pojmy v pravoúhlém trojúhelníku- odvěsny, přepona • Pythagorova věta a její důkaz • Příklady z praxe řešené pomocí Pythagorovy věty <p>Prostorové útvary Kruh, kružnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ludolfovo číslo • Konstrukce tečny v daném bodě • Thaletova věta • Výpočty obsahu a obvodu kruhu, délka kružnice • Slovní úlohy z praxe vedoucí k užití S a o kruhu, délky kružnice <p>Válec</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní pojmy a vlastnosti • Konstrukce sítě válce • Výpočty objemu a povrchu válce • Řešení slovních úloh z praxe o S a V válce <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Množiny bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice) • Základní pravidla přesného rýsování • Pojem množina všech bodů dané vlastnosti a jejich konstrukce 	<p>OSV1 –rozvíjí dovednosti pro učení a studium OSV5 –rozvíjí rysy kreativity- pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak OSV9 – rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci- seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení OSV10 – vyhledává a samostatně řeší problém</p> <p>F – objem ,hmotnost, hustota atd.- výpočty</p> <p>Vv – zobrazení těles, rozvoj estetického vnímání</p>
---	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Využití množin všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh • Konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků • Rozbor, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce 	Inf – grafický editor
		Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
☐ M-9-4-01 Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací ☐ M-9-4-02 Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombnuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Logické a netradiční geometrické úlohy ♦ Doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu ♦ Rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ♦ Řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení 	<ul style="list-style-type: none"> • Číselné a logické řady • Číselné a logické analogie • Logické a netradiční geometrické úlohy 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- M-9-1-01p píše písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní operace
M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- zvládá orientaci na číselné ose
M-9-2-01p vyhledává a třídí data
M-9-2-02p porovnává data
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
- zvládá početní úkony s penězi
M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka
M-9-3-06p rozezná a rýsuje základní rovinné útvary
M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary v osově souměrnosti
M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle
M-9-3-11p sestrojí síť základních těles
M-9-3-12p načrtne základní tělesa
M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- používá technické písmo
- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Aritmetika a algebra	
<p>Číslo a proměnná</p> <p>☐ M-9-1-02 Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p> <p>☐ Provádí početní operace s lomenými výrazy</p> <p>☐ M-9-1-09 Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p> <p>☐ M-9-1-08 Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Upravuje výrazy prováděním početních výkonů pomocí vzorců $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $a^2 - b^2$ a vytýkáním ♦ Určuje hodnotu výrazu ♦ Určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl ♦ Provádí početní operace (+, -, ., :) s lomenými výrazy ♦ Upraví složený lomený výraz a dále ho zjednoduší ♦ Vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli ♦ Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav v oboru R ♦ Proveďte zkoušku řešení 	<p>Výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozklad mnohočlenu na činitele • Vytýkání společného činitele • Rozklad mnohočlenu pomocí vzorců $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $a^2 - b^2$ <p>Lomené výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obor proměnné • Krácení a rozšiřování lomených výrazů • Početní operace lomených výrazů <p>Lineární rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli • Slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic <p>Soustava dvou rovnic se dvěma neznámými</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řešení soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací a dosazovací • Grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • Slovní úlohy řešené pomocí 	<p>OSV 1 – rozvíjí dovednosti pro učení a studium</p> <p>OSV 5 – rozvíjí rysy kreativity-pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak</p> <p>OSV 9 – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení</p> <p>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém, zvládá učební problémy vázané na látku předmětu</p> <p>F – fyzikální výpočty</p> <p>Ch- výpočty pomocí chemických vzorců</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Zná a užívá základní pojmy finanční matematiky – úrok, jistina, úroková doba, období, míra 	<p>soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými</p> <p>Finanční matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednoduché úrokování • Složené úrokování 	
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-2-01 Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ☐ M-9-2-02 Porovnává soubory dat ☐ M-9-2-04 Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí a grafem ☐ M-9-2-05 Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Provádí statistická šetření a zapisuje je pomocí tabulky nebo diagramu ♦ Vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává data ♦ Porovnává soubory dat ♦ Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ♦ Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů ♦ Zná a používá pojmy definiční obor funkce, množina hodnot funkce ♦ Určuje základní vlastnosti funkcí – f. rostoucí, f. klesající, funkce sudá, funkce lichá ♦ Vysvětlí pojem kvadratická funkce, pozná kvadratickou funkci ♦ Dokáže sestavit graf funkce 	<p>Funkce</p> <p>Závislosti a data</p> <ul style="list-style-type: none"> • Příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti • Grafy, schémata, diagramy, tabulky <p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravoúhlá soustava souřadnic • Pojmy závislá proměnná, nezávislá proměnná • Definiční obor funkce, množina hodnot funkce • Graf funkce • Lineární funkce, funkce přímé a nepřímé úměrnosti, kvadratická funkce • Řešení slovních úloh pomocí funkcí 	<p>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém, zvládá učební problémy vázané na látku předmětu</p> <p>EV 4 - vytvoří graf</p> <p>EGS 2 . porovnává data</p> <p>Inf – Exel – tabulky, grafy, diagramy</p>
<p>Geometrie v prostoru a rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-3-01 Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), sestavuje je ♦ Analyzuje jejich vlastnosti, vypočítává jejich objem a povrch, sestavuje jejich sítě 	<p>Geometrie</p> <p>Stereometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Síť jehlanu, výpočet objemu a povrchu jehlanu • Výpočet objemu a povrchu kužele • Výpočet objemu a povrchu koule <p>Podobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podobnost, poměr podobnosti, 	<p>OSV 9 – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení</p> <p>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém, zvládá učební problémy vázané na látku předmětu</p>

<ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-3-05 Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ☐ M-9-3-06 Načrtne a sestrojí rovinné útvary ☐ M-9-3-07 Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků ☐ M-9-3-09 Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ☐ M-9-3-10 Odhaduje a vypočítává objem a povrch těles ☐ M-9-3-11 Načrtne a sestrojí síť základních těles ☐ M-9-3-12 Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ☐ M-9-3-13 Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dokáže určit podobné útvary v rovině, určí a použije poměr podobnosti, sestrojí podobný obraz daného vzoru ♦ Rozdělí úsečku dané délky v daném poměru ♦ Užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami ♦ Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakterizaci útvaru a k řešení polohových a nepolohových úloh 	<p>podobnost trojúhelníků, praktické zmenšování a zvětšování útvarů v daném poměru</p> <ul style="list-style-type: none"> • Věty o podobnosti trojúhelníků • Dělení úsečky v daném poměru <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Množiny bodů s danou vlastností 	<p>Pč – plánky, nákresy</p> <p>Vv – zobrazení těles, rozvoj estetického vnímání</p> <p>Inf – grafický editor</p>
		<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-4-01 Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací ☐ M-9-4-02 Řeší úlohy prostorovou představivostí, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Logické a netradiční geometrické úlohy ♦ Doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu ♦ Rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ♦ Řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení 	<ul style="list-style-type: none"> • Číselné a logické řady • Číselné a logické analogie • Logické a netradiční geometrické úlohy 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem

M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní operace

M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla

M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000

- zvládá orientaci na číselné ose

M-9-2-01p vyhledává a třídí data

M-9-2-02p porovnává data

M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku

- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu

- zvládá početní úkony s penězi

M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka

M-9-3-06p rozezná a rýsuje základní rovinné útvary

M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary v osově souměrnosti

M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle

M-9-3-11p sestrojí síť základních těles

M-9-3-12p načrtne základní tělesa

M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky, umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami

- používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy

M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací

M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí

- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Možné evaluační nástroje

V předmětu matematika bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ Písemnou a grafickou zkouškou
- ❖ Ústní zkouškou - ověřování teoretických znalostí, pouček, vzorců, kladení problémových otázek (témat) učitelem a kladení otázek spolužáky. Zapojení žáků do hodnocení
- ❖ Analýzou výsledků činnosti žáka (samostatná práce, domácí úkoly....)
- ❖ Pozorováním žáka
- ❖ Rozhovorem nad splněným úkolem
- ❖ Analýzou projektu na zadané téma
- ❖ Diskusí – nastolení problému a hledání možností jeho řešení

Možné metody a formy práce

výklad, řízený rozhovor - vyvozování pouček, vzorců..., skupinová práce, práce na projektech, práce s učebnicí, cvičnými sešity, práce s vhodnými výukovými programy, tvorba a práce s modely (geometrie)

5.2.5 INFORMATIKA

Výchovně vzdělávací strategie

Předmět umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení s objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nás, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Časová dotace: 1 hodina týdně 4. – 9. ročník

dobíhající výuka dle ŠVP 2021

výuka kompletně dle ŠVP 2022 zahrnující všechny obsahy nové Informatiky, návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem – varianta A
 výuka dle ŠVP 2022, ale starší žáci neabsolvují jen menší část nové Informatiky v předchozích ročnících – varianta B
 přechodné období, výuka dle ŠVP 2021, ale starší žáci stihnou jen část nového obsahu – varianta C

Ročník	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28
4.	řádné zahájení	řádné zahájení	řádné zahájení	řádné zahájení	řádné zahájení	řádné zahájení
5.	dobíhající	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4
6.	zahájení bez návaznosti	zahájení bez návaznosti	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5
7.	dobíhající	návaznost na 6	návaznost na 6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6
8.	zahájení bez návaznosti	zahájení bez návaznosti	návaznost 6,7	návaznost na 6,7	návaznost na 4,5,6,7	návaznost na 4,5,6,7
9.	x	návaznost na 8	návaznost na 8	návaznost na 6,7,8	návaznost na 6,7,8	návaznost na 4,5,6,7,8

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Informatika je vyučován v učebně informatiky, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zpracování a porovnání výsledků a jejich posuzování
- vyhledávání a třídění informací a jejich efektivní využívání v procesu učení, v tvůrčí činnosti a praktickém životě
- tvořivé využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- rozvoj pozitivního vztahu k učení, sebehodnocení
- poznání úlohy informací a informačních technologií
- zvýšení efektivnosti učení

Kompetence k řešení problémů

- využívání informací k řešení problémů, formulace cílů při rozhodování o řešení problémů, objevování různých variant řešení, vyhodnocení nejlepší varianty, formulace rozhodnutí
- porovnávání informací a poznatků z většího množství informačních zdrojů, a tím dosahování větší věrohodnosti vyhledávaných informací
- obhajoba vlastního nebo týmového řešení a prezentace výsledků práce

Kompetence komunikativní

- schopnost formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmičké myšlení
- využívání informačních prostředků pro kvalitní komunikaci s okolním světem
- porozumění různým typům textů, záznamů a jiných informačních či komunikačních prostředků a jejich tvořivé využití při osobním rozvoji
- porovnávat výsledky své práce s výsledky práce svých spolužáků, argumentovat a účinně se zapojovat do diskuse

Kompetence sociální a personální

- účinná spolupráce ve skupině, pozitivní ovlivňování kvality společné práce
- ohleduplnost a úcta při jednání s druhými lidmi, upevňování dobrých mezilidských vztahů
- podpora sebedůvěry a samostatnosti žáka
- respektování různých hledisek (pozorně vyslechne názor druhých)

Kompetence občanské

- dodržování odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při užívání softwaru
- vedení žáka k sebekontrolě, soustavnosti, systematičnosti a přesnosti
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při ovládnutí informačních technologií

Kompetence pracovní

- šetrná práce s výpočetní technikou, dodržování stanovených pravidel
- dodržování hygienické a zdravotní normy při práci s výpočetní a prezentační technikou
- účinné a bezpečné používání výpočetní techniky pro získávání informací, řešení problémů a prezentaci výsledků své práce
- přistupuje odpovědně z hlediska životního prostředí k likvidaci obalů, tonerových kazet, monitorů ...využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- u žáků rozvíjíme ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; žák je využívá při své tvorbě při učení a řešení problémů
- motivujeme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat a sdílet data, informace a tvořit digitální obsah
- motivujeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- vybízíme žáky k využívání digitální technologie tak, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy
- učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost a seznamujeme je s novými technologiemi
- dodržujeme a vyžadujeme, aby žák v digitálním prostředí jednal eticky a dodržoval bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

7. ročník pro školní rok 2022/23

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Základy práce s počítačem	
☐ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie ☐ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software, postupuje poučeně v případě jejich závady ☐ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	<ul style="list-style-type: none">♦ vysvětlí pojem počítačová síť♦ dokáže připojit přídatná zařízení (tiskárna, monitor...)♦ dokáže nainstalovat běžné programy	<ul style="list-style-type: none">• počítačová síť• vývojové trendy v ICT	OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, mail
☐ při vyhledávání informací používá jednoduché a vhodné cesty ☐ ověřuje věrohodnosti informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou	<ul style="list-style-type: none">♦ na uživatelské úrovni vyhledá a zpracuje informace daného tématu♦ ověřuje věrohodnosti informací a informačních zdrojů♦ komunikuje prostřednictvím internetu	Internet – vyhledávání informací a komunikace <ul style="list-style-type: none">• orientace ve www stránkách• metody a nástroje vyhledávání informací a jejich ověřování• formulace požadavku při vyhledávání na internetu	EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech MKV 4 – umí komunikovat pomocí internetu s příslušníky odlišných

návaznost		<ul style="list-style-type: none"> • hodnota a relevance informací a informačních zdrojů • informační etiketa 	sociokulturních skupin MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení
		Zpracování a využití informací	
☐ ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací ☐ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem ☐ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví ☐ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji ☐ zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální podobě ☐ na uživatelské úrovni zpracuje fotografii	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pracuje s dokumenty ◆ upravuje dokumenty ◆ používá kontrolu pravopisu ◆ vloží graf z Excelu ◆ vytvoří a upraví tabulku ◆ umí vložit tabulku z Wordu do Excelu ◆ používá funkce ◆ vloží jednoduché vzorce ◆ vytvoří graf ◆ vytvoří prezentaci s více snímky ◆ vloží animaci k snímkům ◆ prezentuje svoji práci ◆ umí základy úpravy fotografie 	<p>textový editor Word</p> <ul style="list-style-type: none"> • formátování odstavců • nastavení zarovnání textu • navrhnout tabulku, formát tabulky <p>tabulkový editor Exel</p> <ul style="list-style-type: none"> • vkládání a editace dat • funkce • vkládání vzorců • tvorba a úprava grafů • ucelené zpracování dat <p>prezentace informací – PowerPoint</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoření prezentace • složitější animace • Vytvoření ucelené prezentace <p>práce s fotografií</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní úprava fotografie na počítači 	Ma – tvorba grafů, výpočet průměru Vv – základy grafického zpracování dat Z, Př, D – tvorba prezentace s daným tématem Vv – základy fotografie

Varianta A 4. - 9. ročník

6. ročník varianta A

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Data, informace a modelování - Kódování a šifrování dat a informací	
☐ I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rozpozná zakódované informace kolem sebe ◆ zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady ◆ zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer ◆ zakóduje v obrázku barvy více způsoby ◆ zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ◆ zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ◆ ke kódování využívá i binární čísla 	<ul style="list-style-type: none"> • Přenos informací, standardizované kódy • Znakové sady • Přenos dat, symetrická šifra • Identifikace barev, barevný model • Vektorová grafika • Zjednodušení zápisu, kontrolní součet • Binární kód, logické A a NEBO 	<p><i>OSV 1 - cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i></p> <p><i>OSV 5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i></p> <p><i>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém</i></p> <p><i>MKV 4 – umí komunikovat pomocí internetu s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</i></p> <p><i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i></p>
		Data, informace a modelování - Práce s daty	<i>M – tvorba grafů, výpočet průměru</i> <i>Vv – základy grafického zpracování dat</i> <i>Aj - termíny</i>
☐ I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	<ul style="list-style-type: none"> ◆ najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) ◆ odpoví na otázky na základě dat v tabulce ◆ popíše pravidla uspořádání v existující tabulce 	<ul style="list-style-type: none"> • Data v grafu a tabulce • Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • Kontrola hodnot v tabulce • Filtrování, řazení a třídění dat • Porovnání dat v tabulce a grafu • Řešení problémů s daty 	
		Informační systémy - Informační systémy	
☐ I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které	<ul style="list-style-type: none"> ◆ popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž 	<ul style="list-style-type: none"> • Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, 	

<p>používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</p> <p>☐ I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</p>	<p>ve škole aktivně pracují</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva ◆ doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy ◆ navrhne tabulku pro záznam dat ◆ propojí data z více tabulek či grafů 	<p>databázové relace</p>
		<p>Algoritmizace a programování - Programování – opakování a vlastní bloky</p>
<p>☐ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p> <p>☐ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p> <p>☐ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p> <p>☐ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost ◆ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ◆ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ◆ používá cyklus s pevným počtem opakování rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, ◆ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému ◆ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření programu • Opakování • Podprogramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti

I-9-1-02p zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek

I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá

7. ročník varianta A

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Algoritmizace a programování - Programování – podmínky, postavy a události	
☐ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ☐ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ☐ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ☐ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ◆ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ◆ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ◆ používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna ◆ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ◆ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ◆ diskutuje různé programy pro řešení problému ◆ vybere z více možností vhodný program pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní ◆ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<ul style="list-style-type: none"> • Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi 	<p><i>OSV 1 - cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i></p> <p><i>OSV 5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i></p> <p><i>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém</i></p> <p><i>EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu</i></p> <p><i>MKV 4 – umí komunikovat pomocí internetu s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</i></p> <p><i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i></p> <p><i>M – struktura tabulek, logické struktury</i></p> <p><i>Vv – zpracovávání dat</i></p> <p><i>Aj – termíny</i></p>

		Data, informace a modelování - Modelování pomocí grafů a schémat	Z – Evropa a svět
☐ I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ☐ I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlí známé modely jevů, situací, činností ◆ v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy ◆ pomocí orientovaných grafů řeší problémy ◆ vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	<ul style="list-style-type: none"> • Standardizovaná schémata a modely • Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost 	
		Algoritmizace a programování - Programování – větvení, parametry a proměnné	
☐ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ☐ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ☐ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ◆ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ◆ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ◆ používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna ◆ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ◆ používá souřadnice pro programování postav ◆ používá parametry v blocích, ve vlastních blocích ◆ vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její 	<ul style="list-style-type: none"> • Větvení programu, rozhodování • Grafický výstup, souřadnice • Podprogramy s parametry • Proměnné 	

☐ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<p>hodnotu</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ diskutuje různé programy pro řešení problému ◆ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	
☐ I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ☐ I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ☐ I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ☐ I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	<ul style="list-style-type: none"> ◆ nainstaluje a odinstaluje aplikaci ◆ uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory ◆ vybere vhodný formát pro uložení dat ◆ vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě ◆ porovná různé metody zabezpečení účtů ◆ spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy ◆ zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy 	<p>Digitální technologie - Počítače</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Metody zabezpečení přístupu k datům • Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění

I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu I

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

8. ročník varianta A

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Algoritmizace a programování - Programování robotické stavebnice	
☐ I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ☐ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ☐ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ☐ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota ◆ upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol ◆ vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost ◆ přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota ◆ vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej ◆ přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji ◆ používá opakování, rozhodování, proměnné ◆ ovládá výstupní zařízení desky 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním • Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu • Projekt Můj robot Sestavení programu a oživení Micro:bitu • Ovládání LED displeje • Tlačítka a senzory náklonu • Připojení sluchátek, tvorba hudby 	<p><i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i></p> <p><i>OSV 5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i></p> <p><i>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém</i></p> <p><i>EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech</i></p> <p><i>MKV 4 – umí komunikovat pomocí internetu s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</i></p> <p><i>MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana</i></p> <p><i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i></p> <p><i>M – práce s daty, statistika, výrazy s proměnnou</i></p> <p><i>Vv – grafické zpracování dat</i></p>
		Informační systémy - Hromadné zpracování dat	
☐ I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat ☐ I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na	<ul style="list-style-type: none"> ◆ při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky ◆ k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) ◆ řeší problémy výpočtem s daty ◆ připíše do tabulky dat nový záznam ◆ seřadí tabulku dat podle daného 	<ul style="list-style-type: none"> • Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých 	

položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	<ul style="list-style-type: none"> ♦ kritéria (velikost, abecedně) ♦ používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ♦ ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	souborů dat
--	--	-------------

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce

I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

9. ročník varianta A

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Algoritmizace a programování - Programování robotické stavebnice	
☐ I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ☐ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ☐ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování,	<ul style="list-style-type: none"> ♦ řeší problémy sestavením algoritmu ♦ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ♦ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ♦ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ♦ diskutuje různé programy pro řešení problému ♦ vybere z více možností vhodný program pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní ♦ řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků 	<ul style="list-style-type: none"> • Programovací projekt a plán jeho realizace • Popsání problému • Testování, odladění, odstranění chyb • Pohyb v souřadnicích • Ovládání myši, posílání zpráv • Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu • Nástroje zvuku, úpravy seznamu • Import a editace kostýmů, podmínky • Návrh postupu, klonování. • Animace kostýmů postav, události • Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné 	<p><i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i></p> <p><i>OSV 5 – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i></p> <p><i>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém</i></p> <p><i>MKV 4 – umí komunikovat pomocí internetu s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</i></p> <p><i>MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana</i></p> <p><i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i></p>

<p>větvení programu, proměnné</p> <p>☐ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému ◆ zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně 	<ul style="list-style-type: none"> • Výrazy s proměnnou • Tvorba hry s ovládním, více seznamů • Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy 	<p><i>M – práce s daty, výrazy s proměnnou</i></p> <p><i>Vv – grafické zpracování dat</i></p>
		<p>Digitální technologie - Digitální technologie</p>	
<p>☐ I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</p> <p>☐ I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</p> <p>☐ I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p> <p>☐ I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</p> <p>☐ I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí ◆ vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením ◆ diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich ◆ na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat ◆ popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní ◆ na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti ◆ vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu ◆ diskutuje o cílech a metodách hackerů ◆ vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat ◆ diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<ul style="list-style-type: none"> • Hardware a software • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) • Sítě • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování) • Bezpečnost • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat 	

		Digitální identita <ul style="list-style-type: none"> • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies
--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému

I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu

I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu I

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Varianta B 6. – 9. ročník

6. ročník varianta B

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat ☐ I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech ◆ doplní posloupnost prvků ◆ umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce ◆ v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	Informační systémy - práce s daty <ul style="list-style-type: none"> • Data, druhy dat • Doplnění tabulky a datových řad • Kritéria kontroly dat • Řazení dat v tabulce • Vizualizace dat v grafu 	<i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i> <i>OSV 10 – zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i> <i>OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i> <i>EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, ICQ, mail</i> <i>EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí</i> <i>MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana</i> <i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i> <i>Vv - písmo</i> <i>Čj – interpunkce</i>
☐ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ☐ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ☐ I-5-2-03 v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ☐ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ sestaví program pro robota ◆ oživí robota, otestuje jeho chování ◆ najde chybu v programu a opraví ji ◆ upraví program pro příbuznou úlohu ◆ pomocí programu ovládá motor ◆ pomocí programu ovládá senzor ◆ používá opakování, události ke spouštění programu 	Algoritmizace a programování - Základy programování – příkazy, opakující se vzory <ul style="list-style-type: none"> • Sestavení programu a oživení robota • Ovládání motoru • Opakování příkazů • Ovládání pomocí senzoru • Ke stejnému cíli vedou jiné algoritmy • Příkazy a jejich spojování 	
		Informační systémy - Úvod do informačních systémů	
☐ I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé	<ul style="list-style-type: none"> ◆ nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky 	<ul style="list-style-type: none"> • Systém, struktura, prvky, vztahy 	

prvky a vztahy mezi nimi	♦ určí, jak spolu prvky souvisí		Čj, Ze, PŘ – tvorba referátu Vv – tvorba obrázků
		Algoritmizace a programování - Základy programování – vlastní bloky, náhoda	
☐ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ☐ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ☐ I-5-2-03 v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ☐ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	♦ v programu najde a opraví chyby ♦ rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ♦ rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj ♦ vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky ♦ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ♦ rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit ♦ cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	<ul style="list-style-type: none"> • Kreslení čar • Pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb • Vlastní bloky a jejich vytváření • Náhodné hodnoty • Čtení programů • Programovací projekt 	
		Data, informace a modelování - Úvod do modelování pomocí grafů a schémat	
☐ I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ☐ I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	♦ pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty ♦ pomocí obrázku znázorní jev ♦ pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy ♦ sdělí informaci obrázkem ♦ předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel ♦ zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text ♦ zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky ♦ obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	<ul style="list-style-type: none"> • Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model • Piktogramy, emodži • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení • Tvary, skládání obrazce 	

		Algoritmizace a programování - Základy programování – postavy a události	
☐ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ☐ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ☐ I-5-2-03 v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ☐ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav ◆ v programu najde a opraví chyby ◆ používá události ke spuštění činnosti postav ◆ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ◆ upraví program pro obdobný problém ◆ ovládá více postav pomocí zpráv 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Modifikace programu • Animace střídáním obrázků • Spuštění pomocí událostí • Vysílání zpráv mezi postavami • Čtení programů • Programovací projekt 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat

I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

7. ročník varianta B

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Data, informace a modelování - Kódování a šifrování dat a informací	
☐ I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rozpozná zakódované informace kolem sebe ◆ zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady ◆ zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer ◆ zakóduje v obrázku barvy více způsoby ◆ zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ◆ zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ◆ ke kódování využívá i binární čísla 	<ul style="list-style-type: none"> • Přenos informací, standardizované kódy • Znakové sady • Přenos dat, symetrická šifra • Identifikace barev, barevný model • Vektorová grafika • Zjednodušení zápisu, kontrolní součet • Binární kód, logické A a NEBO 	<p><i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i></p> <p><i>OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i></p> <p><i>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém</i></p> <p><i>EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, mail</i></p> <p><i>EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech</i></p> <p><i>MKV 4 – umí komunikovat pomocí internetu s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</i></p> <p><i>MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana</i></p> <p><i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i></p> <p><i>M – tvorba grafů, výpočet průměru</i></p> <p><i>Vv – základy grafického zpracování dat</i></p>
		Data, informace a modelování - Práce s daty	
☐ I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	<ul style="list-style-type: none"> ◆ najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) ◆ odpoví na otázky na základě dat v tabulce ◆ popíše pravidla uspořádání v existující tabulce 	<ul style="list-style-type: none"> • Data v grafu a tabulce • Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • Kontrola hodnot v tabulce • Filtrování, řazení a třídění dat • Porovnání dat v tabulce a grafu • Řešení problémů s daty 	
		Informační systémy - Informační systémy	
☐ I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi	<ul style="list-style-type: none"> ◆ popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují ◆ pojmenuje role uživatelů a 	<ul style="list-style-type: none"> • Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace 	

<p>nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</p> <p>☐ I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</p>	<p>vymezí jejich činnosti a s tím související práva</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy ◆ navrhne tabulku pro záznam dat ◆ propojí data z více tabulek či grafů 	
		<p>Algoritmizace a programování - Programování – opakování a vlastní bloky</p>
<p>☐ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p> <p>☐ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p> <p>☐ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p> <p>☐ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost ◆ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ◆ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, ◆ používá cyklus s pevným počtem opakování rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, ◆ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému ◆ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření programu • Opakování • Podprogramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti

I-9-1-02p zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek

I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá

8. ročník varianta B

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Algoritmizace a programování - Programování – podmínky, postavy a události	
☐ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ☐ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ☐ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ☐ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ◆ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ◆ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ◆ používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna ◆ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ◆ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ◆ diskutuje různé programy pro řešení problému ◆ vybere z více možností vhodný program pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní ◆ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<ul style="list-style-type: none"> • Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi 	<p><i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i></p> <p><i>OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i></p> <p><i>OSV 10–vyhledává a samostatně řeší problém</i></p> <p><i>EGS 2– objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, mail</i></p> <p><i>EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech</i></p> <p><i>MKV 4 – umí komunikovat pomocí internetu s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</i></p> <p><i>MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana</i></p> <p><i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i></p>
		Data, informace a modelování - Modelování pomocí grafů a schémat	<i>M – práce s daty, statistika, výrazy s</i>

<ul style="list-style-type: none"> ❑ I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ❑ I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlí známé modely jevů, situací, činností ◆ v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy ◆ pomocí orientovaných grafů řeší problémy ◆ vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	<ul style="list-style-type: none"> • Standardizovaná schémata a modely • Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost 	<p><i>proměnnou</i> <i>Vv – základy grafického zpracování dat</i></p>
		<p>Algoritmizace a programování - Programování – větvení, parametry a proměnné</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ❑ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ❑ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ❑ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ❑ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ◆ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ◆ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ◆ používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna ◆ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ◆ používá souřadnice pro programování postav ◆ používá parametry v blocích, ve vlastních blocích ◆ vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu ◆ diskutuje různé programy pro řešení problému 	<ul style="list-style-type: none"> • Větvení programu, rozhodování • Grafický výstup, souřadnice • Podprogramy s parametry • Proměnné 	

	♦ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	
		Digitální technologie - Počítače
☐ I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ☐ I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ☐ I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ☐ I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	♦ nainstaluje a odinstaluje aplikaci ♦ uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory ♦ vybere vhodný formát pro uložení dat ♦ vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě ♦ porovná různé metody zabezpečení účtů ♦ spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy ♦ zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	<ul style="list-style-type: none"> • Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Metody zabezpečení přístupu k datům • Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění

I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu I

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

9. ročník varianta B

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Algoritmizace a programování - Programování robotické stavebnice	
☐ I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ☐ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ☐ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ☐ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota ◆ upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol ◆ vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost ◆ přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota ◆ vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej ◆ přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji ◆ používá opakování, rozhodování, proměnné ◆ ovládá výstupní zařízení desky 	<ul style="list-style-type: none"> • Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním • Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu • Projekt Můj robot Sestavení programu a oživení Micro:bitu • Ovládání LED displeje • Tlačítka a senzory náklonu • Připojení sluchátek, tvorba hudby 	<p><i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i></p> <p><i>OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i></p> <p><i>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém</i></p> <p><i>EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, mail</i></p> <p><i>EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech</i></p> <p><i>MKV 4 – umí komunikovat pomocí internetu s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</i></p> <p><i>MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana</i></p> <p><i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i></p> <p><i>M – práce s daty, výrazy s proměnnou</i></p> <p><i>Vv – základy grafického zpracování dat</i></p>
		Informační systémy - Hromadné zpracování dat	
☐ I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat ☐ I-9-3-02 nastavuje zobrazení,	<ul style="list-style-type: none"> ◆ při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky ◆ k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) ◆ řeší problémy výpočtem s daty ◆ připíše do tabulky dat nový 	<ul style="list-style-type: none"> • Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do 	

řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	záznam ♦ seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) ♦ používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ♦ ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat	
---	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce

I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

Varianta C 8. – 9. ročník

8. ročník varianta C

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ☐ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ☐ I-5-2-03 v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ☐ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu,	♦ sestaví program pro robota ♦ oživí robota, otestuje jeho chování ♦ najde chybu v programu a opraví ji ♦ upraví program pro příbuznou úlohu ♦ pomocí programu ovládá motor ♦ pomocí programu ovládá senzor ♦ používá opakování, události ke spouštění programu	Algoritmizace a programování - Základy programování – příkazy, opakující se vzory • Sestavení programu a oživení robota • Ovládání motoru • Opakování příkazů • Ovládání pomocí senzoru • Ke stejnému cíli vedou jiné algoritmy • Příkazy a jejich spojování	<i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i> <i>OSV 10 – zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu</i> <i>OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i> <i>EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, ICQ, mail</i>

najde a opraví v něm případnou chybu			EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení
☐ I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	<ul style="list-style-type: none"> ◆ najde ve svém okolí systém a určí jeho prvky ◆ určí, jak spolu prvky souvisí 	<ul style="list-style-type: none"> • Systém, struktura, prvky, vztahy 	
		Algoritmizace a programování - Základy programování – vlastní bloky, náhoda	
☐ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ☐ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ☐ I-5-2-03 v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ☐ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v programu najde a opraví chyby ◆ rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ◆ rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj ◆ vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky ◆ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ◆ rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit ◆ cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 	<ul style="list-style-type: none"> • Kreslení čar • Pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb • Vlastní bloky a jejich vytváření • Náhodné hodnoty • Čtení programů • Programovací projekt 	<i>Vv - písmo</i> <i>Čj – interpunkce</i> <i>Čj, Z, Př – tvorba referátu</i> <i>Vv – tvorba obrázků</i>
		Data, informace a modelování - Úvod do modelování pomocí grafů a schémat	
☐ I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ☐ I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty ◆ pomocí obrázku znázorní jev ◆ pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy ◆ sdělí informaci obrázkem ◆ předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel ◆ zakóduje/zašifruje a 	<ul style="list-style-type: none"> • Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model • Piktogramy, emodži • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení • Tvary, skládání obrazce 	

	<p>dekóduje/dešifruje text</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky ◆ obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 		
		Algoritmizace a programování - Základy programování – postavy a události	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ☐ I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ☐ I-5-2-03 v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ☐ I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav ◆ v programu najde a opraví chyby ◆ používá události ke spuštění činnosti postav ◆ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ◆ upraví program pro obdobný problém ◆ ovládá více postav pomocí zpráv 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Modifikace programu • Animace střídáním obrázků • Spouštění pomocí událostí • Vysílání zpráv mezi postavami • Čtení programů • Programovací projekt 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat

I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

9. ročník varianta C

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Data, informace a modelování - Kódování a šifrování dat a informací	
☐ I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rozpozná zakódované informace kolem sebe ◆ zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady ◆ zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer ◆ zakóduje v obrázku barvy více způsoby ◆ zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ◆ zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ◆ ke kódování využívá i binární čísla 	<ul style="list-style-type: none"> • Přenos informací, standardizované kódy • Znakové sady • Přenos dat, symetrická šifra • Identifikace barev, barevný model • Vektorová grafika • Zjednodušení zápisu, kontrolní součet • Binární kód, logické A a NEBO 	<p><i>OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium</i></p> <p><i>OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak</i></p> <p><i>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém</i></p> <p><i>EGS 2 – objevuje Evropu a svět – porovnává data, využívá elektronického styku pomocí internetu- chat, mail</i></p> <p><i>EV 3 – vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech</i></p> <p><i>MKV 4 – umí komunikovat pomocí internetu s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</i></p> <p><i>MDV 5 – hodnotí vliv médií na každodenní život občana</i></p> <p><i>MDV 6 – používá internet a různé editory pro tvorbu různých sdělení</i></p> <p><i>M – tvorba grafů, výpočet průměru</i></p> <p><i>Vv – základy grafického zpracování dat</i></p>
☐ I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	<ul style="list-style-type: none"> ◆ najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) ◆ odpoví na otázky na základě dat v tabulce ◆ popíše pravidla uspořádání v existující tabulce 	<p>Data, informace a modelování - Práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Data v grafu a tabulce • Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • Kontrola hodnot v tabulce • Filtrování, řazení a třídění dat • Porovnání dat v tabulce a grafu • Řešení problémů s daty 	
		Informační systémy - Informační systémy	
☐ I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při	<ul style="list-style-type: none"> ◆ popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují ◆ pojmenuje role uživatelů a vymezení jejich činnosti a s tím 	<ul style="list-style-type: none"> • Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace 	

<p>navrhování i užívání informačních systémů</p> <p>☐ I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</p>	<p>související práva</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy ◆ navrhne tabulku pro záznam dat ◆ propojí data z více tabulek či grafů 	
		<p>Algoritmizace a programování - Programování – opakování a vlastní bloky</p>
<p>☐ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p> <p>☐ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p> <p>☐ I-9-2-05 v blokově orientovaném program. jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p> <p>☐ I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost ◆ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ◆ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, ◆ používá cyklus s pevným počtem opakování rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, ◆ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému ◆ vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření programu • Opakování • Podprogramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti

I-9-1-02p zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek

I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá

Možné evaluační nástroje

V předmětu informatika bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji: 10

- ❖ Analýzou výsledků činnosti žáka
- ❖ Pozorováním žáka
- ❖ Rozhovorem nad splněným úkolem
- ❖ Analýzou projektu na zadané téma
- ❖ Písemnou zkouškou – kladení problémových otázek (témat) učitelem a kladení otázek spolužáky. Zapojení žáků do hodnocení
- ❖ Didaktickým testem – žáci vybírají správnou odpověď z několika možností

Možné metody a formy práce

práce u počítače, výklad s konkrétními ukázkami

5.2.6 DĚJEPIS

Výchovně vzdělávací strategie

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je uchování kontinuity historické paměti. Důležité je zejména poznání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do naší současnosti. Rovněž vede žáka k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům a k úctě ke kulturnímu dědictví lidstva.

Časová dotace: 2 hodiny týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Dějepis je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce předmětu je využívána i počítačová učebna a třídy s interaktivními tabulemi a další podnětná prostředí (knihovna atd.).

Cílové zaměření oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi
- rozlišování mýtů a skutečnosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé prameny
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- samostatně získávat a vyhodnocovat informace z různých zdrojů (učebnice, encyklopedie, historické dokumenty, internet, historické filmy ...)
- používání termínů, znaků a symbolů vzdělávacího oboru dějepis a jejich propojování s poznatky z různých vzdělávacích oborů
- vybírání a využívání vhodných metod a postupů pro efektivní učení
- pochopení významu celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- pochopení, že historie je výsledek různých variant řešení historických situací
- nalézání příčin jevů a motivy jednání historických osobností
- objeovávání paralel mezi řešením minulých a současných problémů

Kompetence komunikativní

- vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu
- zapojování se do diskuse na historická témata
- prezentování referátů a projektů na historická témata
- osvojení si postupu při užívání informačních a komunikačních prostředků a uvědomění si, že ne všechny informační zdroje jsou spolehlivé (cenzura, propaganda)
- naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat

Kompetence sociální a personální

- chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolu (nabízet dostatek možností pracovat ve skupině a ovlivňovat tvůrčí atmosféru ve skupině)
- na příkladech z historie pochopit prospěšnost spolupráce
- rozvíjení zdravé sebedůvěry a na příkladech z historie si uvědomit, co je a co není zdravá sebedůvěra

Kompetence občanská

- poznat naše historické dědictví a kulturní tradice a cítit potřebu je chránit
- na příkladech z historie pochopit, kam může vést nerespektování přesvědčení druhých lidí
- vcítit se do hrůz válečných konfliktů a odmítat psychické a fyzické násilí
- pochopení nutnosti existence a dodržování zákonů a společenských norem

Kompetence pracovní

- adaptování se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- nacházet způsoby, jak využívat znalosti a zkušenosti získané ve škole i mimo ni pro svůj vlastní rozvoj

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil pracovní postupy
- kriticky hodnotí přínos digitálních technologií a reflektuje rizika jejich využívání

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Člověk v dějinách	
☐ D-9-1-01 Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků ☐ D-9-1-03 Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu ☐ D-9-1-02 Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vysvětlí, proč jsou dějepisné poznatky důležité ♦ Uvede příklady zdrojů informací o minulosti ♦ Narýsuje časovou přímku, zařadí na ni historické události a chronologicky řadí historické epochy ♦ Ví, které typy pramenů uchovává muzeum, archiv, knihovna 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam zkoumání dějin • Historické prameny • Historický čas a prostor 	<p>Ov – kulturní instituce, vznik právních norem, náboženství, základy demokracie</p> <p>Z – světařily, orientace na mapě</p> <p>M – práce s časovou osou, číselné soustavy, arabské číslice /Indie/</p> <p>Př – vývoj stavby těla prvních lidí, vliv přírodních podmínek na vývoj člověka, lékařství, mumifikace /Egypt/</p> <p>Čj – první literární památky /eposy, báje, pověsti/</p> <p>Vv – malířství, sochařství, architektura</p>
		Pravěk	
☐ D-9-2-01 Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ☐ D-9-2-02 Objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Popíše život pravěkých lovců a sběračů včetně uměleckých a náboženských projevů ♦ Na příkladech uvede, jaký vliv mělo prostředí na vývoj člověka ♦ Vysvětlí, jaký význam pro lidskou společnost měl přechod k zemědělství, chovu dobytka a zpracování kovů ♦ Jmenuje nejvýznamnější archeologická naleziště na našem území a nejznámější archeologické památky 	<ul style="list-style-type: none"> • Vývoj člověka • Vznik zemědělství a chovu dobytka • Střední Evropa v pravěku 	<p>Tv – olympijské hry</p> <p>EV3 – vliv prostředí na vývoj člověka, na vznik a fungování státu</p> <p>VDO4 – srovnání athénské demokracie a staroorientálních despocií</p> <p>OSV11- síla osobnosti a její vliv na utváření dějin /Alexandr Veliký/</p> <p>MKV2 – prolínání se a vzájemné obohacování se starověkých kultur</p> <p>EGS3- kořeny evropské a světové civilizace</p>
		Starověk	
☐ D-9-3-01 Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací ☐ D-9-3-02 Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Uvede příklady souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států ♦ Orientuje se v historické mapě ♦ Uvede nejvýznamnější památky a dovede je zařadit z hlediska 	<ul style="list-style-type: none"> • Nejstarší starověké civilizace /Sumer, starobabylónská říše, Egypt, Indie, Čína, Palestina/ • Starověké Řecko /období mykénské, doba homérská, kolonizace, Athény, Sparta, 	

<p>součástí světového kulturního dědictví</p> <p>☐ D-9-3-03 Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury</p> <p>☐ D-9-3-04 Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<p>zeměpisného</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Srovná odlišnost vývoje ve Spartě a Aténách, vysvětlí podstatu antické demokracie /ve srovnání s jinými formami vlády starověkých států/ ♦ Zná významné osobnosti antiky a vysvětlí jejich působení a přínos ♦ Seznámí se s kulturním odkazem řecké civilizace ♦ Zná některé příklady řecké a římské mytologie ♦ Ví, jak Řím ovládl Apeninský poloostrov a celé Středomoří, zná vnitřní vývoj státu /království, republika, císařství/ ♦ Rozumí příčinám krize a rozpadu římské říše, rozumí roli křesťanství v tomto procesu ♦ Seznámí se s kulturním odkazem Římanů 	<p>válečné konflikty, Alexandr Veliký, vzdělanost, věda, umění/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Střední Evropa v době železné /Keltové/ • Starověký Řím /založení Říma, království, republika, boj patriciů a plebejů, ovládnutí apeninského poloostrova, punské války, krize republiky, občanské války, římské císařství, zánik říše západořímské, římské umění, vzdělanost a věda/ 	
---	--	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí

D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států

D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Středověk	
☐ D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států ☐ D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí ☐ D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech ☐ D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury ☐ D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život ☐ D-9-5-01 vysvětlí znovuoživení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve ☐ D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vysvětlí události, které ovlivňovaly společenský vývoj ♦ orientuje se v mapě ♦ charakterizuje dobový životní styl, představí si způsob života tehdejších lidí ♦ učí se chápat úlohu víry v životě středověkého člověka ♦ charakterizuje první státní útvary na našem území ♦ pozná základní znaky románského slohu ♦ seznámí se s nejvýznamnějšími památkami – uvědomuje si nutnost jejich ochrany ♦ seznámí se se státopornou úlohou panovnických dynastií ♦ seznámí se s rozmachem českého státu za posledních Přemyslovců a Lucemburků ♦ popíše základní znaky gotického slohu a uvede příklady významných gotických památek na našem území ♦ na pozadí konfliktu mezi Anglií a Francií pozná okolnosti vzniku parlamentu ♦ seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve ♦ zná význam a průběh husitské revoluce ♦ charakterizuje změny v českém 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváření středověké Evropy – vpád Hunů, stěhování národů, příchod Slovanů • Byzantská říše • Arabská říše • Křesťanství v raném středověku, Bible, rozdělení církve na západní a východní, působení církve, vztah moci světské a církevní • Franská říše – vznik státu, feudální systém, Karel Veliký, rozpad říše • Sámova říše • Velkomoravská říše – Mojmír I., Rastislav, Konstantin a Metoděj, Svatopluk, Mojmír II., 906 – rozpad říše, archeologická naleziště, kultura • Počátky českého státu – kmeny na území dnešních Čech, mytologický původ Přemyslovců, Bořivoj, Ludmila, svatý Václav, Boleslav I., Boleslav II. • Vrchol českého státu v raném středověku, Břetislav I., Vratislav II. a Vladislav II., Přemysl Otakar I., Zlatá bula sicilská, Václav I. • Významné evropské státy • Kyjevská Rus – Rurikovci, přijetí křesťanství • Severní Evropa – vikingové, vznik středověké Francie a Anglie – Vilém Dobyvatel 	<p>Z – orientace na mapě (platí pro celý 7. ročník)</p> <p>Vv – byzantské a arabské umění</p> <p>Ov – náboženství, národ, vlast, typy států</p> <p>EGS 3 – křesťanství jako základní evropská hodnota a stmelující prvek</p> <p>EV 4– vliv přírodního prostředí na fungování státu - vikingové</p> <p>MKV 2 – vzájemné obohacování kultur</p> <p>MDV 2 – vyhledávání a zpracovávání informací, nutnost kritického přístupu k historickým pramenům (platí pro učivo celého 7. ročníku)</p> <p>Čj – první písemné památky, legendy, české pověsti, kroniky</p>

	<p>státě za vlády Jiřího z Poděbrad a za vlády Jagellonců</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ charakterizuje základní znaky renesance a humanismu ♦ vyjmenuje nejznámější renesanční památky u nás i v zahraničí ♦ popíše důvody a význam objevných plaveb a důsledky pronikání evropských civilizací do nově objevených zemí a důsledky pro tyto země i Evropu 	<ul style="list-style-type: none"> • Svatá říše římská – Ota I., spory mezi císařem a církví, vztah k českému státu • Křížové výpravy – příčiny, směry, výsledky, kulturní obohacení • Románská kultura • Středověké zemědělství – kolonizace, trojpolní systém, robota, desátek • Středověká města – královská, poddanská, privilegia, obyvatelstvo • Poslední Přemyslovci – Přemysl Otakar II., Václav II., Václav III., vymření Přemyslovců po meči • Boj mezi Anglií a Francií o nadvládu v západní Evropě /stoletá válka/ • Gotika • Lucemburkové – Jan Lucemburský, Karel IV. • Česká společnost v době předhusitské, Václav IV., kritika bohatství a moci církve, reformátoři • Mistr Jan Hus • Husitská revoluce – první pražská defenestrace, tábor, Jan Žižka, čtyři artikuly pražské, křížové výpravy, Prokop Holý, spanilé jízdy, zbraně, taktika, bitva u Lipan, basilejská kompaktáta, Zikmund Lucemburský, Petr Chelčický – jednota bratrská • Jiří z Poděbrad – Ladislav Pohrobek, zemský správce – král, Matyáš Korvín • Český stát za vlády Jagellonců – 	
--	---	--	--

		<p>Vladislav II., Ludvík Jagellonský, 1526 – bitva u Moháče</p> <ul style="list-style-type: none"> • Renesance a humanismus (literatura, malířství, sochařství, architektura) • Zámořské objevy – příčiny a předpoklady objevů, Portugalci, Španělé, významní mořeplavci 	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území

D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu

D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti

D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí

D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské

D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu

D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Počátky novověku	
☐ D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie ☐ D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky ☐ D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> ♦ seznámí se s pojmem reformace, s příčinami, cíli ♦ učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii ♦ uvede významné panovníky na našem území ♦ vysvětlí úlohu českých stavů, průběh povstání, výsledek ♦ stručně vysvětlí průběh třicetileté války, uvede důsledky konfliktu na obyčejný lid ♦ objasní pojmy baroko a 	<ul style="list-style-type: none"> • Reformace a její šíření Evropou /Luther, Kalvín/, německá selská válka • Evropská kultura a věda v 16. st. • Nástup Habsburků na český trůn • Česká kultura v 16. st. /renesance u nás/ • Boj českých stavů proti Habsburkům • Třicetiletá válka, české země za třicetileté války, Jan Ámos Komenský – život a dílo • Počátky kapitalismu v Anglii, 	<p>Z – orientace na mapě /platí pro celý 8. ročník/ Vv, Hv – renesanční, barokní, klasicistní a romantické umění Ov – typy státních zřízení, národ, občanská práva, politické směry Lv – Shakespeare, Goethe, Dumas, Puškám, Mácha, národní obrození v literatuře</p>

	<p>osvícenství, popíše znaky barokních památek</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ seznámí se se situací rakouské monarchie v době vlády Marie Terezie a Josefa II., zná jejich nejdůležitější reformy ♦ vyjmenuje evropské koloniální velmoci, seznámí se s významem kolonií, pochopí nelidskost otrokářství 	<p>vláda královny Alžběty, hospodářský vzestup</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anglická revoluce – Stuartovci, O.Cromwell, Vilém Oranžský • Francie za Ludvíka XIV. • Absolutismus v Rusku – Petr I. /reformy/, Kateřina II. Veliká • Baroko, osvícenství • Habsburská monarchie po třicetileté válce • Vláda Marie Terezie a Josefa II., situace v českých zemích • Kolonialismus 	<p>MKV 2 – příčiny a důsledky diskriminace, udržování tolerantních vztahů, vzájemné obohacování kultur</p>
		Modernizace společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti ☐ D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé ☐ D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ určí hlavní etapy francouzské revoluce, jmenuje významné osobnosti ♦ uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur v 19. st. ♦ vysvětlí důvody a průběh osamostatnění USA ♦ charakterizuje význam průmyslové revoluce a její vliv na hospodářství, kulturu, životní prostředí ♦ seznámí se se základními znaky klasicismu a romantismu, uvede příklady nejvýznamnějších památek ♦ seznámí se s příčinami a průběhem národního obrození, s významnými osobnostmi 	<ul style="list-style-type: none"> • Velká francouzská revoluce – • Napoleon a jeho válečné výpravy, vídeňský kongres • Válka za nezávislost, vznik USA • Průmyslová revoluce – přechod ke strojové výrobě, počátek v Anglii a její šíření do Evropy • Klasicismus, romantismus • Habsburská monarchie v 1. polovině 19. st. /Metternich, cenzura/ • Utváření novodobého českého národa – rozdělení národního obrození do tří etap • Rok 1848 v Evropě – Itálie, Německo, Francie, Čechy a Rakousko – národně osvobozenecá hnutí, sjednocovací snahy • Občanská válka v USA – rozdíly mezi Severem a Jihem, A. 	<p>VDO 2 – Listina základních práv a svobod</p> <p>EGS 3 – klíčové mezníky evropské historie</p> <p>VDO 2 – základní občanská práva, principy a hodnoty demokratického politického systému</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ stanoví příčiny revoluce r. 1848, popíše průběh, zhodnotí význam ♦ stanoví příčiny občanské války v USA, popíše průběh a důsledky ♦ chápe význam pojmu rasismus ♦ shrne vývoj v rakouské monarchii v 50. a 60. letech 19. st., posoudí postavení českých zemí v monarchii 	<p>Lincoln, zrušení otroctví, diskriminace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sjednocení Itálie • Sjednocení Německa • Vznik Rakousko – Uherska 	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století

D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Modernizace společnosti	Z – orientace na mapě Ov – lidská práva, politické systémy, mezinárodní organizace Čj, Hv, Vv – vliv politické situace na kulturu
☐ D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace společnosti a prohloubení nerovnoměrnosti jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a význam kolonií	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozezná odlišnosti vývoje v evropských zemích, vysvětlí důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> • Průmyslová výroba • Koloniální výboje • České země po roce 1867 • T. G. Masaryk • Mezinárodní vztahy před 1. světovou válkou, vznik spojeneckých bloků 	
		Moderní doba	EGS 3 – klíčové mezníky evropské historie, co Evropu spojuje a rozděluje, železná opona, studená válka, mezinárodní organizace
☐ D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ☐ D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických	<ul style="list-style-type: none"> ♦ popíše vztahy mezi velmocemi ♦ zná příčiny, popíše průběh války a posoudí důsledky ♦ popíše boj o samostatnost ČSR, uvede formy odboje a hlavní 	<ul style="list-style-type: none"> • První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • Ruské revoluce /1917/ • Vznik Československa, jeho 	

<p>systemů</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu ❑ D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ❑ D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<p>představitel</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ rozliší politické proudy, zhodnotí úroveň naší země a její mezinárodní postavení ♦ vysvětlí tíživé dopady světové hospodářské krize ♦ zná okolnosti nástupu totalitních režimů /Itálie, Německo, Rusko/ ♦ definuje pojmy rasismus, antisemitismus, nacismus, holocaust, na příkladech doloží jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ♦ uvede důsledky Mnichovské dohody pro další vývoj u nás i v Evropě ♦ popíše život v protektorátu ♦ s použitím mapy uvede hlavní události, rozhodující bitvy a postup spojenců za 2. světové války ♦ zhodnotí důsledky 2. světové války 	<p>hospodářský a politický vývoj, sociální a národnostní problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svět po 1. světové válce /Pařížská mírová konference, Versailleský mírový systém/ • ČSR ve 20. letech, významné osobnosti, kulturní vývoj • Hospodářská krize ve světě i v ČSR • Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus /SSSR, Itálie, Německo/ - důsledky pro Československo a svět • Mnichovská dohoda • Obsazení Československa • Vypuknutí 2. světové války – válečné události let 1939 – 1940, napadení SSSR, vstup USA do války, otevření 2. fronty, osvobození Evropy, válka v Tichomoří, domácí a zahraniční odboj /exilová vláda, odbojové organizace, heydrichiáda, Lidice, Ležáky/, SNP a květnové povstání českého lidu, holocaust, koncentrační tábory 	<p>VDO 4 – demokracie x diktatura, porušování lidských práv, politické procesy MKV 3 – rozpoznání projevů rasové nesnášenlivosti MDV 5 – posouzení vlivu médií na život společnosti v politickém a kulturním vývoji</p>
		Rozdělený a integrující svět	
<ul style="list-style-type: none"> ❑ D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků ❑ D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vysvětlí pojmy studená válka, vojenské bloky, velmoci ♦ na příkladech rozliší systém totalitní a demokratický ♦ seznámí se se změnami v poválečném Československu ♦ objasní politický převrat v roce 1948 s jeho důsledky ♦ posoudí závislost ČSSR na SSSR 	<ul style="list-style-type: none"> • Svět po 2. světové válce, porážení a vítězné mocnosti, vznik OSN, Norimberský proces, Postupimská konference, studená válka • Obnovení Československé republiky /Benešovy dekrety, odsun/ • Únorový převrat v Československu, vytvoření 	

☐ D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí ☐ D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	<ul style="list-style-type: none"> ♦ seznámí se s touhou lidí po politické změně /1968, 1989/ ♦ popíše příčiny rozpadu komunistických systémů ♦ uvede důvody rozdělení Československa v roce 1993 ♦ uvede příklady problémů současného světa 	totalitního režimu, politické procesy 50. let, znárodnění, kolektivizace <ul style="list-style-type: none"> • Rok 1968 – pokus o demokratizaci, vstup vojsk varšavské smlouvy, normalizace • Revoluce 1989 – pád komunistického režimu, V. Havel • Vznik České republiky • Svět za studené války • Problémy současnosti 	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války

D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě

D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Možné evaluační nástroje

V dějepise bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ Ústní zkouškou - učitel zadá žákovi téma, jeho vyprávění doplňuje otázkami, zapojení spolužáků – kladou otázky a hodnotí
- ❖ Písemnou zkouškou – žáci vlastními slovy odpovídají na zadané úlohy
- ❖ Didaktickým testem – žáci vybírají správnou odpověď z několika navržených, nebo k sobě přiřazují správné dvojice
- ❖ Analýzou projektu na zadané téma
- ❖ Analýzou písemných prací žáka (samostatné práce, domácí úkoly, referáty)
- ❖ Pozorováním žáka
- ❖ Diskusí (rozbor historického filmu, beletrie)

Možné metody a formy práce

výklad, řízený rozhovor, práce s učebnicí a odbornou literaturou, četba ukázek z beletrie, vypracování referátu, využití videodokumentu, práce na projektech ve skupině, práce s mapou a atlasem, beseda v muzeu, hry, křížovky, kvízy.

5.2.7 OBČANSKÁ VÝCHOVA

Výchovně vzdělávací strategie

Občanská výchova přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti i současnosti. Jejím hlavním posláním je uchování historické paměti, výchova, poznání vlastní osobnosti, uvědomění si svých práv a povinností, orientace v právním systému naší společnosti. Důležité je zejména poznání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily a ovlivňují vývoj společnosti. Také vede žáka k úctě k vlastnímu národu a k jiným národům a etnikům, k rozvoji osobnosti a poznání sebe.

Časová dotace: 1 hodina týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce předmětu je využívána také počítačová učebna a třídy s interaktivními tabulemi, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí (památky v okolí školy, muzeum, radnice...).

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

samostatně získávat, zpracovávat a vyhodnocovat informace z různých zdrojů (učebnice, internet, televize – zprávy z domova a zahraničí, encyklopedie....)
orientace v sociální realitě, používání termínů z oblasti práva, sociologie, politologie a hospodářství
vybírání a využívání vhodných metod a postupů pro efektivní učení
pochopení významu celoživotního vzdělávání a sledování politické situace, každodenního dění u nás i v zahraničí

Kompetence k řešení problémů

nalézání příčin jevů a motivů jednání
objevování paralel mezi řešením minulých a současných jevů
vyvozování a uplatňování uvážlivých rozhodnutí, obhájit je a nést za ně zodpovědnost
samostatné řešení problémů, navrhování vlastních řešení, nebo zlepšení (např. v oblasti ekologie, vandalismus, sociální systém)

Kompetence komunikativní

vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu
zapojování se do diskuze o soudobých problémech a politické situaci
prezentování projektů
osvojení si postupu při užívání informačních prostředků- užívat různé zdroje. Uvědomit si, že ne všechny informační zdroje jsou spolehlivé.
nabízet žákům zapojení se do diskuze na různá témata
učit žáky naslouchat názorům druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat

Kompetence digitální

chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání
předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Naše škola	
☐ VO-9-1-04 Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Žák se řídí vnitřním řádem školy ❖ Orientuje se na naší škole ❖ Chápe práva a povinnosti žáků naší školy ❖ Rozlišuje vhodné a nevhodné využití volného času 	<ul style="list-style-type: none"> • Život ve škole • Práva a povinnosti žáků, pravidla soužití – školní řád • Význam a činnost žakovské samosprávy <p>(Probíráno i v rámci třídnických hodin.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Racionální příprava na vyučování, vyvážený režim dne 	<p>OSV 1 – dovednosti pro učení a studium, cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 2 – moje učení, zdravé a vyrovnané sebepojetí</p> <p>OSV 3 – organizace vlastního času, plánování učení a studia</p> <p>OSV 6 – vzájemné poznávání se ve skupině, třídě</p> <p>OSV 7 – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</p> <p>OSV 10 – morální rozvoj (rozhodování v eticky problematických situacích)</p>
		Člověk ve společnosti – vztahy mezi lidmi	
☐ VO-9-1-04 Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, ☐ VO-9-1-05 Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám ☐ VO-9-1-06 Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Žák dokáže vysvětlit význam harmonických vztahů v rodině, třídě a dalších kolektivech ♦ Dokáže pracovat ve skupině ♦ Konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem ♦ Dokáže pojmenovat příčiny problémů soužití lidí ♦ Snaží se o vytváření dobrých mezilidských vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> • Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti (xenofobie, rasismus, netolerance) 	<p>VDO 1 – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole</p> <p>VDO 2 – občan jako odpovědný člen společnosti, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, principy soužití s minoritami</p> <p>VDO 3 – obec jako základní jednotka samosprávy státu</p> <p>VDO 4 – základní kategorie fungování demokracie, demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti</p> <p>EGS 1 – naši sousedé v Evropě</p> <p>EGS 2 – naše vlast a Evropa</p> <p>EGS 3 – kořeny a zdroje evropské civilizace</p> <p>MKV 1 – člověk jako součást etnika, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik</p>

nesnášenlivosti	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Je si vědom přirozených i sociálních rozdílů mezi lidmi, učí se toleranci ♦ Dodržuje společná pravidla a normy 	<ul style="list-style-type: none"> • Lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi a v situacích ohrožení, potřební lidé ve společnosti • Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování 	<p>MKV 2 – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy</p> <p>MKV 3 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost</p> <p>MKV 4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování</p> <p>MKV 5 – nekonfliktní život v multikulturní společnosti</p> <p>MDV 1 – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a k reklamě</p> <p>EV 3 – ochrana přírody a kulturních památek</p> <p>EV 4 – naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</p> <p>D – historie Prahy, Jihlavy a okolí, kulturní instituce a právní normy, národní tradice,</p>
		Naše město, region, kraj	
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zná zajímavá a památná místa naší obce a okolí, uvědomuje si nutnost jejich ochrany ❖ Stručně popíše fungování obce, zná pojmy primátor, starosta, městská (obecní) rada, obecní volby, městský (obecní) úřad ❖ Uvědomuje si postavení obce a regionu v rámci ČR ❖ Sleduje místní zpravodajství a sdělovací prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajímavá a památná místa (historické souvislosti, pověsti) • Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku • Významní rodáci, místní tradice • Kulturní a veřejný život • Důležité instituce 	<p>významné osobnosti, náboženství</p> <p>Čj – národní pověsti</p> <p>Vz – režim dne, zdravý životní styl, skryté formy a stupně individuálního násilí,</p> <p>vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity</p> <p>Z – Česká republika – hlavní město Praha</p> <p>Př – vztah člověka k přírodním památkám</p> <p>Vv – vytvoření letáků, komiksů, prezentace</p>
		Naše vlast, národ, hlavní město	

<p>☐ VO-9-1-02 Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Uvede příklady významných kulturních, památných i přírodních míst ❖ Dokáže vyprávět některou z pověstí ❖ Vysvětlí, co proslavilo ČR ve světě ❖ Objasní přínos některých významných osobností naší minulosti ❖ Zná významné svátky, lidové zvyky ❖ Chová se šetrně ke kulturním i přírodním objektům ❖ Rozumí pojmům rasismus, xenofobie, netolerance ❖ Uvědomuje si netolerantní chování ve společnosti, zaujímá k němu kritický postoj ❖ Sleduje sdělovací prostředky ❖ Objasní význam hlavního města Prahy 	<p>Praha</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajímavá a památná místa (historické souvislosti, pověsti) • Co nás proslavilo, významné osobnosti • Národní zvyklosti, tradice • Pojem vlasti a vlastenectví, národní hrdost, nacionalismus, respektování jiných národů • Praha - historické, kulturní a správní centrum státu
---	---	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití

VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem

VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům

VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie

VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		Školský systém	
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Žák si uvědomuje význam vzdělání pro svůj budoucí život, popíše školský systém v ČR, zná nabídku škol ve svém okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • Naše škola – školský systém v naší republice, význam vzdělání pro život, školy v naší obci a okolí 	<p>OSV 1 – dovednosti pro učení a studium</p> <p>OSV 2 – moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, moje psychika/ temperament, postoje, hodnoty/, já jako zdroj informací o sobě</p>
<ul style="list-style-type: none"> ☐ VO-9-1-03 Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Žák vysvětlí různé podoby kultury a umění, orientuje se v základních pojmech ♦ Orientuje se v nabídce kulturních institucí v obci, regionu, vyhledá aktuální nabídku programů ♦ Vysvětlí význam kulturních institucí pro život člověka 	<p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice • Umění, druhy umění. Historické proměny v pohledu na umění – umělecké slohy (architektura, odívání, bydlení, způsob života) • Kulturní instituce 	<p>OSV 3 – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, sebeovládání</p> <p>OSV 6 – vzájemné poznávání se ve skupině, třídě</p> <p>OSV 7 – lidská práva jako regulativ vztahů, rovnost a nerovnost lidí, respektování</p> <p>OSV 8 - aktuality z regionu</p> <p>OSV 9 – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci</p> <p>OSV 10 – problémy v mezilidských vztazích, v seberegulaci</p> <p>VDO 2 – práce s Úmluvou o právech dítěte</p> <p>VDO 4 – základní kategorie</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Žák se chová šetrně ke kulturním i přírodním objektům ♦ Žák dokáže charakterizovat prostředky masové kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana kulturních památek a přírodních objektů • Masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá a jejich vliv na chování lidí 	<p>fungování demokracie /spravedlnost, norma, morálka/ EGS 1 – kultura v zahraničí, prolínání kultur EGS 3 – mezinárodní organizace a jejich příspěvi k řešení problémů dětí a mládeže MKV 1 – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako součást etnika, respektování zvláštností různých etnik MKV 2 – vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování různých kultur, konflikty vyplývající z rozdílnosti, tolerance, základní morální normy MKV 3 – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i vzájemná rovnost MKV 4 – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem MKV 5 – nekonfliktní život v multikulturní společnosti, odpovědnost jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, otázka lidských práv, základní dokumenty EV 4 – přírodní a kulturní památky a jejich ochrana MDV 1 – kritický přístup ke zpravodajství a k reklamě, rozlišování „bulvárních“ prvků ve sdělení od informativních MDV 2 – rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem MDV 3 – zpravodajství, příklady stavby a uspořádání zpráv /</p>
		Člověk jako jedinec	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ VO-9-1-01 Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života ☐ VO-9-2-03 hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání ☐ VO-9-2-02 Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ☐ VO-9-2-04 Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Žák objasní pojem osobnost, význam tohoto pojmu, různé projevy myšlení, jednání a chování lidí ♦ Uvědomuje si své osobní vlastnosti, schopnosti a dovednosti ♦ Žák respektuje odlišnost lidí i jejich názorů i různá řešení problémů ♦ Respektuje pravidla slušného chování, řídí se jimi, umí naslouchat druhým ♦ Vyjádří slušnou formou vlastní názor ♦ Snaží se o vytváření dobrých mezilidských vztahů ♦ Dokáže pracovat ve skupině, 	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk jako jedinec a osobnost, podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál • Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, svědomí; stereotypy v posuzování druhých lidí • Osobní rozvoj – životní cíle a 	

<p>rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<p>ocenit význam spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Rozlišuje kladné a záporné charakterové vlastnosti člověka, uvědomuje si význam potlačování špatných a rozvíjení dobrých vlastností ♦ Objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ♦ Žák si uvědomuje změny v životě člověka 	<p>plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji</p>	<p>srovnávání titulních stran různých deníků/ MDV 4 – rozbor sdělení, diskuse MDV 5 – organizace a postavení medií ve společnosti, vliv medií na každodenní život, na postoje a chování</p> <p>Př – kulturní krajina, chráněná krajinná území, ekosystém přírodní a umělý, třídění odpadu, biologická, kulturní a ekonomická odlišnost lidí Vz – aktivní a pasivní trávení volného času D – umělecké slohy, komunikační prostředky dříve a dnes Z – podnebné pásy a přírodní krajiny Vv – piktogramy k jednotlivým druhům umění, umělecké památky, reklamní leták</p>
<p>☐ VO-9-4-05 Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p> <p>☐ VO-9-1-06 Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Žák respektuje práva druhých lidí ♦ Uvede příklady základních práv a svobod, zná dokumenty týkající se lidských práv ♦ Vysvětlí na příkladech pojmy šikana, diskriminace, antisemitismus, rasismus, xenofobie a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ♦ V případě potřeby dokáže uplatnit svá práva, ale zároveň si uvědomuje i své povinnosti 	<p>Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana • Konkrétní úpravy lidských práv v dokumentech: Všeobecná deklarace lidských práv, Listina základních práv a svobod, Úmluva o právech dítěte • Poškozování lidských práv, šikana, diskriminace 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie

VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu

VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Stát a právo	
☐ VO-9-1-01 Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání ☐ VO-9-4-01 Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky ☐ VO-9-4-03 Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ☐ VO-9-4-02 Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu ☐ VO-9-4-04 Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Umí vyjmenovat a rozpoznat státní symboly ♦ Dokáže vyjmenovat státní svátky v průběhu roku ♦ Vysvětlí, co je to stát, jaké znaky má ♦ Vysvětlí na příkladech rozdíl mezi demokracií a diktaturou, monarchií a republikou ♦ Charakterizuje jednotlivé složky státní moci, objasní, jaké mají pravomoce ♦ Umí vyjmenovat druhy státní moci, dokáže je přiřadit k jednotlivým státním orgánům ♦ Vysvětlí rozdíly mezi demokracií a diktaturou, uvědomuje si svůj život v demokratickém státě 	<ul style="list-style-type: none"> • Stát, státní symboly, svátky • Typy a formy států, znaky státu • Státní občanství ČR • Znaky demokracie a diktatury, principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu • Politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam • Státní moc, jednotlivé složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu • Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • Volby a volební systém, význam 	<p>OSV 1 – návrhy řešení problémů - globalizace OSV 2 – mezilidské vztahy VDO 1- spolupráce školy s obcí VDO 2 – práva dětí, Listina zákl.práv a svobod, práva a povinnosti občanů VDO 3 - volby VDO 4 - demokracie jako forma vlády, význam Ústavy EGS 2 – evropské symboly EGS 3 - - vztahy mezi kulturami, evropská integrace MKV 2 – tolerance, respektování odlišných názorů spolužáků při diskuzích MKV 3 – odlišnost lidí, rasová nesnášenlivost- jedna z příčin mez. konfliktů EV 2 – globální problémy EV 3 - globalizace EV 4- lokální ekologické problémy</p> <p>D – typy států Z – evropské symboly Př – životní prostředí, zdroje energie, ekologické problémy</p>

každodenní život občanů	(dokazuje na příkladech) <ul style="list-style-type: none"> ♦ Dokáže vysvětlit pojem politický pluralismus ♦ Stručně objasní smysl voleb, vysvětlí volební systém (pravidla: kdo může být volen, kdo může volit,...) 	a formy voleb do zastupitelstva	Hv- česká státní hymna
☐ VO-9-4-08 Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování ☐ VO-9-4-09 Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů ☐ VO-9-4-10 Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady. ☐ VO-9-4-11 Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dokáže vysvětlit pojmy právní vztahy, právní řád, právní vědomí ♦ Vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád státu ♦ Seznamuje se s Ústavou jako základním zákonem státu ♦ Dokáže vyjmenovat orgány právní ochrany občanů ♦ Vysvětlí, co je to protiprávní jednání, dokáže uvést příklady postihů, zná věkovou hranici trestní odpovědnosti 	<p style="text-align: center;">Právní řád České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Význam a funkce právního řádu, porovnání se školním řádem • Právní norma, předpis, publikování právních předpisů • Ústava ČR • Orgány právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soustava soudů, advokacie, notářství) • Protiprávní jednání, druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce (přestupky a trestné činy), trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu 	

		vlastnictví	
		Globalizace	
☐ VO-9-5-02 Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky ☐ VO-9-5-03 Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Na příkladech dokáže uvést projevy globalizace v současném světě ♦ Umí vysvětlit pojmy globální a lokální ♦ Uvede příklady některých současných globálních problémů a jejich možných důsledků ♦ Dokáže rozlišit problémy lokální a globální, navrhuje řešení na lokální úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> • Projevy globalizace v dnešním světě, klady a zápory globalizace • Globální problémy lidstva • Odpovědnost člověka za osud planety 	
		Mezinárodní terorismus, konflikty	
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Navrhuje řešení mezinárodních konfliktů 	<ul style="list-style-type: none"> • Mezinárodní konflikty v současném světě 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti

VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy

VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání

VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů

VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání

VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu

VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy

VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ VO-9-1-05 Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Seznámí se s nejstaršími formami náboženství ♦ Dokáže vysvětlit příčiny vzniku náboženství, chápe jeho význam ♦ Vysvětlí pojmy týkající se náboženství (monoteismus, polyteismus,...) ♦ Rozeznává náboženské symboly, dokáže je správně přiřadit k jednotlivým náboženským směrům ♦ Uvědomuje si, jak může víra ovlivňovat život, postoje i chování lidí ♦ Dokáže respektovat náboženské přesvědčení jiných lidí ♦ Uvědomuje si význam náboženství ♦ Dokáže vysvětlit nebezpečí sekty pro společnost 	Světová náboženství <ul style="list-style-type: none"> • Nejstarší formy náboženství (animismus, fetišismus, totemismus,..) • Příčiny vzniku víry a náboženství • Nejvýznamnější světová náboženství (judaismus, islám, křesťanství) • Symboly světových náboženství • Význam náboženství ve společnosti • Sekty a jejich nebezpečí pro společnost 	VDO 2 – člověk jako občan, práva a povinnosti občanů – právní vztahy VDO 4 – principy demokracie (EU, integrace) EGS 1 – měny v zahraničí, světové hospodářství EGS 2 – evropské symboly EGS 3 – evropská integrace, instituce EU a jejich fungování, historie mezinárodních organizací MKV 2 – tolerance, respektování odlišných názorů jiných lidí (víra, ateismus)
		Stát a hospodářství	D – nejstarší formy náboženství, formy vlastnictví, placení; historie 20. století Z – evropské symboly; současné rozdělení světa; mezinárodní organizace M – rodinný rozpočet, finanční matematika (daně, úroky) F- jaderná energie a její zneužití, kosmický výzkum, nové technologické objevy

<ul style="list-style-type: none"> ❑ VO-9-3-01 Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady ❑ VO-9-3-02 Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti ❑ VO-9-3-07 Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu ❑ VO-9-3-04 Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít ❑ VO-9-3-03 Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vysvětlí různé formy vlastnictví ♦ Rozlišuje různé druhy majetku, poznává rozdíl mezi duševním a hmotným vlastnictvím, uvádí příklady ze svého okolí ♦ Objasní potřebu jejich právní ochrany ♦ Sestaví rodinný rozpočet, dokáže určit své priority ♦ Zná příklady příjmů a výdajů státu, chápe význam daní ♦ Vysvětlí podstatu a význam sociální politiky státu (na jednoduchých příkladech) ♦ Dokáže odůvodnit funkci bank 	<ul style="list-style-type: none"> • Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví • formy placení • Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing • Rozpočet státu, typy rozpočtů a jejich odlišnosti, význam daní • Sociální politika státu • Banky a jejich služby- aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků 	
--	---	---	--

<p>vysvětlí jejich omezení</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ VO-9-3-05 Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu ☐ VO-9-3-06 Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Rozumí pojmům výroba, obchod, služby, dokáže uvést příklady ♦ V modelových situacích vysvětlí fungování trhu 	<ul style="list-style-type: none"> • Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu 	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ VO-9-4-06 Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství ☐ VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Uvede příklady práv i povinností vyplývajících z právních vztahů (manželství, pracovní poměr, vlastnictví) ♦ Uvědomuje si, že je sám účastníkem jednoduchých právních vztahů (koupě věci, popř. reklamace zboží, přeprava prostředky hromadné dopravy,..) 	<p>Stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Právo v každodenním životě – význam právních vztahů • Důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady 	
		<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p>	
		<p>Evropská unie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ VO-9-5-01 Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Objasní výhody i rizika začlenění ČR do EU 	<ul style="list-style-type: none"> • Evropská integrace – podstata, význam, výhody 	

způsobů jejich uplatňování		• Evropská unie a ČR	
----------------------------	--	----------------------	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům

VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti

VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet

VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí

VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

Možné evaluační nástroje

- ❖ četba textu s rozborem a návodnými otázkami
- ❖ doplňovačky, testy, kvízy, křížovky
- ❖ rozbor samostatných prací žáků
- ❖ scénky na zadané téma
- ❖ rozbor a hodnocení projektů
- ❖ hodnocení jednotlivce, celé skupiny, žáci se hodnotí navzájem
- ❖ formulace vlastního názoru
- ❖ diskuse

Možné formy a metody práce

frontální výuka, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, práce s internetem (vyhledávání informací), komunikační kruh- žáci se učí formulovat a v diskusích i obhajovat svůj vlastní názor, četba národních i místních pověstí, soutěž – portrét významné osobnosti, památky, vyhledávání zpráv z denního tisku – aktuality, skupinová práce - jak naložit s výhrou, vyhledávání současných významných českých umělců a vynálezců, NP a CHKO, EU, NATO, UNESCO,...

Soutěž Právo hrou (6. – 9. roč.), projekty – neznámé i známé pověsti, návrh vlastního a rodinného erbu, umělecké stavební slohy, moje cesta životem (zamyšlení se nad budoucností – životní plány -co chci dělat, čeho chci dosáhnout)

5.2.8 FYZIKA

Výchovně vzdělávací strategie

Charakter výuky je činnostní. Používané metody a formy práce vedou žáky zejména k rozvoji zájmu o fyziku a jevy v přírodě. Potřebné poznatky, dovednosti a požadované kompetence rozvíjíme zejména individuálními a skupinovými pokusy, zapojením digitální techniky, cíleným pozorováním, vyjadřováním názorů a formulací závěrů. Tím se vytváří odborný slovník potřebný k pochopení dané látky. Velký důraz je kladen na laboratorní práce žáků, experimentování v rámci malých projektů, exkurze nebo jiné externí aktivity, které spojují fyziku s praxí. Žáci se učí zkoumat změny v přírodě, odhadovat vliv lidské činnosti na životní prostředí a energetické zdroje. Činnostní výuka fyziky přispívá k trendu evropských zemí – zlepšit technickou úroveň vzdělanosti mládeže a připravit žáky pro rychlý rozvoj techniky a vědy ve společnosti.

Časová dotace: 2 hodiny týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Fyzika je vyučován v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce předmětu lze využít interaktivní tabuli, přenosnou digitální měřicí techniku, počítače v počítačové učebně a další podnětná prostředí.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Individuálně nebo ve skupinách cíleně pozorovat fyzikální jevy
- Dokázat hovořit o pozorovaném, vysvětlovat jevy vlastním způsobem, třídít informace a vyvozovat závěry
- Měřit fyzikální vlastnosti těles, správně zapisovat do tabulek a hodnotit naměřené výsledky a závěry dále používat pro učení
- Vytvářet vědomosti logicky utříděné, začleněné do stávajících poznatků žáků z nižších ročníků a neustále je spojovat s praxí a se životem kolem nás

Kompetence k řešení problémů

- Samostatně pozorovat a experimentovat, porovnávat získané výsledky, kriticky posuzovat a vyvozovat závěry
- Vyhledávat informace k řešení problémů, nacházet shodné a odlišné znaky a využívat získané vědomosti k variantám řešení problémů
- Dokázat obhajovat svá rozhodnutí a své závěry

Kompetence komunikativní

- Přesně a stručně se vyjadřovat užíváním fyzikálního jazyka včetně symboliky (názvů veličin a jejich jednotek)
- Dokázat popsat a vysvětlit používaný obrazový materiál, pokusy, modely apod.
- Efektivně pracovat ve skupině (páru), hodnotit výsledky práce ve skupině
- Využívat informační a komunikační technologie při práci ve škole, v komunikaci se spolužáky i okolním světem

Kompetence pracovní

- Získávat zručnost při sestavování pokusů a schopnost vybírat vhodné pomůcky
- Připravit si samostatně jednoduché pomůcky a pokusy
- Dodržovat správné zásady, postupy a bezpečnostní pravidla

Kompetence sociální a personální

- Podílet se s učitelem na vytvoření pravidel pro práci ve skupině
- Při práci ve skupině převzít určitou roli, za kterou zodpovídám
- Přispívat k diskusi o provádění úkolu ve skupině i v kolektivu třídy
- Přispívat k dobré atmosféře týmu ohleduplností k druhým a pomocí při společné práci
- Nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problémů

Kompetence občanská

- Samostatně se rozhodovat
- Uvědomit si úroveň svých dovedností, co je ještě potřeba se naučit a zjistit
- Zdravá sebedůvěra k zvládnutí úkolu
- Zodpovědný přístup k práci
- Nebát se tvořivých nápadů a alternativních řešení
- Pochopit ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu ochrany zdraví svého i ostatních

Kompetence digitální

- Využívat digitální technologie k usnadnění práce, zautomatizování rutinních činností, zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů a ke zkvalitnění výsledků práce
- Používat digitální měřicí techniku a dokázat změřená data dále zpracovat a vyhodnotit
- Samostatně se rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém, použít
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- Chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- Předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví svoje i ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Látka a těleso	
☐ F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	<ul style="list-style-type: none">♦ Rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné a plynné♦ Nalezne společné a rozdílné vlastnosti kapalin, plynů a	<ul style="list-style-type: none">• Látka a těleso, pozorování a zjišťování vlastností látek a těles• Částicové složení látek – atom	Ch (žáci mají od 8. r.) <ul style="list-style-type: none">- vlastnosti látek, stavba látek- pojem atom a molekula- chemické prvky

☐ F-9-6-03 rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností ☐ F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pevných látek ♦ Popíše jev, který nepřímo ukazuje, že částice látek jsou v neustálém pohybu ♦ Vysvětlí rozdílné vlastnosti látek pomocí rozdílů v jejich částicové stavbě ♦ Změří tahovou sílu ruky a gravitační sílu Země ♦ Experimentálně prokáže a vysvětlí vzájemné působení zelektrovaných těles ♦ Objasní vznik blesku a ochrany před ním ♦ Určí póly tyčového magnetu ♦ Indukčními čarami znázorní průběh magnetického pole ♦ Popíše magnetické pole Země 	<ul style="list-style-type: none"> • Důkaz částicového složení látek – Brownův pohyb, difúze • Částicová stavba látek • Síla, gravitační síla, Měření síly • Elektrické vlastnosti látek • Magnetické vlastnosti látek 	<p>Miniprojekty Krystaly, Difúze</p> <p>OSV 1 – rozvoj schopnosti poznávání MDV1 – vyhledávání materiálů a novinek z médií</p> <p>Z - příliv a odliv VkZ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady správného chování při bouřce - nebezpečí spojená s hořlavými a výbušnými plyny <p>Z, Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompas, buzola, orientace v terénu
☐ F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa ☐ F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Změří délku tělesa vhodným měřidlem, objem tělesa odměrným válcem a hmotnost tělesa na vahách ♦ Vzájemně převádí běžně používané jednotky těže délky ♦ Zjistí hustotu látky v tabulkách ♦ Určí hustotu látky výpočtem pomocí vztahu $\rho = m : V$ ♦ Určí hustotu látky měřením hmotnosti a objemu tělesa 	<p>Fyzikální veličiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Měření délky • Měření objemu • Měření hmotnosti • Hustota 	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření a odhad délky úseček - převody jednotek - dosazování do vzorce, matematické úpravy rovnic a výpočty - práce s kalkulátorem <p>M + Inf</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání hustoty látek (a dalších informací) v matematickofyzikálních tabulkách a na internetu

<p>☐ F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vypočte hmotnost tělesa z jeho objemu a hustoty ♦ Odhadne a změří dobu trvání děje ♦ Převádí údaje o čase v různých jednotkách ♦ Uvede příklady změny délky nebo objemu tělesa při změně teploty ♦ Vysvětlí princip měření teploty teploměrem ♦ Změří změny teploty kapaliny a vzduchu v závislosti na čase, zaznamená do tabulky a sestrojí graf 	<ul style="list-style-type: none"> • Měření času • Měření teploty 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavování jednoduchých tabulek naměřených hodnot daných veličin - čtení údajů z grafu - zakreslení grafu závislosti teploty na čase - využití interaktivních počítačových programů k procvičování převodů jednotek <p>Pč Projekt: Moje fyzikální dílna</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroba vybraných měřidel - historická měřidla, porovnání <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření tepů, kapacity plic - měření tělesné teploty <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - sledování změny teplot v jednotlivých dnech a hodinách <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - sledování rekordů v různých sportech <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - historie měření fyzikálních veličin <p>Průřezová témata MDV1 – sledování předpovědi změn teplot v médiích EV3 – globální oteplování Země a jeho důsledky OSV 10 – rozvíjení komunikace, spolupráce a pomoci</p>
--	--	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Pohyb tělesa	
☐ F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu ☐ F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Rozhodne, zda se těleso pohybuje, nebo je v klidu ♦ Určí trajektorii pohybu tělesa a rozhodne, zda je to pohyb přímočarý nebo křivočarý ♦ Rozliší pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný ♦ Určí rychlost rovnoměrného pohybu ♦ Má představu o jednotkách rychlosti a odhadne velikost rychlosti běžných pohybů (chůze, jízda autem) ♦ Umí převádět jednotky rychlosti ♦ Vypočte dráhu rovnoměrného pohybu ♦ Nakreslí graf závislosti dráhy pohybu na čase ♦ Z grafu dráhy určí rychlost rovnoměrného pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> • Klid a pohyb tělesa • Popis pohybu (trajektorie, dráha, čas) • Druhy pohybu Pohyb rovnoměrný Pohyb nerovnoměrný • Rychlost rovnoměrného pohybu • Dráha rovnoměrného pohybu 	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení úloh na pohyb těles - práce s kalkulátorem - rozpoznání vztahu i grafu přímé úměrnosti - práce s tabulkami a grafy vyjadřujícími závislost dráhy nebo rychlosti na čase <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnání rychlosti pohybu různých zvířat <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - určení vlastní průměrné rychlosti běhu, porovnání se spolužáky - sledování dosahované rychlosti v různých odvětvích sportu <p>Z + Inf</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace na mapě, určování vzdálenosti, odhad doby potřebné k chůzi a jízdě - užití GPS k orientaci v terénu - vyhledání optimální trajektorie k dosažení cíle (pomocí internetu i na mapě)

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vypočte průměrnou rychlost pohybu z daných údajů ♦ Změří dráhu a dobu určitého pohybu a vypočte jeho průměrnou rychlost 	<ul style="list-style-type: none"> • Průměrná rychlost 	<p>ČZV – seznámení s pravidly bezpečnosti v silničním provozu; odhad rychlosti běžných vozidel OSV 5 – řešení problémů, rozvoj kreativity, kooperace ITK – učí se vyhledávat optimální spojení dopravními prostředky, orientuje se v jízdních řádech MDV 1 – vyhledává zajímavé údaje o rekordních rychlostech v různých sportovních odvětvích</p>
		Síla. Skládání sil	
☐ F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V konkrétních situacích rozhodne, která dvě tělesa na sebe vzájemně působí a jaký je účinek vzájemného působení ♦ Změří velikost síly siloměrem ♦ Znázorní sílu graficky ♦ Určí gravitační sílu, jakou působí Země na těleso o určité hmotnosti ♦ Prokáže experimentem účinky elektrického, magnetického a gravitačního pole ♦ Určí výslednici sil působících v jedné přímce ♦ Rozhodne, zda jsou dvě síly v rovnováze ♦ Graficky určí výslednici dvou různoběžných sil ♦ Odhadne polohu těžiště ♦ Experimentem určí polohu těžiště desky, tyče... ♦ Rozhodne, zda je těleso 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzájemné působení těles • Síla a její měření • Gravitační, elektrická a magnetická síla $F_g = m \cdot g$ • Gravitační, elektrické a magnetické pole • Skládání sil stejného a opačného směru • Rovnováha sil • Skládání různoběžných sil • Těžiště tělesa 	<p>OSV 10 – učí se spolupracovat při experimentech, organizovat práci, vyslovit a obhájit svůj názor a vyslechnout názor spolužáka</p> <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - skládání sil při sportu - význam polohy těžiště při sportech <p>M + Inf</p> <ul style="list-style-type: none"> - grafické určování výslednice sil - využití interaktivních počítačových programů k procvičování skládání sil

	v poloze stabilní nebo nestabilní		
		Posuvné účinky síly Pohybové zákony	
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V jednoduchých případech předpoví, jaký bude pohyb tělesa nebo jeho změna, když zná sílu, nebo výslednici sil, která na těleso působí ♦ Zdůvodní, proč je těleso v klidu nebo v pohybu, určí síly působící na těleso ♦ Na příkladech ukáže, že silové působení těles je vždy vzájemné, že síly akce a reakce zanikají současně, mají stejnou velikost a působí na různá tělesa (odlišení od rovnováhy sil) ♦ Posuvné účinky síly spojuje vždy se změnou rychlosti pohybu tělesa 	<ul style="list-style-type: none"> • Posuvné účinky síly na těleso a jejich souvislost s velikostí síly a hmotností tělesa (zákon síly) • Zákon setrvačnosti • Zákon vzájemného působení těles (zákon akce a reakce) 	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležité milníky a osobnosti v historii fyziky (Galilei, Newton) <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití pohybových zákonů při sportu <p>ČZV – doprava, setrvačnost vozidel, nebezpečí při špatném přecházení vozovky, význam bezpečnostních pásů</p> <p>ČSV – Vzájemné silové působení</p> <p>OSV 11 – na konkrétních případech se učí překonávat nesprávné představy o vztahu pohybu a síly</p>
		Otáčivé účinky síly	
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Rozhodne, kdy je páka v rovnovážné poloze ♦ Experimentem nebo výpočtem určí sílu nebo rameno síly tak, aby se páka dostala do rovnovážné polohy ♦ Uvede příklady užití páky v praxi a objasní výhodnost použití páky v daném případě ♦ Určí podmínku rovnováhy na kladce pevné, volné a kladkostroji ♦ Uvede příklady užití kladek v praxi a ukáže jejich výhody 	<ul style="list-style-type: none"> • Rovnováha sil na páce • Moment síly $M = F \cdot a$ • Užití páky • Rovnováha sil na kladce • Užití kladky 	<p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - páky na lidském těle <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití rovnováhy v různých tělovýchovných činnostech <p>Pě</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavení jednoduchého kladkostroje - výběr vhodného nářadí pro usnadnění práce <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití jednoduchých strojů např. v historii architektury <p>ČSV – využití jednoduchých strojů</p>

			k usnadnění práce
		Deformační účinky síly	
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Předpoví, jak se změní deformace při změně velikosti síly nebo obsahu plochy ♦ Porovná tlaky, vyvolané různými silami ♦ Určí tlak, vyvolaný silou kolmo na plochu ♦ Navrhne, jak lze v praxi zvětšit nebo zmenšit tlak 	<ul style="list-style-type: none"> • Tlaková síla • Tlak • Tlak v praxi 	<p>ČSP – význam broušení nástrojů pro usnadnění práce</p> <p>EV 3 – škody na silnicích způsobené přetěžováním nákladů automobilů</p>
		Tření	
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V jednoduchém případě změří třecí sílu ♦ Porovná třecí síly mezi tělesy při různé tlakové síle, drsnosti ploch a obsahu stykových ploch ♦ Uvede příklady působení klidové třecí síly ♦ Objasní kladné i záporné působení třecí síly v životě člověka a navrhne vhodný způsob jeho zmenšení nebo zvětšení 	<ul style="list-style-type: none"> • Tření a třecí síla • Měření třecí síly • Význam třecí síly v praxi 	<p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - výhody a nevýhody odporových sil při sportu <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv tvaru těla živočichů na zmenšování odporové síly <p>EV 2 – snižování ztrát energie při zmenšování odporových sil při pohybu vozidel DV – bezpečné přecházení, brzdění v zimním období</p>
		Mechanické vlastnosti kapalin	
☐ F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ukáže, že při stlačování kapaliny je tlak ve všech místech nádoby stejný ♦ Vysvětlí princip hydraulického zařízení ♦ Porovná tlaky v různých hloubkách kapaliny ♦ Použije vztah $p = h\rho g$ při řešení konkrétních problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • Přenos tlaku v kapalině (Pascalův zákon) • Hydraulická zařízení • Hydrostatický tlak 	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležité milníky a osobnosti v historii fyziky (Pascal, Archimédés) - použití ponorek při válečných konfliktech <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - přizpůsobení vodních

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Objasní jevy související s tlakem (sifon, vodoznak, stavba hrází) ♦ Určí pokusem i výpočtem velikost vztlakové síly na těleso v kapalině ♦ Znázorní síly a jejich výslednici na těleso v kapalině ♦ Předpoví, zda se bude těleso v kapalině potápět, vznášet nebo plovat. Uvede příklady využití v praxi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vztlaková síla • Archimédův zákon • Potápění, plování a vznášení těles v kapalině 	<p>živočichů hloubce</p> <ul style="list-style-type: none"> - potápění lidí a jejich výbava - krevní tlak a jeho měření <p>Pě Miniprojekt: tvorba jednoduchého hydraulického stroje</p> <p>VDO 2 – podílí se na řešení problémů ve skupinách, vlastní odpovědnost</p> <p>MDV 1 – zpracovává, vyhodnocuje a využívá informace z médií</p> <p>ČZV – záchrana tonoucí na rybníku</p>
		Mechanické vlastnosti plynů	
☐ F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Porovná atmosférický tlak v různých výškách a popíše způsob měření atmosférického tlaku ♦ Provede měření atmosférického tlaku v daném místě, objasní vliv změn atmosférického tlaku na počasí. Sleduje synoptické mapy v TV ♦ Uvede příklady prokazující existenci vztlakové síly, které působí na tělesa v plynu a uvede příklad jejího praktického využití • Změří tlak plynu v uzavřené nádobě (např. v pneumatice kola) a rozhodne, zda je v nádobě přetlak nebo podtlak 	<ul style="list-style-type: none"> • Atmosférický tlak a jeho měření, Torricelliho pokus, tlakoměr, barograf • Vztlaková síla na tělesa v plynech • Tlak plynu v uzavřené nádobě, přetlak, podtlak a jeho měření 	<p>ITK – vyhledává informace o počasí na internetu a sleduje předpovědi v Tv</p>

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu

F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Světelné jevy	
☐ F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh ☐ F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici,	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozlišuje zdroj světla a osvětlené těleso ◆ Rozpozná jednotlivé druhy optických prostředí ◆ Zná velikost rychlosti světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiných prostředích ◆ Objasní, proč na Zemi pozorujeme různé fáze měsíce ◆ Vysvětlí vznik stínů a vznik zatmění Slunce a Měsíce ◆ Využívá zákon odrazu světla na rozhraní dvou prostředí k řešení problémů a úloh ◆ Zná geometrickou konstrukci obrazu v rovinném zrcadle ◆ Pokusem rozezná duté a vypuklé zrcadlo ◆ Určí ohnisko a ohniskovou vzdálenost kulových zrcadel ◆ Zobrazí daný předmět dutým a vypuklým zrcadlem ◆ Na příkladech ukáže lom světla ke kolmici a od kolmice ◆ Rozliší pokusem spojnou a 	<ul style="list-style-type: none"> • Světelné zdroje • Optická prostředí • Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích • Přímočaré šíření světla • Měsíční fáze • Stín a polostín • Zatmění Slunce a Měsíce • Zákon odrazu světla • Zobrazení rovinným zrcadlem • Kulová zrcadla • Zobrazení dutým a vypuklým zrcadlem • Lom světla • Čočky 	<p>EV3 – ekologické zdroje světla Dv – bezpečné osvětlení účastníků silničního provozu</p> <p>Vv - tvorba stínů, využití</p> <p>D + Př - historie pozorování zatmění Slunce, přírodní jevy s tím spojené</p> <p>M - osová souměrnost</p> <p>Pč Miniprojekt: výroba periskopu</p> <p>EV4 – využití zrcadel v slunečních elektrárnách Dv – užití vypuklých zrcadel v dopravě</p> <p>EV3 – nebezpečí vzniku požáru</p>

<p>či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>	<p>rozptylnou čočku</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zobrazí předmět spojkou a rozptylkou a určí, jaký obraz vznikne ◆ Vysvětlí funkci čočky v lidském oku ◆ Objasní vznik vjemu obrazu ◆ Popíše oko krátkozraké a dalekozraké a vysvětlí korekci brýlemi ◆ Znázorní vznik obrazu lupou, v mikroskopu a dalekohledu ◆ Uvede příklady užití optických přístrojů ◆ Dokáže, že sluneční světlo je složeno z barevného spektra ◆ Vysvětlí proč a za jakých podmínek vzniká duha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zobrazení předmětu čočkami • Optické vlastnosti oka • Lupa • Mikroskop • Dalekohled • Další optické přístroje (fotoaparát, kamera) • Rozklad světla optickým hranolem 	<p>v přírodě odkládáním skleněných a plastových lahví</p> <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - vjem obrazu na sítnici oka - barevné a prostorové vidění - setrvačnost oka - vady oka a jejich náprava - práce s mikroskopem <p>Inf</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s digitálním mikroskopem - práce s digitálním fotoaparátem a kamerou <p>MDV1 – vyhledávání informací o optických jevech v atmosféře</p>
<p>☐ F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozhodne, zda se koná práce a které těleso práci koná ◆ Vypočte práci, je-li dána síla a dráha ◆ Předvede vykonání práce o velikosti 1 J ◆ Porovná práci vykonanou při zvedání tělesa kladkou a kladkostrojem ◆ Určí výkon z práce a času ◆ Porovná velikost dvou prací a výkonu ◆ Určí účinnost stroje ◆ Určí výkon užitím vztahu $P = F \cdot v$ 	<p>Práce. Výkon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Práce • Práce na kladce • Výkon • Výpočet práce z výkonu • Účinnost 	<p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - svalová námaha, přesto nejde o práci <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnosti historie fyziky (Joule, Watt) <p>Tv</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhad a určení sportovních výkonů <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - převody jednotek - dosazování do vzorce, matematické úpravy rovnic a výpočty - práce s kalkulátorem

			MDV1 – porovnávání výkonů sportovců VDO 2 – úcta k občanům konajícím fyzicky namáhavou práci
		Energie	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Na příkladech ukáže, že energie tělesa v gravitačním poli je schopnost tělesa konat práci ◆ V konkrétních situacích objasní vzájemnou změnu polohové a pohybové energie tělesa a jejich využití v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohybová a polohová energie • Vzájemná přeměna energií 	EV2 – formy a druhy energií, šetření energií z hlediska ochrany životního prostředí; koloběh vody v přírodě EV4, MDV1 – využití obnovitelných zdrojů energií, kritické zhodnocení Tv <ul style="list-style-type: none"> - využití přeměn energií ve sportech
		Vnitřní energie. Teplo	
☐ F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Popíše souvislost teploty s rychlostí neuspořádaného pohybu částic, uvede příklady jevů, které to dokladují ◆ Objasní vnitřní energii tělesa jako celkovou energii všech částic v tělese ◆ Vysvětlí, jak se mění vnitřní energie tělesa s teplotou ◆ Předvede pokusy na změnu vnitřní energie konáním práce nebo tepelnou výměnou. ◆ Rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota. ◆ Při tepelné výměně předpoví změny teploty daných těles ◆ Vyhledá v tabulkách tepelnou kapacitu látek a vysvětlí její význam v praxi ◆ Určí teplo přijaté a odevzdané při tepelné výměně. ◆ Rozlišuje tepelnou výměnu 	<ul style="list-style-type: none"> • Částicové složení látek • Vnitřní energie • Změna vnitřní energie konáním práce • Teplo • Změna vnitřní energie tepelnou výměnou • Měrná tepelná kapacita • Určení tepla přijatého a odevzdaného při tepelné výměně 	Pr <ul style="list-style-type: none"> - hospodaření s energií u zvířat (význam peří a srsti zvířat pro termoregulaci; způsoby chlazení zvířat) - význam slunečního záření pro fotosyntézu Z <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlení klimatických jevů VkZ <ul style="list-style-type: none"> - volba vhodného oblečení Pč <ul style="list-style-type: none"> - chlazení nástrojů - úspora energie, např. při vaření - rozlišení tepelných vodičů a izolantů M + Inf <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání měrné tepelné kapacity látek (a dalších informací) v matematickofyzikálních

	<p>vedením, prouděním, zářením.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvádí příklady na zlepšení nebo naopak omezování tepelné výměny. ◆ Porovná látky podle tepelné vodivosti a navrhne zlepšené tepelné izolace ◆ Na příkladech ze života ukáže, jak účelně zvětšovat nebo zmenšovat tepelnou výměnu 	<ul style="list-style-type: none"> • Tepelná výměna prouděním • Tepelné záření • Energie slunečního záření 	<p>tabulkách a na internetu</p> <p>EV2 – využívání sluneční energie a dalších alternativních zdrojů energie EV4 – šetření energie vhodnou tepelnou izolací</p>
		Změny skupenství látek	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvede příklady změn skupenství z praktického života a objasní, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje ◆ V tabulkách hledá teploty tání látek a rozhodne, v jakém skupenství látka je. ◆ Vysvětlí tání a tuhnutí krystalické látky na základě změn pohybu částic ◆ Nalezne v tabulkách skupenské teplo látky a vysvětlí jeho význam ◆ Popíše závislost objemu látky na teplotě ◆ Objasní anomálii vody a uvede příklady jejího negativního působení. ◆ Navrhne a pokusem ověří, jak lze zvýšit rychlost vypařování a uvede praktické využití ◆ Předpoví, jak se změní teplota varu při změně tlaku a uvede 	<ul style="list-style-type: none"> • Změny skupenství látky • Tání a tuhnutí • Vypařování • Var 	<p>M + Inf</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání teplot tání a varu látek (a dalších informací) v matematickofyzikálních tabulkách a na internetu - čtení informací z grafů <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam anomálie vody na život vodních živočichů v zimě <p>VkZ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv vlhkosti vzduchu na zdraví - výroba cukru, léků, sirupů <p>Pč</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodárnost při vaření <p>Ch</p> <ul style="list-style-type: none"> - destilace, pálení kvasů

	<p>praktické využití.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Objasní příklady kapalnění vodní páry ve vzduchu, vysvětlí vznik oblaků, mlhy, rosy, jinovatky 	<ul style="list-style-type: none"> • Kapalnění 	<p>Př + Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - meteorologické jevy spojené se změnou skupenství
		Pístové spalovací motory	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Popíše základní součásti spalovacích motorů a vysvětlí rozdíl mezi vznětovým a zážehovým motorem ◆ Porovná škodlivost provozu různých spalovacích motorů pro životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Zážehový čtyřdobý a dvoudobý motor • Motor vznětový Dieselův • Tryskové motory • Užití spalovacích motorů 	<p>EV3 – posoudí využití spalovacích motorů v dopravě a dopad jejich provozu na životní prostředí</p> <p>MDV1 – vyhledává a posuzuje informace o výzkumech nových motorů a pohonných látek</p>
		Počasi kolem nás	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Na ukázkách zpráv o počasí na internetu a v televizi vyhledá základní meteorologické prvky a způsob jejich měření. ◆ Seznámí se podrobněji se základními meteorologickými jevy a jejich měřením na meteorologických stanicích ◆ Provádí sám jednoduchá meteorologická měření a pozorování. ◆ Objasní význam předpovědi počasí pro různé obory lidské činnosti. ◆ Uvede hlavní látky, které znečišťují ovzduší a jejich základní zdroje. ◆ Vysvětlí příčiny vzniku ozonové díry a skleníkového efektu a jejich nebezpečnost pro lidstvo, jako jeden z globálních problémů lidstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Meteorologie • Atmosféra Země a její složení • Základní meteorologické jevy a jejich měření • Předpověď počasí • Problémy znečišťování atmosféry 	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - atmosféra Země - počasí v různých časových pásmech <p>VkZ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabezpečení optimálních pracovních podmínek doma i v zaměstnání <p>MDV1 – sleduje a hodnotí předpovědi počasí v médiích</p> <p>Př</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam předpovědi počasí pro zemědělství <p>EV3 – omezení znečišťování prostředí v souvislosti s ozonovou dírou a skleníkovým efektem</p> <p>EGS 1– význam deštných pralesů pro udržování vlhkosti vzduchu, smlouvy na likvidaci freonů ad.</p>

		Zvukové jevy	
☐ F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku ☐ F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Určí zdroje zvuku a jeho příčinu. ◆ Vysvětlí princip šíření zvuku v závislosti na látkovém prostředí. ◆ Porovná rychlost šíření zvuku a světla. ◆ Vysvětlí výšku tónu a barvu zvuku. ◆ Využívá poznatků k ochraně sluchu. ◆ Navrhne možnosti zmenšení škodlivého vlivu nadměrného hluku 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdroje zvuku • Šíření zvuku • Rychlost šíření zvuku • Ucho jako přijímač zvuku • Rezonance a barva tónu. • Odraz zvuku a ozvěna • Ochrana před nadměrným hlukem 	Hv - hudební nástroje - zařizování koncertních sál Př - sluchové a hlasové ústrojí Pě Miniprojekt: výroba vlastního hudebního nástroje EV 2 – protihlukové stěny a ochrana před nadměrným hlukem OSV 7 – respektování soukromí lidí a neobtěžování nadměrným hlukem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

F-9-6-03p rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Elektrický náboj, elektrické pole	
☐ F-9-6-03 rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vysvětlí elektrování těles třením ◆ Objasní polarizaci izolantů a elektrostatickou indukci vodičů ◆ Pokusem dokáže existenci el. pole ◆ Znázorní el. pole siločarami ◆ Uvede příklady z praxe na užití elektrostatického pole 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrování těles třením • Elektrický náboj • Vodič a izolant v el. poli • Siločáry el. pole 	EV4 – antistatické aviváže EV4 – předcházení výbuchu a požáru při manipulaci s hořlavinami EV2 – antistatické látky proti prachu EV3 – omezení znečišťování prostředí v odlučovačích popílku

		Elektrický proud	
☐ F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ☐ F-9-6-03 rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností ☐ F-9-6-02 změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu ◆ Správně používá schematické značky a zakreslí schéma reálného obvodu ◆ Určí a pokusem ověří podmínky vedení proudu obvodem ◆ Rozhodne, zda je látka vodič nebo izolant ◆ Objasní podstatu elektrického proudu v kovových vodičích a v elektrolytech ◆ Vysvětlí, proč izolanty nevedou elektřinu ◆ Změří elektrický proud ampérmetrem v daném místě obvodu ◆ Změří napětí na zdroji a na spotřebiči ◆ Zná různé zdroje napětí včetně suchých článků a akumulátorů ◆ Předpoví a vypočte jednu z veličin proud, napětí a odpor, jestliže zná zbývající dvě ◆ Porovná odpor vodičů, které se liší délkou, průřezem a materiálem ◆ Rozpozná výhody zapojení spotřebičů za sebou a vedle sebe. ◆ Vypočítá výsledný odpor, napětí a proud ◆ Použije reostat k regulaci proudu nebo jako dělič napětí ◆ Určí elektrickou práci z proudu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrický obvod • El. vodiče a izolanty • Elektrický proud v kovech a vodných roztocích kyselin • Měření elektrického proudu • Měření elektrického napětí • Zdroje elektrického napětí • Ohmův zákon, Elektrický odpor • Závislost odporu na vlastnostech vodiče • Odpor vodičů zapojených za sebou a vedle sebe • Reostat a potenciometr • Elektrická práce. Elektrická 	<p>Pč</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrické obvody a schematické značky - zapojení spotřebičů v domácnosti, volba vhodných zdrojů a vodičů <p>M + Inf</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání el. odporu látek (a dalších informací) v matematickofyzikálních tabulkách a na internetu - sestavování jednoduchých tabulek naměřených hodnot daných veličin - čtení údajů z grafu - zakreslení grafu závislosti proudu a napětí - postupné krokování úloh při zapojování složitějších rozvětvených obvodů <p>EV 4 – porovná výkony domácích spotřebičů, volí optimální spotřebiče z hlediska ekonomického a ekologického</p>

	<p>napětí a příkonu spotřebiče</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vyjádří elektrickou práci v kWh ◆ Zná spotřebiče, které využívají tepelné účinky el. proudu ◆ Objasní nebezpečí vzniku zkratu a možnosti ochrany před ním ◆ Určí výkon el. spotřebičů, porovná el. energii, její cenu a navrhne možné úspory 	<p>energie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tepelné účinky el. proudu • Výkon elektrického proudu 	
		Elektromagnetické jevy	
☐ F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Prokáže existenci magnetického pole kolem cívky s proudem ◆ Objasní využití elektromagnetů ◆ Porovná vlastnosti permanentních magnetů a elektromagnetů ◆ Vysvětlí princip stejnosměrného elektromotoru. ◆ Předvede pokusem vznik indukovaného proudu, jeho směr a velikost 	<ul style="list-style-type: none"> • Magnetické pole cívky s proudem • Elektromagnet a jeho užití • Působení magnetického pole na cívku s proudem • Elektromotor • Elektromagnetická indukce 	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - historický význam elektromagnetické indukce na rozvoj elektrotechniky v 19.st.
		Střídavý proud	
☐ F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Objasní vznik střídavého proudu ◆ Z časového průběhu střídavého proudu určí periodu a frekvenci ◆ Objasní princip alternátoru ◆ Zvolí vhodné měřidlo a změří střídavý proud a napětí ◆ Transformační poměr transformátoru, praktické využití transformace nahoru a dolů ◆ Využití transformátoru v rozvodné elektrické síti 	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik střídavého proudu • Alternátor • Měření střídavého proudu a napětí • Transformátory • Rozvodná elektrická síť 	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy elektráren v ČR, jejich výhody a rizika <p>EV 4 – Vliv energetických zdrojů na člověka a prostředí. Hospodaření s přírodními zdroji a jejich využívání v regionu.</p>
		Vedení elektrického proudu	

☐ F-9-6-03 rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Objasní mechanismus vedení elektrického proudu v kovech, v kapalinách a v plynech. ◆ Uvede užití vedení proudu v různých prostředích v praxi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrické vodiče a izolanty. • Elektrický proud v kovových vodičích, v kapalinách a v plynech 	Ch - galvanické články a elektrolýza
		Elektrický proud v polovodičích	
☐ F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Analyzuje změnu odporu termistoru při zahřívání a fotorezistoru při osvětlení ◆ Zapojí polovodičovou diodu v propustném směru ◆ Objasní přeměny energie ve slunečním článku 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrický proud v polovodičích 	EV 3,4 – využívání alternativních zdrojů energie (sluneční baterie a elektrárny)
		Bezpečné zacházení s el. zařízeními	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dodržuje zásady bezpečnosti práce s elektrickým proudem ◆ Vysvětlí, jak postupovat při úrazu elektrickým proudem 	<ul style="list-style-type: none"> • El. spotřebiče v domácnosti • Ochrana před úrazem el. proudem • První pomoc při úrazu el. proudem 	VkZ - první pomoc, správné chování při úrazu elektrickým proudem
		Jaderná energie	
☐ F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zná stavbu a tomu a jeho složení, rozumí izotopům daného prvku. ◆ Uvede základní druhy radioaktivního záření, využití a ochrana. ◆ Popíše řetězovou reakci a ukáže její využití i zneužití ◆ Popíše činnost jaderné elektrárny a porovná ji s přeměnami energie v tepelné a vodní elektrárně ◆ Vysvětlí bezpečnostní prvky současných jaderných elektráren 	<ul style="list-style-type: none"> • Atom, atomová jádra • Izotopy a nuklidy • Radioaktivita • Řetězová jaderná reakce • Jaderný reaktor • Jaderná energetika 	Ch - molekuly, atomy - stavba atomu - radioaktivita Z - jaderné elektrárny v ČR a ve světě D - historie objevu radioaktivity - zneužití ve 2. světové válce Vkz - ochrana před škodlivým radioaktivním zářením EV 3 – vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj a životní prostředí

			VDO 2 – úvaha o problémech s využitím a zneužitím jaderné energie v širších souvislostech, kritické myšlení
		Elektromagnetické záření	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vysvětlí vlnovou délku a kmitočet vlnění ◆ Popíše základní druhy elektromagnetických vln. ◆ Uvede příklady využití mikrovln v běžném životě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektromagnetické vlny a záření • Zdroje záření 	Př - světélkování živočichů Z - navigační bezdrátové technologie Inf - přenos informací prostřednictvím elmag. vln EGS 3 – poznání a pochopení díla významných fyziků (Maxwell, Hertz, Röntgen)
		Země a vesmír	
☐ F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Popíše složení sluneční soustavy ◆ Vysvětlí hlavní rozdíly mezi planetou a hvězdou. ◆ Orientuje se v základních souhvězdích na obloze ◆ Umí používat mapy hvězdné oblohy ◆ Má přehled o základních poznacích výzkumu kosmu a historických krocích v kosmonautice 	<ul style="list-style-type: none"> • Sluneční soustava • Naše Galaxie • Kosmonautika 	Z - postavení Země ve vesmíru - sluneční soustava MDV 1 – vyhledává a kriticky hodnotí informace o výzkumu vesmíru a zajímavostech o pohybu vesmírných těles

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země; zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci; osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Možné evaluační nástroje

Ve fyzice bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími **diagnostickými metodami a nástroji**:

- ❖ Ústní zkouškou – kladení problémových otázek učitelem a kladením otázek spolužáky, zapojením žáků do hodnocení
- ❖ Písemnou a grafickou zkouškou – s využitím tematických prověrek z učiva ZŠ (úlohy jsou otevřené, žáci odpovídají vlastními slovy)
- ❖ Didaktickým testem – žáci vybírají správnou odpověď z navržených odpovědí
- ❖ Experimentální zkouškou – návrh a sestavení pokusu, ověření hypotézy
- ❖ Analýzou výsledků činnosti žáka
- ❖ Pozorováním žáka
- ❖ Rozhovorem
- ❖ Studiem žákovského portfolia

Základem diagnostických metod a nástrojů jsou evaluační úlohy s různou mírou obtížnosti, které postihují míru vědomostí a dovedností

Evaluační úlohy na fyzikální jevy

- ❖ Popis a vysvětlení jevu dle nákresu nebo modelu
- ❖ Hledání společných a rozdílných vlastností jevů
- ❖ Vybírání a přiřazování objektů pod daná kritéria
- ❖ Příklady aplikace přírodních jevů v praxi
- ❖ Předpověď, co se v určité situaci stane
- ❖ Rozhodnout, za jakých okolností je jev možný

Evaluační úlohy na experimentální dovednosti

- ❖ Navrnutí pokusu, kterým by se dokázal daný jev
- ❖ Navrnutí postupu, jak změřit danou fyzikální veličinu
- ❖ Správně změřit a přečíst danou fyzikální veličinu, odhadnout přesnost a chybu měření
- ❖ Sestavit hodnoty fyzikálních veličin do tabulky a sestavit graf

Laboratorní úlohy – podpora vědeckého bádání a ověřování hypotéz

Stanovení hypotéz

Ověřování hypotéz

Vyvozování a formulace závěrů

Zhodnocení závěrů, porovnání s platnými zákony

Úlohy kvantitativní

Vypočítat velikost fyzikální veličiny, provést odhad a správné zaokrouhlení

Odečítat hodnoty fyzikální veličiny z grafu

Hodnocení provádět těmito způsoby

Známkou – viz Klasifikační řád, bodováním – viz Bodovací stupnice, procentuálním vyjádřením zvládnutí látky

5.2.9 PŘÍRODOPIS

Výchovně vzdělávací strategie

Vzdělávání v oblasti ČLOVĚK A PŘÍRODA předmět PŘÍRODOPIS směřuje k:

- ♦ potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- ♦ zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání /pozorování, měření, experiment/ i různých metod racionálního uvažování
- ♦ způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování domněnek o přírodních faktech více nezávislými metodami
- ♦ posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- ♦ zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- ♦ porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody
- ♦ uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, zvl. zdrojů obnovitelných /sluneční záření, vítr, voda, biomasa/
- ♦ utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty nebo situacemi ohrožujícími životy, zdraví, majetek, životní prostředí

Časová dotace: 2 hodiny týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka přírodopisu probíhá především v biologicko-chemické pracovně, ve třídách s interaktivní tabulí, počítačové učebně a ekologické zahrádce v areálu školy. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem: laboratorní práce, skupinová práce, přírodovědná pozorování, frontální práce, práce ve dvojicích, individualizovaná výuka apod. Žákům jsou během výuky nabízeny rozšiřující aktivity: exkurze, soutěže, didaktické hry apod.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby své poznatky propojovali do širších celků a získávali tak komplexnější pohled na přírodní jevy
- vést žáky k vyhledávání informací vhodných k doplnění dosavadních znalostí a na jejich základě vytváření ucelených poznatků
- nabízet žákům možnost samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky pozorovat různé přírodovědné objekty a objevovat zákonitosti dějů v přírodě
- vést žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování zpracovávali a dále používali pro vlastní učení
- nabízet žákům řadu aktivit, které jim přiblíží problematiku biologie člověka i jeho zdraví a povedou k ochotě se o ni dále zajímat
- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou biologické podstaty člověka a jeho zdraví a vést je k jejich pravidelnému využívání

Kompetence k řešení problémů

- nabízet žákům dostatek příkladů vycházejících z reálného života v přírodě a vedoucích k samostatnému uvažování nad přírodními jevy
- vést žáky k vyhledávání informací, podobných a odlišných znaků u organismů a jejich zařazování do systému
- vést žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí a k rozhodování v zájmu podpory a ochrany zdraví svého i ostatních

- vést žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o člověku a jeho zdraví a vyvozování vlastních praktických postupů v rámci svých možností
- ❖ vést žáky k samostatnému pozorování praktických jevů a jednání lidí souvisejících se zdravím, k jejich vyhodnocování a k vyvozování praktických závěrů pro současnost i budoucnost

Kompetence komunikativní

- ❖ nabízet žákům dostatek možností k porozumění textům, obrazovým materiálům, modelům, pokusům
- ❖ vést žáky k týmové práci, hodnocení výsledků skupinové práce a pocitu zodpovědnosti za její výsledek
- ❖ vést žáky k užívání informačních prostředků pro své studium, práci ve škole a komunikaci s okolím
- ❖ vést žáky k formulování vlastních názorů a k možnostem ověřovat si praktické dovednosti v modelových situacích

Kompetence pracovní

- ❖ nabízet žákům projekty a další činnosti /výstupy, herbáře, referáty, testy,.../, ve kterých se budou učit zvládat základní pracovní činnosti
- ❖ nabízet dostatek situací k propojení problematiky člověka, hygieny, ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci ve skupině, k utváření pravidel práce v týmu, příjemné atmosféry v kolektivu, na základě ohleduplnosti přispívat k upevňování dobrých vztahů mezi dětmi
- vytvářet u žáků pozitivní představu o sobě samém, podporovat sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- ◆ nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností souvisejících se zdravými partnerskými a rodinnými vztahy i dostatek modelových situací k prokázání praktických dovedností ochránit zdraví své i jiných v krizových situacích

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení a i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- získává, vyhledává a kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		ZEMĚ – ŽIVÁ PLANETA	
☐ P-9-7-01 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zná základní vesmírná tělesa, jejich pohyb, gravitaci ◆ Umí jednoduše vysvětlit 	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik Země • Vývoj Země 	EV 1 -potravní vztahy, „užitečný x škodlivý“ EV 2 -základní podmínky života-vzduch, ozonoféra

<p>☐ P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p> <p>☐ P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p> <p>☐ P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování</p> <p>☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<p>vznik a vývoj Vesmíru, Galaxie, Sluneční soustavy, Země, stavbu Země</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vysvětlí, co je atmosféra, zná její složení, chápe význam ozonoféry a nebezpečí skleníkového efektu ◆ Orientuje se v potravním řetězci, ví, kdo je producentem, konzumentem, rozkladačem, vysvětlí parazitismus a symbiózu ◆ Rozumí základnímu způsobu uspořádání živé hmoty z buněk ◆ Zná rozdělení organismů na: bakterie, houby, rostliny, živočichy ◆ Chápe existenci jednobuněčných a mnohobuněčných forem života ◆ Vysvětlí stavbu buňky, význam organel, rozdíl mezi buňkou rostlin, živočichů, bakterií ◆ Rozumí příjmu látek buňkami 	<ul style="list-style-type: none"> • Atmosféra • Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života • Vzájemné vztahy organismů v přírodě • Uspořádání živého světa • Jednobuněčnost a mnohobuněčnost • Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování • Organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; 	<p>Z-postavení Země ve Vesmíru, srovnání vlastností Země s ostatními tělesy Sluneční soustavy, klimatické změny planety Čj-vznik Země podle Bible F-pohyby těles, gravitace Ch-vliv člověka na složení atmosféry D-pojem pyramida, významné objevy v dějinách lidstva...čočky, mikroskop Vv-tvorba potravních pyramid, schéma buňky rostlinné, živočišné, bakteriální M-výpočet zvětšení</p>
---	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Popíše rozdíl mezi nepohlavním a pohlavním rozmnožováním buněk ◆ Žák dovede pracovat s mikroskopem a jednoduše zakreslit pozorovaný objekt 	<ul style="list-style-type: none"> • Buňka – anatomie a fyziologie • Výživa buněk • Rozmnožování buněk • Práce s mikroskopem • LP: Buňky z pokožky cibule 	
		PŘEHLED ORGANISMŮ	
<ul style="list-style-type: none"> ❑ P-9-1-04 vede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka ❑ P-9-7-01 vede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ❑ P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků ❑ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ❑ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody ❑ P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zná pojem virus jako nebuněčný organismus a uvědomuje si jeho význam v životě ◆ Chápe pojem bakterie a jejich existenci v přírodě a v systému organismů i rozdíl mezi bakteriemi a sinicemi ◆ Ví o existenci jednobuněčných hub, jejich využití člověkem i nebezpečí s nimi spojených ◆ Vysvětlí význam hub v přírodě a jejich zastoupení v potravním řetězci ◆ Ví o nebezpečí plísní, aflatoxinů, využití plísní v lékařství ◆ Poznává běžné zástupce 	<ul style="list-style-type: none"> • Viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití • Viry • Bakterie • Sinice • Houby • Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy • Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami 	<p>EV 1 -tematická exkurze: odchyt, pozorování zástupců hmyzu ve volné přírodě/entomologie, hydrobiologie/ a opětné navrácení do jejich přirozeného životního prostředí</p> <p>EV2 -ropné katastrofy a zpracování pozůstatků po nich bakteriemi, vodní květ, jeho vznik, nebezpečí s ním spojená, fotosyntéza jako životně důležitý přírodní proces, ekosystém-vodní prostředí a nutnost jeho ochrany před rušivou činností člověka</p> <p>EV 3 -význam organismů v potravním řetězci, regionální i globální ochrana přírody, ochrana biologických druhů, biodiverzita,</p> <p>EV 4 -vztah člověka k prostředí-porušování ekosystémů, prostředí a zdraví, lišejníky jako indikátoři prostředí</p> <p>VZ-virová a bakteriální onemocnění, očkování, antibiotika, onemocnění způsobená kvasinkami, potraviny napadené plísněmi, zdravá výživa, 1. pomoc při otravě houbami,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ❑ P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ❑ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ❑ P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ❑ P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ❑ P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ❑ P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro 	<p>rouškatých hub, zná naše jedovaté houby</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vysvětlí význam lišejníků v přírodě, pojem bioindikátorů čistoty ovzduší ◆ Popíše stavbu jednobuněčné rostliny, chápe význam fotosyntézy v ekosystému ◆ Umí připravit mikroskopický preparát řasy zrněnky ◆ Chápe rozdíl mezi jedno- a vícebuněčnou řasou ◆ Dokáže rozlišit jednobuněčného živočicha od jednobuněčné rostliny ◆ ◆ Umí připravit senný nálev, pozorovat život prvoků pod mikroskopem, jednoduše zakreslit zkoumaný mikroorganismus ◆ Popíše stavbu mnohobuněčného organismu ◆ Chápe nebezpečí parazitických ploštěnců a hlístů a význam dodržování hygienických návyků ◆ Vysvětlí rozdíly mezi plži a mlži, pozná běžné druhy měkkýšů suchozemských i vodních ◆ Chápe pojem 	<ul style="list-style-type: none"> • Lišejníky – výskyt a význam • Systém rostlin – pozorování a zařazování daných zástupců běžných druhů řas • Řasy • Pozorování zrněnky pod mikroskopem • Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) • Prvoci • LP: Senný nálev – mikroskopické pozorování 	<p>alternativní výživa, důležitost očkování při cestě do exotických zemí, dodržování zásady čistoty a hygieny při styku s potravinami, s domácími zvířaty, ochrana proti přisátí klíštěte, jeho správné odstranění, význam očkování proti klíšťové encefalitidě Z-nakažení virem HIV-světové hledisko, výskyt bakterií v extrémních podmínkách světa, výroba plísňových sýrů v EU, tundra a lišejníky Ch-výroba piva, vína, kynutého těsta..., halucinogenní houby, feromony, insekticidy D-morové i jiné epidemie, vývoj lékařství v 19.st.</p>
--	---	---	--

<p>člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy</p> <p>☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<p>hermafroditismus</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Odliší zástupce členovců od ostatních skupin živočichů ◆ Zná pojem instinkt ◆ Ví o možnosti vyvolání alergií na roztoče, o nebezpečí borreliózy a zánětu mozkových blan ◆ Seznámí se se stavbou těla perloočky ◆ Vysvětlí pojem plankton, uvědomuje si jeho význam ◆ Ví o zařazení raků mezi chráněné druhy živočichů ◆ Určí běžně se vyskytující zástupce hmyzu ◆ Zná ekologické potřeby hmyzu, aktivně chrání volně žijící druhy ◆ Umí používat při práci lupu a mikroskop ◆ Zařadí vybrané druhy organismů do systému ◆ Zná běžné zástupce chráněných druhů živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> • Žahavci • Ploštěnci • Hlísti • Měkkýši • LP: Poznávání měkkýšů podle ulít • Kroužkovci • Členovci: • Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy • Projevy chování živočichů • Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území LP: Perloočky a buchanky – mikroskopická pozorování 	
--	--	---	--

		LP: Stavba těla hmyzu: včela medonosná Třídění organismů	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života

P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka

- *má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích*

- *pozná význam a živočichů v přírodě i pro člověka*

P-9-2-01p rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

P-9-7-01p uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		ZOOLOGIE	
<ul style="list-style-type: none"> ❑ P-9-4-01 porovná základní vnější i vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ❑ P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ❑ P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ❑ P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy ❑ P-9-4-01 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí ❑ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ❑ P-9-4-02 rozlišuje a porovná 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozumí taxonomickému pojmu „Strunatci“, umí je zařadit do systému živočichů ◆ Chápe anatomické znaky obratlovců i fyziologii orgánů těla ◆ Vysvětlí pojem chrupavčitá kostra ◆ Chápe význam „čistoty vod“ pro život vodních organismů ◆ Uvádí příklady zástupců „Paryb“ jako mořských organismů ◆ Uvědomuje si význam predátorů v životě mořských organismů ◆ Zná stavbu i funkci základních orgánů těla ryb ◆ Orientuje se v běžných zástupcích sladkovodních i mořských ryb, chápe jejich pevnou vazbu na vodní prostředí ◆ Objasní hospodářský význam 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Strunatci ❖ Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování ❖ Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) ❖ Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva ❖ Projevy chování živočichů ❖ Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému ❖ Ochrana přírody a životního prostředí ❖ Obratlovci 	<p>OSV1 – rozvoj schopnosti poznávání EV 1 – vodní prostředí umělé ekosystémy-nebezpečí pro obojživelníky ptáci a ekosystémy EV 2 – základní podmínky života ochrana biologických druhů biodiverzita EV 3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí změny v krajině</p> <p>VZ - zdravá výživa Ch - přírodní jedovaté látky vyráběné obojživelníky a plazy, vápenitá skořápka, minerální složení vnitřní kostry strunatců F - létání – napodobení letu ptáků Z – rozšíření živočichů na Zemi, rozmanitost organismů v různých světových biotopech</p>

<p>jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>☐ P-9-4-01 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</p> <p>☐ P-9-4-01 porovná základní vnější i vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>☐ P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování těchto živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>☐ P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>☐ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>☐ P-9-4-01 porovná základní vnější i vnitřní stavbu</p>	<p>ryb i jejich místo v našem jídelníčku</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Popíše základní znaky obojživelníků, jejich zvláštnosti spojené se životem ve vodě i na souši ◆ Ví o nebezpečí spojeném se znečišťováním krajiny v životě obojživelníků ◆ Orientuje se v systému obojživelníků, rozliší zástupce ocasatých a bezocasých obojživelníků ◆ Chápe nebezpečí silniční dopravy při přesunu obojživelníků v přirozených ekosystémech ◆ Zná anatomické a fyziologické zvláštnosti plazů ◆ Uvědomuje si evoluční návaznost na veleještěry ◆ Ví o zvláštnostech ve stavbě těla želv, umí popsat běžné zástupce suchozemské i vodní ◆ Seznámil se s chovem želv ◆ Popíše základní znaky krokodýlů i život v přirozených ekosystémech. ◆ Poznává nejběžnější rody ◆ Uvědomuje si rozdíly mezi ještěry a hady, zná jejich základní znaky ◆ Charakterizuje zástupce ještěrů a hadů a přirozené 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Obratlovci ve vodě: 1. Kruhoústí <li style="padding-left: 40px;">2. Paryby <li style="padding-left: 40px;">3. Ryby ❖ Obratlovci mezi dvěma světy: Obojživelníci <ul style="list-style-type: none"> <li style="padding-left: 40px;">a/ ocasatí <li style="padding-left: 40px;">b/ bezocasí ❖ Svědkové a potomci dinosaurů: 	
--	--	--	--

<p>vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody ❑ P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ❑ P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování těchto živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	<p>podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Chápe nebezpečí zásahu člověka do ekosystému našich plazů ◆ Seznámil se s 1. pomocí při uštknutí zmijí obecnou ◆ Vysvětlí stavbu těla i anatomické zvláštnosti ptáků, péči o potomstvo, popíše instinkty ptáků ◆ Ví o důležitosti ptáků v potravním řetězci ◆ Zná stavbu ptačího vejce a uvědomuje si podobnost s vajíčky ostatních organismů ◆ Umí popsat obrysové pero ptáků, zná jeho funkci, odliší od peří prachového ◆ Orientuje se v běžných druzích ptáků, jejich teritoriích ◆ Uvědomuje si biodiverzitu a krásu ptačí říše 	<p>Plazi</p> <p>a/ Želvy</p> <p>b/ Krokodýli</p> <p>c/ Šupinatí</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Opeření obratlovci: Ptáci ❖ Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy, <p>vejce LP: Rozbor ptačího</p> <p>pera LP: Rozbor ptačího</p>	
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ☐ ☐ P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin ☐ P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům ☐ P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin ☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Chápe fotosyntézu jako základní životní reakci na Zemi ◆ Umí vysvětlit význam složení atmosféry při vývoji života na Zemi ◆ Rozumí vývoji organismů a jejich přechodu z vody na pevninu ◆ Seznámí se s buněčnou stavbou lístků mechů ◆ Chápe evoluční návaznost na prvohorní kaprad'orosty a pojem fosilní palivo ◆ Zná alespoň 3 běžné zástupce našich kaprad'orostů ◆ Chápe význam kaprad'orostů v ekosystémech ◆ Zná pojem pletivo ◆ Uvědomuje si význam kořene pro život rostliny, umí vysvětlit stavbu kořene a 	<p>BOTANIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Zeleň na Zemi ❖ Mechorosty ❖ mikroskopické pozorování měříku ❖ Kaprad'orosty ❖ Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) ❖ Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování ❖ Části rostlinného těla 	<p>EV 1 – ochrana zeleně mechorosty v přírodních ekosystémech opylení, oplození-nutnost pro vývoj ekosystémů les v přírodním prostředí ochrana stromů proti škůdcům, ohrožení kyselými dešti, smogem krása přírodních i umělých ekosystémů exotické ekosystémy</p> <p>EV 2 – základní podmínky života a jejich ochrana zelené rostliny jako producenti ochrana biologických druhů-biodiverzita</p> <p>EV 3 – regionální pozorování flóry a fauny změny v krajině udržitelný rozvoj</p> <p>EV 4 – vztah člověka k prostředí krása, estetika prostředí zdravý životní styl léčivé byliny v životě člověka drogy a medicína jedovaté rostliny-nebezpečí i lék alergie pylová, senná příroda léčitelka</p> <p>Ch – fotosyntéza, polysacharidy, celulóza jedovaté rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ drogy

<p>fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p> <p>☐ P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p> <p>☐ P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</p> <p>☐ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>☐ P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p> <p>☐ P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>☐ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>☐ P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p> <p>☐ P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p> <p>☐ P-9-3-03 rozlišuje základní</p>	<p>činnost jeho jednotlivých částí</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zná stavbu a funkci stonku, chápe pojem jednoletá, dvouletá, vytrvalá rostlina ◆ Seznámí se se stavbou dužnatého stonku na příčném řezu ◆ Umí pojmenovat části listu ◆ Uvědomuje si vliv znečištění ovzduší na existenci rostlin ◆ Zná stavbu květu ◆ Uvědomuje si roli květů v životě rostlin ◆ Uvědomuje si nezastupitelnost opylení a oplození v přírodě ◆ Umí vysvětlit a popsat oba procesy ◆ Popíše stavbu plodu ◆ Zná funkci plodů a semen v přírodě, uvědomuje si způsob jejich rozšiřování a využívání člověkem ◆ Chápe rozdíly: pohlavní a nepohlavní rozmnožování a jejich význam pro život ◆ Umí odlišit semenné a výtrusné rostliny ◆ Chápe pojem nahosemenná rostlina ◆ Popíše jehličnany ◆ Rozumí jejich rozmnožování 	<p>Kořen</p> <p>Stonk</p> <ul style="list-style-type: none"> • průřez stonkem bylin /mikroskopická pozorování/ List - pokožka listů /mikroskopická pozorování/ <p>Květ</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Opylení, oplození ❖ Semena, plody LP: Pozorování plodů a semen ❖ Rozmnožování rostlin ❖ Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ bionafta ◆ bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny, vláknina ◆ parfumerie ◆ rostlinné jedy ◆ léčivé rostliny ◆ alergie <p>F - objem vody zadržované mechtem</p> <p>Z - světové ekosystémy</p> <p>Ov - ochrana přírody jako součást politiky státu</p> <p>Vv - krása, estetika prostředí, výtvarné prvky při práci s rostlinným materiálem</p> <p>Čj - "Broučci"-Karafiát - "Ferda Mravenec"-Sekora</p>
--	---	--	--

<p>systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>☐ P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</p> <p>☐ P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>☐ P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p> <p>☐ P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</p> <p>☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <p>☐ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>☐ P-9-7-04 vede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</p>	<p>a rozšiřování</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Prakticky pozná podle větví, jehličí, šištic běžné zástupce jehličnanů ◆ Chápe význam lesa v krajině ◆ Vysvětlí pojem ekosystém na příkladu lesa ◆ Zná nebezpečí zásahu člověka do přírodního prostředí <p>☐ Umí vysvětlit pojem krytosemenné rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Určí znaky dřevin listnatých a odliší je od dřevin jehličnatých ◆ Pozná běžné zástupce listnatých dřevin podle listů /plodů/ ◆ Chápe význam dřevin v přírodě, jejich nezastupitelnou roli ◆ Zná základní dřeviny svého regionu ◆ Pozná nejdůležitější zástupce krytosemenných rostlin ◆ Zná jejich význam v přírodě ◆ Uvede možnosti použití některých druhů rostlin pro účely farmaceutické, potravinářské, v parfumerii, v průmyslu, zemědělství ◆ Ví o možnosti nebezpečí otravy některými druhy rostlin i o zneužívání rostlin při výrobě látek 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Semenné rostliny <ol style="list-style-type: none"> 1. Nahosemenné rostliny <p style="margin-left: 20px;">Jehličnany</p> <p style="margin-left: 20px;">Les</p> • Krytosemenné rostliny <p style="margin-left: 20px;">- Listnaté stromy, keře</p> <p style="margin-left: 20px;">LP: Pozorování listů /plodů/ listnatých dřevin</p> <p style="margin-left: 20px;">- Krytosemenné byliny</p> 	
--	--	--	--

	<p>nebezpečných pro organismy i pro člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Chápe příčiny vzniku alergických onemocnění a roli kvetoucích rostlin při vzniku těchto nemocí ◆ Uvědomuje si možnosti šlechtění rostlin ◆ Umí zhotovit herbář rostlin ◆ Seznámí se s některými zástupci cizokrajných ekosystémů a jejich významem ◆ Ví, proč je nutné zachovávat zásadu trvale udržitelného rozvoje <p>Orientuje se v chráněných územích ČR</p>	<p style="text-align: center;">LP: Herbář rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Význam rostlin a jejich ochrana ❖ Exotické rostliny ❖ Ochrana přírody ❖ Chráněná území ČR 	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití

P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování

P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

P-9-7-01p uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
SAVCI			
<ul style="list-style-type: none"> ❑ P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ❑ P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ❑ P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ❑ P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy ❑ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ❑ P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek systému ❑ P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam ❑ P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí ekosystému 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák chápe historický vývoj živočichů směrem k nejvyššímu článku – savci ◆ Odliší znaky savců od znaků ostatních obratlovců ◆ Rozumí pojmům vejcorodí a živorodí savci ◆ Umí zařadit vejcorodé savce do systému a chápe pojem nejprimitivnější savci ◆ Vysvětlí vývoj vačnatců, zařadí vačnatce do zoogeografických zón, zná vybrané druhy vačnatců ◆ Umí vysvětlit pojem placentální savci ◆ Chápe význam hmyzožravců v přírodě, zná běžné zástupce hmyzožravců ◆ Vysvětlí nutnost ochrany letounů, zná pojem echolokace, orientuje se v zástupcích letounů a jejich ekologii ◆ Rozumí pojmu primáti, zná běžné zástupce, ví o nebezpečí vyhynutí některých druhů, o ohrožení jejich životního prostředí ◆ Charakterizuje hlodavce a zajíce, zná jejich zástupce, chápe jejich význam v potravním řetězci, odliší od sebe tyto dva řády ◆ Vysvětlí pojem šelmy, rozdělí je do 4 čeledí. Zná zástupce šelem a jejich místo v ekosystémech 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - savci ❖ Původ savců ❖ Vejcorodí a živorodí A/ Vejcorodí B/ Živorodí a/ Vačnatci b/ Placentálové Řády: Hmyzožravci Letouni Primáti Hlodavci Zajíci Šelmy 	<p>OSV 1 – rozvoj schopnosti poznávání</p> <p>EV 1 – zoogeografická australská zóna - boj o záchranu deštných lesů - ohrožení života v mořích - ohrožení biodiverzity - ochrana přírody jako celku-GAIA</p> <p>EV 4 – zdomácňování zvířat, laboratorní pokusy na zvířatech - národní i mezinárodní ochrana přírody</p> <p>Ch – hubení živočichů-jedy Z – rozšíření živočichů na Zemi, příčiny zásadních změn v regionech světa F – echolokace, šíření zvukových vln Vz – infekční nemoci a jejich šíření</p>

<p>□ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Chápe přizpůsobení ploutvonožců životu ve vodě, umí rozlišit zástupce ◆ Zařadí chobotnatce s jejich svéráznou stavbou těla do jejich přirozeného prostředí, odliší dva druhy slonů, chápe negativní zásahy člověka do života slonů ◆ Rozumí pojmu lichokopytník, zná běžné domácí i cizokrajné zástupce, ví o přirozeném i umělém křížení některých druhů lichokopytníků ◆ Zná znaky sudokopytníků, pojem přežvýkaví a nepřežvýkaví sudokopytníci. Rozliší zástupce a jejich životní prostředí ◆ Chápe kytovce jako savce přizpůsobené životu ve vodě. Ví o ekologických i pytláckých katastrofách, které ohrožují život v mořích ◆ Zná pojem zoogeografické zóny, umí vysvětlit podobnost i rozmanitost života, vývoj živočichů v závislostech na podmínkách prostředí ◆ Orientuje se ve vývoji zdomácnování zvířat, uvědomuje si rozdíly mezi hospodářským a domácím živočichem, chápe rozpory v pohledu na laboratorní živočichy ◆ Seznámil se s okruhy chování živočichů, rozumí otázce vrozeného a získaného chování ◆ Sleduje chování hlodavce po dobu LP, umí vysvětlit chování 	<p>Ploutvonožci</p> <p>Chobotnatci</p> <p>Lichokopytníci</p> <p>Sudokopytníci</p> <p>Kytovci</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy ❖ Domestikace – chov domestikovaných živočichů 	
---	--	--	--

	<p>komfortní, ochranné, sociální, rozmnožovací</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Chápe ekologii v širokém rozsahu, seznámí se s biomy a životem v nich ◆ Popíše druhy ochrany přírody na území ČR. Chápe význam ochrany přírody, ví o nejdůležitějších národních i mezinárodních organizacích sloužících k ochraně životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Etologie – projevy chování živočichů <p>LP: Chování zvířat v domácím prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ekologie – živočišná společenstva ❖ Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	
ČLOVĚK			
<ul style="list-style-type: none"> ❑ P-9-5-01 určí polohu a objasní funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy ❑ P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti ❑ P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě ❑ P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zná rozdíly i společné znaky ve vztahu: člověk – ostatní savci ◆ Rozumí nitroděložnímu vývoji jedince, umí vysvětlit období zárodečné i plodové a jejich zvláštnosti ◆ Uvědomuje si podobnosti ve vývoji všech obratlovců ◆ Chápe nutnost dodržování zdravého životního stylu – zvláště v období těhotenství ◆ Zná zvláštnosti jednotlivých etap ve vývoji člověka ◆ Orientuje se v základních rysech 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Růst a vývoj jedince <ul style="list-style-type: none"> a/ Společné a rozdílné vlastnosti člověka s ostatními savci b/ Vývoj jedince před narozením c/ Vývoj jedince po narození ❖ Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy 	<p>EV 4 – zdravý životní styl</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostředí a zdraví - negativní vlivy prostředí - civilizační choroby, kožní alergie, neurózy, zneužívání hormonů - drogová závislost <p>EV 2 – ovzduší</p> <p>EV 3 – udržitelný rozvoj společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - růst ekologického vědomí společnosti <p>Ch – změna genetických informací, disacharidy, polysacharidy, tuky,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ❑ P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří ❑ P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby; ❑ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>pohybového, psychického i citového vývoje jedince od narození až po kmetský věk</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozšiřuje si vědomosti o buňkách, seznamuje se s tkáněmi, jejich stavbou a funkcí v různých podmínkách živočišného organismu ◆ Zná pojem orgán, odliší orgány lidského těla, třídí orgánové soustavy, chápe jednotu organismu a prostředí ◆ Vysvětlí význam kostry v organismu ◆ Zná stavbu kosti, funkci jednotlivých částí a vrstev kosti, spojení kostí ◆ Rozliší části lidské kostry a kosti, z nichž je kostra složena ◆ Seznámí se s vadami, poruchami, zlomeninami, nemocemi kostry a jejích částí ◆ Naučí se poznávat kosti lidského těla, vyhledá pro ně správné místo na kostře ◆ Chápe význam jednotlivých kostí i jejich funkci ◆ Aplikuje předlékařskou 1. pomoc při poranění kostí ◆ Uvědomuje si význam svalstva v organismu ◆ Zná stavbu příčně pruhovaného i hladkého svalstva ◆ Poznává jednotlivé svaly hlavy, trupu, končetin ◆ Seznámil se s vadami a ◆ onemocněním pohybové 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie ❖ Stavba a funkce lidského těla <ul style="list-style-type: none"> a/ Buňky, tkáň, orgán b/ Soustava opěrná LP: Pozorování kostí lidského těla c/ Soustava pohybová 	<p>bílkoviny, aminokyseliny, chemické složení kostí, trávicí procesy v organismu, oxidace, dýchání, metabolismus, poranění kůže chemikáliemi, hormony, živiny, vitamíny, voda, drogy, chemické výroby- negativní vliv na zdraví organismů F – vedení vzruchů-reflexy, vlastnosti zvuku, vlastnosti světla Vz – životospráva, ochrana před úrazy, bezpečnost práce</p>
---	---	---	---

	<p>jménem prof. Janského</p> <ul style="list-style-type: none">◆ Ví, co je tkáňová soustava◆ Rozezná části srdce, zná jejich funkci◆ Chápe krevní oběh, umí ho vysvětlit◆ Uvědomuje si vady a onemocnění oběhové soustavy vrozené i získané i možnost léčby◆ Vysvětlí funkci močové soustavy◆ Zná stavbu ledvin, vyjmenuje i ostatní orgány močového ústrojí◆ Ví o vadách a onemocnění močové soustavy a předcházení jim. Seznámil se s možnostmi léčby◆ Ví o úzké spolupráci nervové soustavy se soustavou žláz s vnitřní sekrecí, uvědomuje si existenci dvou řídicích soustav◆ Rozumí funkci hormonální soustavy◆ Vysvětlí účinky žláz s vnitřním vyměšováním a vliv jejich hormonů na organismus◆ Uvědomuje si nebezpečí poruch žláz s vnitřní sekrecí◆ Chápe reprodukci jako převod genetické informace, vznik jedince a zabezpečení existence člověka jako biologického druhu◆ Vysvětlí anatomii a fyziologii pohlavního ústrojí ženy i muže, ví o možných onemocněních	<p>f/ Soustava oběhová</p> <p>g/ Soustava vylučovací</p> <p>h/ Soustava žláz s vnitřní sekrecí</p> <p>i/ Soustava pohlavní – fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka</p>	
--	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie 	
--	--	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce

P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka

P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince

P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému

P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČLOVĚK			
	<ul style="list-style-type: none"> Uvědomuje si funkci kůže, zná její stavbu, nemoci i vady Ví, jak pečovat o kůži, aplikuje předlékařskou 1. pomoc při poranění a poškození kůže Seznamuje se s dotykovými body 	<ul style="list-style-type: none"> Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady 	EV 4 – zdravý životní styl <ul style="list-style-type: none"> prostředí a zdraví negativní vlivy prostředí civilizační choroby, kožní alergie, neurózy, zneužívání hormonů drogová závislost

	<p>v kůži, jejich hustotou a rozmístěním na různých místech kůže</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Orientuje se ve stavbě nervové soustavy centrální i obvodové, chápe funkce jednotlivých částí mozku, míchy, nervů ◆ Vysvětlí reflex, zná reflexy nepodmíněné i podmíněné, seznámil se s pokusy I. P. Pavlova, s vadami a onemocněními nervové soustavy a jejich následky ◆ Zná anatomii i fyziologii smyslových orgánů / oko, ucho, nos, jazyk, kůže / ◆ Chápe jejich zvláštnosti, nutnost jejich ochrany a péče o ně ◆ Seznámí se s nedokonalostí lidského zraku, zrakovými klamy, barevným viděním, existencí žluté i slepé skvrny ◆ Uvědomuje si zákonitosti genetiky, zná jméno zakladatele genetiky – Mendela a výsledky jeho výzkumů ◆ Ví o existenci chromozomů a chápe materiální základ dědičnosti 	<p>a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie j/ Soustava kožní</p> <p>LP: Dotykové body v kůži</p> <p>k/Soustava nervová</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyšší nervová činnost <p>l/ Smyslové orgány</p> <p>LP: Zrakové ústrojí</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Základy genetiky ❖ Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení 	<p>EV 3 – udržitelný rozvoj společnosti - růst ekologického vědomí společnosti</p> <p>Ch – změna genetických informací, disacharidy, polysacharidy, tuky, bílkoviny, aminokyseliny, poranění kůže chemikáliemi, hormony, živiny, vitamíny, voda, drogy, chemické výroby- negativní vliv na zdraví organismů F – vedení vzruchů-reflexy, vlastnosti zvuku, vlastnosti světla Vz – životospráva, ochrana před úrazy, bezpečnost práce</p>
--	--	--	--

ZEMĚ - NÁŠ DOMOV			
<ul style="list-style-type: none"> ❑ P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody ❑ P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek ❑ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ❑ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák se orientuje v přírodních vědách ◆ Vysvětlí, čím se zabývají jednotlivé geologické vědy, uvědomuje si jejich význam pro současnost ◆ Umí vysvětlit podle nejnovějších hypotéz vznik SVĚTA, GALAXIÍ, SLUNEČNÍ SOUSTAVY, ZEMĚ i ostatních těles v kosmickém prostoru ◆ Uvědomuje si zákonitosti a podobnost existence makro- i mikrosvěta ◆ Chápe stavbu a složení Země /jako jedné z planet Sluneční soustavy/ v závislosti na rotaci Země ◆ Vysvětlí pohyb litosférických desek, vznik a zánik zemské kůry, horotvorné, pevninotvorné pochody a jejich příčinu i následky ◆ Rozumí pojům křehká a plastická deformace, chápe příčiny vzniku zlomů a vrás i jejich geologických posunů i neustálých změn zemského povrchu ◆ Zná místa častého výskytu sopečné činnosti a zemětřesení, jejich příčiny i následky. Uvědomuje si nebezpečí spojená se sopečnou činností a zemětřesením-přírodní katastrofy ◆ Odliší pojem hornina a nerost ◆ Ví, jak vzniká magma a co jsou 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vědy o Zemi ❖ Země – vznik a stavba Země ❖ Jak vznikl svět ❖ Stavba Země ❖ Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky ❖ Pohyb kontinentů ❖ Tektonika ❖ Sopečná činnost ❖ Zemětřesení ❖ Magma a vyvřelé horniny 	<p>OSV 1 – rozvoj schopnosti poznávání EV 2 – základní podmínky života: přírodní zdroje EV 3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>F – pohyby těles, gravitace, vesmír, formy energie Z – postavení Země ve vesmíru, pohyby Země a jejich vliv na život organismů, působení vnitřních a vnějších procesů v geologické sféře a jejich vliv na Zemi Ch – mikrosvět, chemické složení magmatu, chemické zvětrávání, chemické usazeniny, částicové složení látek, chemické vlastnosti nerostů, chemické složení nerostů, fosilní paliva</p>

	<p>vyvřelé horniny.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zná běžné zástupce hlubinných i výlevných vyvřelin, umí je charakterizovat, určí je, zná místa jejich výskytu a užití hornin ◆ Chápe, co jsou tvořivé a ničivé zemské síly ◆ Vysvětlí druhy zvětrávání, jejich výsledky a význam ◆ Zná pojem eroze, ví o druzích eroze způsobených vnějšími geologickými činiteli a jejich důsledcích ◆ Uvědomuje si příčiny vzniku usazených hornin ◆ Umí vyjmenovat běžné zástupce úlomkovitých, chemických a biologických sedimentů, zná jejich vlastnosti, užití, výskyt, určí je ◆ Vysvětlí vznik přeměněných hornin, charakterizuje běžné zástupce, rozpozná je ◆ Rozumí průběhu horninového cyklu ◆ Naučí se poznávat nejčastěji se vyskytující druhy hornin ◆ Ví, co je nerost, seznámí se s mechanismy tvorby nerostů ◆ Chápe pojem krystal, příčiny jeho vzniku a tvarů ◆ Umí zjistit základní fyzikální vlastnosti nerostů ◆ Orientuje se v mineralogickém systému ◆ Seznámí se se vznikem krystalů pod mikroskopem – aplikace vzniku krystalů v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zvětrávání ❖ Eroze ❖ Horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků ❖ Usazené horniny ❖ Přeměněné horniny LP: Rozlišování hornin ❖ Nerosty – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků ❖ Minerály a jejich vznik 	
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Chápe pojem ložisko a rozliší hlavní typy. Rozumí jejich vzniku ◆ Chápe význam ložisek nerostných surovin i problémy spojené s těžbou a zpracováním ◆ Zjistí některé fyzikální vlastnosti nerostů, porovná s údaji v tabulkách, seznamuje se s běžnými druhy nerostů ◆ Chápe význam fosilních paliv, radioaktivních, rudných i nerudných surovin. Zná místa výskytu, těžby, možnost zpracování, užití ◆ Uvědomuje si ekologické i ekonomické problémy související s existencí surovin 	<p>LP: Tvary minerálů</p> <p>❖ Ložiska a jejich vznik</p> <p>LP: Fyzikální vlastnosti nerostů</p> <p>❖ Suroviny</p>	
HISTORIE ZEMĚ			
<ul style="list-style-type: none"> ☒ P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a ☐ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismu v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ☐ P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák chápe historický vývoj názorů lidí při poznávání Země ◆ Orientuje se na číselné ose historie Země ◆ Vysvětlí geologické procesy v prahorách a starohorách, vznik hornin, existenci prvního života, složení atmosféry ◆ Rozumí pojům chemická a biologická evoluce ◆ Umí vysvětlit vznik života v závislosti na určitých podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Člověk poznává Zemi ❖ Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobení prostředí ❖ Prahory a starohory 	<p>EV 4 – vztah člověka k prostředí</p> <p>Z – trvale udržitelný rozvoj, geologická, topografická mapa a terminologie, důsledky kosmických vlivů na Zemi Ch – ovzduší, fotosyntéza, koloběh prvků a sloučenin</p>

<p>i ochranu před nimi</p> <p>□ P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Chápe základní vědecká učení Ch. Darwina o vzniku a vývoji života /19. století/ i příčiny a zákonitosti dědičnosti objevené ve 20. století ◆ Vysvětlí na příkladech slovo „symbióza“ a chápe její význam pro vývoj života na Zemi i nutnost spolužití na všech úrovních života jako celku – GAIA ◆ Zná nejdůležitější prvohorní horniny, zkameněliny, horotvorné pochody, organismy a jejich dosah do současnosti ◆ Ví o rozpadu Pangey, geologických i biologických nálezech z období druhohor. Chápe existenci i zánik „veleještěrů“ podle současných hypotéz ◆ Umí vyjmenovat horniny vyskytující se v třetihorách, flóru i faunu, rozumí jejich vývoji i změnám ◆ Vysvětlí existenci života ve čtvrtohorách, jeho evoluci v závislosti na střídání podnebí. Zná geologii čtvrtohor spojenou s antropologií a archeologií ◆ Orientuje se v geologickém vývoji na území ČR od prahor po čtvrtohory. Rozumí geologickému vývoji Karpatské soustavy. Chápe rozdílné geologické utváření v historickém kontextu evoluce ◆ Umí vysvětlit koloběh důležitých 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vznik života ❖ Vývoj života ❖ Symbiotická Země ❖ Prvohory ❖ Druhohory ❖ Třetihory ❖ Čtvrtohory ❖ Geologický vývoj ČR ❖ Koloběh hmoty a prvků 	
---	--	--	--

	<p>prvků a některých látek v přírodě a význam těchto cyklických přeměn</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ví o působení kosmických vlivů na Zemi. Vysvětlí střídání dne a noci, ročních období, existenci slapových sil, přílivu, odlivu. Uvědomuje si význam slunečního záření pro naši planetu ◆ Chápe geologickou budoucnost Země jako pokračování dějů v geologické minulosti 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kosmické vlivy ❖ Geologická budoucnost Země 	
ČLOVĚK MĚNÍ A CHRÁNÍ SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> ☐ P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a ekosystému ☐ P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka ☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu vody ☐ P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vysvětlí vývoj člověka podle nejnovějších hypotéz v závislosti na přírodních podmínkách ◆ Rozumí působení člověka na povrch planety v historických souvislostech ◆ Uvědomuje si negativní vliv zvyšování počtu obyvatel na ohrožení naší Země jako celku a možné způsoby řešení ◆ Chápe půdu, vodu a vzduch jako bohatství Země. Umí vysvětlit vliv půdotvorných činitelů na tvorbu i existenci půd ◆ Zná základní druhy a typy půd a jejich rozmístění na území ČR. Uvědomuje si nutnost péče o půdu ◆ Stanoví půdní reakci a obsah vápence v různých vzorcích půd ◆ Dokáže definovat hydrosféru, uvědomuje si význam vody v přírodě i v životě a nebezpečí spojená s klimatickými změnami. Ví o nebezpečí znečištění vod a 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vývoj člověka ❖ Jak člověk měnil svět ❖ Co přináší zvyšování počtu lidí ❖ Půda jako zrcadlo krajiny ❖ Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy <p>LP: Studium vzorků půd</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Voda – blahodárna i nebezpečná – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů 	<p>EV 1 – ekosystémy, vodní zdroje, kulturní krajina EV 2 – základní podmínky života, půda, voda, ovzduší, biodiverzita EV 3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí, krajina dříve a dnes, udržitelný rozvoj společnosti EV 4 – vztah člověka k prostředí, nerovnoměrnost života na Zemi MKV 1 – jednotný původ člověka, jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti</p> <p>D – vývojová stadia člověka Z – působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře, krajinná sféra, typy krajín, trvale udržitelný rozvoj Ch – půdní reakce, vlastnosti vody, složení atmosféry</p>

	<p>jeho důsledcích</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Umí stanovit pH, čírost, obsah některých iontů v různých zdrojích vod ◆ Uvědomuje si existenci atmosféry jako výsledek součinnosti různých vlivů. Chápe nutnost ochrany ovzduší ◆ Rozumí pojmu „katastrofa“ přírodní, sociální, technická. Zná nejnebezpečnější příčiny přírodních katastrof i jejich možné následky ◆ Uvědomuje si funkci krajiny v přírodě a nutnost udržení její přirozené rozmanitosti ◆ Chápe poje „udržitelný rozvoj života“ 	<p>LP: Vlastnosti vody z přírodních zdrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzdušný oceán - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi <p>❖ Krajina a její funkce, typy krajiny, tvorba krajiny</p> <p>❖ Chráníme svět a pečujeme o něj</p>	
--	---	--	--

Minimální doporučené úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka

P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny

P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů

P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

P-9-7-01p uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Možné evaluační nástroje

- ❖ ústní zkouška
- ❖ písemná zkouška
- ❖ didaktické testy
- ❖ referáty, výstupy, doplňovačky, křížovky, kvízy, hry, přírodovědné soutěže
- ❖ rozhovor nad splněným úkolem
- ❖ analýza výsledků činnosti žáka
- ❖ pozorování žáků
- ❖ studium žákovského portfolia

Metody a formy práce

laboratorní práce, skupinová práce, projektové úkoly, projekty, praktické úkoly / herbáře, multiplikáty,.../, přírodovědná pozorování v učebně, ekologické zahradě i v přírodě / mikro- i makroskopická/, exkurze, práce s literaturou

5.2.10 CHEMIE

Výchovně vzdělávací strategie

Vzdělávání v oblasti ČLOVĚK A PŘÍRODA směřuje k:

- ◆ zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání / pozorování, měření, experiment /i různých metod racionálního využívání
- ◆ potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- ◆ Způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných myšlenek o přírodních faktech
- ◆ posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- ◆ zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- ◆ porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody
- ◆ uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména slunečního záření, větru, vody, biomasy
- ◆ utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi ohrožujícími život, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět chemie je vyučován v osmém a devátém ročníku dvě hodiny týdně.

Ve vzdělávacím oboru chemie směřujeme výuku specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami

Časová dotace: 2 hodiny týdně v 8. a 9. Ročníku

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka chemie probíhá v chemicko-biologické pracovně vybavené počítačem. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 min.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce, individualizovaná výuka, práce ve dvojicích, laboratorní práce....). Žákům jsou během výuky nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, programy podporující zájem žáků o chemii, exkurze, didaktické hry apod.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby uváděli věci do souvislostí a vytvářeli si komplexnější pohled na přírodní jevy
- vést žáky k používání chemických vzorců, názvů i chemické terminologie
- podporovat u žáků samostatné pozorování a experimentování, kdy získané výsledky porovnávají a vyvozují z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k samostatnému řešení problémů s využitím logických postupů
- vést žáky k používání vhodných způsobů při řešení problémů
- vést žáky k tomu, aby osvědčené postupy aplikovali při řešení obdobných i nových problémových situací

Kompetence komunikativní

- vést k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učit stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- nabízet žákům dostatek možností využívat počítačovou techniku ke komunikaci a předávání výsledků svých prací

Kompetence sociální a personální

- vést k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů

Kompetence občanské

- vést žáky k šetrnému chování k přírodě a respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- vést žáky k rozhodování se v zájmu ochrany zdraví a rozvoje společnosti
- vést žáky k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
- modelovat krizové situace a vést žáky k zodpovědnému chování v těchto situacích a schopnosti poskytnout účinnou pomoc

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení a i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- získává, vyhledává a kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ÚVOD DO CHEMIE			
☐ CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none">◆ Uvede příklady chemického děje, co je chemie◆ Rozliší fyzikální tělesa a látky◆ Rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek◆ Uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a zhodnotí význam i případná rizika pro	<ul style="list-style-type: none">❖ Vymezení chemie❖ Látky a tělesa❖ Chemické děje❖ Chemická výroba	EV 3 – udržitelný rozvoj EV 4 – ekologické problémy F – fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa Ch 9 – chemický průmysl a průmyslové výroby Př – nemoci, úrazy, prevence

	společnost a pro obyvatele v okolí chemických závodů		Vz – ochrana před úrazy, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
VLASTNOSTI LÁTEK			
☐ CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek ◆ Rozliší známé látky podle jejich různých vlastností ◆ Navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek ◆ Popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek ◆ Rozpozná skupenství látek a jejich změny ◆ Vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu u vybraných látek a orientuje se v jejich hodnotách 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vlastnosti látek hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek ❖ Změny skupenství-tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace 	<p>OSV 1 – rozvoj schopnosti poznávání</p> <p>F – fyzikální vlastnosti látek, vztah mezi hustotou, hmotností a objemem, řešení praktických problémů</p> <p>M, F – práce s tabulkami, vyhledávání hodnot</p>
BEZPEČNOST PŘI EXPERIMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
☐ CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu ◆ Uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi ◆ Vysvětlí význam H-vět a P-vět a uvede jejich příklady u výrobků, které se běžně prodávají 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě ❖ První pomoc při úrazu v laboratoři /poleptání, popálení, pořezání/ ❖ Nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam 	<p>EV 4 – prostředí a zdraví</p> <p>Př – předlékařská první pomoc nemoci, úrazy a prevence</p> <p>Vz – odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, aktivní podpora zdraví, pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví</p>
SMĚSI			
☐ CH-9-2-01 Rozlišuje směsi a chemické látky ☐ CH-9-1-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozliší různorodé a stejnorodé směsi ◆ Rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, aerosol a uvede jejich příklady z běžného života 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Směsi ❖ Různorodé a stejnorodé směsi ❖ Složky směsí 	<p>EV 4 – ekologické problémy</p> <p>M – výpočet složení roztoků</p> <p>F – fyzikální veličiny a jejich využití v praxi, skupenství látek</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi ◆ Použije správně pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok ◆ Aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpuštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlování známých situací z běžného života ◆ Vypočítá složení roztoků a připraví roztok o požadovaném složení 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Složení roztoků ❖ Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok 	
ODDĚLOVÁNÍ SLOŽEK SMĚSÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ☐ CH-9-1-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi ☐ CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci ◆ Popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace ◆ Navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě ◆ Vysvětlí princip usazování a krystalizace ◆ Uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) 	
VODA A VZDUCH			
<ul style="list-style-type: none"> ☐ CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství ◆ Zhodnotí význam vody pro život na Zemi ◆ Uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Voda – destilovaná, pitná, odpadní 	<p>EV 1 – vodní zdroje EV 2 – základní podmínky života</p> <p>F – skupenství látek, částice látek, jejich pohyb a vzájemné ovlivňování Př – vliv člověka na životní prostředí, narušování rovnováhy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití ◆ Uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách ◆ Vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život na Zemi ◆ Charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek ◆ Vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů ◆ Popíše, co je teplotní inverze a smog a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší ◆ Zjistí a uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti ◆ Navrhne, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Výroba pitné vody ❖ Čistota vody ❖ Vzduch – složení, vlastnosti ❖ Čistota ovzduší ❖ Ozonová vrstva 	Z – důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí Vz – zásady bezpečnosti a ochrany zdraví
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK			
☐ CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvede příklady dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic ◆ Používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech ◆ Popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Částicové složení látek - molekuly, atomy ❖ Atomové jádro, protony, neutrony ❖ Elektrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, valenční elektrony, ionty 	F – částice látek se neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
CHEMICKÉ PRVKY A CHEMICKÉ SLOUČENINY			
☐ CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Používá značky a názvy vybraných chemických prvků ◆ Vysvětlí, co je protonové číslo 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Chemické prvky – názvy ❖ Protonové číslo 	

<p>nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým protonovým číslům a zapíše správně ke značce prvku protonové číslo ◆ Používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech ◆ Rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny ◆ Odvodí složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vybrané názvy a značky chemických prvků ❖ Vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků ❖ Chemické sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin 	
CHEMICKÉ PRVKY A PERIODICKÁ SOUSTAVA CHEMICKÝCH PRVKŮ			
<p>☐ CH-9-3-02 rientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin, nekovů ◆ Zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země ◆ Rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kovy – Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au ❖ Slitiny – mosaz, bronz, dural ❖ Nekovy – H, O, N, Cl, S, C 	<p>EV 4 – prostředí a zdraví, ochrana zdraví EV 3 – využití kovů, nekovů, polokovů</p> <p>Př – kladné a záporné vlivy člověka na životní prostředí Z – vztah přírody a společnosti Vz – odpovědné chování v situacích ohrožení, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</p>
CHEMICKÉ REAKCE			
<p>☐ CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání</p> <p>☐ CH-9-1-02 Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních příkladech ◆ Provede jednoduché chemické reakce ve školní laboratoři 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Chemické reakce ❖ Výchozí látky a produkty ❖ Chemický děj 	<p>Vz – bezpečnost a ochrana zdraví</p>

rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí			
CHEMICKÉ ROVNICE			
☐ CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh ◆ Zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce ◆ Přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek ◆ Odhadne výsledky a vypočítá úlohy s užitím veličin n, M, m, V a chemických rovnic 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zákon zachování hmotnosti ❖ Chemické rovnice ❖ Látkové množství ❖ Molární hmotnostní ❖ Jednoduché chemické rovnice 	F – zákon zachování hmotnosti a energie
OXIDY			
☐ CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech ◆ Zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy ◆ Popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Oxidy ❖ Názvosloví oxidů, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, oxidační číslo ❖ Skleníkový efekt 	EV 3 – průmysl a životní prostředí EV 4 – náš životní styl Př – nerosty a horniny – zástupce oxidů, vlivy člověka na životní prostředí Z – důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
HALOGENIDY			
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech ◆ Zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy ◆ Popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy ❖ Ionty ❖ Názvosloví halogenidů 	EV 2 - ovzduší Př – nerosty a horniny – zástupce halogenidů
KYSELINY, pH			
☐ CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a posoudí jejich vliv na životní prostředí ☐ CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kyseliny – vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin (chlorovodíková, sírová, dusičná) ❖ Názvosloví kyselin 	EV 3 – průmysl a životní prostředí EV 4 – vliv člověka na životní prostředí Př – poranění kyselinami – předlékařská první pomoc Vz – dodržování pravidel bezpečnosti a

<p>univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p> <p>☐ CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost</p>	<p>látkami</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zapiše z názvů kyselin jejich vzorce a ze vzorců jejich názvy ◆ Rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem ◆ Vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet ◆ Posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ pH, indikátory pH ❖ Kyselost a zásaditost roztoků ❖ Kyselé deště 	<p>ochrany zdraví, odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, poskytnutí první pomoci, bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech</p>
HYDROXIDY			
<p>☐ CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných hydroxidů a posoudí jejich vliv na životní prostředí</p> <p>☐ CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami ◆ Zapiše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy ◆ Posoudí vliv vybraných hydroxidů na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Hydroxidy – vlastnosti, vzorce, názvy a použití prakticky významných hydroxidů (sodný, draselný, vápenatý) ❖ Názvosloví hydroxidů 	<p>EV 3 – průmyslová výroba - ohrožení životního prostředí</p> <p>Př – poranění hydroxidy – předlékařská první pomoc</p> <p>Z – důsledky vlivů člověka na životní prostředí</p> <p>Vz – bezpečnost a ochrana zdraví</p>
NEUTRALIZACE, SOLI			
<p>☐ CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost</p> <p>☐ CH-9-4-01 rozliší a zapiše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Proveďte neutralizaci zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapiše je chemickými rovnicemi ◆ Zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy ◆ Rozliší, které látky patří mezi soli ◆ Připraví jednoduchým postupem 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Podstata neutralizace ❖ Vznik solí ❖ Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnost a použití vybraných prakticky významných halogenidů ❖ Názvy a vzorce síranů, dusičnanů, uhličitánů 	<p>EV 2 – voda, půda, ovzduší</p> <p>Př – první pomoc při zasažení žíravinami, praktické zásady</p> <p>Vz – poskytnutí adekvátní první pomoci</p>

<p>jejich využívání</p> <p>☐ CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p> <p>☐ CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí jejich vliv na životní prostředí</p>	<p>sůl</p> <p>◆ Zapiše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců jejich názvy</p> <p>◆ Uvede příklady uplatnění solí v praxi</p> <p>◆ Vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou</p>		
HOSPODÁŘSKY VÝZNAMNÉ LÁTKY			
<p>☐ CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p>☐ CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</p> <p>☐ CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<p>◆ Uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí</p> <p>◆ Popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv</p>	<p>❖ Průmyslová hnojiva</p> <p>❖ Tepelně zpracované materiály – cement, vápno, sádra, beton,</p> <p>❖ Keramika</p>	<p>EV 3 – průmysl, zemědělství</p> <p>EV 4 – vlivy na životní prostředí</p> <p>Př – nerosty a horniny v průmyslu, zemědělství, příklady narušení rovnováhy ekosystému</p> <p>Z – přírodní a hospodářské poměry regionu i celé ČR</p>

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

- rozpozná přeměny skupenství látek

CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky

CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě

CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

CH-9-3-01p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky

CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických rovnic

CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem

- poskytně první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

9.ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
REDOXNÍ REAKCE			
<ul style="list-style-type: none"> ☐ CH-9-4-01 rozliší a zapíše chemickou rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, a zhodnotí jejich využívání ☐ CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu ☐ CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák vysvětlí pojmy oxidace a redukce ◆ Určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce ◆ Popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství ◆ Vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí ◆ Předpoví a ověří vliv různých činitelů na průběh koroze jednoduchým pokusem ◆ Rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy a uvede příklady jejich praktického využití 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Oxidace a redukce ❖ Výroba železa a oceli ❖ Galvanický článek ❖ Elektrolýza ❖ Koroze 	<p>EV 2 – přírodní zdroje EV 3 - průmysl, doprava, odpady, změny v krajině EV 4 – náš životní styl OSV 1 – rozvoj schopnosti poznávání</p> <p>F – elektrický obvod</p>
ENERGIE A CHEMICKÁ REAKCE			
<ul style="list-style-type: none"> ☐ CH-9-4-01 rozliší a zapíše chemickou rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí ☐ CH-9-6-02 zhodnotí využívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy ☐ CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické ◆ Uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání ◆ Ví, jak vzniká a co je jaderná energie, zná druhy jaderného záření, pojem radioaktivita a její objevitele, vysvětlí štěpení jader atomů uranu, funkci jaderné elektrárny, uvědomuje si nebezpečí spojená s jadernou 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Exotermické a endotermické reakce ❖ Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie ❖ Fosilní paliva/ uhlí, ropa, zemní plyn/, průmyslově vyráběná paliva ❖ Jaderná energie ❖ Další zdroje energie 	<p>EV 2 – energie, přírodní zdroje</p> <p>F – zdroje energie, formy energie Př – vliv člověka na životní prostředí, předlékařská první pomoc Z – trvale udržitelný život, důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí, hlavní surovinové a energetické zdroje světa Vz – bezpečnost a ochrana zdraví, ochrana člověka za mimořádných situací</p>

☒ CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	energií ♦ Posoudí vliv spalování různých paliv / včetně motorových paliv / na životní prostředí ♦ Rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie ♦ Používá bezpečně spotřebiče na topné plyny v domácnosti a kahany při školních experimentech ♦ Rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami ♦ Uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení		
UHLOVODÍKY			
☐ CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ☐ CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy ☐ CH-9-7-01 hodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska udržitelného rozvoje na Zemi ☐ CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	♦ Žák rozliší anorganické a organické sloučeniny ♦ Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití ♦ Vyhledává a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu ♦ Vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem	❖ Uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků ❖ Alkany, alkeny, alkyne, areny ❖ Průmyslové zpracování ropy	EV 3 – průmysl, zemědělství, doprava, odpady EV 4 – prostředí a zdraví Př – kladné a záporné vlivy člověka na životní prostředí, narušení rovnováhy ekosystému Z – světové hospodářství, hlavní světové surovinové a energetické zdroje, územní rozmístění hospodářských aktivit, důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ			
☐ CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně	♦ Žák rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“	❖ Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a	EV 4 – prostředí a zdraví

<p>používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</p> <p>☐ CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>☐ CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu na příkladech vzorců známých derivátů ◆ Rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí, octové, ethylesteru kyseliny octové, formaldehydu a acetonu; uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek ◆ Uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí 	<p>karboxylových kyselin</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Halogenové deriváty ❖ Alkoholy ❖ Fenoly ❖ Aldehydy ❖ Ketony ❖ Karboxylové kyseliny ❖ Estery, esterifikace 	<p>Vz – odpovědnost za zdraví</p>
PŘÍRODNÍ LÁTKY			
<p>☐ CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů, vitaminů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák se orientuje ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy ◆ Uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi ◆ Rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy, vitaminy, enzymy a hormony, uvede příklady zdrojů těchto látek a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů ❖ Sacharidy ❖ Tuky ❖ Bílkoviny ❖ Biokatalyzátory ❖ Fotosyntéza 	<p>EV 4 – ekologické problémy/ saponáty</p> <p>Př – principy základních rostlinných fyziologických procesů, fotosyntéza, zásady prevence nemocí</p>
PLASTY A SYNTETICKÁ VLÁKNA			
<p>☐ CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití ◆ Posoudí vliv používání plastů na životní prostředí ◆ Rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace ❖ Polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid ❖ Polyamidová a polyesterová vlákna 	<p>EV 3 – odpady a hospodaření s nimi</p> <p>EV 4 – prostředí a zdraví</p>
CHEMIE A SPOLEČNOST			
<p>☐ CH-9-4-02 aplikuje poznatky o</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák doloží na příkladech význam 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Chemický průmysl v ČR – 	<p>EV 1 – narušování ekosystémů</p>

<p>faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p> <p>☐ CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p>☐ CH-9-7-03 Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<p>chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje ◆ Zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů ◆ Vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady ◆ Zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí a uvede, jak tomu předcházet ◆ Uvede příklady chování při nadměrném znečišťování ovzduší ◆ Zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti ◆ Rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami ◆ Uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim ◆ Uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument 	<p>výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Chemické výroby ❖ Otravné látky ❖ Pesticidy, insekticidy ❖ Biotechnologie ❖ Léčiva ❖ Návykové látky - drogy ❖ Detergenty ❖ Potraviny ❖ Chemie a životní prostředí ❖ Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti 	<p>EV 3 – průmysl a životní prostředí hospodaření s odpady, udržitelný rozvoj, nebezpečné aktivity lidí</p> <p>EV 4 - ochrana zdraví</p> <p>Př – prevence a léčba nemocí, vlivy člověka na životní prostředí, životní styl, prevence nemocí</p> <p>Z – důsledky působení člověka na životní prostředí</p> <p>Vz – odpovědné chování člověka</p>
HAVÁRIE S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK			
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, hořlavých a toxických látek a způsob jejich označování ◆ Uvede a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě havárie s 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Látky výbušné, hořlavé, toxické ❖ Zásady chování při úniku nebezpečných látek ❖ Improvizovaná ochrana při úniku nebezpečných látek 	<p>EV 1 – narušování ekosystémů</p> <p>EV 3 – udržitelný rozvoj</p> <p>EV 4 – ochrana zdraví</p> <p>Vz – odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při</p>

	únikem nebezpečných látek ♦ Zjistí výrobní podniky v regionu, uvede, co vyrábějí a posoudí s nimi související nebezpečí		mimořádných událostech
--	--	--	------------------------

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie

CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě

CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin

CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Možné evaluační nástroje

- ❖ ústní zkouška
- ❖ písemná zkouška
- ❖ didaktické testy
- ❖ referáty
- ❖ analýza výsledků žáka
- ❖ rozhovor
- ❖ pozorování žáka
- ❖ křížovky, kladení otázek, pexeso, riskuj
- ❖ studium žákovského portfolia

Metody a formy práce v hodinách chemie

práce ve skupinách, ve dvojicích, domácí práce, práce v laboratoři, v počítačové učebně, exkurze, **metody** k aktivizaci žáků, výměna názorů, „pravda nebo lež“, výklad, pokus, řízené objevování, samostatná práce, diskuse, individuální práce, pokus, laboratorní práce, práce ve skupinách, frontální výuka /naslouchající týmy, řízené psaní poznámek, řízené vyučování,.../, kooperativní učení /hledání informací, studijní skupiny, studijní turnaj.../, projekt, vzájemné vyučování ve dvojicích

5.2.11 ZEMĚPIS

Výchovně vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast – Člověk příroda – předmět zeměpis umožňuje všem žákům získat základní vědomosti o přírodních, hospodářských, společenských, politických a kulturních poměrech lidstva. Důraz je kladen na získání dovedností při práci s různými mapami, grafy, texty, tabulkami ... a schopnosti vyčíst z nich maximum informací. Na základě odlišnosti jednotlivých regionů chápat rozdíly v životě jednotlivých států a národů, nejvýznamnější státy umět charakterizovat a lokalizovat na mapě světa. Při tvorbě projektů žáci (samostatně nebo ve skupinách) pracují s více zdroji informací, uvádí věci do širších souvislostí, vytváří si ucelenější pohled na zadanou problematiku jednotlivých oblastí zeměpisného učiva.

Časová dotace: 2 hodiny týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka zeměpisu probíhá převážně v kmenových třídách nebo ve třídách s interaktivní tabulí či v počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 min. Žákům jsou nabízeny vzdělávací programy podporující zájem žáků o zeměpis.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k samostatnému vyhledávání, třídění a zpracování informací z různých zdrojů (učebnice, encyklopedie, přírodopisné dokumenty, internet ...)
- a dále je používali pro vlastní učení
- nabízet žákům vhodné aktivity, které jim přiblíží problematiku zeměpisu a vzbudí u nich zájem neustálé sledování dění ve světě a tím rozšiřování svých vědomostí a dovedností
- vést žáky k tomu, aby uváděli věci do souvislostí, propojovali různé vzdělávací oblasti a vytvářeli si komplexní pohled

Kompetence k řešení problémů

- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování
- vést žáky k reálnému posouzení způsobu řešení daného problému, vybrat nejvhodnější řešení pro daný problém
- vést žáky k tvorbě vlastních hypotéz řešení problému, jejich ověření a prosazení

Kompetence komunikativní

- formulovat a obhajovat vlastní názory v ústním i písemném projevu
- tolerantně přistupovat k názorům jiných, vhodně na ně reagovat
- využívat informační a komunikační prostředky pro komunikaci i s okolním světem
- schopnost používat správně odbornou terminologii v zeměpise
- účinně se zapojovat do diskuse, umět argumentovat

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat s jednotlivci i ve skupině, vytvářet pravidla práce, kde si uvědomí význam spolupráce, příjemné atmosféry v týmu, respektování názoru druhých
- vést žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi
- podporovat sebedůvěru, sebeúctu a samostatný rozvoj žáka

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování druhých lidí, k toleranci a vzájemné pomoci
- při uvedení příkladů ze světa – umět diskutovat o útlaku, fyzickém i psychickém nátlaku ... a vzbudit tak odmítavý postoj k takovému chování
- na modelových situacích navodit postoje potřebné pro chování v krizových situacích ohrožujících život člověka

Kompetence pracovní

- vést žáky k činnostem respektujícím ochranu svého zdraví, zdraví druhých, ochranu ŽP i ochranu kulturních a společenských hodnot
- využívat znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, používá je při učení
- získává, vyhledává, vytváří a upravuje, kriticky posuzuje informace a digitální obsah
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Země a vesmír	
☐ Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí život lidí a organismů	<ul style="list-style-type: none">♦ charakterizuje Zemi jako vesmírné těleso♦ rozumí základním informacím o sluneční soustavě jako nejbližším vesmíru, vyjmenuje tělesa sluneční soustavy♦ zajímá se o vesmírný výzkum♦ vysvětlí základní pojmy o tvaru, rozměrech a pohybech Země, rozumí důsledkům pohybů Země♦ pochopí důležitost Slunce pro život na Zemi	<ul style="list-style-type: none">• Země a zeměpis• Vesmír• Sluneční soustava	MDV 1 - četba odborných textů, sledování aktuálního dění v dané oblasti EV 4 - sluneční záření jako jedna z podmínek života na Zemi, přílivové elektrárny jako zdroj alternativní energie F, D, Př, Čj, Vv
		Glóbus a mapa	
☐ Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných	<ul style="list-style-type: none">♦ vysvětluje důležité pojmy potřebné pro základní práci s různými druhy map, glóbusů	<ul style="list-style-type: none">• Školní zeměpisný glóbus	EGS 1 - Evropa a svět – vzdálenosti, rozlohy, časové rozdíly

<p>kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</p> <p>☐ Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p>	<p>(světové strany, poledník, rovnoběžka, zeměpisné souřadnice, výškopis, polohopis, ...)</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ orientuje se v čase na Zemi ♦ s porozuměním pracuje s různými druhy map, využívá rejstřík 	<ul style="list-style-type: none"> • Časová pásma na Zemi • Mapy 	<p>M, D, Vv</p>
<p>☐ Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p> <p>☐ Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírod. sféře a jejich vliv na přírodu a lid. společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ charakterizuje krajinnou sféru jako souhrn všech přírod. krajin na zemském povrchu tvořených přírodou i lidskou společností ♦ rozumí základním pojmům atmosféry (složení, význam), s porozuměním pracuje s pojmy – počasí, podnebí, podnebné pásy ♦ orientuje se v rozložení hydrosféry a pracuje se základními pojmy hydrosféry, aktivně pracuje s mapou ♦ s porozuměním používá a orientuje se v základních pojmech litosféry (stavba zemského tělesa, vnitřní a vnější přírodní činitele a jejich vliv na přetváření povrchu Země) ♦ používá s porozuměním základní pojmy pedosféry a uvědomuje si význam ochrany půd ♦ orientuje se v rozložení biosféry v geografických šířkách i výškových stupních, charakterizuje jednotlivé přírodní krajiny a jejich využití ♦ aplikuje prvky přírodní kraj. sféry 	<p>Krajinná sféra</p> <ul style="list-style-type: none"> • Složky krajinné sféry • Pevnina a oceány • Atmosféra • Hydrosféra • Litosféra • Pedosféra • Biosféra 	<p>EV 2 - životní podmínky, vliv jednotlivých složek KS na vývoj krajiny</p> <p>MDV 1, 4 - četba odborných článků, sledování TV, vyhledávání a zpracování informací, videoprogramy</p> <p>Př, F, M, Vv</p>

	<p>na své okolí a dává je do souvislostí</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ uvědomuje si vliv lidské činnosti na životní prostředí a význam její ochrany 		
--	---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země

Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost

Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Regionální zeměpis	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny ☐ Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států ☐ Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ získá zájem o poznávání světadílů, států a oblastí, o jejich rozdílný způsob života, tradice, kulturu a přírodní krásy ♦ orientuje se na mapách světa, dokáže co nejvíce vyčíst z mapy ♦ je schopen získávat informace z různých informačních zdrojů, třídí je a zpracovává ♦ určuje zeměpisnou polohu světadílů a států ♦ při práci s tematickými mapami dokáže využívat znalosti získané při učivu o Krajině sféře ♦ vytváří souvislosti mezi přírodními a společensko-hospodářskými podmínkami jednotlivých oblastí ♦ zvládá charakterizovat jednotlivé státy či oblasti ♦ získá postoje vedoucí 	<p>Afrika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přírodní podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - poloha světadílu - členitost světadílu - povrch - vodstvo - podnebí a vegetace - nerostné suroviny • Společensko-hospodářské podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo - politické rozdělení (oblasti Afriky a jejich nejvýznamnější státy) <p>Indický oceán</p> <p>Austrálie a Oceánie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přírodní podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - poloha - členitost - povrch - vodstvo - podnebí a vegetace 	<p>MDV 1, 2, 3 - sledování novin a časopisů, TV pořadů, zpráv, videoprogramy, práce s informacemi, PC programy</p> <p>MKV 2, 3, 4, 5 - život v jiných zemích, etnický původ, kultura, vztahy ...</p> <p>EV 1, 2, 3 - vliv životního prostředí na život člověka, chráněná území, ekologie</p> <p>EGS 1 - jak žijí lidé v různých částech světa, jejich zvyky, odlišnosti života, mentality, ...</p> <p>VDO 2, 3, 4 - rasismus, společenské zřízení, ...</p> <p>Čj, D, Př, Ov, M, Vv</p>

	<p>k tolerantnímu chování vůči různým národům, kulturním tradicím, k lidem s různou barvou pleti, různou náboženskou vírou a politickým přesvědčením</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ zvládne reagovat na aktuální situaci ve světě ♦ hodnotí význam životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - nerostné suroviny • Společensko-hospodářské podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo - Australský svaz - rozdělení Oceánie <p>Tichý oceán</p> <p>Antarktida</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poloha a přírodní podmínky • Mírové využití kontinentu pro vědecké účely <p>Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přírodní podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - poloha - členitost - povrch - vodstvo - podnebí a vegetace - nerostné suroviny • Společensko-hospodářské podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo - politické rozdělení Ameriky: <ul style="list-style-type: none"> Anglosaská a Latinská <p>Atlantský oceán</p> <p>Severní ledový oceán</p> <p>Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přírodní podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - poloha - členitost - povrch - vodstvo - podnebí a vegetace - nerostné suroviny • Společensko-hospodářské podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo 	
--	--	--	--

		- politické rozdělení: V, JV, J, JZ, Střední Asie, Zakavkazsko	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány

Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů

Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Regionální zeměpis	
☐ Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíl podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny ☐ Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti a vybraných (modelových) států ☐ Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	<ul style="list-style-type: none"> ♦ získá zájem o poznávání světadílů, států a oblastí, o jejich rozdílný způsob života, tradice, kulturu a přírodní krásy ♦ orientuje se na mapách Evropy a ČR, dokáže co nejvíce vyčíst z mapy ♦ je schopen získávat informace z různých informačních zdrojů, třídí je a zpracovává ♦ určuje zeměpisnou polohu států Evropy a ČR ♦ při práci s tematickými mapami dokáže využívat znalosti získané při učivu o Krajině sféře ♦ vytváří souvislosti mezi přírodními a společensko-hospodářskými podmínkami jednotlivých oblastí ♦ zvládá charakterizovat jednotlivé státy či oblasti ♦ získá postoje vedoucí k tolerantnímu chování vůči různým národům, kulturním tradicím, k lidem s různou barvou pleti, různou náboženskou vírou a politickým přesvědčením 	Evropa <ul style="list-style-type: none"> • Přírodní podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - poloha - členitost - povrch - vodstvo - podnebí a vegetace - nerostné suroviny • Společensko-hospodářské podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo - integrace v Evropě: OSN, EU, NATO - politické rozdělení – oblasti Evropy a charakteristika jednotlivých států 	MDV 1, 2, 3 - sledování novin a časopisů, TV pořadů, zpráv, videoprogramy, práce s informacemi, PC programy MKV 2, 3, 4, 5 - život v jiných zemích, etnický původ, kultura, vztahy ... EV 1, 2, 3 - vliv životního prostředí na život člověka, chráněná území, ekologie EGS 1, 2, 3 – lidé žijí v různých regionech Evropy, jejich zvyky, odlišnosti života, mentalita, ... VDO 2, 3, 4 - rasismus, tolerance, společenské zřízení, ... Čj, D, Př, Ov, M, Vv

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zvládne reagovat na aktuální situaci ve světě ♦ hodnotí význam životního prostředí 		
		Společenské a hospodářské složky krajiny	
☐ Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace ☐ Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel ☐ Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje ☐ Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> ♦ s pomocí mapy a tabulek srovnává počet a rozmístění obyvatel podle různých kritérií ♦ orientuje se v pojmech migrace, emigrace, imigrace ♦ rozlišuje základní rasy, náboženství ♦ s pomocí map lokalizuje hlavní světové jazyky ♦ rozlišuje sídla podle velikosti, funkce ♦ orientuje se na mapě světa ♦ třídí státy podle různých hledisek ♦ lokalizuje na mapě světa aktuální příklady konfliktů ve světě ♦ rozděluje a charakterizuje hospodářství podle sektorů ♦ porovnává a charakterizuje na mapách hlavní oblasti světového hospodářství ♦ chápe význam služeb současném světě a spojuje si jejich souvislost s vyspělostí země ♦ dokáže zhodnotit vlivy a dopady zemědělské výroby a lesnictví na krajinu a ŽP 	Lidé na Zemi <ul style="list-style-type: none"> • Počet a rozmístění obyvatelstva, rasy, národy, náboženství, ... • Sídla Světové hospodářství <ul style="list-style-type: none"> • Primární sféra • Sekundární sféra • Terciární sféra Doprava Cestovní ruch <ul style="list-style-type: none"> • Zeměpisné zajímavosti 	MKV 1 – prolínání kultur MDV 1, 5, 6 - sledování novin a časopisů, TV pořadů, zpráv, videoprogramy, práce s informacemi, PC programy, politická propagace VDO 2, 3, 4 – svoboda projevu, život v demokratické a nedemokratické společnosti, politické strany a jejich vliv, porušování lidských práv EGS 1 – cestujeme po světě D, PŘ, Ov, Čj, Vv

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadílů a oceány

Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů

Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách neznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy ☐ Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu ☐ Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu ☐ Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ☐ Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	<ul style="list-style-type: none"> ♦ uvádí hlavní údaje o dělení, rozmístění obyvatelstva a sídel ♦ orientuje se v rozmístění hospodářských odvětví na území ČR ♦ vyhledá a pojmenuje vyšší územní celky – kraje, charakterizuje přírodní, sídelní i hospodářské poměry, zvláštnosti a zajímavosti ♦ vymezuje území svého regionu, charakterizuje jeho přírodní, sídelní a hospodářské poměry, uvede zvláštnosti a zajímavosti svého bydliště ♦ aktivně pracuje s různými kartografickými mapami, grafy, diagramy, statistickými a dalšími informačními materiály ♦ přiměřeně věku se orientuje v politických, ekonomických a sociálních problémech každodenního života 	Regionální zeměpis Česká republika <ul style="list-style-type: none"> • Přírodní podmínky: <ul style="list-style-type: none"> - poloha ČR v rámci Evropy a světa, základní údaje a historický vývoj českého státu - geomorfologie ČR – nejznámější pohoří, nížiny, jejich lokalizace v rámci ČR, ochrana přírody - geologie a přírodní zdroje - hydrologie – významné řeky a vodní nádrže - klimatologie - pedologie - rostlinstvo a živočišstvo ČR • Obyvatelstvo • Sídla • ČR a mezinárodní organizace • Hospodářství: <ul style="list-style-type: none"> - dělení hospodářství - průmysl – jednotlivé obory - zemědělství, lesní a vodní hospodářství - doprava - služby, cestovní ruch, ... • Administrativní členění – kraje, charakteristika a zajímavosti • Náš region – bydliště, charakteristika a zajímavosti 	MDV 1, 5 - sledování novin a časopisů, TV pořadů, zpráv, videoprogramy, práce s informacemi, PC programy EGS 1, 3 – jsme součástí Evropy, význam sjednocující se Evropy VDO 4 – demokratické zřízení, svoboda projevu EV 3, 4 – vliv hospodářské činnosti na ŽP, ochrana ŽP MKV 1, 2 – národnostní složení ČR, problematika lidských vztahů
☐		Společenské a hospodářské	

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové organizace států světa na základě podobných a odlišných znaků ☐ Z-9-4-06 Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech ☐ Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin ☐ Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) ☐ Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na ŽP 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ orientuje se na mapě světa ♦ chápe význam služeb současném světě a spojuje si jejich souvislost s vyspělostí země ♦ dokáže zhodnotit vlivy a dopady zemědělské výroby a lesnictví na krajinu a ŽP ♦ vyjmenuje vnější a vnitřní přírodní činitele ♦ má vytvořen kladný vztah ke krajině a ŽP, odsuzuje negativní zásahy člověka do krajiny, chrání ovzduší, vodstvo i půdní fond v krajině ♦ přijímá osobní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi 	<p>prostředí na Zemi</p> <p>Politická mapa dnešního světa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politická mapa světa, změny na politické mapě, dělení států podle různých kritérií <p>Krajina a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přírodní a společenské prostředí, typy krajin • Globální ekologické problémy lidstva 	<p>MKV 1 – prolínání kultur MDV 1, 5, 6 - sledování novin a časopisů, TV pořadů, zpráv, videoprogramy, práce s informacemi, PC programy, politická propagace VDO 2, 3, 4 – svoboda projevu, život v demokratické a nedemokratické společnosti, politické strany a jejich vliv, porušování lidských práv EV 2, 3, 4 – krajina a její charakteristické rysy v různých oblastech EGS 1 – cestujeme po světě</p> <p>D, Př, Ov, Čj, Vv</p>
--	---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Z-9-6-01p vymezi a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy

Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost

Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	
☐ Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ☐ Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny ☐ Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání v mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Umí určovat světové strany ♦ Dokáže pracovat s topografickou mapou ♦ Pohybuje se v terénu podle mapy ♦ Dokáže vytvořit jednoduchý náčrt krajiny ♦ Orientuje se v živelných pohromách ♦ Zná příčiny a důsledky živelných pohrom, umí se při nich chovat ♦ Zná zásady bezpečného pobytu a pohybu ve volné přírodě 	Cvičení a pozorování v krajině <ul style="list-style-type: none"> • Určování světových stran v krajině • Azimut a jeho použití • Jednoduché náčrty krajiny • Práce s topografickou mapou • Ochrana člověka při ohrožení života a zdraví • Druhy živelných pohrom 	Ov, Vv, Př

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Možné evaluační nástroje

V předmětu zeměpis bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ individuální ústní zkouška – a) učitel zadá téma, b) orientace na mapě; zapojení spolužáků – kladou otázky, hodnotí;
- ❖ písemná zkouška – žáci vlastními slovy odpovídají na zadané otázky, doplňují mapky správným názvoslovím a obráceně
- ❖ didaktický test – žáci vybírají správnou odpověď (PC – slepé mapky)
- ❖ analýza práce žáků – samostatné práce, práce s textem a získanými informacemi, doplňovačky, křížovky, práce s mapou ...
- ❖ tvorba referátů a projektů na zadané téma – práce s informacemi a jejich zpracování
- ❖ pozorování žáka – zapojení do diskusí, aktivita a zájem při plnění zadaných úkolů, zapojení do soutěží sledování a seznámení ostatních s aktuálním děním ve světě
- ❖ rozhovor

Možné metody a formy práce

výklad, řízený rozhovor, názorné vyučování (modely, náčrty, obrázky ...), samostatná, skupinová nebo společná práce žáků, práce s mapou, atlasem, učebnicí, encyklopediemi ..., vypracování referátu, projektu, využití videodokumentu, hry, křížovky, kvízy

5.2.12 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Výchovně vzdělávací strategie

Klade si za cíl systematicky rozvíjet vnímání, porozumění, citové prožívání a hodnocení uměleckých děl a estetické stránky reality. Směřuje k chápání tradic a kritickému přístupu ke skutečnosti. Má za úkol vést žáky k ochraně a hledání krásy v sobě i kolem sebe.

V rámci výuky žáci navštíví (dle možné nabídky) divadelní představení či výchovný koncert se zaměřením na probírané učivo.

Výsledky hudebně-pohybové průpravy žáků mohou být prezentovány při různých školních akcích.

Časová dotace: 1 hodiny týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován především v učebně hudební výchovy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce předmětu jsou využívány i třídy s interaktivními tabulemi a další podnětná prostředí (koncerty atd.)

Je důležité uměním a krásou obohacovat poznání mládeže a zušlechťovat její myšlení, citění, chování a pracovní činnost.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zprostředkovávat pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa
- ukázat žákům vhodné způsoby, metody práce s hudebním materiálem
- pomáhat vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
- směřovat žáky k vytvoření si komplexnějšího pohledu na kulturní jevy
- vést k vyhledávání a třídění informací z hudební oblasti za účelem dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky ke kritickému myšlení, k uvážlivým rozhodnutím, schopnosti obhájit je
- předkládat dostatek námětů k samotnému uvažování
- poskytnout prostor k uvědomění si, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

- otvírání možností přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- vést k užívání informačních prostředků pro práci ve škole
- nabízet dostatek hudebních námětů
- poskytnout žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu
- vést k aktivnímu zapojení do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- zapojit žáky do spolupráce ve skupině a týmu
- navozovat dostatek situací, ve kterých si žáci uvědomí efektivnost spolupráce
- budovat zásady chování na kulturních akcích

Kompetence občanské

- seznamovat žáky s významnými hudebními díly a jejich autory
- vést k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům
- vést k oceňování našich i cizích tradic, kulturního i historického dědictví
- vytvářet potřeby návštěv hudebních koncertů
- podchycování individuálního zájmu o kulturní dění

Kompetence pracovní

- vést žáka k užívání znalostí, zkušeností a dovedností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost použít
- získává, vyhledává, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ☐ HV-9-1-02 zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	<ul style="list-style-type: none">♦ žák správně hospodáří s dechem, tvoří tóny, artikuluje♦ využívá vlastního hlasového potenciálu v rámci aktivního zapojení do hudebních činností♦ zpívá dané písně podle svých dispozic♦ rozpoznává na základě individuálních schopností přednosti i nedostatky vlastního zpěvu	Vokální činnost <ul style="list-style-type: none">• hlasová hygiena, artikulace• rozšiřování hlasového rozsahu• zpěv jednohlasý• hudební rytmus• orientace v notovém záznamu	MKV 3 – národní folklór, sepětí lidové kultury se způsobem života, poslech hudebních ukázek skladatelů OSV 8 – umění jako prostředek komunikace MDV 5 – rozhlas, televize, tisk, internet - zdroj informací o hudbě, hudebních dějinách a hudebním dění Vv – vyjadřování hudebních představ, fantazie, výtvarná představa poslouchané ukázky
		Poslechové činnosti	

☐ HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> ♦ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá melodické, harmonické i formální struktury díla 	<ul style="list-style-type: none"> • hudební výrazové prostředky • hudební nástroje, orchestr • opera, arie, recitativ, libreto • opereta, muzikál • Národní divadlo 	<p>Čj a literatura – využití biografii Tv – hudebně pohybové činnosti Z – národní písně</p>
		Instrumentální činnost	
☐ HV-9-1-03 H reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy	<ul style="list-style-type: none"> ♦ žák improvizuje s pomocí jednoduchých hudebních nástrojů ♦ orientuje se v zápise písní homofonního typu ♦ osvojuje si pojmy hudba vokální, instrumentální, píseň, rondo 	<ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře • realizace rytmických (instrumentálních) doprovodů • rytmické ozvěny (rytmické hádanky) 	
		Hudebně pohybové činnosti	
☐ HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců	<ul style="list-style-type: none"> ♦ žák volí vhodné hudebně pohybové prvky na základě reflexe poslouchané hudby 	<ul style="list-style-type: none"> • základy taktování • taneční kroky – polka, valčík (pochod, mazurka) 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu

- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru

- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ☐ HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Žák zdokonaluje hlasovou techniku ♦ Správně hospodář s dechem, tvoří tón, artikuluje ♦ Rozšiřuje hlasový rozsah ♦ Osvojuje si přiměřený hudební výraz při technicky správném, intonačně čistém a rytmicky přesném zpěvu jednohlasých písní ♦ Rozpoznává na základě individuálních schopností přednosti i nedostatky vlastního zpěvu 	Vokální činnost <ul style="list-style-type: none"> • lidský hlas, dýchání, pravidla hlasové hygieny, mutace • skupiny mužských a ženských hlasů • jednohlasý a vícehlasý zpěv • rytmus řeči a hudební rytmus • orientace v notovém záznamu • rozvoj hudebního sluchu a představitosti • dynamika 	MKV 2 – lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy s jinými lidmi, - vztahy mezi kulturami MKV 3 – národní folklór, sepětí lidové kultury se způsobem života, vzájemné obohacování kultur - rovnocennost etnických skupin MDV 5 – rozhlas, televize, tisk, internet – zdroj informací o hudbě, hudebních dějinách a hudebním dění vůbec Čj a literatura – artikulace, práce s dechem F – hudba a technika Tv – taneční kroky, držení těla
☐ HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> ♦ je schopen odlišit hudbu různých národů 	Poslechová činnost <ul style="list-style-type: none"> • hudební dílo a autor • hudební nástroje v symfonickém orchestru • jednohlas, jednodušší forma vícehlasu • kánon • vztahy mezi tóny • nejstarší dochované písně 	
☐ HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata	<ul style="list-style-type: none"> ♦ orientuje se v zápise písní homofonního typu 	Instrumentální činnost <ul style="list-style-type: none"> • rozeznávání hudebních nástrojů • samostatné vytváření doprovodu písní s předejou a dohrou, improvizace na rytmické nástroje 	
		Hudebně pohybová činnost	

☐ HV-9-1-04 zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozpozná některé z tanců různých stylových období 	<ul style="list-style-type: none"> • taktování ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu • tanec lidový, tance společenské, balet 	
--	---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu

- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru

- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ☐ HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu	<ul style="list-style-type: none"> ♦ žák se dále zdokonaluje v hlasové technice, intonačních a rytmických dovednostech ♦ uplatňuje pravidla hlasové hygieny při zpěvu i v běžném životě ♦ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, využívá získané pěvecké návyky při interpretaci písní ♦ využívá vlastního hlasového potenciálu v rámci aktivního zapojení do hudebních činností ♦ dostatečně se orientuje v dosud probraném hudebně-teoretickém učivu 	<p>Vokální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev- rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová technika, pravidla hlasové hygieny • jednohlasý a vícehlasý zpěv • rytmus řeči a hudební rytmus • orientace v notovém záznamu melodie • rozvoj hudebního sluchu a představitosti 	<p>OSV 4 – psychohygiena – objevuje dopad poslechu hudby na duševní zdraví člověka</p> <p>VDO 1 – občanská společnost a škola – zjistí a uvědomí si úlohu Čechů v historii</p> <p>MDV 2 – zdroje informací o hudbě, hudebních dějinách a hudebním dění vůbec</p> <p>MDV 5 – vliv médií na kulturu z hlediska současné i historické perspektivy</p> <p>Čj a literatura - artikulace, práce s dechem</p> <p style="padding-left: 40px;">- využití biografii, autobiografií a dalších literárních publikací při motivaci žáků, využití při referátech, projektech</p>

☐ HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> ♦ žák si vytváří představu o vzniku hudby ♦ získává povědomí o základních hudebních druzích a formách charakteristických pro daná období a o nejvýznamnějších osobnostech ♦ je schopen přiřadit typickou hudební ukázkou k uměleckému období ♦ chápe rozdělení hudby na uměleckou a nonuměleckou ♦ orientuje se ve vývoji populární hudby 	<p>Poslechová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • počátky hudby • hudba ve středověku • renesance • baroko – zrod opery • hudební dílo a autor • dělení hudby na hudbu uměleckou (vážnou, klasickou) a populární • pojmy hudba umělecká a nonumělecká • problematika komerce, křesťanství, módnosti 	<p>D – barokní umění Tv – taneční kroky, držení těla Vv – vyjadřování hudebních i ne-hudebních představ</p>
☐ HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy i části skladeb	<ul style="list-style-type: none"> ♦ orientuje se v zápise písni skladeb homofonního i polyfonního typu hudby umělecké a nonumělecké ♦ tvoří na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduchou aranžmá 	<p>Instrumentální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatné vytváření doprovodu písni s předehrou, mezihrou a dohrou, improvizace na rytmické nástroje 	
☐ HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období	<ul style="list-style-type: none"> ♦ žák volí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ♦ rozpozná některé z tanců různých stylových období 	<p>Hudebně pohybová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybový doprovod znějící hudby – taktování • paměťové uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p doprovází písni pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písni

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu

- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru

- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě	<ul style="list-style-type: none"> ♦ žák se zapojuje do hudebních aktivit a využívá při nich svůj hlasový potenciál ♦ uplatňuje pravidla hlasové hygieny při zpěvu i v běžném životě ♦ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, využívá získané pěvecké návyky při interpretaci písní a vokálních skladeb různých žánrů ♦ dostatečně se orientuje v dosud probraném hudebně-teoretickém učivu 	Vokální činnost <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová technika, pravidla hlasové hygieny • rytmus řeči a hudební rytmus, odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • orientace v notovém záznamu melodie 	VDO 1 – úloha Čechů v historii MKV 3 – rovnocennost etnických skupin OSV 4 - psychohygiena – objevuje dopad poslechu hudby na duševní zdraví člověka MDV 2 – zdroje informací o hudbě, hudebních dějinách a hudebním dění Čj a literatura – artikulace, práce s dechem - využití biografii, autobiografií a dalších literárních publikací při motivaci žáků, využití při referátech, projektech D – klasicismus - romantismus Vv – vyjadřování hudebních i nehudebních představ
☐ HV-9-1-05 přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ☐ HV-9-1-05 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ☐ HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<ul style="list-style-type: none"> ♦ žák je schopen rozlišit a jednoduše charakterizovat hudbu jednotlivých stylů, slohů a žánrů s uplatněním hlediska historického vývoje ♦ konfrontuje znějící skladby s dalšími skladbami z hlediska jejich funkce, stylu, žánru ♦ vytváří si představy o době, životě a díle tvůrců poslouchaných skladeb ♦ orientuje se v proudu znějící hudby ♦ všímá si souvislostí mezi hudbou a jinými druhy umění 	Poslechová činnost <ul style="list-style-type: none"> • hudební styly a žánry • hudební klasicismus • český hudební klasicismus • hudební romantismus • český hudební romantismus • umělecká hudba 20.století • vývoj české neartificiální hudby • trampská píseň • 50. A 60.léta 20.století – divadla malých forem, 60.léta 20.století – big beat • Hudební dílo a jeho autor • Technika v hudbě, boom muzikálu u nás od 90.let 20.století • Hudba moderní a módní, kýč v hudbě 	

☐ HV-9-1-03 na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností vytváří a jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> ♦ tvoří na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduchá aranžmá s pomocí jednoduchých hudebních nástrojů ♦ orientuje se v zápise písní a skladeb homofonního i polyfonního typu hudby artifiční i nonartifiční 	<p style="text-align: center;">Instrumentální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatné vytváření doprovodu písní s přehrou, mezihrou a dohrou, improvizace, provádění předem připravených partiturok na nástroje rytmické, popř. melodické • sluchové či zrakové rozlišování hudebních nástrojů, dělení do skupin podle společných znaků 	
☐ HV-9-1-03 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozpoznává některé z tanců různých stylových období ♦ zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě 	<p style="text-align: center;">Hudebně pohybová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky • paměťové uchování a reprodukce pohybů prováděných při pohybových hrách 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu

- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru

- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Možné evaluační nástroje

- ❖ ústní zkouška
- ❖ písemná a grafická zkouška
- ❖ didaktické testy, referáty, hry
- ❖ analýza výsledků činnosti žáka
- ❖ pozorování žáka

Metody a formy práce

využití zpěvníků, rytmických nástrojů, bezprašné notové tabule, obrazové dokumentace, práce s učebnicí, poslech audio, CD, sledování videonahrávek, práce u piana, rozpoznávání hudebních nástrojů, sebehodnocení

5.2.13 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Výchovně vzdělávací strategie

Předmět by měl žákům umožnit: seznámení se základními výtvarnými technikami, klasickými i moderními tvůrčími postupy, dějinami světového i českého umění (architektury, sochařství, malířství,...). Dále pak by měl rozvíjet smyslovou citlivost, estetické cítění, komplexní vidění světa ve všech jeho proměnách. Práce samotná by měla být tvůrčím procesem individuálním či kolektivním, který žáka vede k samostatnosti, ale i k týmové spolupráci. Zpracovávané náměty vedou žáka k vidění věci v širších souvislostech, je zde velký prostor k mezipředmětovým přesahům. Hlavně by však výtvarná výchova měla nenásilnou a zajímavou formou napomoci k utváření žáka v člověka sebevědomého, optimistického, samostatného, odpovědného, tvůrčího, sociálně a ekologicky empatického s humanistickým přístupem k sobě, lidem a světu, ve kterém žije. Člověka, který si váží sám sebe, a tím i pak všech a všeho kolem. Radost z tvoření je k tomu nezbytným předpokladem. Tu by výtvarná výchova měla přinášet především.

Časová dotace: 2 hodiny týdně ve všech ročnících pro školní rok 2022/23, od školního roku 2022/23 2 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku a 1. hodina týdně v 8. a 9. ročníku

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka výtvarné výchovy probíhá převážně v kmenových třídách, ve třídách s interaktivní tabulí v keramice či přilehlých prostorách školy. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 min.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby dokázali propojovat své poznatky do větších celků
- vést k samostatnému vyhledávání informací
- vytvářet pozitivní vztah k učení, k získávání nových informací skládáním střípků v nekonečné mozaice světa
- dávat podněty k tomu, aby sami hledali propojení mezi poznávaným historickým a současným vytvářeným

Kompetence k řešení problémů

- nabízet dostatek zajímavých námětů a problémů vycházejících s žákům známého světa, které je vedou k hledání tvůrčího řešení, jenž jim otvírá brány do světa nových, jím zatím neznámých
- propojování samostatné i skupinové práce, vzájemné obohacování a podněcování

Kompetence komunikativní

- nabízet možnosti k pozorování a hledání porozumění obrazovým materiálům a jejich následné interpretaci
- vést ke skupinové, týmové práci, k její prezentaci a hodnocení
- vést k samostatnosti v prezentaci vlastní práce, formulování vlastních názorů a postojů

Kompetence pracovní

- nabízet náměty pro použití výtvarných technik, standardních i moderních
- rozvíjet základní pracovní činnosti a návyky, vést k manuální zručnosti

Kompetence sociální a personální

- vést k umění spolupráce, utváření dodržování pravidel týmové spolupráce
- vyvážení sebeprosazení a tolerance k názorům druhých
- vést k účtě k sobě samému a druhým, k samostatnému rozvoji

Kompetence občanské

- prostřednictvím zpracovávaných námětů a řešených problémů vést k pochopení základních principů soužití v občanské společnosti
- vychovávat k sebevědomé samostatnosti a straně jedné a ke slušnosti a účtě na straně druhé

Kompetence digitální

- vést žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání různých variant řešení
- k realizaci, sdílení a prezentaci tvůrčího záměru prostřednictvím digitálních technologií
- k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

6. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none">☐ VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává vizuálně obrazná vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků☐ VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie☐ VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně	<ul style="list-style-type: none">◆ prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru, a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamicky vizuálně obrazném vyjádření◆ uspořádání objektů do celků v ploše, objemu a prostoru Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické, a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a obrazném vyjádření◆ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vědomé vnímání a uplatnění mimo	<ul style="list-style-type: none">• studie struktury přírody• kresba tužkou, tuší, frotáž• základní tělesa• kresba uhlem• zátiší• kresba pastelem, malba temperou • zátiší • malba temperou• portrét • kresba tužkou• postava• koláž • barevná hudba	<p>Př - rostlinný svět M – tělesa EV4- Vztah člověka k prostředí</p> <p>Př - anatomie</p> <p>Hv - poslech MKV1- Kulturní diference</p>

<p>vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>vizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</p> <p>♦ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a ve vlastní tvorbě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • malba, koláž • maňásek, kulisy • objekt • rekonstrukce um. díla • kresba, koláž, malba 	<p>MDV1- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
<p>☐ VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření;</p> <p>☐ VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p>	<p>☐ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, fantazie a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace</p> <ul style="list-style-type: none"> • typy vizuálně obrazných vyjádření hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry <p>♦ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko motivace (fantazijní, symbolická, smyslová, racionální, expresivní) reflexe a její uplatnění při vlastních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • model města • objekt • silueta • akční malba • ilustrace knihy • kresba, linoryt • moje rodina • malba • svícen • keramika • portrét, postava, • den vrstevníka v různých zemích projekt • kresba, malba • práce s hlinou • objekty 	<p>Z – mapy, plány</p> <p>Čj – poezie, próza OSV5- Kreativita</p> <p>MKV 4- Multikulturalita</p>

<p>☐ VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku</p> <p>☐ VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>☐ VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p>	<p>◆ osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací, vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování</p> <p>◆ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace</p> <p>◆ proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti</p>	<p>přepis uměleckého díla malba</p> <p>Ekologický plakát koláž replika starověkého artefaktu hodnocení práce, vlastní argumentace výstava v kontextu ostatních prací</p> <p>dějiny umění: pravěk, starověk kresba, malba, keramika, objekt</p>	<p>EV3- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EGS2- Objevujeme Evropu a svět</p>
---	---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

VV-9-1-01p VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy;

pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ i myšlenek, hledá a zvolí pro ně nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává vizuálně obrazná vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků ☐ VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ☐ VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	<p>♦ prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru, a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamicky vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>♦ uspořádání objektů do celků v ploše, objemu a prostoru Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické, a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a obrazném vyjádření</p> <p>♦ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</p> <p>♦ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • struktury přírody • kresba tužkou, tuší, frotáž, asambláž • kombinování těles • kresba uhlem, koláž • zátiší • kresba pastelem, linoryt, malba temperou • architektura, perspektiva • kresba, koláž • krajina • kresba tužkou, akvarel • postava • kresba, koláž • rytmus, rezonance • objekt, malba temperou • divadelní a filmový kostým • projekt • piktogramy • kresba, PC grafika 	<p>Př - rostlinný svět</p> <p>EV4-Vztah člověka k prostředí</p> <p>M – geometrie, tělesa</p> <p>Př - anatomie</p> <p>Hv - poslech</p> <p>Čj – literatura</p> <p>MKV1- Kulturní diference</p> <p>MDV1-Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

	kombinace a variace ve vlastní tvorbě		
☐ VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření ☐ VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	<p>♦ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, fantazie a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace</p> <p>♦ typy vizuálně obrazných vyjádření hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <p>♦ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko motivace (fantazijní, symbolická, smyslová, racionální, expresivní) reflexe a její uplatnění při vlastních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • interiér • projekt, objekt • sportovní utkání, sportovní výkon • akční malba • ilustrace knihy • frotáž • komiks • kresba • cukřenka a pepřenka • keramika • svět okolo mne • kresba, malba • práce s hlinou a objekty 	<p>Tv – pohybové hry</p> <p>Čj – poezie, próza</p> <p>Pč – vaření, stolování</p> <p>OSV5- Kreativita</p> <p>MKV4- Multikulturalita</p>

<ul style="list-style-type: none"> ☐ VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku ☐ VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření ☐ VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací, vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování ◆ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace ◆ proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti 	<ul style="list-style-type: none"> • restaurace uměleckého díla • malba, koláž • Ekologický informační systém • kresba, PC grafika, objekt • ekologický den • kresba, malba, koláž • hodnocení práce, vlastní argumentace • výstava v kontextu ostatních prací • dějiny umění - starověk • kresba, malba, keramika, objekt 	<p>MKV 3 - Etnický původ</p> <p>EGS 3 - Jsme Evropané</p> <p>ekologický den <i>kresba, malba, koláž</i></p> <p>EV3 -Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EGS2 - Objevujeme Evropu a svět</p>
--	--	--	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

VV-9-1-01p VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy;

pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ i myšlenek, hledá a zvolí pro ně nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává vizuálně obrazná vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků ☐ VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenosti získané ostatními smysly k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ☐ VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	<p>♦ prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru, a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamicky vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>♦ uspořádání objektů do celků v ploše, objemu a prostoru Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické, a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a obrazném vyjádření</p> <p>♦ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</p> <p>♦ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • reliéf povrchu • frotáž, asambláž, koláž • objemy těles • kresba tužkou, uhlem, • zátíší • malba temperou <ul style="list-style-type: none"> • zmenšená skutečnost, maketa <ul style="list-style-type: none"> • objekt • ulice v čase <ul style="list-style-type: none"> • koláž, kresba tužkou, akvarel • pohyb ve sportu <ul style="list-style-type: none"> • kresba, malba <ul style="list-style-type: none"> • rytmus, melodie • koláž, akvarel • návrh filmové či divadelní scény <ul style="list-style-type: none"> • projekt, objekt <ul style="list-style-type: none"> • billboard, reklamní poutač • kresba, PC grafika 	<p>Př - rostlinný svět</p> <p>EV4- Vztah člověka k prostředí</p> <p>M – geometrie, tělesa</p> <p>Př - anatomie</p> <p>Hv - poslech</p> <p>Čj – literatura</p> <p>MKV2- Lidské vztahy</p> <p>MDV1- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

<p>☐ VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>☐ VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p>	<p>◆ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, fantazie a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace</p> <p>◆ typy vizuálně obrazných vyjádření hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <p>◆ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko motivace (fantazijní, symbolická, smyslová, racionální, expresivní) reflexe a její uplatnění při vlastních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • předměty kolem nás • projekt, objekt • koncert oblíbené kapely či interpreta • akční malba • přebal knihy • linoryt • maskot MS • kresba • postavičky skřítků • keramika • svět okolo mne • kresba, malba • práce s hlinou a objekty 	<p>Hv- poslech</p> <p>Čj – poezie, próza</p> <p>OSV5- kreativita</p> <p>MKV4- Multikulturalita</p>
--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ☐ VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku ☐ VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření ☐ VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací, vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování ◆ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace ◆ proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti 	<ul style="list-style-type: none"> • parafráze uměleckého díla • malba, koláž • Globální ekologická kampaň • kresba, PC grafika, objekt • hodnocení práce, vlastní argumentace • výstava v kontextu ostatních prací • dějiny umění - středověk • kresba, malba, keramika, objekt 	<p>EV3- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EGS3- Jsme Evropané</p>
--	--	--	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

VV-9-1-01p VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy;

pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ i myšlenek, hledá a zvolí pro ně nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává vizuálně obrazná vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků ☐ VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenosti získané ostatními smysly k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ☐ VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	<p>♦ prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru, a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamicky vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>♦ uspořádání objektů do celků v ploše, objemu a prostoru vyjádření vztahů, pohybu a proměn vnitř a mezi objekty (lineární, světelné, barevné, plastické, a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém a obrazném vyjádření</p> <p>♦ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly vědomé vnímání a uplatnění nevizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • okolní svět • malba • asambláž • koláž • kontrasty ploch a linií • kresba tuší • malba temperou • zátiší • kresba pastelem <p>• prolínání skutečnosti a fantazie</p> <ul style="list-style-type: none"> • objekt • tvář v čase • koláž, • kresba tužkou • akvarel • pohyb v tanci <ul style="list-style-type: none"> • kresba • malba <ul style="list-style-type: none"> • rytmus, melodie • koláž • akvarel • návrh kostýmů a doplňků pro film či divadlo • projekt • objekt 	<p>Př - rostlinný svět</p> <p>EV1- Ekosystémy</p> <p>M – geometrie, tělesa</p> <p>Př - anatomie</p> <p>Hv - poslech</p> <p>Čj – literatura</p> <p>MKV1- kulturní diference</p> <p>Informatika</p> <p>MDV2- Interpretace vztahu</p>

	dramatických)	<ul style="list-style-type: none"> komplexní reklamní kampaň pro nový produkt kresba PC grafika 	mediálních sdělení a reality
☐ VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření ☐ VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	<p>♦ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p> <p>♦ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, fantazie a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace</p> <p>♦ typy vizuálně obrazných vyjádření hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <p>♦ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické),</p>	<ul style="list-style-type: none"> interakce člověk - předmět projekt objekt centrum měst - denní, noční chodci akční malba přebal CD, DVD linoryt maskot školy instalace – objekt rocková kapela keramika dynamika světa, kresba malba práce s hlinou a objekty realita a emoce 	Hv - poslech OSV5- kreativita MKV2- lidské vztahy

	hledisko motivace (fantazijní, symbolická, smyslová, racionální, expresivní) reflexe a její uplatnění při vlastních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • koláž 	
☐ VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ☐ VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření ☐ VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	<ul style="list-style-type: none"> ◆ osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací, vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování ◆ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace ◆ proměny komunikačního obsahu záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění, historické, sociální a kulturní souvislosti 	<ul style="list-style-type: none"> • přepis uměleckého díla • malba • koláž • symboly doby • grafitti • Globální ekologická kampaň • Kresba • PC grafika • objekt • hodnocení práce, vlastní argumentace • výstava v kontextu ostatních prací • dějiny umění – od renesance k pop-artu • kresba • malba • keramika • objekt 	<p>EV3- výchova k ochraně přírody</p> <p>EGS2- výchova k chápání kontextu</p>

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

VV-9-1-01p VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy;

pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ i myšlenek, hledá a zvolí pro ně nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

Možné evaluační nástroje

V předmětu výtvarná výchova bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ pozorování žáků při tvorbě (přístup k práci)
- ❖ autoevaluace žáků ve skupině – jak kdo pracoval, jak postupoval, co se podařilo
- ❖ Analýza výsledků činnosti žáka
- ❖ tvorba referátů a projektů na dané téma – práce s informacemi
- ❖ rozhovor
- ❖ veřejná prezentace vytvořené práce

Možné metody a formy práce

instruktáž vyučujícím, samostatná práce, skupinová práce, referát, projekt, prezentace

5.2.14 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Výchovně vzdělávací strategie

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody.

Je utvářeno a ovlivňováno stylem života, chováním podporujícím zdraví, kvalitou mezilidských vztahů, životním prostředím a mnoha dalšími aspekty.

Zdraví je důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, proto je poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví velmi důležité.

Výchova ke zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví, směřuje k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany, rizika, která ohrožují zdraví.

Ve vyučovacím předmětu „Výchova ke zdraví“ je potřeba:

- rozvíjet kompetence žáka tak, aby se naučil vážit si svého zdraví a chápat zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot
- vést žáka k aktivnímu rozvoji a ochraně svého zdraví a vytvářet jeho schopnost chovat se zodpovědně ke svému zdraví i zdraví druhých
- seznamovat žáka s pravidly chování ve společnosti, podporovat odpovědné chování a rozhodování, vytvářet dobré vztahy v kolektivu

- výchovu zaměřit k tomu, aby si žák osvojoval zásady zdravého životního stylu, aby je postupně sám uplatňoval ve svém životě, osvojoval si účelné chování při rizikových situacích i při mimořádných událostech
- připravit žáka tak, aby se bezpečně orientoval v konfliktních situacích souvisejících se zdravím, mezilidskými vztahy a osobním bezpečím
- rozšiřovat a prohlubovat poznatky o sobě, partnerských vztazích a rodině, škole a společenství vrstevníků
- vybavit žáka takovými předpoklady, aby v dospělosti ke svému zdraví a k založení vlastní rodiny přistupoval odpovědně
- vést žáka k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Časová dotace: 1 hodina týdně v 6. a 7. ročníku

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka výchovy ke zdraví probíhá v kmenové učebně třídy, občas v pracovně informatiky. Žáci obou ročníků se účastní dvakrát ročně preventivních programů v Centru prevence Vrakbar v Jihlavě. Žáci šestého ročníku navštíví Denní a týdenní stacionář v Jihlavě.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k samostatnému získávání, zpracovávání a vyhodnocování informací souvisejících s ochranou zdraví z různých zdrojů
- (učebnice, internet, televize, encyklopedie,....) a k jejich uplatňování v osobním životě
- učit žáky organizovat a řídit své učení
- nabízet žákům aktivizační metody, které jim usnadní učení

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k vyvozování a uplatňování uvážlivých rozhodnutí, obhájit je a nést za ně zodpovědnost
- nabízet žákům reálné příklady jak řešit různé problémové situace
- nabízet žákům dostatek příležitostí samostatně řešit problémy a ověřovat správnost svých postupů (např. v oblasti zneužívání návykových látek)

Kompetence komunikativní

- rozvíjení komunikativních dovedností k formování vztahů potřebných k bezproblémovému soužití a spolupráci s ostatními lidmi v prostředí rodiny, školy, zájmových činnostech,...
- vést žáky k vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu
- nabízet žákům možnost zapojovat se do diskuse na různá témata
- učit žáky naslouchat názorům druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat
- učit žáky získávat informace z různých zdrojů a uvědomit si, že ne všechny informační zdroje jsou spolehlivé
- vést žáky k souvislému a kultivovanému ústnímu projevu
- učit žáky prezentovat referáty a projekty

Kompetence sociální a personální

- vést žáka ke spolupráci ve skupině, respektování názorů druhých
- vést žáka k pochopení prospěšnosti spolupráce
- umožnit žákům rozvoj zdravé sebedůvěry
- navozovat situace, které vedou k vědomí odlišnosti a jedinečnosti každého člověka a k pochopení změn během dospívání

Kompetence občanské

- vést žáky ke vcítění se do pocitů a myšlení druhých lidí
- učit žáky odmitat psychické i fyzické násilí (modelové situace)

Kompetence pracovní

- vést žáky k bezpečnému a účinnému využívání materiálů a vybavení a dodržování vymezených pravidel při práci

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení a i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém využít
- získává, vyhledává a kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

6.ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí), z hlediska prospěšnosti zdraví ☐ VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých	<ul style="list-style-type: none">◆ popíše vlastní role, které v životě zastáváme, uvědomuje si podstatu práv a povinností dodržovaných členy rodiny, rodičovskou zodpovědnost◆ vysvětlí roli otce a matky v rodině◆ popíše základní funkce rodiny◆ dokáže vysvětlit, za jakých podmínek vzniká manželství◆ používá správné názvy pro	Vztahy mezi lidmi a formy soužití <ul style="list-style-type: none">• Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek• práva a povinnosti členů rodiny• Základní funkce rodiny (biologicko-reprodukční, ekonomická, citová)• Rodina a domov• Rodinné a příbuzenské vztahy• Komunikace v rodině, mezi	MDV 1- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a k reklamě, vnímání mediálních sdělení MDV 2 – rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje OSV 1 – rozvoj schopnosti poznávání OSV 2 – co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé „já“ v mém chování,

<p>mezilidských vztahů v komunitě</p>	<p>příbuzenské vztahy v širší rodině, vysvětlí pojem rodokmen</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ řeší problémy v rodině v modelových situacích ◆ ví o příjmech a výdajích vlastní rodiny, sestaví jednoduchý rodinný rozpočet ◆ zná pojmy: estetika, kultura, tradice, architektura ◆ umí připravit stůl pro stolování ◆ sestaví jednoduchý rodinný rozpočet ◆ uvědomuje si přednosti i nebezpečí spojená s navazováním vztahů mezi lidmi 	<p>vrstevníky, ve společnosti dospělých</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rodina a bydlení • Ekonomika domácnosti • Vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství 	<p>sebezpoznání a sebepojetí, moje tělo a moje psychika OSV 4 – dobrý vztah k sobě samému, dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 6 – vzájemné poznávání se ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí OSV 7 – mezilidské vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci OSV 9 - kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ respektování sebe sama i druhých ◆ aktivní naslouchání, dialog ◆ zdravé a vyrovnané sebepojetí ◆ přijímání názoru druhého ◆ empatie ◆ efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích 	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování • Sebezpoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí • Utváření vědomí vlastní 	<p>VDO 2 – občan jako odpovědný člen společnosti, práva a povinnosti občana MKV 2 – lidské vztahy, právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci EV 1 – člověk a kulturní krajina EV 2 – základní podmínky života EV 3 – dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti</p> <p>D – vznik života podle Bible, předchůdci člověka Čj – J. Foglar – plnění „bobříků“,</p>

		identity	
		Zdravý způsob života a péče o zdraví	knihy o kamarádství, vztah k domovu Hv – lidové písníčky – láska, přátelství Z – lidská plemena, věk člověka, počet obyvatel v různých oblastech světa, ekologické problémy Země, pěstování plodin určených k výživě – porovnání s ostatními zeměmi světa Ov – rodinný rozpočet, ekonomika domácnosti, funkce rodiny, Peer programy, Úmluva o právech dítěte, kriminalita, násilí Př – výživa, poruchy výživy, houby-halucinogenní druhy, dědičnost, civilizační choroby, infekční nemoci, hygiena, očkování, prevence v boji proti chorobám, tělesný i duševní vývoj člověka, zdraví, nemoci, předlékařská první pomoc, organismy způsobující a přenášející nakažlivé nemoci, živiny, vitamíny, minerály, tekutiny v potravě, poruchy výživy, léčiva x drogy, dědičnost a prostředí, vznik života, postavení člověka v systému živočišné říše, tělesné dispozice člověka a jeho rozumové schopnosti, péče různých živočišných druhů o mláďata, dorozumívání zvířat,
☐ VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních chorob a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ☐ VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ☐ VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce ☐ VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ☐ VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlí, co je výživa, živiny, poživatiny, potraviny, pochutiny ◆ rozlišuje mezi potravinami s vysokým a nízkým obsahem tuku, cukru a soli a rozhoduje se ve prospěch zdravých pokrmů ◆ sestaví jídelníček při dodržení zásad zdravé výživy ◆ zhodnotí rozpory v současném způsobu stravování dětí a dospívajících a zásadami zdravé výživy ◆ dokáže označit zdravé a nezdravé potraviny ◆ zná význam pohybu pro zdraví ◆ dodržuje zásady osobní, intimní a duševní hygieny ◆ základní lidské potřeby a jejich hierarchie ◆ uvědomuje si vliv dědičnosti, způsobu života, životního a sociálního prostředí na zdraví a nemoci člověka ◆ seznamuje se s životem tělesně i duševně postižených dětí a mládeže, rozumí omezeným podmínkám jejich vývoje i života ◆ vysvětlí hlavní zásady péče o 	<ul style="list-style-type: none"> • výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy • Vliv výživy na zdravotní stav lidí • Látky tvořící naše tělo • Zásady zdravého stravování – pestrá strava, dostatek ovoce a zeleniny, více potravin z obilovin a luštěnin, pitný režim • Energetická a výživová hodnota potravy • Pyramida zdravé výživy – zastoupení základních potravin v jídelníčku • Současné stravovací návyky a výživová doporučení • Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota • Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim 	

<p>☐ VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<p>zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ chápe význam alternativní výživy/ zvl. při onemocnění organismu/ ◆ uvědomuje si nebezpečí spojené s experimentováním při příjmu látek 	<ul style="list-style-type: none"> • biorytmy, • celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie • Postižení mezi námi – návštěva stacionáře DTPM Jihlava • Podpora zdraví a její formy- prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví • Alternativní výživa a poruchy výživy/ vegetariánství, veganství, makrobiotika, obezita, anorexie, bulimie/ 	<p>anatomie a fyziologie pohlavního ústrojí</p> <p>Ch-návykové látky Tv – anabolika ve sportu Vv – estetika prostředí</p>
		Zdraví a nemoci	
<p>☐ VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlí pojmy: zdraví, nemoc ◆ ví o faktorech, které ovlivňují zdraví člověka: dědičnost, způsob života, prostředí, stres, hygiena,... ◆ chápe význam odpovědného chování pro udržení vlastního zdraví ◆ uvědomuje si význam očkování aktivního i pasivního 	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk ve zdraví a v nemoci - Dědičné ohrožení - Civilizační choroby - Způsob života jedince - Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a ořed úrazy - prevence kardiiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče - Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na 	

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ chápe nutnost prevence při přenosu infekčních onemocnění 	<p>pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - Infekční nemoci-základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty 	
		Změny v životě člověka	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rozumí tělesným, fyziologickým a psychickým změnám u dívek a chlapců v období dospívání a spojuje je s kultivovaným chováním a intimní hygienou ◆ vysvětlí pojmy prepuberta a puberta 	<ul style="list-style-type: none"> • Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny • Pohlavní a psychosociální vývoj druhotné pohlavní znaky, psychické změny v období dospívání, intimní hygiena, hygiena odívání 	
	◆	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc ☐ VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pojmenuje a popíše krizové situace v životě dítěte ◆ objasní nebezpečí spojená s krizovými situacemi / šikana, ◆ sex. Zneužívání, pedofilie,.../ ◆ vysvětlí pojem šikana, charakteristické vlastnosti agresora a oběti, různé projevy šikanování ◆ dokáže vyhledat kontaktní adresy a telefony pro pomoc v krizi ve svém okolí ◆ na základě modelových situací 	<ul style="list-style-type: none"> • Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci • Každý chce dosáhnout úspěchu • Organizace, které mohou pomoci v krizových situacích, tel. čísla v 	

<p>vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p> <p>❑ VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p> <p>❑ VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p> <p>❑ VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>se dokáže lépe a rychleji rozhodovat</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pojmenuje nejdůležitější zásady, jak se chránit před nebezpečím ◆ vysvětlí pojmy: alkoholik, konzument, abstinent, abstinenční příznaky, aktivní a pasivní kuřáctví ◆ ví o účincích alkoholu a kouření na lidský organismus ◆ uvědomuje si pozitivní/léčiva/ i negativní význam „drog“ jako přírodních i chemicky vyrobených látek ◆ ví o existenci legálních/káva, alkohol, cigarety/ i nelegálních drog ◆ orientuje se v základním dělení drog a uvědomuje si jejich účinky na lidský organismus ◆ chápe škodlivost a vedlejší účinky dopingu ◆ vysvětlí propojení drog s legislativou ◆ ví o významu volnočasových aktivit v boji proti vzniku závislosti a o systému prevence drogové závislosti ◆ dokáže obhájit svůj názor při odmítnutí nabízené drogy 	<p>případě ohrožení /150, 155, 158, 112/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpeční komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a situacích ohrožení • Návuk rychlého rozhodování v krizových situacích • Autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, doping ve sportu • zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek / kouření, alkohol / • Alkoholismus • Pasivní a aktivní kouření 	
---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlí pojmy: hodnota, životní cíle a sestaví vlastní žebříček hodnot 	<ul style="list-style-type: none"> • Drogy, nejčastěji užívané drogy, jejich účinky • Doping, záludnosti drog • Drogy a legislativa • Vznik závislosti • Centra odborné pomoci • Modelové situace zaměřené na nácvik odmítnutí nabízené drogy • Pozitivní životní cíle a hodnoty 	
		Změny v životě člověka	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce ☐ VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ uvědomuje si zařazení člověka v „Říši živočichů“ a vývojové souvislosti s tím spojené ◆ rozumí anatomii i fyziologii pohlavních orgánů ◆ ví, co je tělesná, duševní i sociální zralost jedince ◆ vysvětlí pohlavní a 	<ul style="list-style-type: none"> • Lidský život v proměnách času • Odlišnosti mají svůj význam • Stáváme se mužem a ženou • Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy • Sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost 	

zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	nepohlavní rozmnožování, vznik embrya a plodu	<ul style="list-style-type: none"> • Předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých • Rozmnožování + výukový program 	
---	---	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny

VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím

VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy

VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí

VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktní a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla

VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Vztahy mezi lidmi a formy soužití	
☐ VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě ☐ VZ-9-1-02 vysvětlí role členů	<ul style="list-style-type: none"> ♦ analyzuje hlavní rysy rodiny v minulosti ♦ chápe význam a hodnotu rodiny v současné společnosti, rozdíl mezi rodinou dříve a dnes ♦ vysvětlí a uvede role členů 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rodina dříve a dnes ❖ Rodina a její význam v současnosti 	<p>OSV 1 – rozvoj schopnosti poznávání, smyslové vnímání, řešení problémů</p> <p>OSV 2 – můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem, co o sobě vím a co ne</p> <p>OSV 3 – stanovování osobních cílů</p>

<p>komunity /rodiny, třídy, spolku/ a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu /vrstevnická komunita, rodinné prostředí/ z hlediska prospěšnosti zdraví</p> <p>☐ VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<p>rodiny a hodnoty důležité pro rodinné soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ dokáže pojmenovat faktory ovlivňující stabilitu rodiny ◆ umí vyjmenovat pravidla platící ve vlastní rodině ◆ chápe vliv širšího sociálního prostředí na výchovu v rodině ◆ umí formulovat představu ideální rodiny ◆ zná důvody k uzavření sňatku /zralá, nezralá rodina/ ◆ chápe důvody manželských konfliktů/dokáže navrhnout jejich řešení/ ◆ odlišuje shody a rozdíly mezi funkční a dysfunkční rodinou ◆ na základě úryvku ze zákona o rodině posoudí kvality a způsobilost rodiče pro výchovu dítěte, ale i potřeby dítěte po rozvodu ◆ posoudí příčiny krizí v rodině, hledá řešení, odsuzuje domácí násilí, na příkladech uvede možnou prevenci 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Faktory ovlivňující stabilitu rodiny ❖ Hledání ideálního partnera ❖ Sňatek ano či ne ❖ Problémy současné rodiny a krize ❖ Rodičovské předpoklady a rozpad rodiny ❖ Zákon o rodině 	<p>a kroků k jejich dosažení, cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, organizace vlastního času</p> <p>OSV 4 – dobrý vztah k sobě samému, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, psychohygienu</p> <p>OSV 5 – kreativita při přípravě pokrmů, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 6 – poznávání lidí a chyby v poznávání ostatních lidí, vzájemné poznávání se ve skupině</p> <p>OSV 7 – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, lidská práva jako regulativ vztahů</p> <p>OSV 8 – řešení konfliktů, obrana proti agresí a manipulaci, empatické a aktivní naslouchání, komunikace v různých situacích</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, seberegulace, pozitivní myšlení</p> <p>OSV 10 – problémy v mezilidských vztazích, dovednosti pro řešení problémů, rozhodování, analýzy vlastních i cizích hodnot a postojů a jejich projevů v chování lidí</p> <p>OSV 11 – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot, praktická etika, kvality typu: odpovědnost,</p>
		Osobnostní a sociální rozvoj	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací ◆ stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení 	<ul style="list-style-type: none"> • Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a 	

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ předcházení a zvládání stresů ◆ hledání pomoci při problémech 	<ul style="list-style-type: none"> postupných kroků k jejich dosažení ❖ Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech ❖ Stres a jeho vztah ke zdraví ❖ Morální rozvoj ❖ Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování ❖ Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, dopad vlastního jednání a chování 	<p>spolehlivost, spravedlivost, respektování,...</p> <p>EGS 2 – životní styl Evropanů</p> <p>EV 2 – zdravé přírodní zdroje</p> <p>EV 3 – udržitelný rozvoj společnosti</p> <p>EV 4 – prostředí a zdraví, náš životní styl, přírodní katastrofy</p> <p>VDO 2 – občan jako odpovědný člen společnosti, jeho práva a povinnosti, zájmy celku</p> <p>VDO 4 – principy demokracie</p> <p>MKV 1 – jedinečnost každého člověka, respektování zvláštností různých etnik, sociokulturní rozdíly v ČR a v Evropě</p> <p>MKV 2 – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy bez ohledu na příslušnost kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou, generační</p> <p>MKV 3 – etnický původ, rovnocennost všech etnických skupin</p> <p>MKV 4 - multikulturalita</p> <p>MDV 5- vliv médií, reklamy na stravování, role médií ve společnosti, sociální smír a solidarita</p> <p>Čj – rozvoj jazyka a tvořivosti</p> <p>Pč – rozhodování o volbě povolání, poruchy v příjmu</p>
		<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ☐ VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ☐ VZ-9-1-05 usiluje v rámci 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlí na příkladech souvislosti mezi fyzickým, duševním a sociálním zdravím, posoudí vztah mezi uspokojováním potřeb člověka a hodnotou zdraví ◆ dodržuje hygienu tělesnou i duševní jako prevenci onemocnění ◆ zhodnotí význam preventivních prohlídek pro zachování zdraví a prevenci onemocnění ◆ rozpozná příznaky běžných nemocí 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Člověk ve zdraví a nemoci ❖ Péče o zdraví obohacuje náš život ❖ Hygiena všedního života ❖ Význam pohybu pro tělesné i duševní zdraví ❖ Preventivní lékařské prohlídky ❖ Rozumět a pomáhat 	

<p>svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ❑ VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ❑ VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ❑ VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce ❑ VZ-9-1-1018 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poskytne základní péči při nemoci v rodině ◆ uplatňuje důležité zásady při podávání léků, vysvětlí pojem expirační doba léku a ví, jak naložit s léky s prošlou expirační dobou ◆ chápe pojem nemoc jako poruchu správného fungování a rovnováhy organismu ◆ ví, jak se má chovat v době nemoci ◆ seznamuje se s různými metodami alternativní medicíny ◆ vysvětlí pojem civilizační choroba, seznámí se s pojmem dědičná choroba na základě vyjmenování chorob svých předků ◆ zná pojem dietní systém v souvislosti s léčbou některých onemocnění ◆ využívá různých relaxačních technik k překonávání únavy, stresu, apod. k zachování zdraví a regeneraci organismu ◆ analyzuje rizika ohrožující zdraví například stres, civilizační choroby, zneužívání návykových látek a navrhne opatření ◆ pojmenuje příčiny civilizačních chorob, dokáže navrhnout prevenci 	<p>nemocným</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ❖ Stravování nemocných ❖ Podávání léků <ul style="list-style-type: none"> ❖ Sami sobě lékařem – prevence léčení přírodními prostředky ❖ Hrozba civilizačních chorob <ul style="list-style-type: none"> ❖ Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových situací a posilování duševní odolnosti <ul style="list-style-type: none"> ❖ Psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, 	<p>potravy, biologická a energetická hodnota potravy</p> <p>Ov - hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu, spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů, poznávání vlastní osobnosti, vztahy s druhými lidmi, vliv osobních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů, – objasní potřebu tolerance, respektuje odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - tradice - význam vůle při dosahování cílů, překonávání překážek <p>„Zákon o rodině“</p> <p>Př – rozlišuje běžné nemoci, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</p> <ul style="list-style-type: none"> - výživa, metabolismus, trávicí soustava -látky důležité pro náš organismus, poruchy stravování - drogy přírodní i uměle vyrobené, jejich vliv na organismus <p>Ch – cizorodé látky ve výživě -jedy, návykové látky i léčiva</p> <p>Tv - tělesné, duševní zdraví, aplikuje předlékařskou první pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> -doping <p>D – péče o zdraví v minulosti a</p>
--	--	---	---

<p>k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ programy podpory zdraví 	<p>rizikové chování /alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet/, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Podpora zdraví v komunitě • Hledá se zdravý člověk 	<p>dnes, historický vývoj vztahů mezi členy rodiny, změny ve společnosti /ekonomické, sociální, politické, kulturní/, společnost a náboženství Z – obchod s drogami, důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí Inf – používání informací z různých informačních zdrojů Vv - arteterapie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ❑ VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ❑ VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ❑ VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ dává do souvislosti potřebu živin se správnou funkcí jednotlivých orgánů ◆ posoudí na konkrétních příkladech zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím režimu člověka ◆ uplatňuje ve svém denním režimu zásady zdravého stravování ◆ vysvětlí rizika spojená s poruchami příjmu potravy /ví, kde vyhledat odbornou pomoc/ ◆ uvede rizika častého využívání rychlého občerstvení ◆ zná pojmy: metabolismus, cal, J, kJ, podvýživa, hladomor ◆ diskutuje o reklamě na potraviny z hlediska její věrohodnosti 	<p>Zdravá výživa</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Zdravá výživa ❖ Vliv výživy a stravování na zdraví člověka ❖ Jak tělo zpracovává a využívá potraviny ❖ Nežádoucí způsoby výživy ❖ Zdravé či nezdravé – alternativní strava a reklama a hygiena potravin ❖ Shrnutí zásad při výběru a přípravě pokrmů ❖ Vliv reklamy na výživu ❖ Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt ❖ Zajímavosti z cizích kuchyní 	

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ analyzuje odlišnosti jídelníčku různých národů, dokáže posoudit jejich kvalitu a porovnat se zdravou výživou 		
		Prevence zneužívání návykových látek	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým ☐ VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi ☐ VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ dokáže vysvětlit pojmy: alkoholismus, tabakismus, workoholismus, gamblerství, závislost ◆ zopakuje znalosti o drogách z 6. ročníku/rozdělení, účinky, záludnost drog, drogy a legislativa/ ◆ umí zaujmout postoj k lidem závislým na drogách, uvědomuje si jejich pocity a pokouší se hledat možné cesty pomoci ◆ chápe souvislosti mezi příčinami vzniku závislosti a chováním člověka ◆ analyzuje společenská rizika užívání drog a navrhuje prevenci ◆ dokáže se bránit vzniku závislosti kvalitním trávením volného času, rozvíjením vlastních zájmů ◆ ví, kde hledat případnou odbornou pomoc při různých závislostech /instituce v regionu / ◆ na základě svých znalostí 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Drogy kolem nás ❖ Návykové látky a společenská nebezpečnost ❖ Důvody vzniku závislosti ❖ Jak se ubránit, jak pomoci? 	

<p>☐ VZ-9-1-13 uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>vyhodnotí situaci, jak jednat s lidmi pod vlivem alkoholu nebo drogy, navrhne postup první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozpozná signály patologického hráčství a navrhne prevenci ◆ seznámí se se základními právními normami upravujícími drogovou problematiku 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Drogová problematika v legislativě ČR 	
<p>☐ VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii</p> <p>☐ VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p> <p>☐ VZ-9-1-13 uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlí pojmy: agresivita, zločin, trestný čin, trauma, delikt, delikvent, xenofobie, rasismus, vandalismus, evakuace ◆ seznámí se s různými formami agresivity ◆ ví, jak zvládnout vlastní agresivitu ◆ seznamuje se s různými druhy deliktů a hledá účinná opatření proti nim ◆ analyzuje příčiny trestné činnosti mladistvých a dokáže navrhnout možnosti ochrany ◆ varuje před různými podobami násilí, není lhostejný k týrání a zneužívání dětí a starých lidí ◆ svým chováním a jednáním respektuje potřebu jistoty a bezpečí a bojuje účinnými prostředky proti násilí ve 	<p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Agresivita patří k životu...? ❖ Lidská společnost a násilí /vandalismus, krádeže, kriminalita dětí a mládeže,.../ ❖ Nebezpečí kolem nás ❖ Bezpečné chování a komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích ❖ Žijeme v bezpečí x nebezpečí číhá všude ❖ Domácí násilí 	

<p>pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>škole, rodině,...</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozlišuje formy domácího násilí a seznamuje se s účinnou pomocí a prevencí ◆ vyhledá a zhodnotí informace v legislativě ČR i EU, které ukládají povinnost dbát o bezpečí dítěte a starat se o své rodiče ◆ projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví nebo život, poskytuje možnou pomoc ve stavech ohrožujících život člověka ◆ dodržuje pravidla silničního provozu, dbá o bezpečí své i ostatních ◆ rozliší různé projevy vandalismu, hledá souvislosti mezi současným životním stylem a kriminalitou mládeže, navrhuje prevenci ◆ dokáže posoudit manipulativní informace, možná nebezpečí a následky působení náboženských sekt, nacionalistických skupin ◆ odmítá projevy rasismu, xenofobie a kterékoliv formy nenávisti k lidem ◆ rozlišuje katastrofy a hromadná neštěstí, dokáže posoudit význam integrovaného záchranného systému, civilní obrany apod. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví- bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody /tísňové volání, zajištění bezpečnosti/ ❖ Ochrana člověka za mimořádných událostí- klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí 	
-------------------------------	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ posoudí priority první pomoci a zhodnotí možnou ochranu /svou, zraněného, životního prostředí apod./ při poskytování první pomoci 		
		Změny v životě člověka	
<ul style="list-style-type: none"> ❑ VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví ❑ VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zná pojmy: lidská sexualita, pohlavní život, celibát, incest, homosexualita, lesbismus, transsexualismus, bisexualita, heterosexuality, deviace, exhibicionismus, pedofilie, fetišismus, sadismus, masochismus, antikoncepce, prostituce, promiskuita, pornografie ◆ Správně chápe odlišnosti mezi sexem, sexualitou a láskou ◆ Ví, jak se ubránit lidem se sexuálními deviacemi ◆ Nachází kompromis v postojích k jiné sexuální orientaci lidí ◆ Dokáže zaujmout správný postoj k plánovanému rodičovství, k nenarozenému a narozenému dítěti, správná volba antikoncepce ◆ Hledá možnosti komunikace založené na toleranci a vzájemné úctě mezi partnery ◆ Vyjadřuje nesouhlas ke konzumnímu vztahu v sexu a sexualitě, k sexuálními deviacím 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Co je to láska ❖ Odlišnosti v lásce ❖ Co k lásce patří a co ne ❖ Reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity ❖ Plánované rodičovství 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny

VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím

VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem

VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy

VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí

VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktní a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla

6. - 9. ročník

Všemi ročníky prolíná dopravní výchova – dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu.

Možné evaluační nástroje

- ❖ ústní zkouška
- ❖ písemná zkouška
- ❖ didaktický test
- ❖ analýza výsledků žáka
- ❖ analýza projektu na dané téma
- ❖ pozorování žáka
- ❖ rozhovor
- ❖ diskuze

Metody a formy práce

křížovky, testy, diskuze, vytváření a řešení modelových situací, referáty, prezentace projektů nebo výsledků skupinové práce, úvaha – zamyšlení nad tématem., komunikativní kruh, scénky, dramatizace, reklamní plakáty, práce s internetem, počítačové programy, práce s pracovními listy s využitím dokumentárních filmů

5.2.15 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Výchovně vzdělávací strategie

Tělesná výchova pomáhá žákům osvojovat si zásady zdravého životního stylu a uplatňovat je v jejich životě. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi a vztazích mezi vrstevníky.

Tělesná výchova plní ve vzdělávání především funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, ale i činnostmi mimo školu. Další její význam je v rozvoji pohybových dovedností i v kultivaci pohybu, především pak v poznávání možností rozvoje zdravotně orientované zdatnosti. Její úroveň má zásadní význam pro aktuální zdraví a významně ovlivňuje zdravotní předpoklady i v dospělosti. Pohybové vzdělávání přechází od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové s uspokojováním vlastních pohybových potřeb i zájmů a s využíváním možností samostatně ovlivňovat svůj pohybový projev a zdatnost.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální stav žáka.

Charakteristické pro základní vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení pohybových předpokladů.

Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Tělesná výchova učí žáky poznávat zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot.

Časová dotace: 2 hodiny týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován především v tělocvičně nebo na přilehlém hřišti, které je v areálu školy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k samostatnému vyhledávání, třídění a zpracování informací z různých zdrojů (učebnice, encyklopedie, sportovní přenosy, internet ...) a dále je používali pro vlastní učení
- nabízet žákům vhodné aktivity, které jim přiblíží problematiku tělesné výchovy a vzbudí u nich zájem neustálé sledování sportovního dění ve světě a tím rozšiřování svých vědomostí a dovedností
- vést žáky k tomu, aby uváděli věci do souvislostí, propojovali různé vzdělávací oblasti a vytvářeli si komplexní pohled

Kompetence k řešení problémů

- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování
- vést žáky k reálnému posouzení způsobu řešení daného problému, vybrat nejvhodnější řešení pro daný problém, pro vzniklou situaci
- vést žáky k tvorbě vlastních hypotéz řešení problému, jejich ověření a prosazení

Kompetence komunikativní

- formulovat a obhajovat vlastní názory v ústním i písemném projevu
- tolerantně přistupovat k názorům jiných, vhodně na ně reagovat
- využívat informační a komunikační prostředky pro komunikaci i s okolním světem
- schopnost používat správně odbornou terminologii v zeměpise

- účinně se zapojovat do diskuse, umět argumentovat

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat s jednotlivci i ve skupině, vytvářet pravidla práce, kde si uvědomí význam spolupráce, příjemné atmosféry v týmu, respektování názoru druhých
- vést žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi
- podporovat sebedůvěru, sebeúctu a samostatný rozvoj žáka

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování druhých lidí, k toleranci a vzájemné pomoci
- na modelových situacích navodit postoje potřebné pro chování v krizových situacích ohrožujících život člověka

Kompetence pracovní

- vést žáky k činnostem respektujícím ochranu svého zdraví, zdraví druhých, ochranu ŽP i ochranu kulturních a společenských hodnot
- využívat znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- využívat digitální kameru k analýze vlastního pohybu a ke korekci chyb
- pomocí mobilních aplikací sledovat své výkony a životní funkce, upravovat a doplňovat výživová data
- na informačních serverech vyhledávat data o sportovních událostech, osobnostech a pravidlech sportovních disciplín

Tělesná výchova - 6. a 7. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Název učiva	
☐ TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ☐ TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program ☐ TV-9-1-03 samostatně se	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Chápe základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití ♦ Zná zásady bezpečnosti při nejrůznějších pohybových činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí, improvizované ošetření poranění a odsun zraněného • správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní 	OSV 1- cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění OSV 4 - naučí se vyhledat pomoc při obtížích OSV 5 - uplatňuje a rozvíjí pružnost nápadů, originalitu, schopnost dovést nápad do reality OSV 7 - učí se zásadám asertivního sebeprosazování,

<p>připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p>❑ TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p>❑ TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>❑ TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>❑ TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>◆ samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím</p> <p>◆ dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p> <p>◆</p> <p>◆ Poskytne základní První pomoc</p> <p>◆ zvládá v souladu s individuálními předpoklady</p>	<p>pohybová činnost, správné zapojení dechu</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost • žák je schopen individuálního rozvíjení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla • reakce těla při zhoršení rozptyl. Podmínek, vhodná úprava pohyb. Aktivit • zásady bezpečného používání konkrétních sport. Potřeb a náradí • pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením <p>sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybíjená - taktika, rozhodnost, pohotovost 	<p>komunikace s ostatními v kolektivu, schopnosti empatie, vnímání a tolerance odlišností a uvědomování si společného</p> <p>OSV 9 - rozvíjí se v dovednosti spolupracovat s druhými lidmi při společné tvorbě (kompromis)</p> <p>OSV 11 - rozvíjí své morální postoje ve sportu i v životě, pravidla fair play</p> <p>EV 2 - je tolerantní a ohleduplný k životnímu prostředí</p>
---	---	---	---

	<p>osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • košíková - správný postoj při přihrávce, driblink pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování) • doplňkové sport. hry – minikopaná, házená, ringo, florbal – průpravná cvičení • lyžování, snowboarding (výhledově), v případě zájmu zákon. zástupců žáků škola zařazuje týden. kurz za finanční podpory zákon. zástupců • sportovní hry přehazovaná - přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč <p>košíková - dvojtakt, střelba na koš, driblink se slalomem, nácvik herní činnosti, obranný pohyb</p> <p>odbíjená - nácvik přihrávek vrchem, odbíjení spodem</p> <p>doplňkové sportovní hry - minikopaná, házená, florbal,</p>	
--	---	---	--

	<p>◆ Poskytne dopomoc a záchranu při jednotlivých cvičeních</p>	<p>ringo, ringet, průpravná cvičení, baseball</p> <p>atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, oštěpařský krok, cval stranou)</p> <p>rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování, hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky skok do výšky (flopem) rychlé starty (ze stoje, ze sedu, z lehu)</p> <p>gymnastika - kotoul vpřed a vzad, stoj na ruce se záchranou, přemet stranou se záchranou, přeskok kozy v zákl. výšce</p> <p>akrobacie - kotoul plavmo z trampolíny přes lavičku nebo nízkou švédskou bednu do duchen, výskok na švédskou bednu z trampolíny a seskok do duchen, přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny</p> <p>kruhy - kotoul vpřed a vzad, houpání v sedě, rotace kolem své osy</p> <p>hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na</p>	
--	---	---	--

		<p>rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad šplh na laně a tyči</p> <ul style="list-style-type: none"> • moderní gymnastika - cvičení s míčem, švihadlem a tyčí • úpoly • přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla • pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení 	
--	--	---	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem

TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Tělesná výchova 8. a 9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p>TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Chápe základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití ◆ Zná zásady bezpečnosti při nejrůznějších pohybových činnostech ◆ samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím ◆ Poskytne základní První 	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí, improvizované ošetření poranění a odsun zraněného • atletika: <ul style="list-style-type: none"> - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, rovinky) - rychlý běh (50 m, 60 m, 150 m, popř. 300 m) - nízký start , polovsoký start, vysoký start - vytrvalý běh (800m, 1500 m) - hody granátem - vrh koulí, dívky 3 kg, chlapci 4 kg, nácvik techniky - skok daleký (z krátkého rozběhu, optimálního rozběhu, kročný způsob) - skok vysoký (nácvik techniky, flop) - štafetová předávka 	<p>MKV 2 - naučí se vycházet při sportu i hře s ostatními dětmi</p> <p>MDV 7 - rozvíjí své schopnosti a možnosti při realizaci konkrétního úkolu</p> <p>OSV 1 - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění</p> <p>OSV 3- cvičí sebekontrolu, sebeovládání, regulaci vlastního jednání i prožívání</p> <p>OSV 4 - naučí se vyhledat pomoc při obtížích</p> <p>OSV 6 - rozvíjí svou schopnost poznat a předvídat</p> <p>OSV 7- učí se zásadám asertivního sebeprosazování, komunikace s ostatními v kolektivu, schopnosti empatie, vnímání a tolerance odlišností a uvědomování si společného</p> <p>OSV 8 - zdokonaluje se v komunikaci s ostatními lidmi při řešení tvůrčího problému</p>

<p>svou činnost</p> <p>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>pomoc</p> <p>◆ Poskytne dopomoc a záchranu při jednotlivých cvičeních</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sportovní gymnastika, akrobacie: kotoul vpřed, vzad, přemet stranou, stoj na rukou, doprovodné pohyby, záchrana PŘESKOK : roznožka, skrčka přes kozu na šíř, na dél, bedna na šíř, na dél, záchrana KRUHY : komíhání, kotoul vpřed, kotoul vzad, svís vznesmo, svís střemhlav, houpání, houpání s obraty, ŠPLH : tyč s přírazem i bez přírazu Moderní gymnastika (dívky) : - cvičení se švihadlem, sestava s hudebním doprovodem - cvičení s obručí, manipulace, držení náčiní Rytmická gymnastika (dívky): - aerobic - step aerobic - moderní taneční formy • sportovní hry: BASKETBAL : driblink pravou a levou rukou bez zrakové kontroly, průpravná cvičení, manipulační cvičení, přihrávka, přihrej a běž, střelba, hra 5x5, pravidla VOLEJBAL : odbití vrchem (prsty), odbití spodem (bagr), spodní podání, , nahrávka, přihrávka, lob, pravidla 	<p>OSV 9- rozvíjí se v dovednosti spolupracovat s druhými lidmi při společné tvorbě (kompromis)</p> <p>OSV 10 - učí se řešit konfliktní situace asertivními technikami obhajovat svůj názor, rozvíjí schopnosti diskuze s ostatními</p> <p>OSV 11 - rozvíjí své morální postoje ve sportu i v životě, pravidla fair play</p> <p>VDO 4 - rozvíjí své schopnosti demokraticky rozhodovat a přijímat tato rozhodnutí</p> <p>EV 2 - Význam vody, ovzduší a půdy, přírodních zdrojů a jejich ochrana, zabezpečení zdravého vývoje člověka</p> <p>EV 4 - poznává různé profese ve vztahu k životnímu prostředí při práci bere ohled na co nejmenší zátěž životního prostředí</p>
--	--	---	---

		<p>FLORBAL : přihrávka, střelba, technika hole, manipulační cvičení, hra, pravidla florbalu KOPANÁ : přihrávka, přihrej a běž, střelba, hra, pravidla HÁZENÁ : přihrávka, trojtakt, střelba, pravidla, taktika, hra SÁLOVÁ KOPANÁ: přihrávka, přihrej a běž, střelba, hra, pravidla BASEBALL: odpal, chytání míčku, pravidla, taktika</p> <ul style="list-style-type: none"> • úpoly: <p>- význam úpolových sportů pro sebeobranu - přetahy a přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje - pády (vpřed, vzad, stranou) - střehové postoje, pohyby v nich</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové sportovní aktivity: <p>- stolní tenis - frisbee</p> <ul style="list-style-type: none"> • přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla • turistika v přírodě – přesun do terénu, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty • lyžování, snowboarding (výhledově), bezpečnost pohybu v zimní horské 	
--	--	---	--

		krajině, v případě zájmu zákonných zástupců žáků škola zařazuje týdenní kurz za finanční podpory zákon. zástupců	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem

TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich mož

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Možné evaluační nástroje

V předmětu tělesná výchova bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ Individuální výkonnostní testy
- ❖ analýza práce žáků v hodině tělesné výchovy – samostatné práce, porozumění pokynům, dodržování zásad bezpečnosti
- ❖ pozorování žáka – zapojení do diskusí, aktivita a zájem při plnění zadaných úkolů, zapojení do soutěží
- ❖

Možné metody a formy práce

výklad, názorné předvádění, samostatné, skupinové nebo společné cvičení žáků, sportovní hry, využití videa, interaktivní tabule, počítače, internetu

5.2.16 PRACOVNÍ ČINNOSTI

Výchovně vzdělávací strategie

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Práce s textilními materiály, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům.

Cílem při zpracování tohoto programu bylo vytvoření zastřešovacího předmětu pro výuku Pracovních činností. Sledovali jsme zájmy vycházejících žáků o učební obory a studium na středních školách. Ve všech tematických okruzích je žák soustavně veden k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákovi poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá mu při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Časová dotace: 1 hodina týdně ve všech ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je vyučován především v dílnách nebo kuchyňce či na pozemku školy nebo v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Učíme žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- Umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- Učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- Vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků jejich práce
- Pracujeme s pojmy a informacemi z praxe tak, aby bylo možné je propojit a třídít a používat v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- Učíme žáky promýšlet pracovní postupáři plnění zadaných úkolů
- Snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů, umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce
- Přiměřenou náročností úkolů vedeme žáky k vytrvalosti při řešení problému

Kompetence komutativní

- Učíme žáky popsat postup práce
- Vedeme žáky k užívání správné strategie
- Umožňujeme žákům využívat různé typy textů, záznamů

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a pomoci

Kompetence digitální

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

6. – 7. ročník Pěstitelské práce, Chovatelství, Práce s technickými materiály

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Pěstitelské práce, Chovatelství	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ☐ ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu. ☐ ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin. ☐ ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty ☐ ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ dodržuje zásady bezpečnosti práce ◆ ošetřuje běžné pokojové rostliny ◆ rozlišuje druhy půd a způsoby zpracování ◆ umí samostatně pracovat při běžných činnostech na školní zahradě ◆ pozná vybrané druhy zeleniny a zná jejich význam. ◆ pochopí nezbytnost ochrany rostlin bez škodlivého působení na ŽP ◆ zvládá jednoduché pracovní postupy práce na zahradě a školním pozemku ◆ vypěstuje ze semen některé druhy zeleniny ◆ uvede příklady léčivých rostlin, jejich účinky a jejich využití v praxi ◆ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ◆ uvede příklady ovocných rostlin, vysvětlí způsob pěstování vybraných druhů 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost a hygiena práce <p>Okrasné rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy ošetřování pokojových květin • péče o pokojové rostliny • pěstování vybraných okrasných dřevin a květin • květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje) • řez, jednoduchá vazba, úprava květin • pěstování pokojových rostlin <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> • půda a její zpracování • výživa rostlin • osivo • ochrana rostlin a půdy • pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, aj.) <p>Zelenina</p> <ul style="list-style-type: none"> • podmínky a zásady pěstování • charakteristika a význam zeleniny. • rozdělení zeleniny. • pěstování vybraných druhů zeleniny. • praktické činnosti spojené s pěstováním zeleniny 	<p>OSV 4 - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)</p> <p>OSV 7 – péče o dobré vztahy, práce ve skupině</p> <p>OSV 8 - využívá efektivní strategii a asertivní komunikaci – práce ve skupině</p> <p>OSV 10 - vyhledává a samostatně řeší problém</p> <p>EV 1 – pole, hospodaření</p> <p>EV 2 – voda, půda</p> <p>EV 3 – ekologické zemědělství</p> <p>MKV 2 – spolupráce ve skupině</p> <p>Př – botanika 7. roč.části rostlin, rozmnožování rostlin</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • osivo, sadba, výpěstky <p>Léčivé rostliny, koření</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěstování vybraných rostlin • rostliny a zdraví člověka • léčivé účinky rostlin • rostliny jedovaté • rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie <p>Ovocné rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhy ovocných rostlin • Způsob pěstování, uskladnění a zpracování <p>Chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> • chov zvířat v domácnosti • podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu • kontakt se známými a neznámými zvířaty 	
		Práce s technickými materiály	
☐ ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ☐ ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ☐ ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ☐ ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt	<ul style="list-style-type: none"> ◆ dodržuje zásady bezpečnosti práce ◆ používá vhodné pracovní pomůcky a postupy ◆ naplňuje svou zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku, organizuje ji ◆ vybírá vhodný materiál, 	<ul style="list-style-type: none"> • Pracovní činnosti a bezpečnost a hygiena práce • Základy zobrazování při práci s technickými materiály (čtení jednoduchého technického výkresu, technický náčrt- druhy čar, kótování, měřítko <p>Práce se dřevem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti dřeva a užitá v praxi • Zpracování dřeva- těžba, řezivo • Jednoduché pracovní operace a postupy (měření , orýsování, upínání, řezání, rašplování a 	<p>OSV 5- uplatňuje a rozvíjí pružnost nápadů, originalitu, schopnost dovést nápad do reality</p> <p>OSV 8- zdokonaluje se v komunikaci s ostatními lidmi při řešení tvůrčího problému</p> <p>OSV 9- rozvíjí se v dovednosti spolupracovat s druhými lidmi při společné tvorbě (kompromis)</p> <p>EV 4- poznává různé profese ve vztahu k životnímu prostředí - při práci bere ohled na co nejmenší zátěž životního prostředí</p>

<p>výrobku</p> <p>☐ ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>pomůcky, nástroje</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ připraví si pracovní místo ◆ přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu ◆ rozlišuje a pojmenovává druhy zpracovaného materiálu volí vhodný materiál pro zvolenou činnost, hospodárně s ním zachází 	<p>pilování, broušení, vrtání, dlabání, hoblování, lakování</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhotovení jednoduchého výrobku <p style="text-align: center;">Práce s plasty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Důležité informace o plastech – vznik plastů, rozdělení plastů a vlastnosti plastů, ekologie • Jednoduché pracovní operace a postupy- ruční zpracování - řezání, pilování a broušení • Zhotovení jednoduchého výrobku 	<p>Z,M – měřítko mapy Inf – vyhledávání informací</p>
---	---	---	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

8. – 9. ročník Svět práce, Práce s technickými materiály , Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Svět práce	
<ul style="list-style-type: none"> ❑ ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ❑ ČSP-9-8-02 posoudí možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy ❑ ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání ❑ ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ orientuje se v náplni vybraných profesí ◆ posoudí své možnosti při volbě vhodného povolání 	<p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • povolání lidí, duhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů • charakter a druhy pracovních činností • požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní • rovnost příležitostí na trhu práce <p>volba profesní orientace</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní principy a vlivy, sebepoznání- osobní zájmy a cíle • tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti • sebehodnocení • informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb <p>podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy a struktura organizací • nejčastější formy podnikání • drobné a soukromé podnikání <p>možnosti vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení • informace a poradenské služby <p>zaměstnání</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracovní příležitosti v obci (regionu) • způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele 	<p>OSV 1 -cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění</p> <p>OSV 3 -cvičení sebekontroly,, sebeovládání, vůle, plánování práce</p> <p>OSV 5 - uplatňuje a rozvíjí pružnost nápadů, originalitu, schopnost dovést nápad do reality</p> <p>OSV 7 -učí se zásadám asertivního sebeprosazování, komunikace s ostatními v kolektivu, schopnosti empatie, vnímání a tolerance odlišností a uvědomování si společného</p> <p>OSV 9 -rozvíjí se v dovednosti spolupracovat s druhými lidmi při společné tvorbě (kompromis</p> <p>OSV 10 -vyhledává a samostatně řeší problém</p> <p>MKV 1 – etnické a kulturní skupiny žijící v české a evropské společnosti, jejich vztah k přípravě rozmanitých pokrmů a ke stolování</p> <p>MKV 4 – rovnocennost všech etnických a kulturních skupin, žádná není nadřazena jiné</p> <p>EV 3 -umí upozornit na problémy spojené s životním prostředím</p> <p>EV 4 – prostředí a zdraví, náš životní styl</p> <p>MDV 7 – práce v týmu</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	
		Práce s technickým materiálem	
☐ ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ☐ ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ☐ ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ☐ ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ☐ ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ dodržuje zásady bezpečnosti práce ◆ používá vhodné pracovní pomůcky a postupy ◆ naplánuje svou zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku, organizuje ji ◆ vybírá vhodný materiál, pomůcky, nástroje ◆ připraví si pracovní místo ◆ přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu ◆ rozlišuje a pojmenovává druhy zpracovaného materiálu ◆ volí vhodný materiál pro zvolenou činnost, hospodárně s ním zachází 	<ul style="list-style-type: none"> • poučení o chování a bezpečnosti v dílnách • Technické kreslení - technická dokumentace, technický výkres a náčrt, čtení a orientace v technickém výkresu ,řez a průřez Práce z kovem <ul style="list-style-type: none"> • Řezání, pilování, tvarování • Vrtání, šrouby a matice, tvorba závitů • Zhotovení jednoduchého výrobku Práce s plastem <ul style="list-style-type: none"> • Ekologie, řezání, vrtání, tvarování teplem, lepení • Zhotovení jednoduchého výrobku 	F – fyzikální výpočty M- matematické výpočty VV- poznává význam výtvarného a desénového zpracování a úpravy výrobku Inf – základy rýsování na PC Vz – odpovědnost za zdraví, zdravé stravovací návyky, aktivní podpora zdraví Př – výživa M – výpočet množství surovin na přípravu jídel, hospodaření s penězi Vv – estetika prostředí
		Provoz a údržba domácnosti	
☐ ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ☐ ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu ☐ ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienické a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Je schopen jednoduchých pracovních postupů při základních činnostech v domácnosti ◆ Pomocí návodu objasní funkci domácího spotřebiče ◆ Elektrická instalace v domácnosti, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana a údržba 	<ul style="list-style-type: none"> • Údržba oděvů a textilií- ošetřování oděvů podle symbolů, základy ručního šití, další ruční práce dle výběru a zájmu žáků • Úklid domácnosti • Postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí • Odpad a jeho ekologická likvidace • Spotřebiče v domácnosti Finance	

<p>pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</p> <p>☐ ČSP-9-4-01 Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví</p>	<p>◆ Bezpečnost a ekonomika provozu domácnosti, nebezpečí úrazu elektrickým proudem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory • Hotovostní a bezhotovostní styk, ekonomika domácnosti • 	
<ul style="list-style-type: none"> • ČSP-9-5-01 Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • ČSP-9-5-02 Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • ČSP-9-5-03 Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • ČSP-9-5-04 Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Orientuje se v základním vybavení kuchyně ◆ Dodržuje bezpečnost práce s domácími spotřebiči ◆ Je schopen poskytnout první pomoc při úrazech vzniklých v kuchyni ◆ Připraví jednoduché pokrmy splňující zásady zdravé výživy ◆ Zná zásady přípravy pokrmů za studena ◆ Dokáže ve skupině naplánovat pokrm a správně vybrat a nakoupit potřebné potraviny ◆ Dodržuje základní principy stolování a společenského chování 	<p>Příprava pokrmů</p> <p>Kuchyně</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní vybavení • Udržování pořádku a čistoty • Bezpečnost a hygiena provozu <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výběr, nákup, skladování potravin, sestavování jídelníčku • Příprava pokrmu za studena • Základní způsoby tepelné úpravy • Základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů <p>Potravin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výběr, nákup, skladování • Skupiny potravin • Sestavení jídelníčku <p>Úprava stolu a stolování</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednoduché prostírání • Obsluha a chování u stolu • Slavnostní stolování v rodině • Zdobné prvky a květiny na stole 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
 ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu
 ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku
 ČSP-9-4-02p ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
 ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
 ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienické a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií
 ČSP-9-5-01 používá základní inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
 ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
 ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
 ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne pomoc při úrazech v kuchyni
 ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
 ČSP-9-8-02p posoudí možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
 ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání
 ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
 byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů, byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Možné evaluační nástroje

- ❖ individuální ústní zkouška – pracovní postup, technický náčrt, zapojení
- ❖ pozorování žáka při práci na školní zahradě
- ❖ autoevaluace žáků – ve skupině – jak, kdo pracoval, co se podařilo..., analýzou výsledků činnosti žáka, samostatná práce ve skupinách podle návodu
- ❖ hodnocení výrobku – pracovní postup, kvalita práce, provedení, konečná úprava
- ❖ rozhovor, rozhovor nad splněným úkolem
- ❖ referáty, prověřování dovedností při přípravě pokrmů, při práci z textilním materiálem
- ❖ soutěž o nejlepšího kuchaře, hodnocení výrobků

Možné metody a formy práce

práce na školním pozemku, skupinová práce, instruktáž učitelem, samostatná práce při praktických činnostech, výklad, práce s učebnicí, referáty, beseda, názorné vyučování (modely, náčrtky, ...), samostatná, skupinová nebo společná práce žáků, využití audiovizuální techniky, práce ve cvičné kuchyňce, metody spojování teorie s praxí, kooperativní učení, metody práce s literaturou, časopisy, internetem i dalšími sdělovacími prostředky, skupinová práce, samostatná práce, individuální práce, vzájemná pomoc mezi spolužáky-zručnější žák pomáhá druhým, instruktáž a ukázka učitelem, diskuse

5.2.17 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavním cílem tohoto volitelného předmětu je vést žáky k upevnění, procvičení znalostí a dovedností získaných v hodinách matematiky. Jde o to, aby žáci dovedli aplikovat naučené teoretické poučky a pomocí různých forem a metod práce se zdokonalovali v počítařské pohotovosti a zběhlosti, rozvíjeli logické myšlení, postřeh, představivost i ve slovních úlohách i rýsovacích technikách, ale i v samostatné práci. Vede žáky k rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a využití získaného řešení v praxi.

Časová dotace: 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Cvičení z matematiky je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce matematiky je využívána počítačová učebna a třídy s interaktivními tabulemi, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedeni ke kladnému vztahu ke zvolenému volitelnému předmětu a k učení, k samostatnosti v myšlení, pozorování a experimentování, k orientaci v zadaných podmínkách úlohy a jejich vzájemných vztazích
- Učitel uplatňuje různé způsoby práce (samostatná práce, práce ve dvojicích i ve větších skupinách), motivuje žáky výběrem zajímavých a obsahově přitažlivých úloh, zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami, vede žáky k aplikaci znalostí získaných v matematice

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou vedeni k řešení problému s využitím získaných vědomostí, k aplikaci svých dovedností, úsudku a zkušeností, k řešení vhladem, postřehem a experimentem, k formulování a ověřování svých hypotéz
- Učitel volí takový výběr úloh, které vedou k uplatnění různých způsobů řešení, vyžaduje zdůvodnění postupu a kontrolu výsledků práce

Kompetence komunikativní

- Žáci jsou vedeni k výstižnému a srozumitelnému vyjadřování svých myšlenek v logickém sledu, k přehlednému zápisu v písemném projevu
- Učitel pomáhá žákům s formulováním odpovědí a postupně vyžaduje samostatnost, dbá na přehlednost zápisů

Kompetence sociální a personální

- Žáci jsou vedeni k formování volních a charakterových vlastností, ke spolupráci a respektování názoru ostatních, ke zdravému sebevědomí
- Učitel zařazuje skupinové činnosti, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, umožňuje žákům vyjádřit se k průběhu i k obhájení výsledků své práce

Kompetence občanské

- Žáci jsou vedeni k přijímání odpovědnosti za své chování i jednání, k respektování práv ostatních
- Učitel podporuje přátelské vztahy ve skupině, vede žáky k dodržování jejich práv i k plnění povinností

Kompetence pracovní

- Žáci jsou vedeni k vytrvalosti, k plánování činnosti a k dokončení zadaného úkolu, k efektivitě při organizování vlastní práce
- Učitel rozvíjí u žáků pracovní návyky, požaduje dodržování dohodnuté kvality a termínů

Kompetence digitální

- Žáci jsou vedeni k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- Učitel vytváří situace, kdy využití digitálních technologií napomůže žákům k efektivnímu řešení matematického problému

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Číslo a proměnná	
☐ M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ☐ M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ☐ M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel ☐ M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> ♦ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel ♦ užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ♦ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností ♦ umí si zkontrolovat správnost výsledku ♦ účelně využívá kalkulátor ♦ využívá početní operace při řešení slovních úloh ♦ prohlubuje si počítařskou pohotovost, logiku a zběhlost <ul style="list-style-type: none"> ♦ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných ♦ určí hodnotu výrazu ♦ ovládá základní početní operace s mnohočleny ♦ provádí rozklad mnohočlenu 	<p>Přirozená čísla Celá čísla Desetinná čísla Zlomky Mocniny a odmocniny</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrychlení postupů při písemném i pamětném výpočtu ve všech číselných oborech • kombinování číselných oborů • zaokrouhlování, odhad výsledku, kontrola výsledku • práce s kalkulátorem • řešení slovních úloh <p>Výrazy s proměnnými</p> <ul style="list-style-type: none"> • určení hodnoty výrazu dosazením za proměnnou • zápis slovního textu pomocí výrazu • početní operace s mnohočleny • vzorce $(a - b)^2$, $(a + b)^2$, $a^2 - b^2$ a jejich užití 	<p>OSV1 –rozvíjí dovednosti pro učení a studium OSV5 –rozvíjí rysy kreativity – pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak OSV9 – rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci-seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení OSV10 – vyhledává a samostatně řeší problém</p>

☐ M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	<p>na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ dokáže řešit lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ♦ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic 	<ul style="list-style-type: none"> • úprava mnohočlenu vytýkáním <p>Rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekvivalentní úpravy lineárních rovnic • zkouška správnosti výpočtu • jednoduché slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic 	
		Geometrie v rovině a prostoru	
☐ M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ☐ M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ☐ M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem ☐ M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ☐ M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ☐ M-9-3-10 odhaduje a vypočítá	<ul style="list-style-type: none"> ♦ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ♦ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem ♦ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ♦ provádí výpočty délek stran trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty a užívá ji v příkladech z praxe ♦ účelně užívá matematické tabulky a kalkulátor ♦ řeší slovní úlohy vedoucí k užití obvodu a obsahu kruhu, délky kružnice ♦ načrtne a sestrojí síť válce 	<p>Základní rovinné útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika a třídění (trojúhelníky, čtyřúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky) • vnitřní úhly • obvod a obsah • slovní úlohy <p>Pythagorova věta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pythagorova věta a její důkaz • Příklady z praxe řešené pomocí Pythagorovy věty <p>Kruh, kružnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výpočty obsahu a obvodu kruhu, délka kružnice • Slovní úlohy z praxe vedoucí k užití S a o kruhu, délky kružnice <p>Válec</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výpočty objemu a povrchu válce • Slovní úlohy z praxe na povrch a 	<p>OSV1 – rozvíjí dovednosti pro učení a studium OSV5 – rozvíjí rysy kreativity – pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak OSV9 – rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci-seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení OSV10 – vyhledává a samostatně řeší problém</p> <p>F – objem, hmotnost, hustota atd.-výpočty</p>

<p>objem a povrch těles</p> <p>☐ M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles</p> <p>☐ M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ odhaduje a vypočítává objem a povrch válce ♦ sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky 	<p>objem válce</p> <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> • náčrtky a konstrukce rovinných útvarů • rozbor, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce 	<p>Vv – zobrazení těles, rozvoj estetického vnímání</p> <p>Inf – grafický editor</p>
		<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	
<p>☐ M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p> <p>☐ M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ užívá úsudek, experiment, důvtip ♦ prohloubení počtářské pohotovosti, logiky a zběhlosti ♦ vysvětlí způsob řešení ♦ hledá různé způsoby řešení, diskutuje nad správností daného způsobu řešení ♦ hledá všechna řešení dané úlohy ♦ aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí ♦ řeší úlohy na prostorovou představivost 	<ul style="list-style-type: none"> • číselné a logické řady • číselné a logické analogie • numerické počítání z paměti – sudoku • aritmetické hádanky, logické „chytáky“ • matematické šifry, křížovky • hlavolamy a hádanky řešené bez počítání • přemísťování zápalek, deskové hry • logické a netradiční geometrické úlohy 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní operace
- M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka
- M-9-3-06p rozezná a rýsuje základní rovinné útvary
- M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary v osově souměrnosti
- M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle
- M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles
- M-9-3-12p načrtne základní tělesa

M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky

- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami

- používá technické písmo

- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy

M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací

M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí

- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Číslo a proměnná	
☐ M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ☐ M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním ☐ M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ☐ M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel ☐ M-9-1-05 řeší modelováním a	<ul style="list-style-type: none"> ♦ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ♦ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ♦ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním ♦ upraví složený lomený výraz a dále ho zjednoduší ♦ řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<p>Výrazy, lomené výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> • číselné výrazy – základní početní operace ve všech číselných oborech • výrazy s proměnnými – počítání s mnohočleny, užití vzorců • počítání s lomenými výrazy <p>Dělitelnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • největší společný dělitel, nejmenší společný násobek • slovní úlohy na dělitelnost <p>Poměry</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy na poměry 	<p>OSV 1 – rozvíjí dovednosti pro učení a studium</p> <p>OSV 9 – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení</p> <p>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém, zvládá učební problémy vázané na látku předmětu</p> <p>F – fyzikální výpočty Ch – výpočty pomocí chemických vzorců</p>

<p>výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</p> <p>☐ M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p> <p>☐ M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p> <p>☐ M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p> <p>☐ M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ řeší úlohy vyjádřené poměrem ♦ pracuje s měřítky map a plánů ♦ řeší úlohy na úměrnost ♦ ovládá trojčlenku ♦ užívá různé způsoby vyjádření části celku ♦ řeší úlohy na procenta ♦ ovládá jednoduché a složené úrokování ♦ zná a užívá základní pojmy finanční matematiky – úrok, jistina, úrokové období, míra ♦ vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice ♦ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ♦ ovládá zkoušku řešení 	<ul style="list-style-type: none"> • měřítko map a plánů • úměra, trojčlenka <p>Procenta, finanční matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> • různé způsoby vyjádření části celku • slovní úlohy na procenta • jednoduché úrokování • složené úrokování <p>Lineární rovnice, soustava dvou rovnic o dvou neznámých</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic • slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými 	
<p>☐ M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p> <p>☐ M-9-2-02 porovnává soubory dat</p> <p>☐ M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává data ♦ porovnává soubory dat ♦ užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu ♦ zvládá početní úkony s penězi, převody měn ♦ určí aritmetický průměr ♦ pozná graf přímé a nepřímé úměrnosti 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Závislosti a data</p> <ul style="list-style-type: none"> • příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti • grafy, tabulky • převody jednotek, počítání s penězi • četnost znaku, aritmetický průměr • přímá a nepřímá úměrnost <p>Funkce</p>	<p>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém, zvládá učební problémy vázané na látku předmětu</p> <p>EV 4 - vytvoří graf</p> <p>EGS 2 - porovnává data</p> <p>Inf – Excel – tabulky, grafy, diagramy</p>

☐ M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ☐ M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zná a používá pojmy definiční obor funkce, obor hodnot funkce ♦ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ♦ rozliší lineární a kvadratickou funkci ♦ dokáže sestrojít graf funkce ♦ vyčte údaje z grafu 	<ul style="list-style-type: none"> • grafy funkcí 	
☐ M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ☐ M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ☐ M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem ☐ M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ☐ M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary ☐ M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ☐ M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar ☐ M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ♦ provádí výpočty délek stran trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty a užívá ji v příkladech z praxe ♦ určí velikost úhlu výpočtem ♦ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakterizaci útvaru a k řešení polohových a nepolohových úloh ♦ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti ♦ určí osově a středově souměrný útvar 	<p style="text-align: center;">Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Rovinné útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> • obvod, obsah • Pythagorova věta • úhly <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> • množiny bodů s danou vlastností • osová a středová souměrnost <p>Podobnost</p>	<p>OSV 9 – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení</p> <p>OSV 10 – vyhledává a samostatně řeší problém, zvládá učební problémy vázané na látku předmětu</p> <p>Pč – plánky, nákresy</p> <p>Vv – zobrazení těles, rozvoj estetického vnímání</p> <p>Inf – grafický editor</p>

<p>podobnosti trojúhelníků</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ☐ M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ☐ M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles ☐ M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ☐ M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků ♦ užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami ♦ rozdělí úsečku dané délky v daném poměru ♦ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ♦ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ♦ načrtne a sestrojí síť základních těles ♦ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ♦ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> • podobnost a shodnost, poměr podobnosti, podobnost trojúhelníků, praktické zmenšování a zvětšování útvarů v daném poměru • dělení úsečky v daném poměru <p>Prostorové útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> • třídění, charakteristika a vlastnosti těles • výpočet objemu a povrchu těles • sítě těles, zobrazení těles v rovině 	
		<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ☐ M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu ♦ užívá úsudek, experiment, důvtip ♦ prohloubí si počítařskou pohotovost, logiku a zběhlost ♦ vysvětlí způsob řešení ♦ hledá různé způsoby řešení, diskutuje nad správností daného způsobu řešení ♦ hledá všechna řešení dané úlohy ♦ aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> • Číselné a logické řady • Číselné a logické analogie • Logické a netradiční geometrické úlohy 	

	♦ řeší úlohy na prostorovou představivost		
--	---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- M-9-1-01p píše písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní operace
M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu
M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta
- zvládá orientaci na číselné ose
M-9-2-01p vyhledává a třídí data
M-9-2-02p porovnává data
M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
- zvládá početní úkony s penězi
M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka
M-9-3-06p rozezná a rýsuje základní rovinné útvary
M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary v osově souměrnosti
M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle
M-9-3-11p sestrojí síť základních těles
M-9-3-12p načrtne základní tělesa
M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa
- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- používá technické písmo
- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy
M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací
M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Možné evaluační nástroje

V předmětu matematika bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ Písemnou a grafickou zkouškou
- ❖ Ústní zkouškou – ověřování teoretických znalostí, pouček, vzorců, kladení problémových otázek (témat) učitelem a kladení otázek spolužáky. Zapojení

- žáků do hodnocení
- ❖ Analýzou výsledků činnosti žáka (samostatná práce, domácí úkoly...)
 - ❖ Pozorováním žáka
 - ❖ Rozhovorem nad splněným úkolem
 - ❖ Analýzou projektu na zadané téma
 - ❖ Diskusí – nastolení problému a hledání možností jeho řešení

Možné metody a formy práce

výklad, řízený rozhovor – vyvozování pouček, vzorců..., skupinová práce, práce na projektech, práce s učebnicí, cvičnými sešity, práce s vhodnými výukovými programy, tvorba a práce s modely (geometrie)

CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

Výchovně vzdělávací strategie

Je zaměřen na - komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru český jazyk

- umožnění slabším žákům upevnit si základní učivo
- ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- osvojování souvislého, plynulého a srozumitelného vyjadřování

Časová dotace: 1 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Cvičení z českého jazyka je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce předmětu je využívána i počítačová učebna a třídy s interaktivními tabulemi a další podnětná prostředí (knihovna atd.).

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vyhledávání a třídění informací
- užívání správné terminologie

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- samostatné řešení problémů, volba vhodných způsobů řešení
- plánování postupů

Kompetence komunikativní

- naslouchání promluvám druhých lidí a vhodná reakce na ně
- zapojování do diskuse a obhajování názorů

- využívání informačních a komunikačních prostředků
- formulování a vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižné a kultivované vyjadřování ústní i písemně

Kompetence sociální a personální

- účinná spolupráce ve skupině
- utváření příjemné atmosféry v týmu
- dodržování stanovených pravidel

Kompetence občanské

- ochrana tradic, kulturního a historického dědictví
- respektování přesvědčení druhých lidí
- utváření pozitivního postoje k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- vyhledávání informací v on-line katalozích (Pravidla českého pravopisu, Slovník českých synonym ...)
- dodržování autorského práva a zásad duševního vlastnictví

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Jazyk	OSV 1 – cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění Aj, Nj – původ přejatých slov M, F, Z... - slovní zásoba z rozličných odvětví a předmětů
☐ ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	♦ rozliší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> • útvary českého jazyka • čeština jako jeden ze slovanských jazyků 	
		Slovní zásoba	
☐ ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozliší způsoby obohacování slovní zásoby a doloží příklady z textu ♦ ve Slovníku cizích slov vyhledá význam slov přejatých 	<ul style="list-style-type: none"> • tvoření slov • slova přejatá 	
		Tvarosloví	
☐ ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné	<ul style="list-style-type: none"> ♦ využívá jazykové příručky k ověření správnosti tvarů ♦ tvoří spisovné tvary, ovládá jejich 	<ul style="list-style-type: none"> • nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen • skloňování obecných jmen přejatých a 	

komunikační situaci ☐ ČJL-9-2-07 zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický	pravopis	cizích vlastních jmen • slovesný vid • tvoření slovesných tvarů a jejich využití • pravopis	
☐ ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ♦ určuje větné členy, nakreslí schéma věty jednoduché i souvětí ♦ určí vztahy mezi větami 	Skladba <ul style="list-style-type: none"> • základní větné členy • rozvíjející větné členy • několikanásobné větné členy • stavba věty • souvětí souřadné, podřadné • významové poměry 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká i cizí běžně užívaná slova	<ul style="list-style-type: none"> ♦ správně artikuluje hlásky a hláskové skupiny ♦ správně klade přízvuk u slov i vět 	Zvuková stránka jazyka <ul style="list-style-type: none"> • spisovná výslovnost • psaní a výslovnost slov přejatých 	OSV 1 – rozvoj pozornosti a soustředění MKV 4 – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost Aj, Nj – původ přejatých slov
☐ ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zvládá slovo tvorný pravopis ♦ uvádí synonymní české ekvivalenty k cizím slovům a obráceně ♦ umí zjišťovat výslovnost a pravopis nejčastěji užívaných slov 	Slovní zásoba <ul style="list-style-type: none"> • stavba slova a tvoření slov • slova jednoznačná, mnohoznačná • synonyma, homonyma 	

	přejatých v různých typech publikací		
		Tvarosloví	
☐ ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> ♦ rozlišuje slovní druhy ♦ ovládá mluvnické kategorie ♦ v textu rozpozná přechodníky, snaží se najít vhodné ekvivalenty ♦ orientuje se v Pravidlech českého pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní druhy • skloňování cizích jmen obecných a vlastních • přechodníky • pravopis koncovek jmen a sloves 	
		Skladba	
☐ ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy ve větě a souvětí ☐ ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ♦ určuje větné členy, druhy vět vedlejších, druhy poměrů ♦ užívá správně interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • větná stavba – větné členy • věta jednoduchá, souvětí • věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent • interpunkce 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Možné evaluační nástroje

Úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků bude hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ ústní zkouškou
- ❖ písemnou zkouškou
- ❖ analýzou prací žáka
- ❖ pozorováním žáka

Možné metody a formy práce

výklad, práce s učebnicí, práce s jazykovými příručkami, skupinová práce, využití počítačových programů

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Výchovně vzdělávací strategie

Předmět konverzace v anglickém jazyce je vyučován na 2. stupni základní školy. Metody a formy práce jsou zaměřeny na samostatnou práci žáků, na práci ve skupinách, ve dvojicích, rozhovory, jazykové hry a soutěže. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd., proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností. Žáci též pracují s autentickými texty, konverzuji spolu anglicky. V souvislosti s probíraným zeměpisným učivem se žáci seznamují s realitami anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem.

Časová dotace: 1 hodina týdně v obou ročnících

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět konverzace v anglickém jazyce je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce předmětu je využívána i počítačová učebna a třídy s interaktivními tabulemi.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáka k poznání a smyslu učení se anglickému jazyku
- motivovat žáka k tomu, aby plánoval a řídil vlastní učení, aby projevoval ochotu pro další studium a celoživotní učení
- vést žáka k tomu, aby byl schopen stručně vyjádřit své poznatky, názory a pocity v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů

- žák pracuje na projektech, při kterých využívá znalostí z jiných předmětů
- žák odhaduje pokračování kontextu na základě nabízených obrázků
- učitel podněcuje aktivity a zadává úkoly, při kterých učí žáky vyhledat informace z různých zdrojů

Kompetence komunikativní

- vést žáka k týmové práci, ke komunikaci se spolužáky a učiteli
- vést žáky k aktivnímu používání anglického jazyka v běžných situacích každodenního života
- žák procvičuje gramatické struktury a slovní zásobu dramatizací reálných situací a je tím veden k efektivnímu a logickému vyjadřování se
- učitel zařazuje do výuky odlehčující činnosti, například hry, soutěže, hádanky, kterými tak navazuje tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě

Kompetence sociální a personální

- vést žáka ke spolupráci ve skupině a k upevnění dobrých mezilidských vztahů
- vést žáka k dodržování v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- učitel přizpůsobuje výuku individuálním potřebám a schopnostem žáka
- žák vypracovává projekty, ve kterých vyjadřuje sebe sama v prostředí jemu známém a blízkém a které následně prezentuje před spolužáky

Kompetence občanské

- vést žáka k respektování druhých lidí
- vést žáka k poznání zvyků v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět porovnat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- vést žáka k tvorbě projektů
- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem

Kompetence digitální

- umožnit žákům využívat v učebním procesu digitální zařízení a technologie, vést je k poznávání digitálního prostředí
- učit žáky získávat a sdílet data i informace v digitálním prostředí
- podporovat žáky ve využívání technologií k usnadnění pracovních postupů
- inspirovat žáky k využívání digitálních prostředků při běžných školních činnostech
- umožnit žákům rozvíjet spolupráci a komunikaci v digitálním prostředí

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>☐ CJ-9-1-01 Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>☐ CJ-9-1-02 Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p> <p>Mluvení</p> <p>☐ CJ-9-2-01 Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p> <p>☐ CJ-9-2-02 Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p> <p>☐ CJ-9-2-03 Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák umí pozdravit a rozloučit se ◆ Žák představí sebe a ostatní ◆ Žák se ptá na osobní informace ◆ Žák umí požádat o zopakování informací ◆ Žák zvládne krátký rozhovor na obecné téma ◆ Žák vyjádří co má rád, nerad ◆ Žák zjistí záliby ostatních ◆ Žák odpovídá na otázky ohledně zálib, koníčků... ◆ Žák se zeptá na čas ◆ Žák umí vyjádřit časový údaj ◆ Žák se ptá na názor ◆ Žák sdělí svůj názor ◆ Žák je schopen hovořit o své rodině, popsat jednotlivé členy 	<ul style="list-style-type: none"> • Noví přátelé – pozdravy • Zájmy • Lidé • Každodenní život • Moje město • Nakupování • Jídlo • Minulost a budoucnost 	<p>OSV 3 – organizuje vlastní čas plánováním učení a studia</p> <p>OSV 5 – rozvíjí kreativitu při práci na projektech</p> <p>OSV 8 – rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích</p> <p>OSV 9 – rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách)</p> <p>EGS 1 – poznává jiné kultury, porovnává tradice a zvyky (práce na projektech)</p>

<p>místa a věci ze svého každodenního života</p> <p>Čtení s porozuměním</p> <p>☐ CJ-9-3-01 Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <p>☐ CJ-9-3-02 Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák popíše něčí povahu, osobnost ◆ Žák porovnává povahy, osobnosti ◆ Žák vyjádří pochvalu ◆ Žák poděkuje za pochvalu ◆ Žák se zeptá, co má někdo na sobě ◆ Žák popíše něčí oblečení ◆ Žák se ptá na činnosti všedního dne ◆ Žák umí hovořit o činnostech všedního dne ◆ Žák pokládá otázky k tématu ◆ Žák dokáže vyjádřit posloupnost ◆ Žák umí popsat právě probíhající děj ◆ Žák zjišťuje informace o městě ◆ Žák popíše rodné město ◆ Žák požádá o radu ◆ Žák poskytne radu ◆ Žák se táže na známá místa ◆ Žák popíše známá místa ◆ Žák objasní cestu odněkud někam ◆ Žák pokládá upřesňující otázky ohledně trasy ◆ Žák zjistí cenu zboží ◆ Žák udá cenu zboží ◆ Žák se pokusí dohodnout nižší cenu ◆ Žák navrhne jinou cenu ◆ Žák umí vyjádřit, jak často nakupuje ◆ Žák popíše oblíbenou věc ◆ Žák se ptá se na množství ◆ Žák hovoří o množství ◆ Žák se zeptá na potřeby druhých ◆ Žák popíše své potřeby ◆ Žák nastíní, co běžně jí 		<p>MKV 1 – poznává život v jiných zemích, chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia</p> <p>MDV 5 – využívá anglický jazyk při práci na počítači a Internetu a naopak</p> <p>Čj - překlady, stavba vět, slovní druhy, tvoření slov, neurčitá zájmena, přídavná jména</p> <p>M – číslovky</p>
---	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák hovoří o správných stravovacích návycích ◆ Žák zjišťuje nové informace o jídle ◆ Žák představí oblíbené jídlo ◆ Žák dokáže mluvit o minulosti ◆ Žák se ptá na minulost ◆ Žák zvládne sdělit novinky ◆ Žák reaguje na novinky ◆ Žák zjišťuje plány do budoucna ◆ Žák objasní své budoucí plány 		
--	---	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

9. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Poslech s porozuměním</p> <p>☐ CJ-9-1-01 Žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>☐ CJ-9-1-02 Žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p> <p>Mluvení</p> <p>☐ CJ-9-2-01 Žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák dokáže začít a ukončit rozhovor ◆ Žák umí popsat něčí vzhled ◆ Žák se ptá na charakter lidí ◆ Žák popíše něčí charakter ◆ Žák správně používá výrazy vyjadřující množství ◆ Žák zjišťuje zkušenosti ostatních ◆ Žák vyjádří své vlastní zkušenosti ◆ Žák dává pokyny a instrukce ◆ Žák popíše klady a zápory restaurace ◆ Žák objedná jídlo ◆ Žák popisuje zdravotní problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • Přátelé a rodina • Restaurace • Zdraví • Zaměstnání a práce • Volný čas • Cestování • Móda • Názory 	<p>OSV 3 – organizuje vlastní čas plánováním učení a studia</p> <p>OSV 5 – rozvíjí kreativitu při práci na projektech</p> <p>OSV 8 – rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích</p> <p>OSV 9 – rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách)</p> <p>EGS 1 – poznává jiné kultury,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ❑ CJ-9-2-02 Žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ❑ CJ-9-2-03 Žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> ❑ CJ-9-3-01 Žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ❑ CJ-9-3-02 Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žák dává návrhy řešení problémů ◆ Žák požádá o radu ◆ Žák poskytne radu ◆ Žák vyjádří svá přání a záměry ◆ Žák odůvodní svůj názor ◆ Žák porovnává sporty ◆ Žák umí popsat své silné a slabé stránky ◆ žák vyjádří nutnost něco dělat ◆ žák hovoří o plusech a mínusech určité věci, názoru... ◆ žák vyřídí krátký telefonát ◆ žák hovoří o svém volném čase ◆ žák pozve kamaráda na party ◆ žák přijme pozvání ◆ žák odmítne pozvání ◆ žák se omluví a vysvětlí důvod odmítnutí ◆ žák popisuje události v minulosti ◆ žák rozumí příkazům a zákazům a umí je používat ◆ žák se zeptá na dopravní spojení a zvládne koupit jízdenku ◆ žák vznesne požadavek ◆ žák odpovídá na požadavky ostatních ◆ žák prezentuje svůj názor, umí vyjádřit nesouhlas s jiným názorem ◆ žák umí popsat imaginární situaci 		<p>porovnává tradice a zvyky (práce na projektech)</p> <p>MKV 1 – poznává život v jiných zemích, chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia</p> <p>MDV 5 – využívá anglický jazyk při práci na počítači a Internetu a naopak</p> <p>Čj - překlady, stavba vět, slovní druhy, tvoření slov, neurčitá zájmena, přídavná jména</p> <p>M – číslovky</p>
---	--	--	--

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Možné evaluační nástroje

- ❖ slovní zásoba – doplňování slov do vět, jednoduchý popis obrázků, kreslicí diktáty, testy
- ❖ gramatika – jednoduché didaktické testy, které prověřují osvojení jednotlivých gramatických jevů
- ❖ komunikace – rozhovory a inscenace rozhovorů – hodnotíme výslovnost, schopnost reagovat na susedovy otázky, necháme žáky, aby se vzájemně opravovali
- ❖ čtení – připravujeme a hodnotíme texty se známou slovní zásobou, porozumění hodnotíme prostřednictvím otázek, řešením problémů vyplývajících z textu
- ❖ rozbor a hodnocení projektů
- ❖ rozbor samostatných prací žáka
- ❖ hodnocení jednotlivce, celou skupinu, necháme je ohodnotit navzájem

Možné formy a metody práce

práce v učebně, práce v počítačové učebně, práce ve skupinách - dva a více žáků ve skupině, práce v domácím prostředí – domácí úkoly, projekty
práce s učebnicí a pracovním sešitem, práce na PC, rozhovory ve dvojicích a menších skupinách, doplňování textů, hry s obrázky, křížovky, doplňovačky, skládky, soutěže, hry, poslech – reprodukce slyšeného slova, doplňování podle poslechu, čtení s porozuměním – texty s odpovídající slovní zásobou, doplňování jednoduchých textů, projekty

TECHNICKÝ SEMINÁŘ

Výchovně vzdělávací strategie

Předmět je zaměřený technickým směrem a měl by být pro žáky možností, jak se seznámit s nástroji, které se používají v moderní výrobě, ovšem převážně zábavnou a hravou formou. Žáci se seznámí s jednoduchým programováním a 3D modelování v programu Tinkercad a aplikací programů určených pro školní robotiku (stavebnice Vex a další). Předmět je vyučován v odborné učebně informatiky. Obsahem předmětu jsou i základy obsluhování 3D tiskáren.

Časová dotace: 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět je vyučován v odborné pracovně informatiky, případně v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Učíme žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- Umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- Učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- Vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků jejich práce
- Pracujeme s pojmy a informacemi z praxe tak, aby bylo možné je propojit a třídit a používat v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- Učíme žáky promýšlet pracovní postup při plnění zadaných úkolů
- Snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů, umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce
- Přiměřenou náročností úkolů vedeme žáky k vytrvalosti při řešení problému

Kompetence komunikační

- Učíme žáky popsat postup práce
- Vedeme žáky k užívání správné strategie
- Umožňujeme žákům využívat různé typy textů, záznamů

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a pomoci

Kompetence digitální

- Učíme žáky upravovat digitální obsah
- Učíme žáky vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků
- Vedeme žáky k usnadnění si práce pomocí digitálních technologií
- Učíme žáky zefektivnit pracovní postupy

9. ročník - Technika

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Technika – jednoduché programování - roboti	
☐ pracuje s daty různého typu ☐ dodržuje základní bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou ☐ popíše problém, navrhne postup jeho řešení ☐ chrání digitální techniku před poškozením ☐ odstraňuje základní problémy při provozu digitálních zařízení ☐ logicky zpracuje zadání	<ul style="list-style-type: none"> ♦ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt postupu či řešení realizace ♦ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci elektronikou ♦ navrhne jednoduchý postup, plán ♦ v programu najde a opraví chyb 	<ul style="list-style-type: none"> • digitální zařízení • ovládání aplikací • kreslení bitmapových obrázků • ovládání jednoduchých robotů 	<i>OSV 1 – analýza problému</i> <i>OSV 5 – alternativní postupy</i> <i>OSV 7 – spolupráce v týmu</i> <i>OSV 10 – zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu</i> <i>OSV 11 – zhodnocení splnění úkolů</i> <i>EGS 1 – technický pokrok, velké</i>

☐ dodržuje základní bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou ☐ chrání digitální techniku před poškozením	<ul style="list-style-type: none"> ♦ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ♦ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu ♦ sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ♦ navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. 	3D tisk <ul style="list-style-type: none"> • ovládání aplikací • 3D modelování v programu Tinkercad • základní ovládání 3D tiskárny 	<i>světové společnosti</i> EV 4 – moderní technologie a životní prostředí
---	--	---	---

Možné evaluační nástroje

- ❖ technika a způsob zpracování řešení zadání
- ❖ ověření splnění úkolu v praxi
- ❖ zhodnocení výsledného výrobku

Možné formy a metody práce

práce v učebně, práce v počítačové učebně, práce ve skupinách - dva a více žáků ve skupině, práce v domácím prostředí – projekty, práce na PC, konzultace ve dvojicích a menších skupinách

VÝTVARNÝ SEMINÁŘ (KRESBA, MALBA, KERAMIKA) SE ZÁKLADY POČÍTAČOVÉ GRAFIKY

Výchovně vzdělávací strategie

Předmět žákům umožňuje seznámení se základními postupy a nástroji počítačové grafiky, s rozšířenými technikami kresby, malby a keramiky. Rozvíjí digitální gramotnost, smyslovou citlivost, estetické cítění. Práce je tvůrčí proces zejména individuální, ale i kolektivní, který žáka vede k samostatnosti, ale i k týmové spolupráci. Zpracovávané náměty vedou žáka k vidění věci v širších souvislostech, je zde i prostor k mezipředmětovým přesahům. Pomáhá utvářet žáka zajímavou formou v člověka sebevědomého, optimistického, samostatného, odpovědného, tvůrčího, sociálně a ekologicky empatického s humanistickým přístupem k sobě, lidem a světu, ve kterém žije. Člověka, který si váží sám sebe, a tím i pak všech a všeho kolem. Nezbytným předpokladem je radost z tvoření a objevování.

Časová dotace: 1 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu: vyučovací předmět je vyučován v učebně informatiky, v plenéru, v keramické dílně, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby dokázali propojovat své poznatky do větších celků
- vést k samostatnému vyhledávání informací
- vytvářet pozitivní vztah k učení, k získávání nových informací skládáním střípků v nekonečné mozaice světa
- dávat podněty k tomu, aby sami hledali propojení mezi poznávaným historickým a současným vytvářeným

Kompetence k řešení problémů

- nabízet dostatek zajímavých námětů a problémů vycházejících s žákům známého světa, které je vedou k hledání tvůrčího řešení, jenž jim otvírá brány do světů nových, jím zatím neznámých
- propojování samostatné i skupinové práce, vzájemné obohacování a podněcování

Kompetence komunikativní

- nabízet možnosti k pozorování a hledání porozumění obrazovým materiálům a jejich následné interpretaci
- vést k skupinové, týmové práci, k její prezentaci a hodnocení
- vést k samostatnosti v prezentaci vlastní práce, formulování vlastních názorů a postojů

Kompetence pracovní

- nabízet náměty pro použití keramických a hrnčířských technik, standardních i moderních
- rozvíjet základní pracovní činnosti a návyky, vést k manuální zručnosti

Kompetence sociální a personální

- vést k umění spolupráce, utváření dodržování pravidel týmové spolupráce
- vyvážení sebeprosazení a tolerance
- vést k úctě k sobě samému a druhým, k samostatnému rozvoji

Kompetence občanské

- prostřednictvím zpracovávaných námětů a řešených problémů vést k pochopení základních principů soužití v občanské společnosti
- vychovávat k sebevědomé samostatnosti a straně jedné a ke slušnosti a úctě na straně druhé

Kompetence digitální

- vést žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání různých variant řešení
- k realizaci, sdílení a prezentaci tvůrčího záměru prostřednictvím digitálních technologií
- k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

8. ročník

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata

<p>☐ počítačová grafika a animace - rozvíjení teoretických znalostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ seznámení se základními pojmy 2D a 3D počítačové grafiky; bitmapové /vektorové grafiky, animace ◆ seznámení se základními grafickými programy 	<p>dokáže vysvětlit základní principy zpracování grafických informací na počítači</p> <p>rozumí pojmům 2D/3D zobrazení; vektorová grafika, bitmapová grafika a animace</p> <p>rozpozná vhodný program a jeho nástroje pro konkrétní typ grafiky</p>	<p>OSV10 – řešení problémů</p> <p>Čj – porozumění textu</p> <p>Aj – slovní zásoba</p>
<p>☐ počítačová grafika a animace - rozvíjení praktických znalostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ seznámení s tvorbou a úpravou bitmapové (rastrové) grafiky ◆ seznámení s tvorbou a úpravou vektorové grafiky ◆ seznámení s tvorbou a úpravou 3D grafiky ◆ seznámení s tvorbou počítačové animace ◆ realizace osvojených znalostí a dovedností 	<p>vytváří a zpracovává bitmapovou grafiku, ovládá elementární úpravy fotografií, retušování, kreslení rukou, práce s vrstvami, použití různých grafických filtrů</p> <p>vytváří a upravuje vektorovou grafiku, ovládá tvorbu ilustrace, perokresby, klipartu</p> <p>vytváří tvary, 3D objekty</p> <p>vytváří krátké animace.</p> <p>dovede využít nástrojů na zpracování grafiky k tvorbě a úpravě grafického dokumentu</p> <p>dokáže zpracovat bitmapový obraz pro účely tisku a prezentace</p> <p>dokáže použít zásady pro správnou tvorbu grafického dokumentu</p>	<p>OSV5- Kreativita</p> <p>M – geometrie, tělesa</p> <p>OSV10 – řešení problémů</p> <p>OSV5- Kreativita</p>

		<p>je schopen digitalizovat obrazové předlohy</p> <p>kreslí, maluje a modeluje základní objekty na PC</p> <p>zvládne realizovat: fotografování krajiny, postavy, portréty, zátiší a následnou grafickou úpravu fotografií ve zvoleném grafickém programu (GIMP, Photoshop, Corel Photo-Paint, Zoner Photo Studio</p> <p>malování a úpravu vektorové grafiky v programu Inkscape, CorelDRAW, správnou typografickou práci s písmem tvorbu propagačního materiálu (kombinace bitmapové a vektorové grafiky) v programu CorelDRAW</p> <p>malování v mobilních aplikacích (např. IbisPaint X)</p> <p>tvorbu 3D objektu (v programu Tinkercard 3D)</p>	<p>MDV1- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Hv - poslech</p> <p>Čj – literatura</p> <p>MDV2- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>MKV4- Multikulturalita</p>
--	--	---	--

<p>☐ keramika - rozvíjení teoretických znalostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ seznámení s vybavením keramické dílny, zásady bezpečnosti, pomůcky a příslušenství ◆ poznání základních vlastností hmoty ◆ seznámení s technologií ◆ základní keramické techniky a postupy ◆ základní hrnčířské a a točírské techniky ◆ zásady a způsoby glazování 	<p>připraví pracoviště, orientuje se, osvojí si zásady a způsoby použití</p> <p>připraví materiál k vlastní práci hlína, její příprava, zpracování, druhy</p> <p>ovládá fáze výroby hlína , výrobek, sušení, přežah, střep, glazování, výpal, hotový výrobek</p> <p>seznámí s technikami a jejich uplatněním práce z hliněného plátu, práce z váleného plátu, spojování švů, zdobné prvky, miskovitý tvar, stavěný dutý tvar, prostorové modelování, figurativní tvorba</p> <p>seznámí s technikami práce na hrnčířském kruhu</p> <p>seznámí s technikou a postupy použití glazur, egob a barvítek</p>	<p>OSV10 – řešení problémů</p> <p>Čj – porozumění textu, slovní zásoba</p>
---	---	--	---

<p>☐ keramika - rozvíjení manuální zručnosti, fantazie a obraznosti, prostorové představivosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ plošné práce připomínající kresbu ◆ hra s tvary ◆ figurální modelování ◆ točení na kruhu ◆ práce s glazurami, engobami a barvítky 	<p>zvládne vyrobit: keramický kachel obdélníkového tvaru keramický kachel vyřezaný ve tvaru zvoleného tématu kachel zdobený šňůrkou kachel zdobený prořezáváním reliéfní kachelj miskovitý tvar vydutý šňůrková technika dutý tvar lepený z plátů</p> <p>válcovité tvary, postavy</p> <p>prostorové proporce postav a jejich pohybů</p> <p>základní tvary</p> <p>způsoby nanášení glazury barevné ladění výsledek po vypálení</p>	<p>OSV 5 – kreativita OSV 8 – komunikace OSV 10 – řešení problémů MKV 2 – lidské vztahy EV 4 – vztah člověka k prostředí</p> <p>průběžně mezipředmětové vztahy s výtvarnou výchovou (nejvíce), českým jazykem (literaturou) a přírodopisem</p>
--	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ☐ kresba, malba - rozvíjení teoretických znalostí ☐ kresba, malba - rozvíjení manuální zručnosti, fantazie a obraznosti, prostorové představivosti ☐ VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; varuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zátiší ◆ postava ◆ portrét ◆ plenér ◆ volná tvorba 	<p>zvládá, umí používat: techniky kresby, grafiky/ malby, proporce, kompozici, uplatňuje vlastní inspiraci kreativitu</p>	<p>OSV5- Kreativita</p> <p>Př - anatomie</p> <p>EV3- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Př - rostlinný svět</p> <p>OSV10 – řešení problémů</p> <p>MKV4- Multikulturalita</p> <p>Hv - poslech Čj – literatura</p>
---	--	---	---

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

počítačová grafika – zvládá základní dovednosti úpravy fotografie v bitmapovém programu, kreslení ve vektorovém programu

keramika – zvládá základní práci s hlinou a glazurami

kresba, malba – zvládá základní dovednosti při kresbě a malbě

VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

VV-9-1-01p VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztah

Možné evaluační nástroje

V předmětu výtvarná výchova bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ pozorování žáků při tvorbě (přístup k práci)
- ❖ autoevaluace žáků ve skupině – jak kdo pracoval, jak postupoval, co se podařilo
- ❖ analýza výsledků činnosti žáka
- ❖ tvorba referátů a projektů na dané téma – práce s informacemi
- ❖ rozhovor
- ❖ veřejná prezentace vytvořené práce

Možné metody a formy práce

instruktáž vyučujícím, samostatná práce, skupinová práce, referát, projekt, prezentace

PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA

Výchovně vzdělávací strategie

Volitelný předmět Přírodovědná praktika je zaměřen na procvičování praktických činností a dovedností, se kterými se žáci seznámili v hodinách přírodopisu nebo je zaměřen především na fyzikální zákonitosti v přírodě. Vše v propojení s ostatními přírodními vědami. Předmět umožňuje rozvíjet aktivní samostatnou a tvůrčí činnost žáků a porozumět zákonitostem přírodních procesů. Učí žáky jejich aplikaci v praktickém životě.

Výuka je řízena tak, aby se u žáků:

- rozvíjely dovednosti spojené se záměrným pozorováním a prováděním i složitějších a časově náročnějších pokusů včetně jejich výsledků a vyvozování závěrů
- rozvíjelo logické a tvůrčí myšlení řešením problémových úloh
- vytvářela schopnost obhajovat a zdůvodňovat výsledky své práce
- upevňovaly dovednosti při dodržování pravidel bezpečnosti práce a poskytování první pomoci při úrazech
- podporovala samostatnost při tvorbě potřebných pomůcek nebo při přípravě pokusů

Časová dotace: 1 hodina týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodovědná praktika je vyučován v biologicko-chemické pracovně, ve třídách s interaktivní tabulí, počítačové učebně a ekologické zahrádce v areálu školy.

Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Žákům jsou během výuky nabízeny rozšiřující aktivity: pokusy, pozorování, exkurze, soutěže, přírodovědné programy, výstavy, projekty a aktivizační a didaktické hry apod.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k tomu, aby uváděli věci do souvislostí a vytvářeli si komplexnější pohled na přírodní jevy
- podporovat u žáků samostatné pozorování a experimentování, kdy získané výsledky porovnávají a vyvozují z nich závěry pro využití v budoucnosti
- nabízet žákům situace, při kterých získává informace, které pak používá při tvůrčích činnostech a v praktickém životě
- procvičovat se žáky správné pochopení psaného textu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k samostatnému řešení problémů s využitím logických postupů
- vést žáky k používání vhodných způsobů činnosti při řešení problémů
- vést žáky k tomu, aby osvědčené postupy aplikovali při řešení obdobných nebo nových problémových situací

Kompetence komunikativní

- nabízet žákům dostatek možností využívat počítačovou techniku při komunikaci a předávání výsledků svých prací
- vést žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu ústnímu i písemnému

Kompetence sociální a personální

- uplatňovat individuální přístup k žákům podle jejich schopností, sledovat úspěšnost žáků
- zařazovat práci ve skupinách, při které se žáci učí organizovat, spolupracovat, vzájemně se hodnotit

Kompetence občanské

- vést žáky k šetrnému chování k přírodě a respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- vést žáky k rozhodování se v zájmu ochrany zdraví a rozvoje společnosti
- vést žáky k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
- modelovat krizové situace a vést žáky k odpovědnému chování v těchto situacích a poskytnutí účinné pomoci

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci a správnému a bezpečnému používání pomůcek
- vést žáky k důslednému plnění zadaných úkolů a k práci podle ústního i písemného návodu

Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém, využít
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- používat digitální měřicí techniku a dokázat změřená data dále zpracovat a vyhodnotit
- seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínos a reflektovat i rizika jejich využívání
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívat digitální technologie k usnadnění práce, zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů a ke zkvalitnění výsledků práce

Přírodovědná praktika – přírodopis

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		Ekologická zahrada	
☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ☐	<ul style="list-style-type: none">♦ Zvládá praktické činnosti na ekologické zahrádce, chápe vztahy mezi organismy a prostředím a organismy navzájem♦ Rozpozná léčivé rostliny pěstované na bylinkové zahrádce podle jejich vlastností♦ Sleduje změny počasí během roku, dokáže zaznamenávat změny do přehledné tabulky,	<ul style="list-style-type: none">• Praktické metody poznávání přírody• Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému• Péče o ekologickou zahradu	EV 1 – Ekosystémy: les, vodní zdroje, kulturní krajina EV 2 – základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, biodiverzita, ochrana biologických druhů EV 3 – ochrana přírody, udržitelný rozvoj EV 4 – prostředí a zdraví MDV 7 – komunikace a spolupráce OSV 1 – rozvoj schopností poznávání

	zpracuje graficky	(bylinková zahrádka, stříhání stromků, jezírko, kompost) <ul style="list-style-type: none"> • Bylinky – založení zahrádky • Vybudování jednoduché meteorologické stanice (průběžné měření a pozorování počasí) 	OSV 5 - kreativita
		Rostliny	
☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ☐ P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Zvládá praktické činnosti na ekologické zahrádce, chápe vztahy mezi organismy a prostředím a organismy navzájem ♦ Poznává některé rostliny v okolí školy, dokáže je zařadit do systému ♦ Orientuje se v základních čeledích živočichů ♦ Umí zhotovit herbářovou položku, určí rostlinu podle jednoduchého klíče 	<ul style="list-style-type: none"> • Praktické metody poznávání přírody • Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • Péče o bylinkovou zahrádku • Sběr materiálu pro herbář v okolí školy • Systém rostlin - zařazení rostlin do systému • Herbářové položky (příprava, popis rostlin podle jednoduchého klíče) • Rostliny v souřadné síti 	Př – ekologická zahrádka, herbářové zpracování rostlin, ptáci, ekosystémy, mikroskopování biologických objektů, systém organismů, ochrana přírody Pč – péče o ekologickou zahradu, vybudování meteorologické stanice, krmítek pro ptáky, léčivé rostliny, Z – meteorologie, chráněná území VkZ – léčivé byliny, domácí mazlíčci VV – ekologická zahrádka, tvorba herbářem, mikroskopické preparáty
		Živočichové	
☐ P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ☐ P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy ☐ P-9-8-01 aplikuje praktické	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Poznává některé druhy volně žijících živočichů podle stop i jiných pobytových znamení ♦ Orientuje se v základních čeledích živočichů ♦ Umí připravit krmivo pro ptáky na zimní období, poznává stálé ptáky navštěvující krmítko ♦ Uvědomuje si nutnost zodpovědného chování k domestikovaným živočichům 	<ul style="list-style-type: none"> • Krmítka pro ptáky, zakrmování, pozorování ptáků na krmítku • Pobytová znamení živočichů v lese • Domestikace a domácí mazlíčci • Rozšíření, význam a ochrana živočichů • Projevy chování živočichů 	

metody poznávání přírody			
		Biologie jako věda, zdroje informací	
☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dokáže vyjmenovat a popsat vědní obory zkoumající živou přírodu ◆ Dokáže vyhledat požadované informace, třídit a zpracovávat je ◆ Umí vytvořit prezentaci na dané téma 	<ul style="list-style-type: none"> • Obory biologie, předměty jejího zkoumání • Přírodovědné rébusy, hry, počítačové programy • Způsoby vyhledávání a zpracovávání informací • Praktické metody poznávání přírody 	
		Etologie živočichů	
☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dokáže vysvětlit, čím se zabývá etologie ◆ Dokáže popsat chování vybraných živočichů a porovnat výhodnost či nevýhodnost takového chování ◆ Dokáže vysvětlit sociální chování a uvést příklady ◆ Poznává některé druhy sociálního hmyzu, popíše jejich způsob života 	<ul style="list-style-type: none"> • Etologie jako věda • Projevy chování vybraných živočichů • Sociální chování (hmyz, savci) 	
		Mikroskop	
☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dokáže popsat mikroskop a zacházet s ním ◆ Ovládá jednoduché praktiky přípravy mikroskopických preparátů a mikroskopování ◆ Dokáže vytvořit laboratorní protokol ◆ Dokáže vytvořit jednoduché mikroskopické preparáty 	<ul style="list-style-type: none"> • Praktické metody poznávání přírody • Popis mikroskopu a práce s ním • Mikroskopování botanická i zoologická • Tvorba jednoduchého mikroskopického preparátů, laboratorního protokolu 	
		Vztahy mezi organismy, ekologie	
☐ P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dokáže vysvětlit základní pojmy ekologie ◆ Popíše potravní pyramidu a jednotlivé vztahy mezi 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní pojmy ekologie (populace, společenstva, ekosystémy) 	

<ul style="list-style-type: none"> ☐ P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam ☐ P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ☐ P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>organismy</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozlišuje konzumenty, reducenty a producenty, dokáže vysvětlit rozdíl mezi parazitem a parazitoidem ◆ Dokáže popsat jednoduchý životní cyklus vybraných parazitů a parazitoidů 	<ul style="list-style-type: none"> • Potravní pyramidy (konzumenti, reducenti, producenti, paraziti a parazitoidi) • Ekologické hry • Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	
		<p>Terénní práce, způsob práce s biologickým materiálem</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam ☐ P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dokáže odchovat hmyz z hálek ◆ Rozpozná hálku, dokáže popsat, jak vzniká ◆ Rozpozná rostlinu napadenou hálkotvorným i minujícím hmyzem ◆ Dokáže určit hmyz, který vylétá z hálek, podle klíče 	<ul style="list-style-type: none"> • Sběr a odchov hálkotvorného hmyzu • Hálky a hálkotvorný hmyz • Míny a minující hmyz • Parazitoidi minujícího a hálkotvorného hmyzu • Určování druhů, které vylétely z hálek • Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • Praktické metody poznávání přírody 	

<ul style="list-style-type: none"> ☐ P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, ☐ P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ☐ P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dokáže popsat nemoci vyvolané vybranými parazity člověka a rozpoznat je dle příznaků ◆ Chápe důležitost prevence proti onemocněním ◆ Poznává jedovaté druhy rostlin i živočichů v přírodě ČR i světa ◆ Dokáže poskytnout první pomoc v případě požití jedovaté rostliny, bodnutí hmyzem či uštknutí ◆ Chápe rizika bioterorismu 	<p>Biologická rizika pro člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Významná parazitární onemocnění člověka a jejich původci • Jedovaté rostliny a živočichové ČR i světa • První pomoc • Bioterorismus 	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Určí a zařadí botanicky nejznámější rostliny, ostatní vyhledá podle klíčů a atlasů ◆ Určí a zařadí nejznámější živočichy, ostatní vyhledá podle klíčů a atlasů ◆ Má přehled o chráněných oblastech Českomoravské vrchoviny 	<p>Terénní práce a pozorování</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exkurze zoo Jihlava • Naučná stezka v okolí školy • Ochrana přírody • Chráněná území ČR a Českomoravské vrchoviny 	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

P-9-7-01p uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému

P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Přírodovědná praktika – fyzika

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>☐ F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ví, z jakých částic se skládají všechny látky. Zná rozdíl mezi atomem a molekulou. ◆ Chápe rozdíl mezi fyzikálními a chemickými ději. ◆ Rozumí pojmu povrchové napětí a zvládne předvést jednoduché pokusy, kterými ho lze prokázat. Ví, čím lze povrchové napětí narušit. ◆ Pomocí triviálních pokusů umí prokázat vzlínavost látek, kapilaritu květin, osmózu, difúzi. ◆ Všechny tyto přírodní jevy vysvětlí na základě působení mezimolekulárních sil. 	<p>Mezimolekulární síly. Pohyb částic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Částicové složení látek – atom, molekula. • Povrchové napětí vody. Bubliny. • Vzlínavost. Osmóza. • Difúze. 	<p>CH – pojmy atom a molekula, chemická tabulka prvků - osmóza</p> <p>Př – kapilarita u květin - nasávání vody do buněk - vzlínavost a propustnost půdy</p>
<p>☐ F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dokáže určit těžiště těles podepřením nebo pomocí těžnic. ◆ Ví, jak zvýšit stabilitu daného tělesa. ◆ Ví, že rychlost všech těles při volném pádu z dané výšky je stejná. ◆ Svá tvrzení experimentálně prokáže. ◆ Zvládne změřit délku a dobu 	<p>Gravitační síla. Těžiště. Volný pád. Vrh.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Určení těžiště. Rovnovážná poloha tělesa. • Volný pád a jeho rychlost. • Princip padáku. Odpor vzduchu. • Druhy vrhů. • Newton a Galilei. 	<p>M – těžnice a těžiště</p> <p>D – historie počátků fyziky jako vědy, její osobnosti</p> <p>Tv – šikmý vrch a nejvýhodnější úhel tohoto vrhu</p>

	<p>vrhu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zná přední osobnosti fyziky Galileia a Newtona a jejich přínos pro vědu. 		
		Působení sil. Pohybové zákony.	
☐ F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Změří pomocí siloměru různé druhy sil. ◆ Odhadne velikost a směr výsledné působící síly. V jednoduchých případech přesně vypočte či graficky určí výslednou sílu. ◆ Na základě Newtonových pohybových zákonů dokáže objasnit situaci spojenou se změnou působení sil. ◆ Zná pojem odstředivá síla a její využití v praxi. ◆ Porovná třecí síly mezi tělesy při různé tlakové síle, drsnosti ploch a obsahu stykových ploch. ◆ Objasní užitečné i neužitečné působení třecí síly v životě člověka a navrhne vhodný způsob jeho zvětšení nebo zmenšení. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skládání sil. Měření síly. • Pohybové zákony. • Odstředivá síla. • Tření. Další odporové síly. 	<p>Tv – využití setrvačnosti, sil akce a reakce při sportu - význam ovlivňování odporových sil při sportu</p> <p>Př – přizpůsobení těla živočichů působícím silám</p> <p>EV 2 – snižování ztrát energie při zmenšování odporových sil</p> <p>DV – bezpečné přecházení, brzdění v zimním období</p>
		Tlak – rozložení síly.	
☐ F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Předpoví, jak se změní deformace při změně velikosti síly nebo obsahu plochy. ◆ Navrhne, jak lze v praxi zvětšit nebo zmenšit tlak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvětšování a zmenšování tlaku • Vhodné rozložení sil. Využití v architektuře. 	<p>M – tvary těles</p> <p>D – historie stavitelství</p>
		Jednoduché stroje.	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sestaví jednoduchý stroj k ulehčení práce a vyřešení problémového úkolu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduché stroje – ulehčení práce. 	<p>Pč – výběr vhodného nářadí pro práci</p> <p>D – usnadnění práce dříve a dnes</p>

			VDO 2 – úcta k občanům konajících fyzicky namáhavou práci
		Mechanické vlastnosti kapalin a plynů	
☐ F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vysvětlí princip hydraulického zařízení. ◆ Objasní jevy související s hydrostatickým tlakem či vztlakovou silou. ◆ Umí vysvětlit výsledek experimentu s plováním těles na základě rozdílných hustot daných látek. ◆ Orientuje se ve fyzikálních tabulkách. Umí si zde vyhledat potřebné informace. ◆ Pomocí jednoduchých pokusů prokáže existenci atmosférického tlaku, podtlaku nebo přetlaku. ◆ Uvede příklady prokazující existenci vztlakové síly působící na tělesa v plynu. Ví, jak toho lze prakticky využít. ◆ Sestaví jednoduché létající těleso. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pascalův zákon. Hydraulická zařízení. • Hydrostatický tlak • Archimédův zákon. Plování těles. • Výpočty. Vyhledávání informací z fyzikálních tabulek. • Atmosférický tlak. • Tlak plynu v uzavřené nádobě – přetlak a podtlak. • Vzdušné proudy. Stupnice rychlosti větru. • Vztlaková síla na tělesa v plynech. Létací stroje. 	<p>D – osobnost Archiméda a Pascala - historie výroby lodí, ponorek; přeprava těžkých nákladů i na primitivních plavidlech - historie létání</p> <p>Př – život v podmořských hlubinách či vysoko v horách - využití vztlakové síly u zvířat ve vodě i ve vzduchu - vzdušné proudy, plachtění</p> <p>Z – stupnice rychlosti větru – výskyt tornád, vichřic, ... - atmosféra Země</p> <p>Pč – Sestrojení různých létajících těles. Porovnání jejich vlastností při letu. Závody.</p>
		Měření fyzikálních veličin	
☐ F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa ☐ F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Orientuje se v základních fyzikálních veličinách a jejich jednotkách. ◆ Ovládá zásady správného měření fyzikálních veličin. ◆ Využívá svá měření pro výpočet dalších fyzikálních veličin. Umí správně dosazovat do vzorce a 	<ul style="list-style-type: none"> • Měření fyzikálních veličin. • Terénní měření. Odhady. • Meteorologická měření. 	<p>M – převody jednotek - rovnice a jejich úpravy</p> <p>Z – meteorologie</p>

☐ F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	<p>převádět jednotky.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Dobře zvládá práci s tabulkami a kalkulátorem. ◆ Dokáže si vyrobit vlastní jednoduché měřicí přístroje. Rozumí jejich principu. ◆ Odhadne velikost vybraných fyzikálních veličin. ◆ Provádí sám jednoduchá meteorologická měření. ◆ Dokáže pracovat s vybranými digitálními měřicími přístroji. 		
		Vzájemné přeměny energie	
☐ F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sestaví si pomůcku dokazující vzájemnou přeměnu různých druhů energií. ◆ Umí vysvětlit na příkladech z praxe vzájemnou přeměnu energie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Druhy energií a jejich vzájemné přeměny. 	<p>ENV2 – formy a druhy energií, šetření energií z hlediska ochrany životního prostředí</p> <p>ENV4, MDV1 – využití obnovitelných zdrojů energií, kritické zhodnocení</p> <p>Tv – využití přeměn energií ve sportech</p>
		Vnitřní energie. Změny skupenství.	
☐ F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Objasní vnitřní energii tělesa jako celkovou energii všech částic v tělese. ◆ Vysvětlí, jak se mění vnitřní energie tělesa s teplotou. ◆ Předvede pokusy na změnu vnitřní energie konáním práce nebo tepelnou výměnou. ◆ Rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota. ◆ Uvádí příklady na zlepšení nebo naopak omezování tepelné výměny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnitřní energie a její přeměny. • Tepelná výměna. Izolace. • Změny skupenství. 	<p>ENV2 – využívání sluneční energie</p> <p>Př – význam peří a srsti zvířat pro termoregulaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam slunečního záření pro fotosyntézu - způsoby chlazení zvířat - význam anomálie vody na život vodních živočichů v zimě <p>VkZ – volba vhodného oblečení – vliv vlhkosti vzduchu na zdraví</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Porovná látky podle tepelné vodivosti a navrhne vylepšení tepelné izolace. ◆ Na příkladech ze života ukáže, jak účelně zvětšovat nebo zmenšovat tepelnou výměnu. ◆ Uvede příklady změn skupenství z praktického života a objasní, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje. ◆ Popíše závislost objemu látky na teplotě. ◆ Objasní anomálii vody. ◆ Navrhne a pokusem ověří, jak lze zvýšit rychlost vypařování a uvede praktické využití. ◆ Předpoví, jak se změní teplota varu při změně tlaku a uvede praktické využití. ◆ Objasní příklady kapalnění vodní páry ve vzduchu. 		<p>ENV4 – šetření energie vhodnou tepelnou izolací</p> <p>Pč – hospodárnost při vaření</p>
		Elektřina	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ☐ F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí ☐ F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Experimentálně prokáže a vysvětlí vzájemné působení zelektrovaných těles. ◆ Sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu. ◆ Správně používá schematické značky a zakreslí schéma reálného obvodu. ◆ Dodržuje zásady bezpečnosti práce s elektrickým proudem. ◆ Vysvětlí, jak postupovat při úrazu el. proudem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Statická elektřina • Elektrický obvod 	VkZ – první pomoc, správné chování při úrazu elektrickým proudem
		Magnetismus	

☐ F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pokusně prokáže základní vlastnosti feromagnetických látek a existenci magnetického pole Země. ◆ Vysvětlí princip užívání kompasu a dokáže si jednoduchý sám zhotovit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Magnetické vlastnosti látek • Magnetické pole vodiče, kterým prochází elektrický proud 	<p>D – historie užívání kompasu</p> <p>Pč – tvorba vlastního kompasu</p> <p>Z – práce s mapou a bužolou</p>
		Optika	
☐ F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh ☐ F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Využívá zákonů o přímočarém šíření světla, odrazu a lomu světla při řešení problémových úloh. ◆ Pokusem rozezná duté a vypuklé zrcadlo, spojnou a rozptylnou čočku. ◆ Popíše oko krátkozraké a dalekozraké a vysvětlí korekci brýlemi. ◆ Uvede příklady užití optických přístrojů. ◆ Dokáže, že sluneční světlo je složeno ze spektra sedmi barev, jejichž kombinací vznikají další barvy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zrcadlo. Čočka. Jednoduché optické přístroje. • Lidské oko a optické klamy. • Barvy. 	<p>Dv – užití vypuklých zrcadel v dopravě</p> <p>Př – vjem obrazu na sítnici oka - barevné a prostorové vidění</p>
		Kmitý. Vlnění. Zvukové jevy	
☐ F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zná příklady využití kmitů a vlnění v praxi. ◆ Chápe pojem rezonance. ◆ Vysvětlí princip šíření zvuku v závislosti na látkovém prostředí. ◆ Vyrobí si jednoduchý hudební nástroj. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kmitý. • Vlnění. • Zvukové jevy. 	<p>Hv – hudební nástroje</p> <p>Pč – výroba hudebního nástroje</p> <p>Př – echolokace - sluchové ústrojí</p>

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

Možné evaluační nástroje

- ❖ didaktické testy
- ❖ referáty, doplňovačky, křížovky, kvízy, hry, přírodovědné soutěže
- ❖ rozhovor nad splněným úkolem
- ❖ analýza výsledků činnosti žáka
- ❖ pozorování žáků
- ❖ vyhodnocení samostatně připraveného a předvedeného pokusu spolu se slovním komentářem a objasněním daného jevu.
- ❖ podíl na práci ve skupině při řešení problémové úlohy spojené s praktickou činností – měřením fyzikálních veličin či výrobou pomůcky.

Metody a formy práce

skupinová práce, projektové úkoly, praktické úkoly/ herbáře, multiplikáty.../, přírodovědná pozorování v učebně, ekologické zahradě i v přírodě, exkurze, práce s literaturou a internetem

ZÁKLADY ADMINISTRATIVY

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučovací předmět Základy administrativy je volitelným předmětem v 8. ročníku. Rozšiřuje obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie. Předmět vede žáky k dovednosti ovládat klávesnici osobního počítače deseti hmatovou metodou bez nutnosti sledovat prsty na klávesách.

Těžiště výuky je v nábviku prstokladu. Žáci se naučí psát podle předlohy na monitoru a také opisem z tištěné předlohy

V současné době, kdy se s počítači setkáme na každém kroku, je velkou výhodou pro člověka, zvládnutí psaní na klávesnici všemi deseti. Tuto znalost, která přináší vyšší výkony, využijí žáci v běžném životě při psaní na počítači (mail, chat), dále i při následujícím studiu (referáty, ročníkové práce) a v budoucím zaměstnání.

To, co se naučí v hodinách Základy administrativy, dále rozvinou v předmětu Informatika při práci s textovými editory a internetem.

Předmět je vyučován v pracovních informatických.

Časová dotace: 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Základy administrativy je vyučován v učebně informatiky, tak aby každý žák měl přístup ke svému počítači, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Žák si osvojí základní rozložení prstů na klávesnici počítače a umí klávesnici správně a aktivně používat
- Žák pracuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problémů

- Žák se snaží problém chápat jako výzvu
- Žák umí posoudit vlastní úspěch a neúspěch ve zvoleném předmětu

Kompetence komunikativní

- Žák při práci dokáže vyjádřit svůj názor a vhodnou formou jej obhájit
- Žák při komunikaci dodržuje vžitá konvence a pravidla
- Žák umí komunikovat prostřednictvím elektronické pošty

Kompetence sociální a personální

- Žák je ohleduplný a chápe, že každý člověk je různě zručný
- Žák je hodnocen způsobem, který mu umožňuje vnímat vlastní pokrok
- Žák pracuje podle svých individuálních schopností

Kompetence občanské

- Žáci jsou vedeni k přijímání odpovědnosti za své chování i jednání, k respektování práv ostatních

Kompetence pracovní

- Žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- Žák umí správně využít výpočetní techniku
- Žák zvládá práci pod časovým stresem
- Žák chápe desetiprstovou hmatovou techniku psaní jako nástroj ke zvýšení efektivity při dalším vzdělávání
- Učitel rozvíjí u žáků pracovní návyky, požaduje dodržování dohodnuté kvality a termínů

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Očekávané výstupy RVP	Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
☐ Žák se seznámí s řádem učebny ☐ Zná rozložení na klávesnici	<ul style="list-style-type: none">◆ Seznámení s řádem učebny◆ Seznámení s klávesnicí	<ul style="list-style-type: none">• Seznámení s řádem učebny• Základní práce na počítači• Hygiena u počítače• Hmatová metoda	OSV 1- cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti, zapamatování, dovednosti pro učení a studium OSV 5- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, schopnost vidět věci jinak OSV 10- vyhledává a samostatně řeší problém
☐ Žák dokáže ovládat deseti hmatovou střední klávesnicovou řadu ☐ Žák zvládá opis bez dívání na klávesnici	<ul style="list-style-type: none">◆ Ovládá deseti hmatovou střední klávesnicovou řadu	<ul style="list-style-type: none">• Nácvik d,f,j,k• Nácvik a,ů• Nácvik l,s• Nácvik h,g	
☐ Žák ovládá deseti hmatovou metodou horní klávesnicovou řadu a zvládá opis bez dívání na klávesnici	<ul style="list-style-type: none">◆ Ovládá horní klávesnicovou řadu	<ul style="list-style-type: none">• Nácvik r,u• Nácvik i, čárka• Nácvik p,q• Nácvik e• Nácvik o,w• Nácvik z,t,ú	
☐ Žák ovládá deseti hmatovou metodou dolní klávesnicovou	<ul style="list-style-type: none">◆ Ovládá dolní řadu kláves	<ul style="list-style-type: none">• Nácvik m• Nácvik Shift levým malíčkem	

☐ řadu a zvládá opis bez dívání na klávesnici		<ul style="list-style-type: none"> • Nácvik tečka • Nácvik v • Nácvik Shift pravým malíčkem • Nácvik y, pomlčka • Nácvik c • Nácvik n • Nácvik b, x 	
☐ Žák ovládá deseti hmatovou metodou číselnou klávesnicovou řadu a zvládá opis bez dívání na klávesnici	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ovládá číselnou řadu ◆ Dodržuje správný rytmus psaní 	<ul style="list-style-type: none"> • Nácvik í • Nácvik ě • Nácvik á • Nácvik ř • Nácvik é • Nácvik š • Nácvik ě, ý, ž 	
☐ Žák dokáže ovládat deseti hmatovou metodou znaky na klávesnici a zvládá opis bez dívání na klávesnici	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ovládá znaky na klávesnici 	<ul style="list-style-type: none"> • Diakritická znaménka • Nácvik otazník • Nácvik pomlčka • Nácvik vykřičník • Nácvik uvozovky • Nácvik závorky • Nácvik lomítka 	
☐ Zvládá jednoduché úřední písemnosti a dopisy ☐ Dodržuje pravidla normalizované úpravy úředních písemností	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zvládá jednoduché písemnosti a dopisy 	<ul style="list-style-type: none"> • Základy korespondence • Úřední písemnosti • Životopis 	

Možné evaluační nástroje

V předmětu základy administrativy bude úroveň dosažených znalostí a dovedností žáků hodnocena následujícími diagnostickými metodami a nástroji:

- ❖ Analýzou výsledků činnosti žáka
- ❖ Pozorováním žáka
- ❖ Rozhovorem nad splněným úkolem
- ❖ Písemnou formou -

Možné metody a formy práce

práce u počítače, výklad s konkrétními ukázkami pomocí dataprojektoru

6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků

6.1.1 Obecné zásady hodnocení

- Hodnocení žáků upravuje zákon 561/2004 Sb., §14, §15, §16, § 51,52,53 a dále vyhláška MŠMT č. 48/2005 Sb.
- Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak postupovat dál
- Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáka motivující. Nehodnotíme osobu žáka, ale zvládnutí konkrétního problému.
- Uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt
- Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka a ne srovnávání se spolužáky
- Při celkovém hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP nebo SPC používáme hodnocení slovní
- U průběžného hodnocení střídáme různé formy, od klasifikace přes bodové hodnocení, slovní hodnocení až sebehodnocení
- Žáky cíleně vedeme k sebehodnocení a sebekontrolě, s chybou a nedostatkem dále pracujeme
- Podrobnější zásady hodnocení jsou rozpracovány po ročnících na 1. stupni a po předmětech na 2. stupni

6.1.2 Kritéria pro hodnocení

- Zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- Schopnost řešit problémové situace
- Úroveň komunikačních dovedností
- Schopnost vykonávat činnost smysluplně a řešit problémové situace tvůrčím způsobem
- Změny v chování, postojích a dovednostech
- Míra zodpovědnosti a tolerance při práci v kolektivu

6.1.3 Formy ověřování vědomostí a dovedností

- Písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení ...
- Ústní zkoušení a mluvený projev
- Zpracování referátů a prací k danému tématu
- Úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- Modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- Výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce
- Projektové a skupinové práce dílčí

- Projektové dny celoškolní a ročníkové
- Soustavné diagnostické pozorování žáka včetně mimoškolních činností – výletech, exkurzích, soutěžích, LVK ...
- Vědomostní a dovednostní testy Kalibro, Scio, testy Cermat...

6.1.4 Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací

- Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován stupni: 1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný
- Znamka z hodnocení vědomostí nezahrnuje hodnocení chování žáka
- Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností, postup a práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka
- Hodnocení probíhá průběžně a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů
- V případě zhoršení prospěchu je nutné ihned písemně informovat rodiče a konzultovat s nimi daný problém
- Klasifikuje se vždy jen dostatečně probrané a procvičené učivo
- Všechny písemné práce, testy a diktáty jsou vždy včas předem oznámeny žákům
- V den, kdy se píše kontrolní písemná práce v rozsahu delším než 15 minut, nemůže probíhat další písemné zkoušení
- Žák má právo po dohodě s vyučujícím si své neúspěšné hodnocení plně opravit
- Při hodnocení bereme v úvahu i pokrok, jaký žák za určité období udělal a jaká byla jeho snaha k odstranění nedostatků

6.1.5 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- V jednotlivých učebních oblastech předem stanovíme a sdělíme žákům základní učební požadavky
- Jasně formulujeme, jaké dovednosti si mají osvojit a čemu se naučit
- Žákům předkládáme reálné a dosažitelné cíle
- Žáky vedeme k tomu, aby si do svých učebních materiálů zaznamenávali to, co už dobře ovládají (např. hvězdičkou)
- Na 2. stupni probíhá sebehodnocení v rámci jednotlivých předmětů ústně nebo písemně vždy po ukončení tematického celku
- Používáme metody a přístupy činnostního učení, které umožňují žákům odhalovat chyby a hned je opravovat

6.1.6 Ověřování klíčových kompetencí

- Na 1. stupni probíhá ověřování klíčových kompetencí formou speciálních projektových dnů, popř. ročníkových projektů. Zde třídní učitel sleduje naplňování kompetencí u jednotlivých žáků
- Na 2. stupni jsou kompetence ověřovány 2x ročně formou celoškolních projektových dnů. Učitelé sledují úroveň práce v jednotlivých třídách a ročnících, vyhodnocují práci ve skupinách i prezentaci prací jednotlivými kolektivy
- Ověřování klíčových kompetencí probíhá dále v integrujících předmětech výchova ke zdraví a občanská výchova.
- Efektivně je úroveň klíčových kompetencí ověřována 2x ročně na 1. stupni dotazníky „Co už dokážu“ a na 2. stupni „Sebehodnotícími dotazníky“. Žák zde sám posoudí stupeň zvládnutí jednotlivých požadovaných kompetencí pro daný

ročník. Svůj názor na plnění kompetencí si může porovnat s hodnocením úrovně zvládnutí stejných kompetencí učitelem. Hodnocení jsou podepsána žákem, učitelem i rodiči a založena v portfoliu žáka k porovnání jeho vývoje

6.1.7 Hodnocení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

- Hodnocení se řídí vyhláškou MŠMT č. 73/2005 Sb. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným, mentálním nebo s parciálními vývojovými poruchami učení a chování.
- Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení PPP, SPC a hodnocení je vždy zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti a je posuzován jeho individuální pokrok.
- Žáci jsou vzděláváni na základě Individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů mohou být hodnoceni slovně.
- Při hodnocení se používá stupnice pro slovní hodnocení a) – e), která je součástí klasifikačního řádu školy

6.2 Vlastní hodnocení školy

6.2.1 Oblasti vlastního hodnocení

Oblast 1	Podmínky ke vzdělávání Rozbor podmínek personálních, prostorových a materiálních, hygienických a bezpečnostních
Oblast 2	Průběh vzdělávání Potřeby žáků ve vzdělávacím procesu, cíle ŠVP, organizace vzdělávacího procesu a činnost žáků v něm.
Oblast 3	Kultura školy Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, výchovné poradenství, práce TU, image školy, vztahy s regionem, kázeň ve škole
Oblast 4	Řízení školy Plánování, organizace školy, vedení lidí, kontrola, vlastní hodnocení školy
Oblast 5	Výsledky vzdělávání Zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání, další výsledky vzdělávání
Oblast 6	Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám Využívání lidských, materiálních a finančních zdrojů, vliv vlastního hodnocení na zdokonalování školy

6.2.2 Cíle vlastního hodnocení

- Zjistit výchozí stav a stanovit postupy pro další rozvoj školy
- Korigovat školní vzdělávací program
- Zlepšit kvalitu vzdělávání
- Získat zpětnou vazbu pro efektivní činnost školy
- Získat podklady pro strategické plánování a řízení
- Přispět ke stanovení priorit rozvoje školy
- Přispět ke zlepšení klimatu školy, důvěry mezi učiteli, žáky a rodiči
- Korigovat společenskou poptávku - požadavky zřizovatele, rodičů a žáků

6.2.3 Kritéria vlastního hodnocení

Práce v jednotlivých oblastech bude vyhodnocována podle těchto indikátorů:

Velmi dobrá	1	Indikátor je v celém rozsahu plněn pouze s minimálními nedostatky
Dobrá	2	V plnění indikátoru se projevují drobné nedostatky. Škola je schopna tyto nedostatky v krátkém čase odstranit
Vyhovující	3	V plnění indikátoru se projevují nedostatky. Škola je schopna tyto nedostatky odstranit
Nevyhovující	4	V plnění se projevují vážné nedostatky, které je možné odstranit pouze dlouhodobým úsilím
Nehodnoceno	X	Stav ukazatele na škole není možno hodnotit, ukazatel není relevantní

6.2.4 Nástroje vlastního hodnocení

- Analýza ŠVP a dokumentace školy
- Analýza výchovně vzdělávací práce
- Anketa pro žáky, rodiče a učitele
- Rozhovor a interview
- Dotazníky pro žáky, rodiče a učitele
- Testování školní a standardizované
- Hospitační činnost a pozorování

6.2.5 Časové rozvržení vlastního hodnocení

- Vlastní hodnocení se obvykle zpracovává průběžně za období 3 školních roků
- Návrh struktury projedná ředitel školy na pedagogické radě do konce září školního roku, v němž se má vlastní hodnocení uskutečnit
- Základní sledovanou časovou jednotkou bude školní rok
- Výsledky výchovně vzdělávací práce budou hodnoceny v období konání pedagogických rad
- Vztahy školy a rodičovské veřejnosti hodnotíme v období třídních schůzek
- Práci učitelů hodnotíme formou pracovního hodnocení na jaře každého kalendářního roku
- Vlastní hodnocení se projedná v pedagogické radě do 31. října následujícího školního roku

7 Pohodová tvořivá škola – dodatek – Průřezová témata v učivu 1. stupně

7.1 Osobnostní a sociální výchova

7.1.1 Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání - činnostní učení (nejen v matematice) je na prvním stupni ZŠ založeno na získávání poznatků prostřednictvím všech smyslů, k tomu žáci využívají vhodné pomůcky, které si často sami vyrábějí. Ve výuce se doplňují různé situace z reálného života (např. hra na obchod v matematice (M – 1,2,3,4,5) nebo navození problémové situace a její řešení v jiných předmětech). V prvouce jsou cíle naplňovány vesměs prostřednictvím vlastních zkušeností a na základě vlastních činností a pozorování (2.r – minulost, současnost, budoucnost, 3.r- okolí domova, 4.r – ČR).

.Při poslechu hudby v hudební výchově se žáci vedou k pozornosti a soustředění (2. r – poslech hudebních nástrojů- rozlišování, 4. r – poslech sólo, 5.r – poslech skladby)

Sebezpoznání (2.r – autoportrét, obkreslování a dokreslování postavy, 3.r – prvouka – lidské tělo, 5.r – přírodověda – člověk) a *sebepečení, sebeorganizace a sebeorganizace, psychohygienu* (Hv – dechová cvičení, *kreativita* (výtvarná výchova, pracovní činnosti, práce v keramické dílně) – se rozvíjí díky využití prvků dramatické výchovy, také ve výtvarné, hudební i tělesné výchově, využitím skupinové práce, vytváření projektů (umět se prezentovat, umět naslouchat).

7.1.2 Sociální rozvoj

Ve všech směrech rozvíjen díky dramatické výchově (*poznávání lidí, mezilidské vztahy* (2.r Prv – Moje rodina), *komunikace, kooperace a kompetice* (3.r-Prv- telefonní rozhovor- přivolání pomoci, 4.r – ČJ – telefonní rozhovor, omluva, 5.r – ČJ – slohová cvičení).

Komunikace-během celé výuky v komunikační a slohové výchově, díky činnostnímu učení žáci jsou zvyklí komentovat činnost, kterou provádějí, při poslechu hudby v hudební výchově vyjadřují své dojmy, učí se naslouchat jiným a tolerují je (i v literatuře a výtvarné výchově). V tělesné výchově rozhodovací dovednosti, kooperace při hrách.

7.1.3 Morální rozvoj

Opět napomáhá dramatická výchova *při řešení problémů, rozhodovacích dovednostech* (2r – Prv – *Jsem školák, úraz*), vytváření hodnot (2.r– Prv – *náš domov*), *postojů* (4. r– VI – *dějiny ČR*) a *praktické etice*.

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti-v matematice jsou tvůrci i řešitelé slovních úloh- 5.r – M – odhady, PRV – 2.r – úraz a nemoc, 3.r – Prv – péče o zdraví

Hodnoty, postoje, praktická etika-činnostní učení vede žáky k sebekontrolě, v prvouce, výtvarné a hudební výchově jsou žáci vedeni k ochraně kulturních (4.r VI – gotika, památky) a přírodních památek (5.r – Př – ochrana přírody)

V tělesné výchově při hře dodržování fair-play nebo-li spravedlivost, respektování ostatních.

7.2 Výchova demokratického občana

7.2.1 Český jazyk

Komunikace, aktivní naslouchání (1. – 5.r), práce ve skupinách- spravedlivé posuzování (2.r – slova podřazená, nadřazená), rozvoj disciplinovanosti, samostatnosti (1.a 2. r – oslovení, pozdrav, prosba), rozlišování etnických skupin, čtení (3. a 4. r – romská pohádka) – příběhy ze života, kladní hrdinové, kamarádství (příběhy ze života dětí 1. – 5.r), národní cítění – hymna (3.r), vlast, národní pověsti (3.r – pověst o založení Prahy, 4. r. – Staré české pověsti)

7.2.2 Prvouka, vlastivěda, přírodověda

Rodinné vztahy (2. ,3.r – moje rodina, náš domov) vztahy ve třídním kolektivu, demokratické způsoby řešení konfliktu (2.r – jsem školák, o přestávce), utváření vztahu k domovu, rodině, vlasti (3.r – místo, kde žijeme), státní symboly (2.r náš domov 3., 4. r,), zásady společenského chování – dramatizace situace (1.r – vhodné chování ve škole i mimo školu), tísňová volání první pomoc – ochota pomoci, rozhodnost(2.r – nemoc úraz), aktivní postoj k životu (2.r – práce a volný čas), pokusy podílet se na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti, ochota pomáhat slabším (2.r – jsem školák), poznávání světa- etnické odlišnosti, člověk – sebeúcta, zdraví životní styl (1.r – Zdravá výživa, 2.r – Potrava výživa, 3.r – Pečujeme o své zdraví,5.r – Ochrana zdraví),

7.2.3 Cizí jazyk

Vztah k domovu, rodině, vlasti, vzájemná komunikace, ochota pomáhat slabšímu, tradice, dodržování pravidel, ohleduplnost, sebedůvěra (3. – 5.r. – rozhovory, práce ve skupinách, aktive games)

7.2.4 Hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti

Hymna, spolupráce žáků, vzájemná komunikace, ochota pomáhat slabšímu, disciplinovanost, sebekritika, tradice, dodržování pravidel, ohleduplnost, sebedůvěra(1. – 5.Tv – pravidla, ohleduplnost – sportovní hry – vybíjená, přehazovaná, přetahování lanem, účast na soutěžích, hodnocení výkonu, Pč – skupinová práce, VV – kolektivní práce, Hv – rytmické hry, kánon, hudební pohybové hry, tance)

7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

7.3.1 Český jazyk

Nezastupitelný nástroj učení – zpracování informací a prezentace postojů a názorů, významná funkce při osvojování dalších jazyků, rodinné příběhy a zážitky dětí z Evropy i celého světa v četbě, lidová slovesnost, tradice, cizí autoři- zajímá nás svět(1. – 5.r – čtení, literární výchova, mimočítanková četba)

7.3.2 Prvouka, přírodověda, vlastivěda

Domov(1. a 2.r), naše obec (3.r), člověk a jeho svět (5.r), zkušenosti a poznatky z běžného života i mimořádných situací v rodině, obci, nejbližším okolí, překonávání předsudků a stereotypů, kulturní odlišnosti mezi národy, dodržování lidských práv a humanitární pomoc (3.r – přírodní katastrofy), nacházet společné znaky a odlišnosti v projevech kultury v evropských a globálních souvislostech (zvyky, tradice, dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, zpřesnění obrazu Evropy(4. a 5.r – kraje a země), Evropská unie- širší vlast, orientace žáka v globálních problémech souvisejících se zdravím, globální vlivy na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu ochrany (3.r – ochrana přírody)

7.3.3 Cizí jazyk, další cizí jazyk

Odlišnosti a společné znaky v projevech kultury v evropských a globálních souvislostech(zvyky, tradice) (Velikonoční a vánoční zvyky v Anglii.), příběhy a zážitky dětí z Evropy i celého světa, význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní, poznávání evropské i světové kultury (četba pohádky, příběhy)

7.3.4 Výtvarná výchova, pracovní činnosti, tělesná výchova, hudební výchova

Hymny různých národů, zájem o sport podporuje hlubší pochopení souvislosti evropských kořenů olympijských ideí, význam sportů pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností

7.4 Multikulturní výchova

7.4.1 Český jazyk a literatura

rozmanitost různých kultur, jejich tradice, rovnocennost všech kultur

články cizích autorů – nové prostředí – odlišnosti jiných kultur- pochopení

poznávání dalších autorů, dalších kultur, poznávání různých etnických a kulturních skupin (4. r čtení – romská pohádka)

Bible – křesťanství , porovnání s jinými náboženstvími

Poezie, próza, divadelní představení, filmy, televizní inscenace- mezilidské vztahy, uplatňování principu slušného chování

7.4.2 Prvouka, vlastivěda, přírodověda

Vztahy v rodině, harmonický rozvoj osobnosti, člověk jako jedinec(3.r – rodina, škola, vztahy ve třídě a v rodině), jako součást etnika, lidské vztahy, uplatňování principů slušného chování, předpokládaný vývoj v budoucnosti, člověk mezi lidmi, mezilidské vztahy, společnost x jedinec, rozdílnost různých kultur, jejich rovnocennost(2.r,3.r)
naše vlast (4. r), Evropa (5. r) – mezilidské vztahy, etnický původ, rovnocennost všech kultur

7.4.3 Matematika

Slovní úlohy – mezilidské vztahy(1. – 5. r)

7.4.4 Cizí jazyk

Mezilidské vztahy, tolerance ,rozmanitost různých kultur, jejich tradice, rovnocennost všech kultur, mateřská řeč a cizí jazyk jako nástroj celoživotního vzdělávání(Aj – 3., 4., 5. r.)

7.4.5 Výtvarná výchova, pracovní činnosti, tělesná výchova

Mezilidské vztahy (1. – 5. r tradice Vánoce, Velikonoce), tolerance, rozvíjení vztahů se spolužáky bez ohledu na odlišnosti, práce ve skupinách(1. – 5. r Vv, Pč), respektování názorů druhých, pravidla(tv – hry), kolektivní hry

7.4.6 Hudební výchova

Mezilidské vztahy, umět se vžít do role druhého, mateřská řeč a cizí jazyk jako nástroj celoživotního vzdělávání, vlastenectví, problém sociokulturních rozdílů , naslouchání druhým(poslech dětského sboru...), příspěvní jedince za odstranění diskriminace vůči etnickým skupinám, rozpoznání projevů rasové nesnášenlivosti, prevence vzniku xenofobie(2. r – lidová píseň, 4.r – indiánská a africká hudba...)

7.5 Enviromentální výchova

7.5.1 Český jazyk

Čtení o přírodě, les, odpovědnost ve vztahu k ochraně přírody(2.r, 3.r, 4.r – pranostiky, 5.r)

7.5.2 Prvouka, přírodověda, vlastivěda

Péče o zdraví (2.r – hygiena a čistota,3.r – pečujeme o zdraví), poznání vlastního těla (2.r, 5.r – člověk), vliv prostředí, ochrana životního prostředí – živá i neživá příroda, utváření zdravého životního stylu (2.r – výživa a potraviny), základní podmínky života (5.r), chráníme si zdraví (2.r – nemoc a úraz), energie – šetření, (3.r – voda, vzduch) postavení života v přírodě – ohrožená zvířata a rostliny (2.r – péče o živočichy v zajetí,3.r – chráníme přírodu), ekosystémy (4.r – společenstva), živelné pohromy, ochrana

obyvatel, důsledky lidských činností na životní prostředí (4.r – člověk a příroda), čistota vod, vzduchu, vnímání života jako nejvyšší hodnoty, protidrogová výchova (5.r), odpovědnost ve vztahu k přírodě, aktivity ve prospěch životního prostředí – třídění odpadu (3., 4.r), krmení ptáků i lesní zvěře (2.r – sběr kaštanů), úklid v okolí školy (1. – 5.r), domova, šetření energií

7.5.3 Výtvarná výchova, pracovní činnosti, tělesná výchova, hudební výchova

Estetické vnímání prostředí (1. – 5.r. podíl na výzdobě třídy), náměty z přírody – prohloubení vztahu k přírodě, práce s přírodninami (koláže, skřítci, strašidla), péče o květiny (1. – 5. r), sportovní akce – podpora zdraví (4.a 5.r – kopaná, vybíjená, 3.r – zvyšování tělesné zdatnosti), poslech hudebních skladeb i písní s přírodními náměty

7.6 Mediální výchova

7.6.1 Český jazyk

Časopisy pro děti (2.r), první seznámení, vnímání autora (3., 4.r – besedy knihovna), mediální sdělení, výběr vhodných výrazových prostředků (2.r – dokončení příběhu), kritické čtení, počátky tvorby mediálních sdělení, kritické vnímání, rozlišení kvality čteného textu, seznámení s prvními slohovými útvary (3.r – popis zvířete, 5.r – popis pracovního postupu, děje, osoby), aktivní x pasivní, touha mediálního sdělení, obohacení slovní zásoby

7.6.2 Prvouka, vlastivěda, přírodověda

Vliv médií na společnost- konzum x Vánoce, tradice (2.r- Vánoce – zvyky, vztahy mezi lidmi), snaha naučit se využívat media i jako zdroj informací – příroda, historie (2.r – video na návštěvě v nemocnici, 3.r – atlasy rostlin, zvířat, 4.r – práce s encyklopedií, 5.r – encyklopedie, internet)

7.6.3 Cizí jazyk, další cizí jazyk

Užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění (rozhovory) a celoživotního vzdělávání, pochopení odlišných kultur (písničky, tradice, zvyky)

7.6.4 Výtvarná výchova, pracovní činnosti, tělesná výchova, hudební výchova

Práce v realizačním týmu (projekty), postavení médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život, kritický přístup k reklamě (2.r – potraviny, výživa (sestavení jídelníčku), minulost, současnost, budoucnost, 3. a 4. r – velikonoční a vánoční výzdoba, 5. r – projekt – podzim, zima, jaro)

8 Pohodová tvořivá škola – dodatek 2 – Průřezová témata v učivu 2. stupně

Průř.témata	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
OSV1	M,F,Ov,Vz,Tv,Inf,Pč	M,Inf,Vz,Ov,Pč,Tv,Př	M,CvM,Ch,Př,Čj,CvČj,Ov,Pč,Tv,Nj, ZA	M,CvM,Ch,Př,Čj,CvČj,Tv,Pč,Nj, Praktika, Inf, TechS
OSV2	Vz,Ov	Vz,Ov, Nj	Ov	
OSV3	Ov,Aj, Pč	M,Ov,Aj,Pč,Vz	Aj,Pč,Tv, KonAj	Ov,Aj,Tv, KonAj, Pč
OSV4	Vz,Tv,Pč,M	M,Tv,Pč,Vz	Hv,Tv	Hv,Tv
OSV5	Inf,Aj,Pč,Tv,Vv	M,Inf,F,Aj,Pč,Tv,Vv,Vz	M,CvM,Aj,Pč,Vv Ker, ZA, KonAj, Inf, VýtS	M,Čj,Aj,Pč,Vv, Praktika, KonAj,Inf, TechS
OSV6	Vz,Ov,Aj	Vz,Ov	Tv	Tv
OSV7	Vz,Ov,Tv,Pč,Čj	Vz,Čj,Ov,Pč,Tv, Nj	Čj,Pč,Tv, Nj,F	F,Pč,Tv, TechS
OSV8	Vz,Hv,Aj,Pč,M	Vz,Ov,Aj,Pč,Nj	Čj,Aj,Tv, VýtS,Nj, KonAj	Čj,Aj,Tv, Ker,Nj, KonAj
OSV9	Vz,M,Pč,Tv	Vz,Ov,Aj,Pč,Tv	M,CvM,Pč,Tv,Aj, KonAj	M,CvM,Čj,Aj,Pč,Tv, KonAj
OSV10	F,Ov,M,Inf,Pč	Inf,F,Ov,Pč, Nj,Vz,M	M,CvM,Pč,Tv, VýtS,ZA	M,CvM,Tv,Inf, TechS, Pč
OSV11	Čj,D,Tv	F,Tv,Vz	Čj,Tv	Čj,Tv, TechS
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
VDO1	Ov		Hv,Ov	Hv

VDO2	Vz,Ov	F,Ov,Z,Vz	D,Ov,Z,F	F,Vz,Ov,Z, Praktika
VDO3	Ov	Z	Ov,Z	Z
VDO4	Ov,D	Ov,Z,Vz	Ov,Z, Tv	D,Ov,Z, Tv
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
EGS1	Ov,Aj,Z	Nj,Ov,Aj,Z	F,Nj,Aj,Z, KonAj, Pč	Aj,Ov,Pč,Z,Nj, KonAj, TechS
EGS2	Čj,Ov,Vv	Inf,Vv,Vz	M,Ov,Z,Nj	M,CvM,Aj,Ov,Vv,Nj
EGS3	Ov,D	Ov,D,Vv	Ov,D,Z,Vv	Ov,D,Z,F
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
MKV1	Čj,Ov,Aj,Vv	Čj, Nj,Ov,Aj,Vv,Vz	Čj,Aj, KonAj, Pč	Př,Čj,Aj,Z,Vv, Pč, KonAj
MKV2	Ov,D,Vz, Pč	Vz,Hv,D,Ov,Pč,Z	D,Ov,Z,Vv,Tv VýtS	Ov,Z,Vv,Tv
MKV3	Čj,Hv,Ov	Čj,Ov,Z,Hv,Vv,Vz	Ov,Z	Hv,D
MKV4	Ov,Vv, Inf	Čj,Nj,Ov,Z,Vv,Vz, Inf	Z,Vv,Nj, Pč, VýtS	Čj,Pč,CvČj,Nj, Inf
MKV5	Ov	Ov,Z	Z	
ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
EV1	Vz,Př,Pč	Př,Pč,Z	Ch,Př,Z	Ch,Př, Vv, Praktika
EV2	Př,Tv,Pč,Z,Vz	M,F,Př,Vz,Tv,Z, Pč	F,Ch,Př,Ov,Z, Tv, Pč	F,Ch,Př,Pč,Z,Tv, Praktika
EV3	F,Př,Ov,D,Pč,Vv,	Inf,F,Př,Vz,Pč,Z,Vv	F,Ch,Př,Z,Ov,Pč,Vv, VýtS	F,Ch,Př,Pč,Z,Vv,Praktika

	Vz			
EV4	Ov,Z,Vv,Př,Pč	Př,Ov,Vv,D,Pč,Vz	M,F,Ch,Př, Ov,Tv,Vv, VýtS, Pč	M,CvM,F,Ch,Př,Tv,Z, Pč, Praktika, Tech
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
MDV1	F,Vz,Čj,Ov,Z,Vv	F,Nj,Ov,Z,Vv	F,Čj,Z,Vv,Pč, VýtS	F,Čj,Z
MDV2	Vz,Z	Vz,D,Ov,Z, Nj	Hv,Z	Hv,Vv
MDV3		Ov,Z	Z	
MDV4	Z	Čj,Ov, Nj	Pč	Pč
MDV5	Hv,Aj	Inf,Hv,Ov,Aj,Vz	Hv,Čj,Aj, KonAj, Inf, Z	D,Aj,Z, KonAj, Inf
MDV6	Inf	Inf	Inf, Z	Z,Inf
MDV7			Tv, Pč	Tv,Pč, Praktika